احمد شحلان

مدخل الى اللغة العبرية

1984 _ 1405

مَدخَل إلى اللُّغَة العِبريَّة

- قوَاعد
- نصُوص
- تطبيقَات

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمة الطبعة الاولى

ليس تدريس اللغة العبرية من باب الرفاه والبذخ فى التعليم الجامعى ، ولا هو من باب العتاقة فى هذا التعليم أيضا . انه ضرورة ملحة يفرضها الدرس اللغوى التاريخى المقارن . ويحتمها المسار التاريخى لمجتمعنا العربى ، ويدعو اليها التلاقى الحضارى الذى لا يمكن ان يكون وقفا على امة دون أخرى ، أو فى زمن دون آخر . ويبرهن عليها واقعنا المعاش فى القرن العشرين .

ان درس اللغة العبرية اداة لعدة جوانب من البحث المعجمى العربى العلمى ، ولتحقيق تاريخى لارثنا الادبى ، كما انها يمكن أن تمثل دورا اساسيا فى بلورة عديد من المفاهيم الحضارية للشعوب السامية فى عهودها الزاهرة ، والامة العربية من بينها ، وهى ايضا وسيلة يمكن أن تبرهن على امكان تفاعل الفكر عندما تتوفر عوامل ارادة الاخذ وارادة العطاء ، فى جو عقلانى حكيم ، كما حدث ذلك فى العصر الوسيط عندما قدر للعبرية أن تكون معبرا ، نقل بواسطته الكثير من الفكر العربى الاسلامى الى الفكر الغربى عن طريق الترجمة من العربية الى العبرية

الى اللاتينية ، برغم الاخطاء الكثيرة التى رافقت هذه العملية . لقد آن الاوان لتصحيح هذه الاخطاء واعادة النظر فى تراثنا المنقول الى اللغات القديمة عامة ، لانها الروافد التى غذت الفكر الاوربى ، فحاكمنا أصحاب هذا الفكر تبعا لما وجـدوه فى تلك الترجمـات أو الدراسات التـى اعتمدت تلك الترجمات .

عندما قررت الجامعات تدريس اللغة العبرية مع ما تدرس من لغات قديمة فانها قصدت بذلك مقصدين :

التنقيب « اركيولوجيا » عن الواقع الحضارى القديم وتفاعلاته المختلفة اذ ذاك .

البحث عن التلاقى اللغوى ليكون هدفا فى نفسه ، أو ليستعين به المؤرخ عندما تعوزه بعض مصادر التاريخ . ولم يكن من همها ـــ وليست مدعوة الى ذلك ـــ أن تهتم بتراث عربى اسلامى نقل من العربيـــة الى العبرية ، وقد دعت الضرورة الى مقارنته بعد ترجمته الى اللغة المذكورة بالنصوص الاصلية لاستدراك الاخطاء التى تولدت عن هذه العملية ، أو لدراسة النصوص العبرية التى علقت عليه أو انتقدته . ومكتبـات أوربـا وامريكـا تضم المـآت من مخطوطات هــذا الارث . وربمـا لــن تجد من ينفض عنهـا الغبار اذا لم نفعل نحــن ، لاننا أصحـاب التراث ثقافة ولغة ، ولاننا أصحابه تاريخا ومكانا . لان معظمه أندلسى مغربـــى .

لقد دفعنا التفكير فى هذا الموضوع الى عمل هذا الكتاب ، وليس خلقا جديدا ، لان التقعيد النحوي على الطريقة الكلاسيكية لا يمكن ان يكون فيه خلق وابداع ، وانما هو محاولة لتقصى كثير من الكتب النحوية ، خصوصا منها العبرية ، والاستفادة منها ، والاقتباس احيانا ، لتكــون مرجعا اساسيا لطلبة جامعاتنا .

وهذا امر اخترته ايضا لاعداد معجم عبرى عربـــى ، ومختارات

نصوص قديمة وحديثة فلسفية وأدبية ، تكون بين يدى الطالب ، لتقرب اليه بعضا من مصادر ثقافتنا المترجمة الى العبرية ، أو بعضا من النصوص العبريـــة أصـــلا .

ان وضع كتاب فى درس اللغة العبرية لطلبة الجامعة يقتضى تناولا واعيا للغة المدروسة لفهم ماضيها وامتدادها ، وهذا الفهم أساسى للحكم العقلى السليم بخصوص هذا الموضوع .

لم يكن اصدار هذا الكتاب بالامر السهل من الناحية التقنية ، اذ لم نجد مطبعة بالمغرب تمتلك العدد الكافى من الحروف العبرية ، ولذلـــك ظل راقدا فى الرف حوالى اربع سنوات قبل ان يرى النور . وفضلنا أخيرا ان نخرجه كما تيسر وبالطرق البسيطة ، وكفانا بذلك عذرا .

احمد شحلان

أبريل 1982

بسم الله

تختلف هذه الطبعة عن الصورة الاولى التى ظهر بها الكتاب بعض الاختلاف .

فقــد اضفنا الــي قضاياه الصوتية والمرفولوجية فصلا كاملا عن التركيب ، وخاصة الجملة العبرية . كما ذيلناه بمعجم لغوى وبفهرست لأسماء الاعلام والاماكن وكذا استدركنا الاخطاء التى ظهرت فى الصورة الاولى منه ، بعــد ان تغلبنا على الصعوبات التقنيــة المطبعية (ندرة الحرف العبرى) . فكان هذه المرة ، بحمد الله ، اسلم وأوضح .

والله ولى التوفيق

ذو الحجة 1404

شتنبــر 1984

الأبجدية אלף בית

الحرف المطبعي	رسمه في آخر الكلمة	الرسم اليدوي	الحرف القديم	الحرف تسمية		مقابله بالعربية	قيمته العددية
א		א	𐤀	אָלֶף	أَلِفْ	ا	1
ב		ב	𐤁	בֵּית	بيتْ	ب	2
ג		ג	𐤂	גִּמֶל	جِيمّل	ج	3
ד		ד	𐤃	דָּלֶת	دَلِتْ	د	4
ה		ה	𐤄	הֵא	هِي	هـ	5
ו		ו	𐤅	וָו	ڤَاڤْ	و	6
ז		ז	𐤆	זַיִן	زَيِنْ	ز	7
ח		ח	𐤇	חֵית	حِيتْ	ح	8
ט		ט	𐤈	טֵית	طِيتْ	ط	9
י		י	𐤉	יוֹד	يُودْ	يـ	10
כ	ך	כ ך	𐤊	כַּף	كَافْ	ك	20
ל		ל	𐤋	לָמֶד	لَمِدْ	ل	30
מ	ם	מ ם	𐤌	מֵם	مِمْ	م	40
נ	ן	נ ן	𐤍	נוּן	نُونْ	ن	50

60	س	سَامِخْ	סָמֶךְ	𐤎	ס		ס
70	ع	عَينْ	עַיִן	𐤏	ע		ע
80	ب	پِی	פֵּה	𐤐	ף פ	ף	פ
90	ص	صَادِی	צָדֵי	𐤑	ץ צ	ץ	צ
100	ق	قُوفْ	קוֹף	𐤒	ק		ק
200	ر	رِشْ	רֵישׁ	𐤓	ר		ר
300	ش	شِينْ	שִׁין	𐤔	שׁ		שׁ
	س	سِينْ	שִׂין	𐤔	שׂ		שׂ
400	ت	تَافْ	תָּו	𐤕	ת		ת

ملحوظات

1 ــ عدد حروف الابجدية اثنان وعشرون حرفا (1) .

2 ــ تقرأ العبرية وتكتب كمعظم الساميات من اليمين الى اليسار

3 ــ تكتب الحروف العبرية منفصلة ولا يلصق بعضها ببعض

4 ــ تستعمل الحروف الابجدية اعــدادا ، فلكل حــرف قيمتــه الرقمية ــ كما هو مبين فى الجدول ــ وتكتب الحروف الرقمية من اليمين الى اليسار ، اى يكتب رقم الالوف أولا فرقم المئات فالعشرات (2) .

5 ــ فى الابجدية العبرية خمسة احرف يتغير شكل كتابتها تبعا لموقعها من الكلمة ، فتكتب بشكل اذا كانت فى أول الكلمة أو وسطها وتكتب بشكل مخالف اذا كانت فى آخرها ، وتجمعها كلمة « صنفكم » .

---

1) تعد السين والشين حرفا واحدا .

2) لكتابة العدد 11 תكتب اولا י = 10 ثم א = 1 (יא) 12 (יב) ... وهكذا اما رقما 15 و 16 فانهما يخرجان من هذه القاعدة ـ فبدل كتابتهما على التوالى יה . יו فانهما يكتبان טו . טז ـ وذلك لان יה . יו تعد من حروف اسم الجلالة .

ا ـ الأصوات العبرية הַ הֶ גָ אְ י ם

1 ـ الاصوات العبرية هى الوحدات الصوتية التى عندما تنتظم تعطى لفظا ذا معنى ، وتنقسم الى حروف وحركات .

2 ـ عندما يلفظ بالحرف فان الجهاز الصوتى يضغط الهواء الخارج من الرئة ، وقد يكون هذا الضغط جزئيا أو كليا . أما عندما يلفظ بالحركة فان الهواء ينساب انسيابا دون أن يعترضه عارض .

3 ـ تنقسم الحروف العبرية تبعا لانحباس الهواء وجريانه الى :

ا ـ انفجارية : وهى التى ينحبس الهـواء عند التلفظ بها ثـم ينطلق فجأة وهى :

א גּ כּ ט נ דּ תּ ל פּ בּ מ

ب ـ احتكاكية : وهى التى يحتك الهواء الخارج من الحلق عنـد التلفظ بها بجزء من أجزاء الجهاز الصوتى وهى :

ע ה ח ג כ י צ ש ר ז פ ד ת ו ב

ب ـ مخـارج الحـروف

تنقسم حروف الابجدية العبرية من حيث مخارج حروفها الى :

ا ـ حلقيـــة (גְּרוֹנִיּוֹת) א ה ח ע

ب ـ حنكيـــة (חִכִּיּוֹת) ג גּ כ כּ ק

ح ـ لسانية حنكية (לְשׁוֹנִיּוֹת חִכִּיּוֹת) דּ ד ט ל נ תּ ת

د ـ حروف الصفير (שׁוֹרְקוֹת) ז ס שׂ שׁ צ ר

هـ ـ شفويـــة (שְׂפָתִיּוֹת) בּ ב ו מ פּ פ

ج ـ تعريف الحروف הָאוֹתִיּוֹת

1 ـ الحروف الصماء . وهى نوعان :

ا ـ حروف لا تقرأ رغم رسمها فى الكلمة مثل שָׁנָה
سنة . לוֹ له . יָשֵׁן : نام . רֹאשׁ : رأس . فالحروف הויא .
حروف صماء لانها لا تقرأ .

ب ـ الحرف الذى يسقط من الكلمة بعد تغيير صيغتها دون ان
يعوض بشدة مثل : יָשַׁבְתִּי : جلست (ماضى) אֵשֵׁב : أجلس
(مضارع) אָכַל . אֹכַל آكل . فالياء والالف سقطتان دون تعويض .

2 ـ الحرف الساكن : هو كل حرف منطوق منعدم الحركة ويميز
داخل الكلمة بعلامة السكون التام . לִזְכֹּר : أن تتذكر . فـ ז ר
حرفان ساكنان .

3 ـ الحرف المتحرك : كل حرف مشكول بحركة كيفما كانت ، أو
بسكون متحرك ، أو بحركة مركبة אֱמוּנָה בְּאֵל : ايمان بالله
فالحروف فى العبارة متحركة باستثناء ו . ה . ל

4 ـ الحرف الناقص : كل حرف سقط من الكلمة نطقا وكتابة وبقى
التشديد دليلا عليه : נָסַעְתִּי : سافرت תִּסַּע : (تسافر)
فالنون سقطت وعوضت بشدة داخل السمخ فهى حرف ناقص .

5 ـ الحرف المضعف : كل حرف مشدد شدة تقيلة :
עִפָּרוֹן עִפְּרוֹן (قلم رصاص) מַפָּל מַנְפַּל (ساقط)
فالفاء فى كل من الكلمتين مضعفة .

مَلحُوظة

1 ـ قد تكتب الحروف א ה ו י دون أن تقرأ ، وفى هذه الحالة تسمى امهات القراءة .אִמּוֹת-קְרִיאָה ، مثل מָצָא : (وجد) . רִאשׁוֹן (اول) זֶה (هذا) שׁוּק : (سوق) עִיר (مدينـة) .

2 ـ قد تقوم بعض هذه الحروف مقام الحركات .

د ـ حُرُوف בּ גּ דּ כּ פּ תּ

تنطق هذه الحروف بطريقتين : طريقة الاعجام ، وطريقة الاهمال .

ا ـ طريقة الاعجام : وهى التى ينطق بها الحرف نطقا مشددا ، ويميز بنقطة توضع داخله تسمى : דָּגֵשׁ קַל : (الشدة الخفيفة) هكذا : בּ : بيت : ب . גּ : گمل : ك . דּ : دلت : כּ كاف : ك : . פּ : پ : תּ : تاف : ت .

ب ـ طريقة الاهمال : وهى التى ينطق بها الحرف نطقا رخوا ، وعندها يخلو من النقطة . هكذا :

ב : ڤيت . ג : غيمل : غ . ד : ذلت . כ
כ خاف : خ . פ : ڤ : ف . ת : ثاف : ث .

مَلحُوظة

الحروف التـى يتغير نطقهـا الآن مـن الشدة الـى الرخـاوة هـى : בּ ـــ ב . כּ ـــ כ . פּ ـــ פ .

أما ג . ד . ת . فنطقها حاليا لا يتغير . ويعتقد أن العبريين القدامى كانوا ينطقونها احيانا مشددة وأحيانا رخوة .

الحركات הַתְּנוּעוֹת

تنقسم الحركات العبرية الى صغرى وكبرى .

1 الحركات الصغرى הַתְּנוּעוֹת הַקְּטַנּוֹת

	الحركة	تسميتها	نطقها	مثال
بتح	◌ַ	פַּתַח	مَ	בַּת : بنت
سجول	◌ֶ	סֶגּוֹל	مِ	מֶלֶךְ : ملك
حريق قطن	◌ִ	חִירִיק קָטָן	مِ	אִם : اذا
قمص قطن	◌ָ	קָמַץ קָטָן	مُ	כָּל : كل
قبوص	◌ֻ	קֻבּוּץ	مُ مو	שֻׁלְחָן : طاولة

2 الحركات الكبرى הַתְּנוּעוֹת הַגְּדוֹלוֹת

	الحركة	تسميتها	نطقها	مثال
قمص كُدول	◌ָ	קָמַץ גָּדוֹל	مَـا /	דָּבָר : شيء
صيرى / كُدول	◌ֵ / ◌ֵי	צֵירֶה/צֵירֶה מָלֵא	مـِ مـي	שֵׁם : اسم
حريق كُدول	◌ִי	חִירִיק גָּדוֹל	مـِي	קִיר : حائط
حولم ـ كُدول	◌ֹ / וֹ	חוֹלָם/חוֹלָם מָלֵא	مُـ (و)	חֹק/ שָׁלוֹם
شُوروق	וּ	שׁוּרוּק	مُـ :	חִפּוּשׂ: بحث

السُّكون שְׁוָא

السكون فى العبرية نقطتان متراكبتان (:) ، ويوضع تحت الحرف لتسكينه ، ، وهو رمز لعدم الحركة ، ويقع فى آخر المقطع : מִסְ-כֵּן : فقير . ولا يرمز له فى آخر الكلمة الا فى الاحوال الآتية :

ا ــ تحت حرف ך فى آخر الكلمة : מֶלֶךְ : ملك . לָךְ : لــك .

ب ــ عندما يتتابع سكونان فى آخر الكلمة :
נֵרְדְּ : نرد . נֵפְטְ : نفط .

جـ ــ عندما تكون الداكش (الشدة) داخل التاء : שָׁלַחְתְּ : ارسلت . אָכַלְתְּ : أكلت . יָשַׁבְתְּ : جلست . . אַתְּ : انت .

والسكون العبرى سكونان :

1 ــ سكون تام שְׁוָא נָח : وهو السكون المتقدم ، ويشبه سكون العربيــة .

2 ــ سكون متحرك : שְׁוָא נָע

وينطق كالكسرة الممالة ، وهو نصف حركة ، مثل שְׁ-מִי : اسمي . לְדַבֵּר : ان يتكلم . ويأتى تاما أو متحركا فى الحـــالات الآتيــة :

ا ــ يكون السكون فى اول الكلمة متحركا وفى آخرها تاما :
זְכוּת : حق . שְׁמַע : اسمع .

ب ــ السكونان المتتابعان فى آخر الكلمة تامان : מָצַצְתְּ : امتصــت .

ح ــ السكونان المتتابعان وسط كلمة واحدة ، أولهما ساكن وثانيهما

متحرك : יִלְמְדוּ : يدرسون . יִכְתְּבוּ : يكتبون .

د ــ السكون الذى يقع تحت حرف متبوع بشبيهه يعتبر سكونـــا متحركا : הַלְלוּ : هللوا . הִנְנִי : ها أنذا .

هـ ــ السكون المركب يعتبر سكونا متحركا : אֱמֹר : قــل .
מַעֲשֶׂה : عمل : עֲסוּקָה : منشغلة .

و ــ السكون الذى يقع تحت حرف مشدد ــ داخله نقطة ــ يعتبر سكونا متحركا שַׁבְּרִי : كسرى . תְּשַׁקְּי : تقبلين .

ز ــ اذا جاء السكون بعد حرف مشكول بحركة كبرى موقوف عليها بالميتج : מֶתֶג مثل : הָיְתָה : كانت : קָטְלוּ : قتلوا .
שָׁרְצוּ : تكاثروا . فانه متحرك .

الحركات المركبة   הַתְּנוּעוֹת הַמֻּרְכָּבוֹת

لا يجوز أن ياتى السكون العبرى وحده تحت حرف من الحروف الحلقية ״א.ה.ח.ע. بل يجب ان يكون مصحوبا اما ب :

1 ــ البتاح (׃ ـ) ويسمى : חֲטַף פַּתָּח ، وينطق كالفتحة تماما مثل : נַעֲרָה : طفلة . תַּחֲרָה : خصام . לַהֲפֹךְ : أن يقلب . אֲגִירָה : جمع .

2 ــ القمص (׃▾) ويسمى : חֲטַף קָמַץ وينطق كالضمة المفتوحة مثل : מְאֹרָךְ : مستطيل . צָהֳלָה : بهجة . מָחֳרָת : الغد .

3 ــ السگول (׃ ׃·) ويسمى : חֲטַף סֶגּוֹל نطقه كسر ممال ، مثل אֶאֱסֹף : أجمع . אֶחֱזֶה : أتنبأ . הֶעֱבִיד : شغل . אֶאֱדֹם : أدمر .

ويلاحظ أن الحرف الحلقى ياخذ مع سكونه حركة الحرف الذى قبله بتاحا ام قماصا ام سگولا .

السَاكنُ الظاهر נָח נִרְאֶה

اذا اتى سكون تحت حرف وسط الكلمة أو فى آخرها ، فان هـذا الحرف يسكن . ويظهر سكونه فى النطق ، ويسمى נָח נִרְאֶה : الساكن الظاهر ، مثل נַפְשִׁי : نفسي . יִשְׁמֹר : يحرس .

فالسكون تحت الحروف פ.שׁ.ר. ظاهر لذلك سمي : נָח נִרְאֶה

السَاكنُ المستتر נָח נִסְתָּר

اذا وقع سكون تحت احد احرف العلة אהוי فان هذا الحرف لا يظهر فى النطق ، ويسمى נָח נִסְתָּר : مثل בָּא : جاء . שָׁנָה : أعاد . לֹה : لوْ . לֹו : له . בָּנַי : بنــى .

وتكون هذه الحروف ساكنة فى الاحوال الآتيــة :

1 ــ الالف א بعد الحركات الكبرى مثل : קָרָא : قــرأ יָבִיא : ياتي . נָשׂוּא : محمول . מָאתַיִם : مائتان . .

2 ــ الهاء ה بعد حركات ָ و ֵ والحولم بنوعيه ׄ וֹ والسكول ֶ مثل שָׂפָה : لغة . הִנֵּה : ها هو . פֹּה : هنـــا . זֶה : هذا .

3 ــ ו اذا جاءت « حولم كُدول » (וֹ) أو « شروق » (וּ) مثل : לֹו : له . שִׁלְחוּ : ارسلوا .

4 ــ الياء فى حالتى الصيرى (ֵי) والحرق كْدول (ִי) مثل בְּנֵי אִמִּי : ابناء أمي . סוּסִי : حصاني .

الشّـــدة דָּגֵשׁ

وهى نقطة تقع داخل الحرف שּׁ.כּ لتشديده أو تغيير نطقه وهو نوعـان :

شدة خفيفة : דָּגֵשׁ קַל . وشدة ثقيلة : דָּגֵשׁ חָזָק

1 – الشّـدة الخفيفـة דָּגֵשׁ קַל

رمز الشدة الخفيفة نقطة داخل الحروف בּ, גּ, דּ, כּ, פּ, תּ .
وفى هذه الحالة تنطق نطقا مشددا ، وذلك فى الحالات الآتية :

1 – فى اول الكلمـة		2 – وسط الكلمة بعد سكوت تام	
בֹּקֶר	(صبـاح)	אַרְבֶּה	(جرادة)
גֶּשֶׁר	(قنطـرة)	פִּסְגָּה	(قمـة)
דּוֹר	(جيـــل)	אֶרְדֹּף	(اتبـع)
כְּפַר	(قريـــة)	מַלְכָּה	(ملكـة)
פֶּלֶג	(جـــدول)	מִצְפֶּה	(مرصد)
תָּר	(علامـــة)	יִכְתֹּב	(يكتـب)

ملحوظة

1 ــ لا تشدد حروف ב . ג . ד .. כ ، פ ، ת .

ا ــ عندما تاتى بعد حروف المد : א ו י מְצָא־תִי (وجدت) .
קָנִ י־תִי : (اشتريت) . סוֹ־בְלִים (متألمون) .

ب ــ بعد سكون كان فى الاصل سكونا متحركا أو كان حركة مثل :

בִּשְׁבִיל : لاجل ----בְּ־שְׁבִיל

תַּהֲפֹךְ : تغلب ----תַּהֲפְכִי

עֲנָפִים : غصون ----עֲנְפִי

בִּבְכוֹרוֹ : فى شبابه ----בְּ־בְכוֹרוֹ

الشدة الثقيلة דָּ גֵּ שׁ חָ זָ ק

ا ــ تاتى الشدة الخفيفة فى أول الكلمة أو بعد سكون تام لتغيير كيفية نطق حروف בּ גּ דּ כּ פּ תּ.

اما الشدة الثقيلة فلا تاتى الا بعد الحرف المحرك وذلك لتغيير « الكم » فى النطق فى كل الحروف العبرية .

ب ــ تاتى الشدة الثقيلة فى حروف בּ ג ד כ .פּ תּ وذلك لتشديد النطق : שִׁבֵּר= שִׁבְבֵר: (كسر) נַגָּר= נגגר (نجار) .

ج ــ لا يصح وضع الشدة داخل حروف الحلق א.ה.ח.ע.+ר.
وتاتى الشدة الثقيلة .

1 ــ لتعويض حرف مدغــم .

1 ــ ادغام حرف فى شبيهه	2 ــ ادغام النــون
שַׁבַּתִּי=שׁבתתי (توقفت عن العمل)	יִפֹּל =ינפל (يسقــط)
טָמַנּוּ=טמננו (كنزنــا)	יִתֵּן =ינתן (يعطــي)
תָּחֹגּוּ=תחגגו (تعيدون)	מִקִּיר=מִן קִיר (من حائط)
מְגִלָּה=מגללה (גלל) (لفيف ورق)	הַצָּלָה=הנצלה (انقــاذ)

3 ــ ادغــاب الــلام واليــاء

תִּקַּח =	לקח	(تاخــذ)
נִצֹּק =	יצק	(تَصُبّ)
הַצָּגָה =	יצג	(عــرض)
מַדָּע =	ידע	(معرفــة)

2 ــ لتمييز صيغ التعدية فى اوزان : קִטֵּל. קֻטַּל. הִתְקַטֵּל وبعض مشتقاتها ، وبعض الاسماء :

1 ــ الشدة فى الحرف الثانى من الافعال المكـورة ·		2 ــ فى بعض مشتقاتهـا	
שִׁלֵּם (קִטֵּל)	(اكمـل)	שִׁלּוּם	(مكافـاة)
פִּקְּדוּ (קִטֵּל)	(قـادوا)	פִּקּוּד	(قيـادة)
מְסֻכָּן (קֻטַּל)	(خطـر)	סַכָּנָה	(خطـر)
הִתְחַבְּרָה התקטל	(اتحـدت)	הִתְחַבְּרוּת	(اتحـاد)

3 ــ فى بعـض الاسمـاء

נַ פָּ ח	(حـداد)
חִ גֵּ ר	(اعـرج)
צַ דִּ י ק	(نقـى)
גִּ בּ וֹ ר	(بطـل)

3 ــ بعد الحروف المزيدة وهى :

1 ــ هاء التعريـف		2 ــ واو القلب من المضارعة الى المضي	
הַשִּׁיר (הלשיר)	(الشعر)	וַיֵּלֶךְ	(ذهـب)
בַּכֶּרֶם=בְּהַכֶּרֶם	(فى الكرم)	וַנִּשְׁמַע	(سمعنـا)
כַּדָּבָר=כְּהַדָּבָר	(كالشيء)	וַתֵּשֶׁב	(جلست)
לַדּוֹר=לְהַדּוֹר	(للجيـل)	וַתִּשְׁלַחְנָה	(ارسلت)

3 ـــ حـــرف الشـــين

שֶׁ לָּ קַ ח	الذى اخذ
שֶׁ תִּ קְ שֹׁ ר	التى تربـــط
שֶׁ בַּ סּ וֹ ף	الذى فى الاخـــير
שֶׁ מִּ נְ הָ ג וֹ	الذى اسلوبه

4 ـــ لتحسين نطق الكلمة مثل

אֵלֶּה : هؤلاء . לָמָּה : لماذا . שָׁמָּה : الى هناك .

5 ـــ فى أول كلمة سبقتها كلمة مؤلفة من مقطع واحد معتلة الآخـــر بالهاء ، مثل : מַה-טּוֹב (ما اطيب) . מַה-זֶּה (ما هذا) .

المخـــرج הַמַּפִּיק

لا تنطق الـــ ה في آخر الكلمة ، واذا نطقت وجب وضع نقطة داخلها وتسمى هذه النقطة : מַפִּיק ، أي مخرج . اى اخراجها الى النطق . وتاتى هاء المخرج :

1 ــ في مجموعة من الافعال منتهية بـــ ה أصلية : גּבהּ : (علا) . מהמהּ (تردد) . נגהּ (لمع) . תמהּ :اندهش .

2 ــ ضمير المفردة الغائبة في محل نصب :
לְקָחָהּ (اخذها) . הִכָּהּ (ضربها) . שְׁמָרָהּ (حرسها).

3 ــ ضمير مسند للمفردة الغائبة : בְּנָהּ (ابنها) . סִפְרָהּ (كتابها)

4 ــ في لفظ الجلالة : יָהּ (الله) .

5 ــ في لفظتيى التحسر : הָהּ ــ אֲהָהּ : (آه)

مُلاحـــظة

يجب الانتباه الى الفرق بين نطق ومعنى الكلمات الآتية :

יַלְדָּהּ (ولدها) . יָלְדָה (ولدت) . מַלְכָּהּ (ملكها)
מַלְכָּה (ملكة) . גַּבָּהּ (طال) . גַּבָּה (حاجب العين)

المقاطع הַ הֲ בָ ר וֹ ת

1 ــ المقطع جزء من كلمة مكون من حركة واحدة وحرف أو اكثر ، ويسمى : הֲבָרָה . ويلفظ بالمقطع وكأنه كلمة مستقلة . وقد تكون الكلمة مؤلفة من مقطع واحد أو اكثر : פֹּה (هنا) . פִּיל (فيل) . שָׁ-מַר (حرس) . מַדְ-רֵ-גָה (درجة) .

2 ــ عدد المقاطع كعدد الحركات فى الكلمة الواحدة :
מַ עֲ-צָ-מוֹת (دول) ، اربعة مقاطع ، اربع حركات .

3 ــ يتكون المقطع من الجزء المكون من حرف واحد أو اثنين أو ثلاثة وحركة واحدة :

ا ــ حرف وحركة : בְּ (فيه) . צִי (اسطول) . בּוֹא (جاء)

ب ــ حرفان وحركة واحدة : בֵּן (ابن) . עוֹר (جلد) בָּאת (جاءت) .

ج ــ ثلاثة حروف وحركة واحدة : נֵרְדְּ : (الناردين) (نبات)

انواع المقاطع

1 ـ المقطع البسيط : הֲבָרָה פְּתוּחָה

وهو الحـــــرف المحرك الذى لا يتلوه حـــــرف ساكن ولا حـــــرف مشدد : קָ-רָ-א-נוּ (قرأنا) . בְּךָ (بك). אָבִי (ابى) .

2 ـ المقطع المركب : הֲבָרָה סְגוּרָה

وهو الحرف المحــرك بحركـــة كيفما كانت ، متلوة بحـــرف ساكــن أو مشدد : חַי (حي) . דַּק (دقيق) . קוֹל (صوت) מִכְּ-תַבְ-כֶם (كتابكم) . צִפּוֹר (عصفور) . הִצְ-פַּנְתְּ: اخفيـــت .

النبـــرة הַ הַ טְ. עָ מָ ה

1 ــ اذا كانت الشدة : דגש ف العبرية هى مد نطق الحرف وتشديده ، فان النبرة هى تمديد وتشديد الحركة : עָבַר (مر) . שָׁמַר (حرس) . רַעַשׁ (ضجة) . מֶלֶךְ (ملك) .

2 ــ تاتى النبرة ف العبرية ف كلمة مؤلفة من مقطعين أو ف المقطعين الاخيرين ف كلمة مؤلفة من أكثر من مقطع . تاتى ف المقطع الاخير ، وتسمى מִלְרַע (ممدود العجز) : وتاتـــى ف المقطع ما قبـــل الاخير وتسمـــى מִלְעֵיל (ممدود الصـــدر) .

3 ــ معظـــم الكلمـــات ف اللغة العبرية ممـــدودة العجـــز : אֶפְ-תַּח افتح . הַ-תּוֹ-רָה (التعليم) בְּרָ-כָה (بركة) שָׁ-נָה (سنة) . כְּ-תָּה (فصل) .

4 ــ يرمز الى النبر بالمتيغ (ا) מֶתֶג وهو عبارة عن خـــط جد قصير عمودى يوضع يسار الحركة : עָשָׂה (صنع) שָׁמַע . (سمع) .

5 ــ معنى النبر ف العبرية هو مد وتشديد المقطع المنبور .

امثلة من الكلمات الممدودة الصدر

1 — כֶּרֶם רֶדֶת מִסְגֶּרֶת סֶסֶס סֶסֶת

2 — סַהַר שַׁחַם דַּעַת צַלַּחַת סַאהחע ס סאהחעת

3 — סֵפֶר עֵגֶל נֵדֶר סֵ סֶ ס

4 — תְּמַהּ מֶזַח פֶּרַח שֶׁקַע סֵסַ החע סֶסַ החע

5 — פֹּתֶל שֹׁקֶת סֹ סֶ ס סֹ סֶ ת

6 — טֹרַח נֹגַהּ זֹהַר נֹעַם סֹסַ החע סֹ אהחע ס

7 — בַּיִת לַיִל יָדַיִם סַ יִם סַ יִ ס مثنى

8 — אָוֶן תֹּהוּ יְפִי סָ וֶ ס סֹ סוּ סֹ סִי

9 — מוֹלֶכֶת נֶעֱלֶמֶת מְבַקֶּשֶׁת מְדַבֶּרֶת סֶסֶ ת مفرد ف

יוֹדַעַת נִשְׁמַעַת מְפַקַּחַת מִתְפַּתַּחַת صيغة ה ו ה

10 — שָׁמַרְתִּי נִשְׁמַרְנוּ הִשְׂכַּלְתָּ :

في الماضي : المتكلم

— المتكلمون — المخاطب

11 — בָּאָה בָּאוּ הִקְשִׁיבָה הִמְצִיאוּ في الماضي . الغائبة

الغائبون في مقطع بسيط

12 — תִּשְׁמֹרְנָה הִתְלַבֵּשְׁנָה :

في المضارع والامر قبل נה

13 — תָּסֹבּוּ הָקֵלּוּ	ف بعض صيغ الفعل المضعف قبل الشدة
14 — אֵלֶּה הֵמָּה שָׁמָּה	اذا كان الحرف مشكولا بحركة طويلة قبل الشدة .
15 — וַיֵּשֶׁב וַיֹּאמֶר	المضارع الذى دخلت عليه واو القلب
16 — סִפְרֵנוּ אוֹתָנוּ שָׂדֶהָ	الاسم المضاف الى المتكلمين — الغائب — الغائبة
17 — סְפָרֶיךָ סְפָרַיִךְ סְפָרֶיהָ ספרינו	الجمع المضاف الى المخاطب — المخاطبة — الغائبة المتكلمين
18 — אַרְצָה הַבַּיְתָה צָפוֹנָה	الاسم المنتهى بهاء الاتجاه

القامص حطوف קָמָץ חָטוּף

سبق أن رأينا ان الـ (ָ) هى علامة الفتح الطويلة وقد يحدث ان تنطق نطقا شبيها بضم مفتوح وذلك فى مواضع :

1 ــ اذا والى ָ حرف ساكن سكونا تاما دون وجود المتيغ بينهما כָּל : كل .

اما اذا فصل بينهما بالمتيغ فان ָ تقرأ مفتوحة אָֽמְרָה (قائــت)

2 ــ اذا اردفت ָ بحرف مشدد شدة ثقيلة חָגּוּ (عيدوا)

3 ــ اذا كانــت ָ آخر حركة فى الكلمــة المتصلة بما بعدها بالمقيف מַקֵּף (الوصلة) : כָּל־כּוֹ (سوق) . כָּל־צְדָדִי شامل

4 ــ فى الفعل المضعف المضارع الذى دخلت عليه واو القلب مشكولة بالبتاح فتحذف لامه وتتشكل فاؤه بالــ ָ حطوف : חָגַג־יָחֹג־וַיָּחָג فالفعل المضارع יָחֹג انقلب الى المضى وشكلت فاؤه بالقامــص ، واصبحت مضمومة ضما مفتوحا .

5 ــ فى الفعل المضارع الاجوف الذى دخلت عليه واو القلــــب مشكولة بالبتاح ــ فتحذف عينه وتتشكل فاؤه بالقامص :
יָשׁוּב־וַיָּשָׁב (رجع) فالقامص الثانية تنطق ضما مفتوحا .

الفتحة المسروقة פַּתַח גְּנוּבָה

اذا وقعت حروف الحلق ה.ח.ע ساكنة فى آخر الكلمة ، وكانت قبلها حركة طويلة غير القماص ، فانها تتشكل بفتحة تسمى פַּתַח גְּנוּבָה فان كانت مسبوقة بحركات الكسر نطقت ية — يَخ — يَع : תָּמֵהַּ (مندهش) . שִׂיחַ (شجرة) . רֵעַ (رفيق) . وان كانت مسبوقة بحركة من حركات الضم نطقت : (و ه — و ح — و ع) תָּמוּהַּ (مدهش) . תַּפּוּחַ (تفاح) . יָדוּעַ (معروف) . وتسمى هذه الفتحة الموضوعة تحت الحرف الحلقى الاخير : فتحة مسروقة .

المتيغ מֶתֶג

خط عمودى جد قصير يوضع يسار الحركة ، وفى حالة الحولم : ×ֹ والشروق ּו يكتب تحت الحرف الساكن ويدل على حركة منبورة أو تشديد .

وياتى فى حالات متعددة منها :

1 — بجانب حركة طويلة بعدها مقطع مبدوء بحركة اخرى طويلة أو سكون متحرك הָֽאָדָם (الانسان) . קָֽרָא (قرأ) . קָֽטְלוּ (قتلوا) .

2 — مع الحركات قبل الحاطف נַעֲרָה (طفله) .
יִשְׁלָחֲךָ (يرسلك) .

3 — فى المقطع الاول المركب من فعل الكينونة :
הָיָה (كان) . יִהְיֶה (يكون) .

4 — مع قماص בָּתִּים (دور) . אָנָּה , אָנָּא (آه)

5 — مع فتحة هاء التعريف قبل حرف مضعف تضعيفا مضمرا ومشكول بسكون متحرك : הַמְכַסֶּה (الكاسى) ، وهاء الاستفهام: הַמְֽכַסֶּה אֲנִי (أأنا أخفى ؟) .

المقـــيف מַקֵּף

خط قصير افقى يربط بين كلمتين أو مجموعة كلمات ، اذ ذاك تكون هذه مجموعة صوتية واحدة ، ولا تنبر نبرا رئيسيا فى هذه الحالة الا الكلمة الاخيرة مثال כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ : كل الذى له وليست هناك قاعدة ثابتة متبعة للمقيف . ويستعمل غالبا بعد الكلمة ذات المقطع الواحد בֶּן־ (ابن) . אַל־ (لا) . אֶל־ (الـى) . אִם־ (ان) . פֶּן־ (حتى لا) . עַד־ (الـى ، حتـى) . עַל־ (على) . עִם־ (مع) . אֶת־ (مع ، وعلامة المفعولية) .

1 — تسبق נא الترجـى دائما بالمقيف ، وتكون والكلمة التـى سبقتها مجموعة صوتية واحدة : קַח־נָא (خذ من فضلك) .

اقسام الكلمة חֶלְקֵי הַדִּבּוּר

الكلمة فى العبرية ثلاثة انواع :

1 ــ اسم : שֵׁם . 2 ــ فعل : פֹּעַל . 3 ــ حرف :מִלָּה

ا ــ الاسم : הַשֵּׁם

ويمكن معرفته بما ياتى :

1 ــ بان يدل على ذات أو ظاهرة أو فكرة .

2 ــ بان تلحقه اداة التعريف الا اذا كان علما .

3 ــ بان يشار اليه باسم الاشارة .

4 ــ بان يكون فاعلا أو مفعولا .

5 ــ بان يسبق بحرف جــر .

6 ــ بان تلحقه ضمائر الاسناد .

اقسام الاسم חֲלָקֵי הַשֵּׁם

ينقسم الاسم الى :

1 ــ اسم محسوس : שֵׁם מוּחָשׁ وهو اسم الذات الذى يمكن ادراكه بالحواس مثل זַיִת : زيتون . נַעַר : طفل . רֵיחַ عبيــر .

2 ــ اسم معنى : שֵׁם מוּפְשָׁט وهو الذى يمكن ادراكه بالعقل مثل יֹפִי : فتنة . שְׁחוֹר : سواد . חָכְמָה : حكمة .

3 ــ النعت : שֵׁם תֹּאַר مثل גָּדוֹל : كبير . יָפֶה : جميل חוֹלֶה : مريض .

4 ــ العدد : שֵׁם מִסְפָּר وهو الذى يعد المسميات أو يرتبها . مثل אֶחָד, שְׁנַיִם. . . רִאשׁוֹן : أول . שְׁלִישִׁי ثالث .

5 ــ يمكن اضافة الضمير الى الاسماء שֵׁם גּוּף : אֲנִי انا . אַתָּה : انت (انظر الضمير) .

اقسام اسم الذات חֲלְקֵי שֵׁם הָעֶצֶם

1 ــ اسم علم שֵׁם עֶצֶם פְּרָטִי وهو ما اطلق على انسان أو حيوان أو مكان أو مؤسسة ، مثل יִשְׁמָעֵאל : اسماعيل . כּוֹכָּבִי (كلب) .רְבָּאט الرباط : בַּהְגָה : البهجة (مؤسسة) .

2 ــ اسم جمع : שֵׁם קִבּוּץ : وهو ما دل على مجموع افراد جنسه مثل : עַם : شعب . בָּקָר : بقر . עֵדָה : جالية (مجموعة) . צֹאן : ضأن .

3 ــ اسم منكر: שֵׁם עֶצֶם כְּלָלִי وهو الذى لا يمكن تحديد افراده أو جزء منهم مثل אִישׁ : رجل . סוּס : حصان יָם : بحر .

4 ــ اسم جنس שֵׁם חוֹמֶר ، مثل : מַיִם : ماء . זְכוּכִית زجاج ....

التذكير والتأنيث זָכָר וּנְקֵבָה

الاسم في العبرية اما ان يكون مذكرا واما أن يكون مؤنثا : זָכָר أو נְקֵבָה

ا ــ اسماء مؤنثة : מִין נְקֵבָה

1 ــ معظم الاسماء المنتهية بـ ת : אֵיכוּת : نوعية . זָוִית : زاوية . מִסְגֶּרֶת : اطار . צֶבֶת : حزمة . רֶשֶׁת شبكة . שֹׁקֶת : حوض . ويستثنى من هذا : אוֹת : علامة בַּיִת : بيت . כֹּרֶת : جذع . מָוֶת : وفاة . מוֹפֵת : اعجوبة . שֵׁרוּת : خدمة . תּוּת : توت . תַּסְכִּית تمثيلية اذاعية . فهي اسماء مذكر .

2 ــ معظم الاسماء المنتهية بـ ָה اذا كانت من نوع מִלְרַע ، مثل הַבְטָחָה : وعد . חָכְמָה : حكمة . פִּנָּה : منعطف . תְּמוּנָה : صورة . اما الكلمات : לַיְלָה : ليل . חַרְסָה : شمس . נַחְלָה : جدول . חֹרְשָׁה : قرية صغيرة . فهى من نوع : מִלְעֵיל ، وهى اسماء مذكر .

3 ــ اسماء اعضاء الجسم الزوجية : יָד : يد . רֶגֶל : رجل . אֹזֶן : اذن . עַיִן : عين . בֶּרֶךְ : ركبة . יָרֵךְ : ورك . כָּנָף : جناح . כָּתֵף : كتف . לְחִי خد . כְּרַע : رجل ، كراع . צִפֹּרֶן : ظفر קֶרֶן : قرن . נָחִיר : منخر . מֹתֶן : خاصرة . קַרְסֹל : قدم . שׁוֹק : ساق . חֲנִיכַיִם : لثة . باستثناء מְעִי←מְעַיִם : امعاء . שַׁד←שָׁדַיִם : ثديان ، فهى مذكر .

4 ــ اسماء المدن والبلدان : כְּנַעַן : كنعان. אַרְצוֹת הַבְּרִית الولايات المتحدة . סִין : الصين .

5 ــ اسماء مؤنثة سماعا ، منها : אֶבֶן : حجر . אֵשׁ : نار . בֶּטֶן : بطن . בְּאֵר : بئر . כּוֹס : كاس . נֶפֶשׁ : نفس . פַּעַם : مرة . אֶרֶץ : ارض . עִיר : مدينة . צִפּוֹר : عصفور . צְפַרְדֵּעַ : ضفدع . לָשׁוֹן : لسان . כַּף : ملعقة . סַכִּין : سكين . צֹאן : ضأن .

6 ــ اسماء تذكر وتؤنث ، منها : חָצֵר : ساحة . דֶּרֶךְ : طريق . שֶׁמֶשׁ : شمس . כַּד : جرة . תְּהוֹם : غمر ...

7 ــ هناك اسماء تختلف صيغة تذكيرها عن تأنيثها ، منها :
אָב : أب ← אֵם : ام . בֵּן : ابن ← בַּת : بنت . עֶבֶד : عبد . אָמָה : امة . אַרְיֵה : اسد ← לְבִיאָה : لبوءة . חָתָן : عريس . כַּלָּה : عروس .

ب ــ وباقى الاسماء المخالفة لما ذكر تعتبر مذكرا :

1 ــ اذا سمى بها مذكرا مثل יוֹסֵף : يوسف ، أو دلت عليه ، אָח : اخ .

2 ــ اذا انتهت بــ ֶ ה مثل שָׂדֶה : حقل .

3 ــ اذا كانت اسم شعب : כְּנַעַן : كنعان . עֲרָב : عرب .

4 ــ اذا سمى بها جبل أو بحر أو نهر مثل : סִינַי : سيناء . סוּף : البحر الاحمر . פְּרָת : الفرات .

المفرد والمثنى والجمع ךָ חִ י ד, ז ה ג, ךְ פ ף י

ينقسم الاسم من حيث عدده الى ثلاثة اقسام : مفرد ، ومثنى وجمع . فالمفرد ما دل على واحد مثل כָּנָף (جناح) ، اما المثنى فلم يبق منه فى العبرية الا آثاره المتمثلة فى الموجودات المزدوجة اصلا أو صنعة : יָדַיִם : يدان . מֶלְקָחַיִם : ملقط .

والجمع ما دل على أكثر من اثنين .

ا ـ وعلامته هى ־ִים فى المذكر و ־וֹת فى المؤنث :
בָּנִים : ابناء . בָּנוֹת : بنات .

وهناك اسماء مذكرة تجمع جمع مؤنث مثل
אָב--אָבוֹת: آباء .שֵׁם--שֵׁמוֹת : اسماء . עוֹר--- עוֹרוֹת: جلد . חַלּוֹנוֹת : نوافذ . كما أن هناك اسماء مؤنثة تجمع جمع مذكر مثل דְּבוֹרָה דְּבוֹרִים: نحل .בֵּיצָה- בֵּיצִים: بيض . אִשָּׁה-נָשִׁים : نساء .יוֹנָה יוֹנִים: حمامات .

ب علامة الجمع المثنى (ما يقابل المثنى فى العربية) هى : ־ַיִם ، ولا تستعمل هذه الصيغة فى العبرية الا ف

1 ـ اسماء اعضاء الجسم المزدوجة ، مثل : עַיִן←עֵינַיִם :عينان .
יָד ← יָדַיִם : يدان .

2 ــ ادوات الصناعة المزدوجة مثل : מִסְפָּרַיִם : مقص
מֹאזְנַיִם : ميزان .

3 ــ اسماء الملابس المزدوجة ، مثل : נַעֲלַיִם : نعلان .
מִכְנָסַיִם : سراويل . מִשְׁקָפַיִם : نظارتان .

4 ــ اسماء الزمان المزدوجة ، مثل יוֹמַיִם : يومان .
שְׁבוּעַיִם : اسبوعان . פַּעֲמַיִם : مرتان .

5 ــ الاعداد المثناة ، مثل : שְׁנַיִם : اثنان . שְׁתַּיִם :
اثنتان . מָאתַיִם : مائتان . אַלְפַּיִם : الفان (1) .

حـ ــ هناك أسماء ذوات لا يمكن ان تضاف لها علامة الجمع ، مثل : אָדָם : انسان . צֹאן : ضأن . טַף : أطفال .

د ــ هناك اسماء لا تاتى الا فى صيغة الجمع أو الجمع المثنى مثل : נְעוּרִים : صبا . יִסּוּרִים : اسى . חֲלִיפוֹת : تناوبا . כְּלוּלוֹת : خطبة . חַיִּים : حياة . פָּנִים وجه . שְׁמָרִים : وعاء . מֹאזְנַיִם : ميزان . כִּירַיִם موقد . רֵחַיִם : رحى

هـ ــ هناك اسماء تجمع جمع مذكر وجمع مؤنث مثل : בְּכוֹרִים و בְּכוֹרוֹת : بواكر . יְעָרִים و : יְעָרוֹת : احراش .

---

1) لتثنية الإسماء فى العبرية فى سوى ما ذكر يسبق المثنى وهو على صورة الجمع بـ שְׁנֵי و שְׁתֵּי ، שְׁנֵי יְלָדִים : ولدان . שְׁתֵּי בָּנוֹת : بنتان .

עִתִּים ، و עִתּוֹת وقت . קֶבֶר : קְבָרִים و קְבָרוֹת : قبور .

و ـ هنـــاك اسماء تأتـــى فى صيغة المثنـــى وهى جمع مثـــل מַיִם : ماء . צָהֳרַיִם : ظهر . מְעַיִם : امعاء . שָׁמַיִם : سمـــاء .

ملاحظة

يصاغ الجمع المؤنث من المفرد بعد حذف علامة التأنيث ، فاذا كان منتهيا بـــ ָה و ֶת و ַת فانها تحذف وتضاف علامـــة الجمع وهى : וֹת . أما اذا كان منتهيا بـــ ִית أو ּוּת فانها تحذف ايضا وتضاف العلامة יּוֹת : יַלְדָּה יְלָדוֹת : (بنات) .

שֵׁנָה←שֵׁנוֹת : نـــوم

אַדֶּרֶת←אֲדָרוֹת : مـــزر

חָבִית←חָבִיּוֹת : خوابـــى

חָנוּת←חֲנֻיּוֹת : حوانيت

تغيير حركات الاسم في حالة الجمع

ا ــ جمع المذكر :

لا يقتصر تغيير الاسم العبرى ، عندما يجمع ، على اضافة ִים
أو וֹת ، بل تتغير حركاتـــه ايضا ، فالاسمـــاء الثلاثية المــدودة
الصدر : מִלְעֵיל عند ما تكون فاؤها أو عينها مشكولة بالسكول ، أو
عندما تكون عينها أو لامها حرفا حلقيا مشكولا بالبتاح ، تصبح فى حالة
الجمع على وزن פְּעָלִים

יֶלֶד---יְלָדִים : أولاد .

נַעַר---נְעָרִים : شباب

זֹהַר---זְהָרִים : اشراق

واذا كانت ممدودة العجز : מִלְרַע ، وكانت فاؤها أو عينها مشكولة
بغير السكول ، أو احـــد حروفهـــا أو حرفاهـــا الاولان مشكولـــين
بالقامص ، فان حرفها الاول فى حاالة الجمع يصبح مشكولا بالسكون ،
بينما يبقى الثانى على أصله : מָשָׁל--מְשָׁלִים : مثل . שָׁקֵד
--- שְׁקֵדִים : لوز . מָקוֹם--מְקוֹמוֹת : مقام (مكان) .

ب ــ اذا كان المفرد المؤنث على وزن פְּעָלָה أو פַּעֲלָה
فاذا جمعه ياتى على صيغــة פְּעָלוֹת: שִׂמְלָה-שְׂמָלוֹת: عبـــاءة .

נַעֲרָה-נְעָרוֹת : شابات .

פְּעָלָה--פְּעָלוֹת : בְּרָכָה--וֹת بركات .

פָּלָה---פָּלוֹת : מָנָה---מָנוֹת : حصص .

الاضافة הַסְּמִכוּת

ا ــ عندما يضاف اسم الى اسم آخر دون اداة عطف ، أو كلمة שֶׁל (اداة الملكية) يسمى סְמִכוּת : اضافة . مثال מִשְׂרַד הַשַּׂר: مكتب الرئيس . עֵין הַמַּיִם: عين الماء. יוֹרְדֵי הַיָּם:نازلو البحر .

ب ــ يدعى الاسم المضاف الى ما بعده : נִסְמָךְ : المضاف . ويدعى المضاف اليه : סוֹמֵךְ: מֵי־שְׁתִיָּה (ماء - شرب)
فــ מֵי , נִסְמָךְ : و שְׁתִיָּה, סוֹמֵךְ .

جـ ــ يدعى الاسم غير المضاف : נִפְרָד . فكلمة בַּיִת , נִפְרָד وكلمة בֵּית, נִסְמָךְ . כִּבְשָׂה , נִפְרָד .כִּבְשַׂת ,.נִסְמָךְ فتغير الحركة أو الهاء يدل هنا على الاضافة .

د ــ تبدل ה المؤنث بعد الاضافة فتصبح ־ת: סֻכָּה←סֻכַּת צֵל مظلــة . .

اما علامة الجمع فتحذف منها الميم وتتغير حركة الحرف الاخير من الكلمة ، فتصبح صيرى (ֵ) بدل حريف ָ : מְלָכִים : ملوك ، تصبح بعد الاضافة מַלְכֵי .

وهناك اسمــاء لا تتغير بعــد الاضافة بــل تبقى على حالهــا ، مثــــل קוֹל : (صــوت) קוֹל הַזָּמִיר:صــوت العندليـــب ، חִידוֹת--חִידוֹת שִׁמְשׁוֹן : الغاز شمشون .

هـ ـ قد يضاف الاسم الى اكثر من مضاف ، مثل: מִשְׂרְדֵי ־ רֹאשׁ ־ הַמֶּמְשָׁלָה : مكاتب رئيس الحكومة . ولا يستحسن عطف مضافين قبل اضافتهما الى المضاف اليه .

و ـ لا تضاف علامة الجمع فى أغلب الاحيان الا للمضاف :
בָּתֵּי הַסֵּפֶר : المدارس = بيوت الكتاب .קוֹלוֹת הַזַּמִּיר :

ز ـ لا تضاف اداة التعريف وضمائر النسبة الا للمضاف اليه :
פָּרַת הָאִכָּר : بقرة الفلاح . בֵּית סִפְרֵינוּ .
שְׂכַר יוֹמוֹ : اجرة يومه .

ملاحظات

1 ـ قد يضاف الاسم الى اسم آخر وقد يضاف الى الضمائر المتصلة وهى : ה, כ, ו, י, ם .

2 ـ تدعى الضمائر المتصلة :כֶם׳ כֶן׳ הֶם׳ הֶן ;כְּבֵדִים : ثقيلة ، وتكون دائما منبورة : תַּלְמִידְכֶם .... : تلميذكم

3 ـ عند اضافة الجمع ، يجب وضع الياء قبل الضمائر المتصلة :
יָדֵינוּ : ايادينا. יָדֵנוּ : يدنا . وذلك للتمييز بين اضافة المفرد والجمع .

4 ـ عند اضافة الجمع تحذف الميم فى المذكر :דְּבָרִים----
דִּבְרֵי .... أشياء ...

أما علامة جمع المؤنت فلا تحذف :

תַּלְוֹנוֹת--תְּלוּנוֹתֵינוּ فوافذنا

5 ـ تظل كاف الضمائر المتصلة دائما رخوة :

תַּלְמִידְךָ, תַּלְמִידְכֶם, תַּלְמִידְכֶן ....

6 ـ قد يضاف الاسم الى اسم آخر بواسطة الاداة שֶׁל و שׁ هى مختصر اسم الموصول אֲשֶׁר وحرف النسب ל ، اي : الذى لـ ...

وتكون بين المضاف والمضاف اليه : הַסֵּפֶר שֶׁל הַתַּלְמִיד (كتاب التلميذ) الكتاب الذى للتلميذ . والاداة שֶׁל لا تتغير مطلقا ، كما ان المضاف لا يتغير . وقد تضاف שֶׁל الى ضمير النسبة . שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ שֶׁלָּהּ ...

وقد تاتى שֶׁל بعد اسم مضاف الى الضمير قبل ذكر المضاف اليه ، ـ وهذا غير موجود فى العربية الفصحى ، وله نضير فى بعض اللهجات : סוּסוֹ שֶׁל אִישׁ: فرس الرجل = (ديال) الرجل)

النعت שֵׁם הַתֹּאַר

1 ـ ياتى النعت فى العبرية لتحديد منعوته مظهرا ، קָצָר :
قصير . أو لونا : לָבָן : ابيض . أو حالة نفسية טוֹב : طيب .
أو حالا : עָשִׁיר : غنى . أو طعما : מָתוֹק : حلو .

ويتبع منعوته فى تعريفه وتنكيره ، تذكيره وتأنيثه
أفراده وجمعه : הָאִישׁ הַגָּדוֹל . אִישָּׁה טוֹבָה . נָשִׁים טוֹבוֹת :
نساء طيبات . אֲנָשִׁים טוֹבִים رجال طيبون .

2 ـ قد يستعمل المضارع الحالى نعتا لوصف الاسم :
אִישׁ שׁוֹמֵר בֵּיתוֹ : رجل حارس بيته
אִישׁ שׁוֹמֵר אֶת " رجل حارس بيته

3 ـ يجري على النعت ما يجري على المنعوت من حيث اضافته ،
فقد يضاف الى اسم غيره مفردا كان أو جمعا .
אַמִּיץ←אַמִּיץ-לֵב. אַמִּיצִים --אַמִּיצֵי-לֵב : شجعان .
טָהוֹר←טְהוֹר עֵינַיִם. טְהוֹרִים. טְהוֹרֵי־מַחְשָׁבָה : خالصو النية

4 ـ قد يستعمل المضاف والمضاف اليه مكان النعت ، مثال
בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ : (ثياب القداسة) = الثياب المقدسة .

5 ـ اذا جمع المنعوت جمع مذكر شذوذا وهو مؤنث أو العكس ، فان
النعت يكون عاديا ، اى اذا كان المنعوت مذكرا ، جاء مذكرا ، واذا كان

مؤنثا ، جاء مؤنثا : עוֹף (مذكر) עוֹפוֹת : طيور . עוֹפוֹת גְּדוֹלִים
דְּבוֹרָה -- דְּבוֹרִים (مؤنث) . דְּבוֹרִים חָרוּצוֹת حل عامل .

6 ــ اذا كان المنعوت اسم جمع فان منعوته فى الغالب يكون جمعا : הָעָם הַהוֹלְכִים : الشعب الذاهب = (الشعب الذاهبون) .

7 ــ اذا كان المنعوت مثنى ، فان نعته يكون جمعا :
יָדַיִם רָפוֹת : يدان ضعيفتان = (ضعيفات) .

8 ــ قد تنقص الصفة فى الموصوف ، اذ ذاك يكرر الحرفان الاخيران من النعت للدلالة على هذه الحالة : שָׁחוֹר : اسود . שְׁחַרְחַר : يميل الى السواد ؛ צָהֹב : أصهب . צְהַבְהַב : يميل الى الصهوبة (1)

1) قد يفيد هذه التكرار للحرفين الاخيرين تزايد الصفة فى الموصوف ، קָטָן : (صغير) קְטַנְטַן : جد صغير .

التفاوت في الصفة   עֶרְכֵי הַתֹּאַר

قد يكون الموصوف مساويا للمشبه به ، أو افضل منه أو مبالغا فى تشبيهه به . ففى الحالة الاولى تستعمل الـــ כּ الدالة على التساوى بين المشبه والمشبه به مثال הַדֶּלֶת קְטַנָּה כַּחוֹר : الباب صغير كالثقب وفى الحالة الثانية تستعمل מִן-----מֵ , מִ

חָכָם מִכֹּל הַמְּלָכִים احكم الملوك . كما تستعمل ايضا كلمة יוֹתֵר : اكثر . אָבִי טוֹב וְאִמִּי יוֹתֵר. : ابى طيب وأمى أكثر طيبة . واذا اضيفت الـــ כּ الى الكلمــة ، . اضفت عليهــا صفة المبالغة : אָבִי הוּא הֶעָשִׁיר בְּיוֹתֵר: ابى اكثر (الناس) غنى . وقد تستعمل الـــ ה قبل الصفــة للدلالة عــلى المبالغــة النسبيــة ايضــا ، مثال : הַיָּפָה בַּנָּשִׁים : اجمل النساء .

وفى الحالة الثالثة يعبر عن المبالغة فى الوصف بـــ ـ 1 – בְּכָל أو כּ بعد تصدير الصفة بـــ ה مثال :
אָחִי הוּא הַצַּדִּיק בְּכָל חֲבֵרָיו : اخى اكثر عدلا من جميع رفقائه .

2 ــ الحاق كلمة מְאֹד : جدا ، بالصفة : עָשִׁיר מְאֹד : جد غنـــى .

3 ــ بتكــرار الصفة أو الموصــوف : רַע רַע : جــد قبيـــح .
שִׁיר הַשִּׁירִים : (شعر الاشعار) : اجمل الشعر قاطبة .

العدد שֵׁם הַמִּסְפָּר

قد يكون عددا رئيسيا أو ترتيبيا أو كسورا .

1 ــ العدد الرئيسي מִסְפָּר יְסוֹדִי أو מוֹנֶה ، وهو الذي يعين كمية المعدودات .

2 ــ العدد الترتيبي מספר סִדּוּרִי أو סוֹדֵר وهو الذي يعين ترتيب المعدودات .

3 ــ الكسور מספר חֶלְקִי وهو الذي يعين جزءا من المعدود .

العدد الرئيسي המספר היסודי

مذكر			مؤنث		
مجرد		مضاف	مجرد		مضاف
אֶחָד	واحد	אַחַד	אַחַת (אֶ)	واحدة	אַחַת
שְׁנַיִם	اثنان	שְׁנֵי	שְׁתַּיִם	اثنان	שְׁתֵּי
שְׁלֹשָׁה	ثلاثة	שְׁלֹשֶׁת	שָׁלֹשׁ	ثلاث	שְׁלֹשׁ
אַרְבָּעָה	اربعة	אַרְבַּעַת	אַרְבַּע	اربع	אַרְבַּע
חֲמִשָּׁה	خمسة	חֲמֵשֶׁת	חָמֵשׁ	خمس	חֲמֵשׁ
שִׁשָּׁה	ستة	שֵׁשֶׁת	שֵׁשׁ	ست	שֵׁשׁ
שִׁבְעָה	سبعة	שִׁבְעַת	שֶׁבַע	سبع	שְׁבַע
שְׁמוֹנָה	ثمانية	שְׁמוֹנַת	שְׁמוֹנֶה	ثمان	שְׁמוֹנֶה
תִּשְׁעָה	تسعة	תִּשְׁעַת	תֵּשַׁע	تسع	תְּשַׁע
עֲשָׂרָה	عشرة	עֲשֶׂרֶת	עֶשֶׂר	عشر	עֶשֶׂר

مذكر		مؤنث	
אַחַד־עָשָׂר	احد عشر	אַחַת־עֶשְׂרֵה	احدى عشرة
שְׁנֵים־עָשָׂר	اثنا عشر	שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה	اثنتا عشرة
שְׁלוֹשָׁה־עָשָׂר	ثلاثة عشر	שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה	ثلاث عشرة
אַרְבָּעָה־עָשָׂר	اربعة عشر	אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה	اربع عشرة
חֲמִשָּׁה־עָשָׂר	خمسة عشر	חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה	خمس عشرة
שִׁשָּׁה־עָשָׂר	ستة عشر	שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה	ست عشرة
שִׁבְעָה־עָשָׂר	سبعة عشر	שְׁבַע־עֶשְׂרֵה	سبع عشرة
שְׁמוֹנָה־עָשָׂר	ثمانية عشر	שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה	ثمان عشرة
תִּשְׁעָה־עָשָׂר	تسعة عشر	תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה	تسع عشرة

الفاظ العقود		المئات والالوف	
עֶשְׂרִים	عشرون	מֵאָה	مائة
שְׁלוֹשִׁים	ثلاثون	מָאתַיִם	مائتان
אַרְבָּעִים	اربعون	אֶלֶף	الف
חֲמִשִּׁים	خمسون	אַלְפַּיִם	الفان
שִׁשִּׁים	ستون	רְבָבָה רִבּוֹא	عشرة آلاف
שִׁבְעִים	سبعون	מִלְיוֹן	مليون
שְׁמוֹנִים	ثمانون		
תִּשְׁעִים	تسعون		

العدد الترتيبي   הַמִּסְפָּר הַסִּדּוּרִי

مذكر		مؤنث	
רִאשׁוֹן	اول	רִאשׁוֹנָה	اولى
שֵׁנִי	ثان	שְׁנִיָּה	ثانية
שְׁלִישִׁי	ثالث	שְׁלִישִׁית	ثالثة
רְבִיעִי	رابع	רְבִיעִית	رابعة
חֲמִישִׁי	خامس	חֲמִישִׁית	خامسة
שִׁשִּׁי	سادس	שִׁשִּׁית	سادسة
שְׁבִיעִי	سابع	שְׁבִיעִית	سابعة
שְׁמִינִי	ثامن	שְׁמִינִית	ثامنة
תְּשִׁיעִי	تاسع	תְּשִׁיעִית	تاسعة
עֲשִׂירִי	عاشر	עֲשִׂירִית	عاشرة

ج مذكر	ج مؤنث
רִאשׁוֹנִים	רִאשׁוֹנוֹת
שְׁנִיִּים	שְׁנִיּוֹת
שְׁלִישִׁיִּים	שְׁלִישִׁיּוֹת

لايجاد اعداد ترتيبية من الرقم 11 وما بعده تضاف ה التعريف للاعداد الرئيسية : مثال : הָאַחַד־עָשָׂר

הָאַחַת־עֶשְׂרֵה, הַשְּׁנֵים־עָשָׂר , הַשְּׁתֵּים־עֶשְׂרֵה, הַשְּׁלוֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה
הַשְּׁלוֹשִׁים וְחָמֵשׁ, הַמֵּאָה, הָאֶלֶף, הַמֵּאָה שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה .

ولاضافة الاعداد للزمــان (سنة ، يوم ، اسبوع) تستعمل الاعـــداد الترتيبيــة ، مثــل : שְׁנַת אַחַת־עֶשְׂרֵה. שְׁנַת עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע יוֹם שְׁלוֹשִׁים

الكســور : הַמִּסְפָּר הַחֶלְקִי

$\frac{1}{2}$	חֲצִי = מַחֲצִית = מֶחֱצָה
$\frac{1}{3}$	שְׁלִישׁ
$\frac{2}{3}$	שְׁנֵי שְׁלִישִׁים
$\frac{1}{4}$	רֶבַע ־ רְבִיעִית
$\frac{3}{4}$	שְׁלֹשָׁה רְבָעִים ־ שָׁלֹשׁ רְבִיעִיּוֹת
$\frac{1}{5}$	חֲמִשִׁית
$\frac{2}{5}$	שְׁתֵּי חֲמִשִׁיּוֹת
$\frac{3}{5}$	שָׁלֹשׁ חֲמִשִׁיּוֹת
$\frac{1}{6}$	שִׁשִּׁית
$\frac{5}{6}$	חָמֵשׁ שִׁשִּׁיּוֹת
$\frac{2}{7}$	שְׁתֵּי שְׁבִיעִיּוֹת
$\frac{3}{8}$	שָׁלֹשׁ שְׁמִינִיּוֹת
$\frac{4}{9}$	אַרְבַּע תְּשִׁיעִיּוֹת
$\frac{7}{10}$	שֶׁבַע עֲשִׂירִיּוֹת
$\frac{3}{11}$	שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים אַחַד עָשָׂר

א	1	י"א	11	ל	30	ת	=400
ב	2	י"ב	12	מ	40	ת"ק	=500
ג	3	י"ג	13	נ	50	ת"ר	=600
ד	4	י"ד	14	ס	60	ת"ש	=700
ה	5	ט"ו	15	ע	70	ת"ת	=800
ו	6	ט"ז	16	פ	80	תת"ק	=900
ז	7	י"ז	17	צ	90	א"	=1000
ח	8	י"ח	18	ק	100	ב"	=2000
ט	9	י"ט	19	ר	200	ג"	=3000
י	10	כ	20	ש	300	ג"תתנ"ו	=3856

ملاحظات

1 ــ الــ ◌ָה التى هى علامة التأنيث فى الاسم عادة، تصبح علامة المذكر فى الاعداد : שְׁלוֹשָׁה ילדים

2 ــ اذا كان المعدود مذكرا معرفا ، فان الاعداد من 3 ــ 10 تاتى مضافا ، والمعدود مضافا اليه שִׁבְעַת הַבָּנִים שְׁלוֹשֶׁת יְלָדָיו (معرف بالاضافة) : (اولاده الثلاثة) وكذا تكون هذه الاعداد قبل الآلاف والــ 20 فما فوق : עֶשְׂרִים וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים. עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אֶלֶף[1]

3 ــ لاتاتى الاعداد المؤنثة من 3 ــ 10 مضافة قبل الاسم المعدود

---

1) قد تاتى هذه الاعداد مضافة الى اسم نكرة فى التوراة .

שֶׁבַע בָּנוֹת, שֶׁבַע הַבָּנוֹת: البنات السبع . باستثناء 3 و 5 فقد تاتى مضافة قبل اسم معرف שְׁלֹשׁ הֶעָרִים (ثلاث مدن) חֲמֵשׁ הַבָּנוֹת : (خمس بنات) . اما قبل المآت والعشرات فان الاعداد من 3 — 9 تاتى دائما مضافة : שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת , שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה .

4 — ياتى المعدود بعد الاعداد 2 — 10 دائما جمعا ، وما بعد 11 قد يكون جمعا وقد يكون مفردا ، الا اذا كان العدد منتهيا بواحد أو الفاظ العقود فيستحسن اذ ذاك ان يكون مفردا : אַרְבַּע חֲיָלוֹת : اربع عسكريات שִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם أو יָמִים

5 — تقدم الاعداد الاكبر قيمة فى ما فوق 20 ، ترتيبا وقراءة : אֶלֶף חֲמֵשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשָׁלוֹשׁ . (1563) .

6 — قد يستعمل العدد אֶחָד אַחַת نعتا ، ويتحتم ان ياتى اذ ذاك بعد الاسم المعدود : יֶלֶד אֶחָד : ولد واحد (وحيد) . יַלְדָּה אַחַת : وليدة واحدة .

7 — غالبا ما يكون العدد שְׁנַיִם, שְׁתַּיִם مضافا الى المعدود (1) الا اذا جاء بعد الفاظ العقود ، اذ ذاك يستحسن عدم الاضافة : שְׁנֵי עֲבָדִים : عبدان . שְׁתֵּי שְׁפָחוֹת : أمتان . עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אִישׁ: اثنان وعشرون رجلا .

8 — تجوز اضافة الاعداد من 2 — 10 الى ضمائر النسبة : שְׁנֵינוּ : نحن الاثنان . שְׁלָשְׁתְּכֶם : ثلاثتكم . ארבעתם : اربعتهم ... .

9 — من المتبع أن تعد ايام الشهر بالاعداد الرئيسية ، وقد تعد باعداد الترتيب . אֶחָד בְּמַאי أو רִאשׁוֹן בְּמַאי. واحد من ماى أو اول

---

1) قد تاتى غير مضافة فى التوراة .

ماى . ويستعمل حرف ב قبل اسم الشهر : עֲשָׂרָה בְּמַאי .

اما اذا ذكرت لفظة « شهر » חֹדֶשׁ فيمكن استعمال בּ أو לְ :

עֲשָׂרָה לְחֹדֶשׁ מַאי العاشر من شهر ماى .

اذا رمز للرقم بحرف ، فان حرف الـ ב يزول فى هذه الحالة : ד מאי :

4 ماى .

10 — ارقام الساعة : אַחַת וָחֵצִי الواحدة والنصف .

שָׁלֹשׁ וָחֵצִי : الثالثة والنصف . אַרְבַּע וָחֵצִי : الرابعة والنصف

אַרְבַּע וָרֶבַע : الرابعة وخمس عشرة دقيقة . אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים דק :

الرابعة وعشرون دقيقة . שֶׁבַע פָּחוֹת רֶבַע السادسة وخمس وأربعون دقيقة.

11 — يكون العدد المجرد دائما مؤنثا ، وكذلك ارقام الصفحات ، المنازل ، الفقرات ... .

12 — تكتب الاعداد وتقرأ من اليمين الى اليسار :

קַבָּלַת־קָהָל 10 — 12 : الاستقبال من 10 الى 12 .

العمل يوميا من 18 الى 12 . ولدومات (1824 — 1894) . التاريخ

25 — 6 — 1977 ... .

13 — يوتى بالياء والميم ـַ ־ִים للدلالة على مضاعفة العدد

مثل : אַרְבַּעְתַּיִם : اربعة اضعاف . שִׁבְעָתַיִם : سبعة

اضعاف . كما تستعمل كلمة רִבֹּתַיִם لتدل على ضعف عشرة آلاف .

14 — اذا صدر العدد بالكاف כּ دل على التقريب لا على

حقيقة العدد مثل כְּעֶשֶׂר שָׁנִים : نحو عشر سنوات .

כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ نحو ثلاثة آلاف رجل כִּשְׁלֹשָׁה דְרָהֲמִים:

حوالى ثلاثة دراهم .

الضمير שֵׁם הַגּוּף (הַכִּנּוּי)

ما وضع لمتكلم : מְדַבֵּר او مخاطب : נֹכַח ، أو غائب נִסְתָּר . وهو نوعانِ : بـارز : בּוֹלֵט وهو الذى يظهـر فى النطق : ־תִּי فى שָׁמַרְתִּי . ومستتر : נִסְתָּר وهو الذى لا يظهر فى النطق مثل ضمير الغائب שָׁמַר . فهنا الفعل بقى مجردا مـن ايـة لاحقة .

ــ ينقسم الضمير البارز الى قسمين :

ا ــ ضمير منفصل ب ــ ضميـر متصل

ا ــ الضمير المنفصل ينقسم الى :

1 ــ ضمائر الرفع ، وهى :

אֲנִי أو אָנֹכִי : انـا . אֲנַחְנוּ أو נַחְנוּ : نحن

אַתָּה	انـت	אַתֶּם	انتـم
אַתְּ	انـت	אַתֶּן	انتـن
הוּא	هـو	הֵם	هـم
הִיא	هـى	הֵן	هـن

2 ــ ضمائر النصب ، وهى :

אוֹתִי	ايـاى	אוֹתָנוּ	ايانـا
אוֹתְךָ	ايـاك	אֶתְכֶם	اياكـم
אוֹתָךְ	ايـاك	אֶתְכֶן	اياكن
אוֹתוֹ	ايـــاه	אוֹתָם	اياهـم
אוֹתָהּ	اياهـا	אוֹתָן	اياهـن

ب ــ وينقسم الضمير المتصل الى

1 ــ ما يختص بالرفع وتجمعها كلمة תהימון : تهيمون

שָׁמַרְ תִּי	حرست	שָׁמַרְ נוּ	حرسنا
שָׁמַרְ תָּ	حرست	שְׁמַרְ תֶּם	حرستم
שָׁמַרְ תְּ	حرست	שְׁמַרְ תֶּן	حرستن
שָׁמְרָ ה	حرست	שָׁמְ רוּ	حرسوا

2 ــ ضمير يقع احيانا منصوبا واحيانا مجرورا ، فاذا لحق آخر الفعل كان منصوبا ، واذا لحق آخر الاسم كان مجرورا ويدعى : כִּנּוּיִים

ا ــ ضمير النصب وهو :

مفرد		جمع	
זְכָרַ---נִי	: تذكرني	זְכָרַ---נוּ	: تذكرنا
זְכָרְ---ךָ	: كَ	זְכַרְ---כֶם	: كم
זְכָרֵ---ךְ	: كِ	זְכַרְ---כֶן	: كن
זְכָרָ---הוּ	: هُ	זְכָרָ---ם	: هم
זְכָרָ---הָ	: ها	זְכָרָ---ן	: هن

ب ــ ضمير الجر :

المضاف مفرد		المضاف جمعا	
סוּסִ י	فرسي	סוּסַ י	افراسي
סוּסְ ךָ	فرسك	סוּסֶ יךָ	افراسك
סוּסֵ ךְ	فرسك	סוּסַ יִךְ	افراسك
סוּסוֹ	فرسه	סוּסָ יו	افراسه

سוּסָהּ	فرسها	סוּסֶיהָ	افراسها
סוּסֵנוּ	فرسنا	סוּסֵינוּ	افراسنا
סוּסְכֶם	فرسكم	סוּסֵיכֶם	افراسكم
סוּסְכֶן	فرسكن	סוּסֵיכֶן	افراسكن
סוּסָם	فرسهم	סוּסֵיהֶם	افراسهم
סוּסָן	فرسهن	סוּסֵיהֶן	افراسهن

اسناد بعض الحروف والظروف

בּ בִּי בְּךָ בָּךְ בּוֹ בָּהּ בָּנוּ בָּכֶם ן בָּהֶם ן

ל לִי לְךָ " " " " " " " "

אֶל אֵלַי אֵלֶיךָ אֵלַיִךְ אֵלָיו אֵלֶיהָ אֵלֵינוּ אֲלֵיכֶם

כְּמוֹ כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ כָּמוֹךְ...כָּמוֹנוּ...כְּמוֹכֶם...ן

עַל עָלַי עָלֶיךָ עָלַיִךְ עָלָיו עָלֶיהָ...עֲלֵיכֶם ן

אֵצֶל אֶצְלִי אֶצְלְךָ...אֶצְלוֹ אֶצְלֵנוּ...אֶצְלְכֶם ן

שֶׁל שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ שֶׁלּוֹ שֶׁלָּהּ שֶׁלָּנוּ...הֶם ן

اسم الاشارة פ נ ו י הָ רְ מֻ ז

ينقسم اسم الاشارة فى العبرية الى اسم اشارة حقيقى وغير حقيقى :

ا ــ غير الحقيقى : وهى ضمائر الغيبة ، ويستعمل لتعيين الاشخاص أو الاشياء التى سبق التحدث عنها ، أو هى غائبة أو بعيدة وهى :
הוא (هو) ... הִיא , הֵם הוּא אֲדֹנִי : ذاك سيدى .

ب ــ اسم الاشارة الحقيقى : وهو الذى يستعمل لتعيين الاشخاص أو الاشياء التى يراد التحدث عنها ، أو هى حاضرة أو قريبة : זֶה אֲדֹנִי : هذا سيدى . وتاتى فى ثلاث صور :

1 ــ זֶה : هذا ، للمذكر المفرد . זֹאת : هذه ، للمؤنث المفرد . אֵלֶּה (אל) هؤلاء ، للمذكر وللمؤنث .

2 ــ اسماء اشارة قليلة الاستعمال : זֹה و זוֹ = זֹאת للمؤنث
אֵלֶּה (جمع)
הַלָּזֶה , הַלָּז للمذكر הַלָּלוּ (جمع مؤنث) הַלֵּזוּ (مفرد مؤنث)

ملاحظات

1 ــ اهم عنصر فى اسم الاشارة الحقيقى هو ז (المفرد) . وجاءت حركة ــֶ فى المذكر ، بدلا من فتحة اصلية ، والــ ה من امهات القراءة (1) . اما الــ ــֹ (الحولم) فى المؤنث ، فانها عوضا عن الفتحة الاصلية ، والــ א من امهات القراءة ، و ת علامة التانيث .

---

1) انظر تعريف الحروف

2 ــ يطابق اسم الاشارة المشار اليه فى تذكيره وتانيثه فى افراده وجمعــه .

3 ــ تجوز اضافة المشار اليه الى اسم الاشارة : עֵינֵי אֵלֶּה : عيون هؤلاء . كما يجوز تصدير اسم الاشارة بحروف النسب أو اداة المفعولية : לָזֶה : لهذا . לְזֹאת : لهذه ،מִזֶּה, מִזֹּאת, אֶת-זֶה

4 ــ اذا عرف المشار اليه بــ ה التعريف ، فان اسم الاشارة يصبح بــدلا منه وياتى بعــده ويطابته من حيــث نوعه وعــدده :

הָאֵל, הָאֵלֶּה, הַזֹּאת . . . مثــال : הַיּוֹם הַזֶּה : اليــوم هــذا .

הָהֵם, הַהִיא, הַהוּא . . . مثال : הַיּוֹם הַהוּא : اليوم ذاك .
הַשּׁוֹמְרִים הָהֵם : الحراس أولئك .

5 ــ قد تستعمل זֶה بدل اسم الموصول ، وذلك فى الشعر مثال :מָקוֹם זֶה יָסַדְתָּ:المكان الذى اسست . זֶה=אֲשֶׁר = الــذى

6 ــ قد تاتى זֶה قبل اسم عدد أو اسم زمان ، فتدل علــى ظرف زمان (منذ) مثالזֶה שִׁשָּׁה יָמִיםمنذ ستة ايام .זֶה שָׁנָה הוּא שׁוֹמֵר : منذ سنة وهو يحرس .

7 ــ قد تاتــى זֶה لتأكيــد السؤال ، وذلــك برفقــة ادواة الاستفهام :מַה, מָה, מִי, לָמָּה مثال :
מַה־זֶּה אָמַרְתָּ? : ماقــلــت ؟

جدول اسم الاشارة :

ا ــ اسم الاشارة للقريب

المفرد: المذكر		المفرد: المؤنث		الجمع (مذكر او مؤنثا)	
זֶה	هذا (ذا)	זֹאת	هذه (ذه)	אֵלּוּ , אֵלֶּה , אֵל	هؤلاء
הַזֶּה	هذا (معرف)	הַזֹּאת	(معرف)	הָאֵלּוּ , הָאֵלֶּה , הָאֵל .	
זוֹ	هذا (قليل)	זֹה , זוֹ	(قليل)		

ب ــ اسم الاشارة للبعيــد

المذكـر		المؤنـث		الجمع (مذكر او مؤنثا)	
הַלָּז		הַלָּז		הָהֵם , אוֹתָם[1] : اولئك	مذكر
הַלָּזֶה	ذلك	הַלֵּזוּ	تلك	הָהֵן , אוֹתָן[1] : »	مؤنث
הַהוּא אוֹתוֹ[1]		הַהִיא אוֹתָהּ[1]		הַלָּלוּ : »	هما معا

1) يستعمل الآن بكثرة يقال : אוֹתוֹ הַיּוֹם : ذاك اليوم
אוֹתוֹ הָאִישׁ : ذاك الرجل . אוֹתָהּ הַשָּׁעָה : تلك الساعة .
אוֹתָם הַיָּמִים تلك الايام . אוֹתָן הַשָּׁנִים : تلك السنوات .

الموصول כִּנּוּי הַהְמְשֵׁה (מִלַּת הַחִבּוּר)

الموصول ما دل على معين بواسطة جملة بعده تسمى صلة ، وتمثله فى العبريـــة :

1 ـــ אֲשֶׁר وهى كلمة لا تتغير ، وتاتى للمفرد والجمع مذكرا أو مؤنثـــا

הַנַּעַר אֲשֶׁר בָּא : الطفل الذى جاء

הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר בָּאָה : الطفلة التى جاءت

הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ : الرجال الذين اتوا

הַבָּנוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ : البنات اللائى جئن

2 ـــ שֶׁ وتاتى مشكولة بالسگول (ـֶـ) وفى هذه الحالة تتصل بصدر الكلمة ويشدد الحرف الذى بعدها ان لم يكن حرفا حلقيا ، اما اذا كـــان حرفا حلقيـــا فانـــه لا يشدد كتابة ، وتبقى שֶׁ محركة بـ ֶ : הָאִישׁ שֶׁכָּתַב לִי : الرجل الذى كتب الي .

הַבַּיִת שֶׁאֲנִי גָּר בּוֹ : البيت الذى اسكن فيه .

مُلاحَظات

1 ــ يستعمل الموصول אֲשֶׁר بكثرة فى لغة التوراة ، وتستعمل שֶׁ بكثرة فى لغة الربانيين والعبرية الحديثة .

2 ــ يرى بعض النحاة ان שׁ جزء من אֲשֶׁר بعد حذف الـ א وادغام الـ ר

3 ــ قد تفيد ה و מַה و מִי معنى الموصولية اذا تليت بـ ש(מה, מי) . وتستعمل ה للعاقل وغيره ، بينما تستعمل מה لغير العاقل و מי للعاقل : הוּא הַכּוֹתֵב : هو الذى كتب
מַה־שֶׁהָיָה : الذي كان .
הִזְמַנְתִּי אֶת מִי שֶׁחָזַר בָּעִיר : استدعيت من حضر بالمدينة .

4 ــ قد تفيد ה التعريف ، معنى الموصول ، وخصوصا اذا تصدرت بعض المشتقات : הַמֵּבִין יָבִין : سيفهم الذى يريد ان يفهم . (الذى يفهم يفهم)

5 ــ تاتى صلة الموصول جملة فعلية أو اسمية أو ظرفا أو جارا ومجرورا امثلة :

הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָמַרְתָּ : الكلمات التى فهت بها . (فعلية)
הָאִישׁ אֲשֶׁר גּוּפוֹ קָטָן: الرجل الذى له جسم صغير . (اسمية)
הַבַּיִת אֲשֶׁר מִמּוּל : البيت الذى امام.. (ظرفية)
הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר : البيت الذى فى المدينة (جار ومجرور)

6 ــ اذا دخلت الــ ב على אשר دلت علـى الظرفيـة المكانيـة :

בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת حيثمـا تموتي امت .

واذا دخلت عليها الــ כ دلت على الظرفية الزمانية : :

כַּאֲשֶׁר הִגַּעְתִּי : عندما وصلت .

أو المثلية :כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לוֹ : كما فعل يفعل به .

7 ــ قد تستعمل זה بمعنى الموصول وذلك فى الشعر خاصة :

וְזֶה־אָהַבְתִּי נֶהְפְּכוּ־בִי : من احببت قلب لي ظهر المجن . وجاءت זוֹ ايضا بهذا المعنى :

רְשָׁעִים זוֹ שַׁדּוּנִי : الاشرار الذين آلمونى .

اداة التعريف ה א הַ יְ ד י עָ ה

اداة التعريف فى العبرية هى الـــ ה فى صدر الاسم . ويعتقد أن الاصل فيها هو הל ، غير ان اللام اصبحت تدغم فى الحرف الذى بعدها ، وتعوض بشدة توضع داخله الا اذا كان حرفا حلقيـــا اذ ذاك لا يشدد . وتشكل بالفتحة فى حالتين :

1 ــ اذا دخلــت على اسم مبدوء بغيـــر الحـــروف الحلقيـــة مثـــل : דָּבָר הַדָּבָר : الكلام . סֵפֶר הַסֵּפֶר : الكتاب

2 ــ اذا دخلت على ה , ח مشكولين بأية حركة غير القامص مثل הַהֲמוֹנִים : الجموع . הַהֵד : الصدى . הַחֶבְרָה : المجتمـــع .

وتشكل بالقامص ــָــ قبل א , ר وقبل ע غير مشكولة بالقامص הָאוֹר : النور . הָרֹאשׁ : الرأس . הָעֶרֶס : السرير .

وتشكل بالقامص ايضا اذا دخلت على اسم مؤلف من مقطع واحد أو له ה أو ע . הָהָר : الجبل . הָעָב : الكثيف .

وتشكل بالسگول ــֶــ قبـــل הָ , חָ , עָ غير منبـــورة ، وقبل חָ : הֶהָמוֹן : الجمع من الناس . הֶחָלָב : الحليب . הֶעָבָן : الحساب .

وتشكل بالسگول ايضا اذا دخلت على חָ مشكولة بالقامص ومنبورة הֶחָג : العيـــد .

הַ	ג , ד , ב , ק	... الحروف غير الحلقية
הָ	א , ר , ע	بغير القامص
הָ		كلمة مؤلفة من مقطع واحد أوله ה أو ע
הֶ	הָ , חָ , עָ	غير منبورة و : חָ .
הַ	ה , ח	

ملاحظات :

1 ــ اذا دخلت ה التعريف على اسم مبدوء بغير الحــروف الحلقية ، فان هذه الحروف تشدد .

2 ــ اذا دخلت ה التعريف على كلمة اجنبية مبدوءة بحروف ב , ג , ד , כ , פ , ת فان هذه الحروف لا تشدد :
הַכִּירוּרְגְיָה : الجراحة . הַפַקוּלְטָה : الكليــة .

3 ــ اذا دخلت حروف النسب على اسم معرف بالهاء ، تحذف الاداة وتنقل حركتها كيفما كانت الى حرف النسب .

לַמֶּלֶךְ=לְהַמֶּלֶךְ للملك ــ בַּיָּמִים= בְּהַיָּמִים في الايام ..בָּעֵת=בְּהָעֵת: في اللحظة . כָּעֵץ=כְּהָעֵץ : كالشجرة . לֶעָנִי=לְהֶעָנִי : للفقير .

4 ــ لا تدخل הַ التعريف على الاسم المضاف ، بل تدخل علــى المضاف اليه : דֶּלֶת הַבַּיִת : باب المنزل . كما انها لا تدخل على الاسم العلم لانه معرف بالعملية .

5 ــ من الكلمات ما يتغير شكلها بعد دخول اداة التعريف عليها : مثــل אֶרֶץ , הָאָרֶץ . הַר , הָהָר . חַג , הֶחָג .

6 ــ من الاسماء ما يستعمل بدون اداة مثل : תְּהוֹם : الغمر
תֵּבֵל : العالم . שָׂדֶה : الحقل . אֱלֹהַּ : الاله . שַׁדַּי الجبار (الله) . עֶלְיוֹן (الله) .

7 ــ لا يشدد الحرف الساكن ولو كان غير حلقي مثال : הַיְלָדִים
הַמְאַסֵּף : الجامع . הַמְקַבֵּל : المستلم . הַלְוִיִּם : اللاويــون (1)

---

1) اللاويون قبيلة من قبائل بنى اسرائيل ــ
استثناء من الملاحظة : הַיְּהוּדִים : اليهود . הַיְּוָנִים : اليونان .

ادوات الاستفهام מִלּוֹת הַשְּׁאֵלָה

ادوات الاستفهام فى العبرية ، حرف واحد ومجموعة اسماء .

1 ــ الحرف : هو الــ ה والاصل فيه ان يشكل بالشفــا
بتاج : ـֲ مثال : הֲשׁוֹמֵר אָחִי . . . ? احارس أنــا اخي ؟
הֲגָמַרְתָּ אֶת הָעֲבוֹדָה ? هل اتممت العمل ؟

1 ــ وتشكل بالفتحة فى الحالتين الآتيتين :

ا ــ اذا دخلت على حرف مشكول بالسكون ـְ أو بحركــة مركبــة : مثل :
הַרְאִיתֶן ? : أرأيتن ؟ . הַאֲפִיתֶן אֶת הַלֶּחֶם ? : أعجنتن الخبز ؟

ب ــ اذا دخلت على حروف الحلق : א , ה , ח , ע
مشكولة بغير القامص : הַאוֹהֵב אוֹתָהּ ? : اتحبهــا ؟ .
הַהוֹרְגִים עַצְמְכֶם ? اتقتلون انفسكم ؟
הַחוֹלֵם אַתָּה ? : اتحلـم ؟
הַעִקָּר שֶׁלְּךָ חָזָק ? : هل مبدؤك قوي ؟

2 ــ وتشكل بالسگول ـֶ ، اذا وقعت قبل אָ, הָ, חָ, עָ, חָ :
הֶאָסַפְתָּ ? أجمعت ؟ . הֶהָלַךְ ? : أذهب ؟
הֶחָזָק הוּא ? : هل هو قوى ؟ הֶעָבַרְתָּ ? : هل اجتزت ؟
הֶחֳדַלְתָּ בִּי ? أخذلتنــى ؟

وفيما يلــى جدول لهذه الحركات

הַּ	ר, ב, ס..........
הֲ	×
הַ	אֱ, הֱ, חֲ, ע
הַ	א, ה, ח, ע بغير القامص (ـָ)
הֶ	אָ, הָ, חָ, עָ, חָ

2 ــ الاسماء :

1 ــ מִי (من) وهو للعاقل : בַּת מִי אַתְּ? بنت من انت ؟

2 ــ מַה : ما : لغير العاقل : מַה־לָּךְ ? : مابك ؟
وتشكل الـ מָ بالقامص اذا دخلت على : א, ה, ע, ר .
وكذا عند الوقف : מָה אַתָּה עוֹשֶׂה הַיּוֹם ماذا تصنع اليوم ؟
לֹא יָדַעְתִּי מָה?لم اعرف شيئا ؟

وتشكل بالسگول ֶ اذا دخلت على אָ, הָ, חָ, עָ
مشكولة بالقامص : מֶה אָכְלוּ ? : ماذا اكلوا ؟

3 ــ לָמָּה (لماذا) : לָמָּה־זֶּה ? : لماذا هذا ؟

4 ــ כַּמָּה (كم) للعدد : בֶּן־כַּמָּה אַתָּה ابن كم أنت ؟ .

5 ــ מָתַי (متى) للزمان : מָתַי תֵּלֵךְ? : متى تذهب ؟

6 ــ אַיֵּה (أين) للمكان : אַיֵּה הָאִישׁ ? اين الرجل ؟

7 ــ אֵיךְ , אֵיכָה = אֵיכָכָה , כֵּיצַד (كيف للحال) :
אֵיךְ עָשִׂיתָ ? . : كيف صنعت ؟
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד הָעִיר ?: كيف تبقى هذه المدينة معزولة ؟
(أسف) . הוּא יוֹדֵעַ כֵּיצַד לְהִתְנַהֵג أيعرف من أين تؤكل الكتف ؟ (أيعرف كيف يتصرف ؟) .

8 ــ מַדּוּעַ (لماذا) للسبب : מַדּוּעַ לֹא הִדְלַקְתָּ אֶת הָאֵשׁ?
لماذا لم توقد النار ؟

9 ــ אֵיזֶה (اي) : אֵיזֶה יוֹם הַיּוֹם?. اي يوم هذا ؟

10 ــ אָנָה : الى اين ــ الى متى : עַד־אָנָה? الى متى ؟
(اين) : אָנָה תֵּשֵׁב ? اين تجلس ؟

11 ــ הַאִם تعوض הֲ في العبرية الحديثة :
הַאִם אַתָּה מוּכָן ? : هل أنت مستعد ؟

مُلاحظات :

1 ـــ تكون ה التعريف مشكولة بالقامص . قبل א: הָאָדָם : الانسان .

وتكون ה الاستفهام مشكولة بالسَّگول قبل א: הֶאָמַר ? : هل قال ... ؟

2 ـــ توجد بعض اسماء الاستفهام مركبة ، مسبوقة أو ملحقة بحروف جر أو ظرف : לְמִי ? : لمن ـــ עַל־מִי ? : على مَن . מִמִּי ? : من ؟ . עִם־מִי ? : مع مَن ؟ . עַל־מָה ? علام ؟ . בַּמָּה ? : بم ؟ מֵאַיִן ? من اين ؟ מַזֶּה ? : ما هذا ؟ מַלָּכֶם ? : ما لكم ؟ . בְּאֵיזֶה ? باي ؟ . מֵאֵיפֹה ? من اين ؟ .

3 ـــ قد تاتي מַה (מָה) للتعجب : מַה־אַדִּיר ! : ما اجله

מָה־יָּקָר ! : ما أغلاه

4 ـــ قد تاتي اداة الاستفهام אֵי مع اسم الاشارة זֶה في كلمة واحدة ، وذلك اذا كانت اداة استفهام للمذكر ، وتكون للمؤنث אֵיזוֹ ، وللجمع بنوعية אֵיזֶה·אִישׁ ? اي رجل ؟ .

אֵיזוֹ אִשָּׁה ? اية امراة ؟

אֵי־אֵלֶּה נְעָרִים ? ؟ اي اولاد ؟ .

تتكون مجموعة من حروف النسب من حرف واحد يتصدر الاسم المجرور وهي : ا ـ ב, כ, ל,

والاصل ان تشكل هذه الحروف بالسكون ـְ مثال בְּדָבָר : فى كلام . כְּדִבְרֵי טַף : ككلام اطفال . לְאִישׁ יָשָׁר : لرجل مستقيم .

وتتغير حركة هذه الحروف فى حالات منها :

1 ــ اذا دخلت على حرف ساكن تصبح حركتها حريقا ـִ
مثل : בִּדְבָרִים , כִּדְבָרֶיךָ ,לִדְבָרַי .

وتشكل بالحريق ايضا اذا دخلت على י مشكولة بالسكون ، وتصبح الياء فى هذه الحالة حركة طويلة :

יְמֵי־קַיִץ←בִּימֵי־קַיִץ: فى ايام الصيف
יְקוֹד ,כִּיקוֹד אֵשׁ : كاشعال نار
יְהוּדָה ,לִיהוּדָה : الى يهودا (المنطقة)

2 ــ اذا دخلت على حرف حلقى مشكول بحركة مركبة : ـֲ, ـֳ, ـֱ فانها تاخذ الحركة المصحوبة بالسكون مثل :
לַהֲרֹג : ليقتل . בֶּאֱמֶת : فى الحقيقة . כַּאֲרִי : كاسد . בָּאֳנִיָּתִי : فى سفينتى .

يستثنى من هذه القاعدة : אֱלֹהִים --- לֵאלֹהִים .
אֲדֹנָי --- כַּאדֹנָי .
אֱמֹר --- לֵאמֹר .

3 ــ اذا دخلت على اداة التعريف فان هذه الاداة تحذف ويأخذ

حرف النسب حركتها

בְּהַבַּיִת--בַּבַּיִת -כַּבַּיִת,לַבַּיִת .   בְּהָאָסִיף--בָּאָסִיף,כָּ... לָ...

בְּהֶעָנָף--בֶּעָנָף-כֶּעָנָף,לֶעָנָף .   בְּהֶחֳדָשִׁים--בֶּחֳדָשִׁים, כֶּ..לֶ..

בְּהֶחָלוֹן--בַּחֲלוֹן -כַּחלון,לַחלון .

4 ــ وتشكل بالقامص ָ اذا دخلت

1 ــ على مقطع منبور : לָשׂוּם : ان يضع . לָרֶדֶת : ان ينزل .

2 ــ بعض الكلمات مثل : בָּזֶה,לָזֶה,כָּזֶה,בָּזאת,בָּהֶם,

ب ــ מִן (من) ، تشكل بالحريق دون ان تحذف نونها عندما تدخل على اسم معرف :

מִן־הָאֲדָמָה . اما اذا دخلت على اسم نكرة مبدوء بحرف غير حلقى فانها تحتفظ بالحريق وتحذف نونها لتدغم فى الحرف الموالى حيث يصبح مشددا : מִבַּיִת : من البيت .

מִשָּׁמַיִם : من المساء . واذا دخلت على اسم مبدوء بياء ، فهذه الياء لا تشدد وتصبح حركة طويلة יְמֵי-מִימֵי : من ايام ...

واذا دخلت على اسم مبدوء بحرف حلقى فانه لا يشدد وتتشكل هى بالصيرى ֵ : מֵחֹדֶשׁ : من شهر . מֵעִיר רַבָּאט : من مدينة الربـاط .

الحركة			قبل
בְּ	כְּ	לְ	+ + + +
בִּ	כִּ	לִ	×ְ
בִּי	כִּי	לִי	יְ
בַּ	כֶּ	לָ	אֲ ,הֱ ,חֳ ע .

ج ـ ادوات اخرى (منها بعض الظروف) :

אֶל	: الـى ·	לִפְנֵי	: امـام ·	בַּעֲבוּר	: من اجل
עַל	: على ·	אַחֲרֵי	: بعـد ·	לְמַעַן	: من اجل
עַד	: حتـى ·	עִם	: مـع ·	אֵת ־	: مـع
		תַּחַת	: تحت ·	בֵּין	: بـين
		סָבִיב	: حول .		

واو العطف ו הַחִבּוּר

مهمتها عطف اسم على اسم أو فعل على فعل . סוּס וּפָרָה

فرس وبقرة . שֻׁלְחָן וְכִסֵּא : طاولة وكرسى . קָרָא וְכָתַב .

والاصل فى ضبطها ، السكون المتحرك ، : קָרָא וְכָתַב:

قرأ وكتب . وتتغير حركاتها فى الحالات الآتية :

1 ـــ اذا دخلت على كلمة مبدوأة بسكون فانها تتشكل بالشروق וּ :

الضم . הַבֵּט וּזְכֹר : انظر وتذكر . זָכָר וּנְקֵבָה : ذكر وانثى .

وكذا اذا دخلت على اسم مبدوء بحرف من حروف : בומף (بومف)

כּוֹבַע וּבֶגֶד : قبعة ولباس . פּוֹעֲלִים וּוַעֲדֵי־עוֹבְדִים : عمال

ولجان العمل . מֶלֶךְ וּמַלְכָּה : ملك وملكة סָגַר וּפָתַח : غلق وفتح .

2 ـــ اذا دخلت الواو على كلمة مبدوءة بحركة مركبة فانها تاخذ

الحركة المصاحبة للسكون : בֹּא וֶאֱכֹל: إإت وكل . נְפֹל וַעֲמֹד :

اسقط وقف . שָׁנִים וְחֳדָשִׁים: شهور وسنوات .

3 ـــ اذا دخلت على كلمة مبدوأة بحرف الياء ، ساكنة سكونا متحركا ،

فانها تتشكل بالحريق ــِـ وتصبح الياء حركة طويلة :

רִאשׁוֹן וִיסוֹדִי : أول واساسى .

4 ـــ وتتشكل بالقامص اذا كان الحرف الموالى لها منبورا وفى الكلمتين

المتلازمتين مثال :

חַיִּים וָמָוֶת : حياة وموت . הָלֹךְ וָשׁוֹב : ذهابا وايابا .

קֹר וָחֹם : برد وحرارة . קַיִץ וָחֹרֶף: صيف وشتاء .

5 ـ تذكر : אֲדוֹנָי--אֲדוֹנָי--וַאדוֹנָי : ومولاى (الالـه)

אֱלֹהִים --------וֵאלֹהִים

الشكـــل	قبـــل ...
ךְ	حروف غير ما ذكر تحت
ךּ	אְב , ך , ם , ף
ךְ ִי	ךְ
ך ـ أو ֶ أو ָ	אֲ , הֱ , חֳ .

واو القلب וַ הַ הֶ פּ וּ הּ

تدخل على الفعل وتقلب معناه من الماضى الى المستقبل أو العكس .

من الماضى للحاضر او المستقبل	من الحاضر (المستقبل) الى الماضى
ضبط واو	القلب
ضبطها كضبط واو العطف	تشكل بالفتحة ويشدد الحرف الذى بعدها וַ תּ יּ פּ

تشكل بالقامص قبل אָ וָא

تشكل بالفتحة قبل י ساكنة دون تشديد וַ יְ

וְזָכַרְתִּי = וְאֶזְכֹּר	וָאֶזְכֹּר = וְזָכַרְתִּי
וּשְׁמַרְתֶּם = וְתִשְׁמְרוּ	וַתִּשְׁמְרוּ = וּשְׁמַרְתֶּם
וּפָנָה = וְיִפְנֶה	וַיִּפֶן = וּפָנָה
וְרָאָה = וְיִרְאֶה	וַיַּרְא = וְרָאָה
וִישַׁבְתֶּן = וְתֵשַׁבְנָה	וַתֵּשַׁבְנָה = וִישַׁבְתֶּן
וַעֲבַדְתֶּם = וְתַעַבְדוּ	וַתַּעַבְדוּ = וַעֲבַדְתֶּם
וְדִבֵּר = וִידַבֵּר	וַיְדַבֵּר = וְדִבֵּר

المنسوب שֵׁם הַיַּחַס

يشبه المنسوب فى العبرية نظيره فى العربية حيث ينسب الاسم باضافة ياء مكسور ما قبلها للدلالة على النسبة . وعلامات النسبة هى :

1 ــ للمذكر ִי مثل צָרְפָתִי : فرنسى ، نسبة الى צָרְפַת : فرنسا . אַרְצִי : ارضى = مادى ، نسبة الى אֶרֶץ : ارض .

وقد تزاد الف قبل ياء النسبة فى بعض الكلمات ، مثل מָרוֹקָאִי× : مغربى ، نسبة الى מָרוֹקוֹ أو نون מָרוֹקָנִי : (تاثير اجنبى) .

2 ــ للمؤنث ִ יָּה أو ִית : צָרְפָתִיָּה أو צָרְפָתִית .

واذا جمع المنسوب اضيفت اليــه ים للمذكر و יוֹת للمفرد المؤنــث :

צָרְפָתִיִּים , (צָרְפָתִים) . אַרְצִיִּים , (אַרְצִים) צָרְפַתִיּוֹת , מָרוֹקָאִיּוֹת

واذا نسب الاسم العلم المركب تركيبا مزجيا ، فان الجزء الاول مـــن المركب يبقى على حاله ويلحق بعض التغيير جزءه الثانى مثال :

בַּעַל בֵּיתִי : برجوازى (בַּעַל בַּיִת) בַּעַל בֵּיתִית برجوازية .

בֵּית־לַחְמִי نسبة الى بيت لحم : (בֵּית־לֶחֶם) בֵּית־לַחְמִית مؤنث .

× אַרְצִית מָרוֹקָאִית

الفعل הַפֹּעַל

1 ـ معظم الافعال العبرية ثلاثية الجذور ، ويسمى الحرف الاول من الجذر : فاء الفعل : פֵּא הַפֹּעַל ، والثانى עַיִן הפעל : عين الفعل ، والثالث לָמֶד הפעל : لام الفعل . وذلك لان النحاة اليهود قلدوا العرب فى استعمالهم الفاء والعين واللام (فعل) وزنا لصيغ العربية فـ . ـعـ . ل = פ ע ל

2 ـ والفعل اما ان يكون

ا ـ مبنيا للمعلوم :הפעל הַפָּעִיל مثل :
שָׁמַרְתִּי אֶת הַבַּיִת : حرستُ البيتَ

ب ـ مبنيا للمجهول :הפעל הַסָּבִיל مثل : הַבַּיִת נִשְׁמַר : حُرس البيتُ

حـ ـ أو منعكسا (مطاوع)הפעל הַחוֹזֵר مثل : נִשְׁמַרְתִּי « انحرست » (حُرِسْتُ) =

3 ـ ينقسم الفعل الى :

ا ـ متعد : יוֹצֵא . ب ـ لازم : עוֹמֵד.

فاللازم ما لا يحتاج الى مفعــــول مثــل : יָצָאתִי : خرجت . والمتعدى ما احتاج الى مفعول واحد ، مثل : קָנִיתִי סֵפֶר : اشتريت كتابا . أو الى مفعولين ، مثل :אָבִי הֶאֱכִיל אֶת אָחִי אֶת הַתַּפּוּחַ: اطعم ابى اخى التفاح .

واذا كان الفعل على وزن הִפְעִיל ، تعدى الى واحد ، ان كان

لازما ، والى اثنين ان كان متعديا الى واحد : שָׁכַב :

رقد . הָאִישָּׁה הִשְׁכִּיבָה אֶת בִּתָּהּ : ارقدت المرأة ابنتها .

הִשְׁלַמְתִּי אֶת הָאִישׁ אֶת הַכֶּסֶף : اسلمت الرجل المال .

فالفعل שָׁכַב اصبح הִשְׁכִּיב . و שלם ← הִשְׁלִים

بزيادة ה في أوله وياء بين عينه ولامه . (٦)

ويتعدى الفعل أيضا بنقله الى وزن פִּעֵל . مثل לָמַד : درس ..

הַמּוֹרֶה לִמֵּד אֶת הַיֶּלֶד : درس المعلم الولد .

وقد يكون الفعل متعديا الى مفعولين اصلهما مبتدأ وخبر . مثل :

לָקַח אֶת הָאִישׁ לְחָבֵר : اتخذ الرجل رفيقا (التعدية الثانية باللام)

أو الى مفعولين ليس اصلهما مبتدأ وخبرا مثل : שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ אֶת הַדָּבָר :

طلبته الشيء .

اسناد الفعل الى الضمائر   הַגּוּפִים

מְדַבֵּר מְדַבֶּרֶת =אֲנִי   متكلم – متكلمة – (مفرد)

מְדַבְּרִים מְדַבְּרוֹת =אֲנַחְנוּ   متكلمون – متكلمات (جمع)

נוֹכֵחַ נוֹכַחַת=אַתָּה אַתְּ   مخاطب – مخاطبة (مفرد)

נוֹכְחִים נוֹכְחוֹת= אַתֶּם אַתֶּן   مخاطبون – مخاطبات (جمع)

נִסְתָּר נִסְתֶּרֶת= הוּא הִיא   غائب – غائبة (مفرد)

נִסְתָּרִים נִסְתָּרוֹת= הֵם הֵן   غائبون – غائبات (جمع)

5 – تقسيم الفعل من حيث زمانه

ينقسم الفعل العبرى الى :

ا – עָבָר : ماض .

ب – הֹוֶה (בֵּינוֹנִי) : المضارع الحالى .

جـ – עָתִיד : مستقبل

עבר (מָסַר) : أدلى   הוה (מוֹסֵר)   עתיד (יִמְסֹר)

انقضت العملية   العملية فى حالة تحقيق   ستتحقق فيما بعد

د – צִוּוּי : الامر ، لا علاقة له بالماضى ويرتبط بالحاضر والمستقبل

שְׁמֹר←--←--←--שְׁמֹר

أوزان الفعل בִּנְיָנֵי הַפֹּעַל

أوزان الفعل فى العبرية سبعة ، وتسمى בִּנְיָנִים وهى :

1 –	קַל	פָּעַל	קָטַל [1]	فَعَل	כָּתַב	كَتَبَ
2 –	נוֹסָף	נִפְעַל	נִקְטַל [2]	انْفَعَل	נִכְתַּב	(انْكَتَبَ)
3 –	"	פִּעֵל	קִטֵּל	فعّل	כִּתֵּב	كتّب
4 –	"	פֻּעַל	קֻטַּל	فُعِّل	כֻּתַּב	كُتِّب
5 –	"	הִפְעִיל	הִקְטִיל	افْعَلَ	הִכְתִּיב	اكْتَبَ
6 –	"	הָפְעַל	הָקְטַל	أُفْعِلَ	הָכְתַּב	أُكْتِبَ
7 –	"	הִתְפַּעֵל	הִתְקַטֵּל	افْتَعَلَ	הִתְכַּתֵּב	انْكَتَبَ

---

1) بما ان العين حرف حلقى لا يقبل النقطة (الشدة) فان التشديد فى ميزان (فعل) لا يظهر ولذلك وضع المحدثون بدل פָּעַל لفظه קָטַל

2 קַל = مجرد ، נוֹסָף = مزيد

ملاحظات

1 ــ الفعل العبرى اما ان يكون مجردا קַל ، والمجرد ما كانت جميع احرفه اصلية مثل رقم 1 . أو مزيدا נוֹסָף (2 ــ 7) .

والمزيد اما ان يكون مزيدا بحرف واحد مثل נ فى رقم 2 ، و ה فى 6 ، أو بالتضعيف ، مثل 3 و 4 أو بحرفين مثل 5 أو بحرفين وتضعيف مثل 7 .

والمجرد اما ان يكون ثلاثيا مثل שָׁמַר أو رباعيا مثل צִלְצֵל : صلصل . والمزيد كذلك ثلاثى أو رباعى ، والرباعى مثل הִתְחַלְחֵל : ارتجف

2 ــ الاوزان رقم 1 و 3 و 5 افعال مبنية للمعلوم : פֹּעַל פָּעִיל.
. الاوزان رقم 2[1] و 4 و 6 مبنية للمجهول : פֹּעַל סָבִיל.

والسابع مطاوع : חוֹזֵר .

---

1 قد يوجد الـ נִפְעַל مبني للعلوم ، انظر ص 96 .

صيغ الفعل גִּזְרוֹת הַפֹּעַל

ا ــ صيغ الفعل السالم : גִּזְרוֹת הַשְּׁלֵמִים

وهى التى يحافظ فيها الفعل فى حالة تصريفه على كل حروف الجذر
مثـل כתב לבש שמר... . وانواعها هى :

1 ــ سالم من حروف الحلق : ספר , סגר , למד .

2 ــ سالم وفاؤه حلقية (שפ"ג) (1) עמד , חפר , אסף .

3 ــ سالم وعينه حلقية (שע"ג) צחק , צעק , נהר.

4 ــ سالم ولامه حلقية (של"ג) תמה , צלח , שמע .

5 ــ الرباعــى : תרגם,שלהב,דרדר .

6 ــ الخماســى : חמרמר .

ب ــ صيغ الفعل الناقص : גזרות הַחֲסֵרִים

وهى التى يفقد فيها الجذر اثناء تصريفه ، النون נ أو الياء י
أو حرفا مضعفا . وانواعها :

1 ــ الفعل النونى الفاء(פ"נ) (2): נפל , נתן : سقط ، اعطى

2 ــ الفعل اليائى الفاء (פ"י) : ישב , יצת: جلس ، اضرم

3 ــ الفعل المضاعف العين חע"ע(3) : סבב , מדד : دار ، قاس

---

1) שְׁלֵם פְּגְרוֹנִית : سالم وفاؤه حلقية

2) פֵּה נוּן : فـاؤه نـون

3) חָסֵר עָיִן עָיִן : ناقص مضعف العين

جـ ـ الفعل المعتل : הַ נְ אֱ לָ מִ י ם (הַנָּחִים)

هو الذى بجذره حرف أو أكثر من حروف العلة حيث يحذف نطقـا أو نطقا وكتابة دون ان يعوض بشدة مثل :

אמר----תֹּאמַר : تقول (الالف غير منطوق)

קום----קַמְתִּי : قمت (حذف الواو نطقا وكتابة)

انواع المعتل ג ז ר ו ת ח פ א ל מ י ם

1 ـ معتل الفاء بالالف	(נפ"א)	אמר-אבד	قال ـ ضاع	(المثال)
2 ـ معتل الفاء بالهاء	(נפ"ה)	הלך-הפך	ذهب ـ قلب	
3 ـ معتل الفاء بالياء	(נפ"י)	ישב-ישן	جلس ـ نام	
4 ـ معتل العين بالواو	(נע"ו)	קום-שוב	قام ـ رجع	(الاجوف)
5 ـ معتل العين بالياء	(נע"י)	שיר-שית	غنى ـ ثبت	
6 ـ معتل اللام بالالف	(נל"א)	מצא-מלא	وجد ـ ملأ	(الناقص)
7 ـ معتل اللام بالهاء	(נל"ה)	קנה-עשה	اشترى ـ صنع	
8 ـ معتل الفاء واللام		אבה-אפה	احب ـ خبز	(لفيف مفروق)
9 ـ معتل العين واللام		בוא-שוה	آب ـ قارن	(لفيف مفروق)

أوزان الفعل المجرد קַל

ا ــ الماضى

1 ــ للمجرد الثلاثى خمسة أوزان وهى :

פָּעַל--יִפְעֹל מָכַר------יִמְכֹּר (يبيع)

פָּעַל--יִפְעַל לָמַד------יִלְמַד (يتعلم)

פָּעַל--יִפְעֵל נָתַן------יִתֵּן (يعطى)

פָּעֵל--יִפְעַל זָקֵן------יִזְקַן (يشيخ)

פָּעֹל--יִפְעַל קָטֹן------יִקְטַן (يصغر)

2 ــ وللرباعى وزن واحد هو פִּעְלֵל--יְפַעְלֵל גִּלְגֵּל--יְגַלְגֵּל

ب ــ المضارع

للمضارع المجرد وزنان :

1 ــ אֶפְעֹל مثل אֶזְכֹּר---תִּזְכֹּר

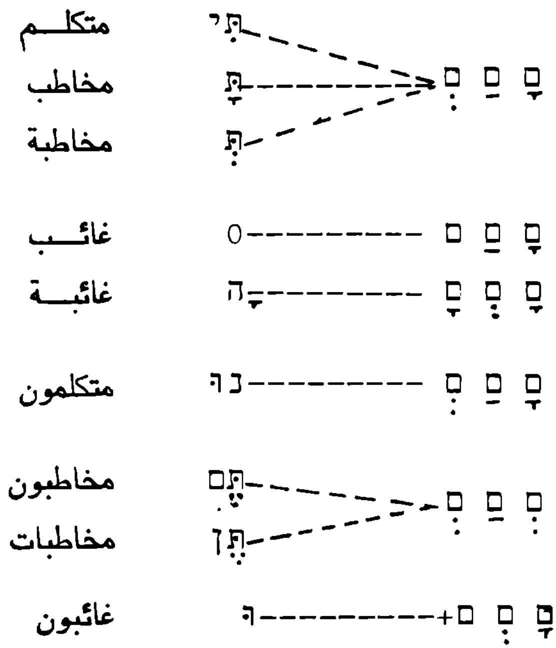
2 ــ אֶפְעַל مثل אֶחְוַר : اشحب . תִּרְכַּב

معظم اوزان المضارع اللازم تاتى على وزن : אֶפְעַל : יִקְטַן :
يصغر ــ תִּגְדַּל: تكبر . ويكون امرها على وزن פְּעַל
مثل : גְּדַל, רְכַב .

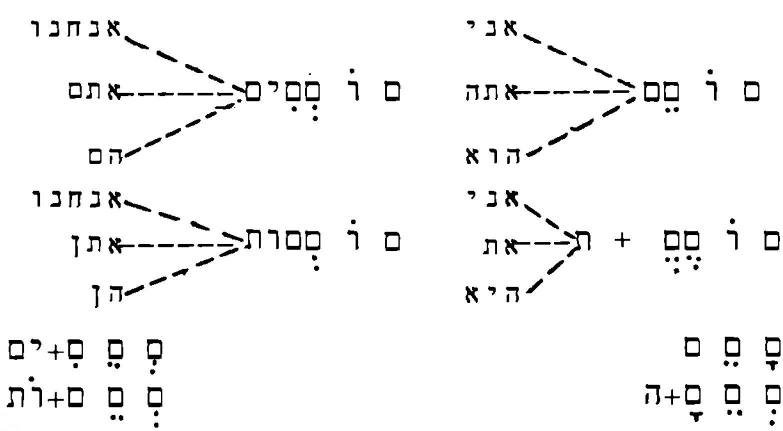
تصريف المجرد נְטִיַּת הַקַּל (פָּעַל)

עָבָר	קָשַׁרְתִּי	קָשַׁרְתָּ	קָשַׁרְתְּ	קָשַׁר	קָשְׁרָה
	קָשַׁרְנוּ	קְשַׁרְתֶּם	קְשַׁרְתֶּן	קָשְׁרוּ	
הֹוֶה	אֲנִי	אַתָּה	הוּא	קוֹשֵׁר	דָּבֵק
	אֲנִי	אַתְּ	הִיא	קוֹשֶׁרֶת	דְּבֵקָה
	אֲנַחְנוּ	אַתֶּם	הֵם	קוֹשְׁרִים	דְּבֵקִים
	אֲנַחְנוּ	אַתֶּן	הֵן	קוֹשְׁרוֹת	דְּבֵקוֹת
עָתִיד אֶפְעֹל	אֶקְשֹׁר	תִּקְשֹׁר	תִּקְשְׁרִי	יִקְשֹׁר	תִּקְשֹׁר
	נִקְשֹׁר	תִּקְשְׁרוּ	תִּקְשֹׁרְנָה	יִקְשְׁרוּ	תִּקְשֹׁרְנָה
אֶפְעַל	אֶדְבַּק	תִּדְבַּק	תִּדְבְּקִי	יִדְבַּק	תִּדְבַּק
	נִדְבַּק	תִּדְבְּקוּ	תִּדְבַּקְנָה	יִדְבְּקוּ	תִּדְבַּקְנָה
צִוּוּי	ם ם ם קְשֹׁר	קִשְׁרִי	קִשְׁרוּ	קְשֹׁרְנָה	
	ם ם ם דְּבַק	דִּבְקִי	דִּבְקוּ	דְּבַקְנָה	

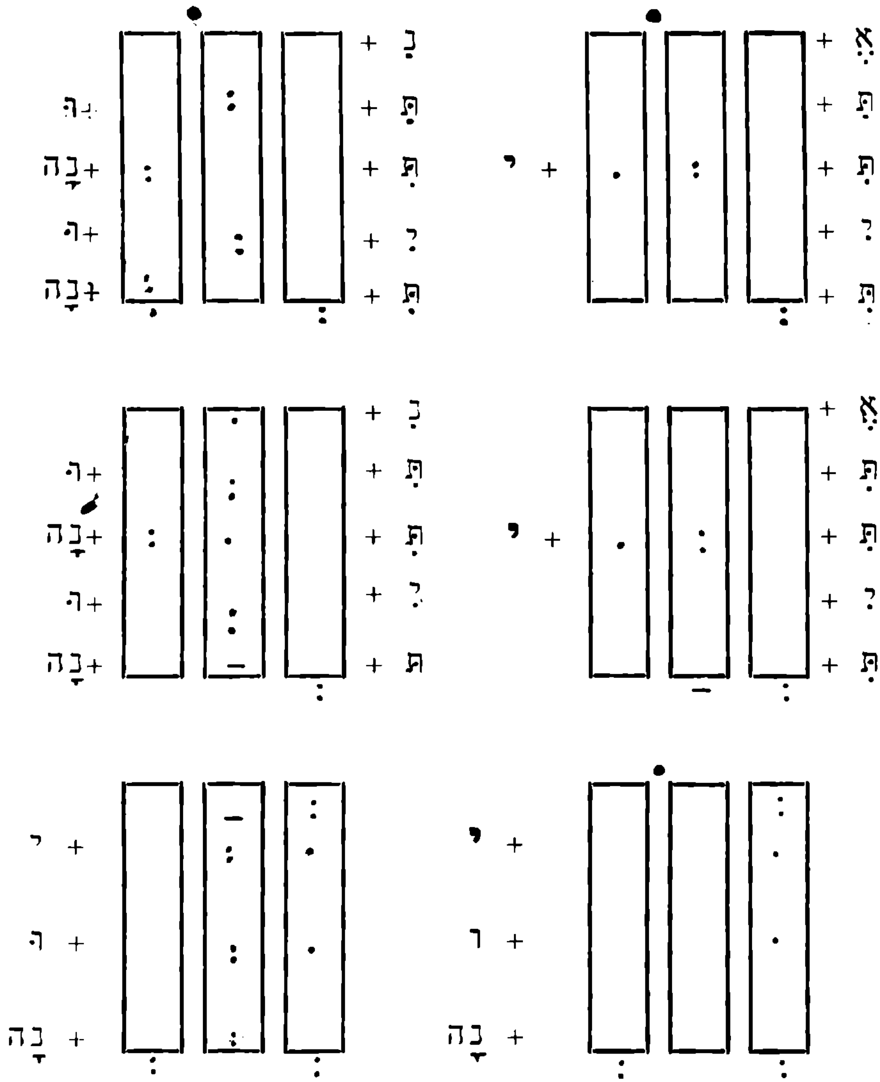
صورة صيغة الفعل الماضي المجرد

صورة صيغة الحاضر

صورة صيغة المضارع

المصدر קַל

מָקוֹר קְשֹׁר קְשֹׁר דְּבֹק דְּבֹק
בִּקְשֹׁר כִּקְשֹׁר לִקְשֹׁר מִקְּשֹׁר

ملاحظات

اذا كانت عين الفعل حرفا من الحروف : ב ' ג ' ד ' כ ' פ ' ת
فانها تشدد بعد لام الاتجاه بشدة خفيفة

לִשְׁפֹּר--אֶשְׁפֹּר. תִּשְׁכֹּר--לִשְׁכֹּר. יִתְפֹּר--לִתְפֹּר

وياتى المصدر ايضا من وزن אֶפְעַל على وزن לִפְעֹל
אֶגְבַּר : أتجبــر ---לִגְבֹּר ' יִגְדַּל --כִּגְדֹּל .

ملاحظات حول الماضى ע ב ר

1 ــ يشكل الحرف الاول فى الماضى من קַל بالقامص مــع كل الضمائر باستثناء المخاطبين والمخاطبات حيث يشكل بالسكون المتحرك .

2 ــ يشكل الحرف الثانى بالبتاح مع كل الضمائر باستثناء الغائبة

والغائبات والغائبين حيث يشكل بالسكون .

3 ــ اذا كانت فاء الفعل حرفا حلقيــا تشكل هذه الفاء بالحطــف بتاح ־ֲ مع ضمير المخاطبين والمخاطبات مثل אֲמַרְתֶּם : قلتم . אֲמַרְתֶּן : قلتن . وكذا اذا كانت عينه حرفا حلقيا فانهــا تشكل بالحطاف بتاح مع الغائبة والغياب ، مثل נָהֲגָה : تعودت . נָאֲמוּ : خطبوا أو خطبن) .

4 ــ اذا كانت لام الفعل ת مثل : חָרַת : حفر : فان هذه التاء تسقط عنــد اتصال الفعــل بالضمائــر المتصلة الــتى بهــــا ת: תִּי , תָּ , תְּ , תֶּם , תֶּן ، اذ ذاك تشدد تاء الضمير شدة ثقيلة دلالة على المحذوف : חָרַת ←חָרַתְתִּי ←חָרַתִּי

5 ــ اذا كانت لام الفعل نونا נ فان هذه النون تدغــم فى نون الجماعة נָתַן---נָתַנְנוּ --נָתַנּוּ.

6 ــ اذا كانت لام الفعل ע أو ח فانها تشكل بابتــاح عند اسناد الفعل الى ضمير المخاطبة :
שָׁמַעַתְּ : سمعت . שָׁלַחַתְּ : أرسلت .

ملاحظات حول المضارع الحالى (الحاضر) :

1 ــ اذا كان الفعل سالما وكانت عينه ח أو ע مثــل לחם (حارب) . בעט : رفس ، فانها تشكل بالحطاف بتــاح ־ֲ عوضا عن السكون وذلك مع الضمائر : אַתֶּם אַתֶּן הֵן אֲנַחְנוּ

אתם לוֹחֲמִים אתן לוֹחֲמוֹת : محاربون ــ محاربات

אנחנו בּוֹעֲטִים הן בּוֹעֲטוֹת : رافسون ــ رافسات

2 ــ اذا كانت لام الفعل السالم ח أو ע مثــــل

שָׁלַח : ارسل . קָבַע : قرر . فانها تشكل بالفتحة المستعارة مع الضمير קָבַע שָׁלַח : אֲנִי אַתָּה הוּא : אֲנִי ، אַתָּה, הוּא: שׁוֹלֵחַ وتشكل بالفتحة بدل السگول مع الضمير הִיא وفى هذه الحالة يصبح الحرف الثانى من الجذر مشكولا بالفتحة ايضا : הִיא קוֹבַעַת

3 — اذا كان الفعل السالم على وزن פָּעַל تشكل فاؤه بالقامص مع المتكلم والمخاطب والغائب ، وتشكل بالسكون المتحرك مع بقية الضمائر ، اما عينه فتشكل بالصيرى فى كل الحالات . واذا كان على وزن פָּעֹל تشكل فاؤه وعينه بالقامص مع المتكلم والمخاطب والغائب ، وتشكل فاؤه بالسكون المتحرك وعينه بالفتحة مع بقية الضمائر : דָּבֵק , קָטֹן

4 — يشبه الفعل المضارع الحالى الاجوف ، صيغة ماضية ، وذلك مع ضمائر المفرد الغائب بنوعيه (קום) קָם : قام وقائم קָמָה : قامت وقائمة . קָמִים : قائمون. קָמוֹת : قائمات. (שׂיח) שָׂח تحدث ومتحدث : שָׂחָה שָׂחִים שָׂחוֹת .

5 — اذا كان الفعل معتل اللام بالـ ה فان عينه تشكل بالسگول عوضا عن الصيرى ـֵ مع المفرد المذكر ، وبالقامص مع المفرد المؤنث ، وتحذف الـ ה نطقا مع المفرد مذكرا ومؤنثا ، وتحذف نطقا وكتابة مع الجمع بنوعية : עוֹשֶׂה, עוֹשָׂה, עוֹשִׂים, עוֹשׂוֹת .

6 — اذا كان الفعل معتل اللام بالالف א مثل חטא اخطأ فانه يشبه فى تصريفه الفعل العادى ولا يقع التغيير الا فى المفردة المؤنثة حيث تشكل عين الفعل بالصيرى ، وتهمل لام الفعل نطقا : חוֹטֵאת .

7 — لنفى المضارع الحالى تستعمل אֵין (ليس) قبل الفعل ، مثل אֵין אתה אוֹכֵל : لا تاكل
ولا تستعمل قبله לא [1] الخاصة بالماضى والمستقبل .

1) تستعمل الآن

ملاحظات حول المستقبل   עָ תִ י ד

1 ــ اذا أريد تصريف الفعل السالم فى المستقبل اضيف لاول الجذر حرف من حروف المضارعة א נ י ת (انيت) ، كما يلحقه واحد او اكثر من حروف י ו נ ה (يونه) .

2 ــ تتشكل الــ א الزائدة بــ ֱ وتشكل נ י ת ִ بالحريــق ان لم تدخــل على فعــل مهموز الفاء والا اخذت السڤول مثل יֶאֱמַץ . يتشجع . תֶּאֱגֹר : تذخر . נֶאֱמַן : ننشأ . واذا كانت فاء الفعل حرفا حلقيا א,ה,ח,ע تبقى الــ אֶ علــى حالها ويشكل الحرف الذى يليها بالحطف سڤول ֱ אֶאֱמֹן ، אֶחֱרֹת : احفر . אֶהֱמֶה : اشتاق . אֶעֱשֶׂה : اصنع .

3 ــ اذا دخلت נ י ת على فعل فاؤه ה-ח - ע فانها تتشكل بالسڤول مع الفعل المفتوح العين فى المضارع ، وتتشكل فــاء الفعل بحطف سڤول ، مثل יֶחֱזַק : يقوى ــ תֶּחֱרַב : تخرب .

4 ــ اذا كانت عين الفعل حرفا من حروف בגדכפת ، سكنت فاء الفعل الحلقية لضرورة نطق الحروف المذكورة نطقا مشددا بعــد السكون مثل : תַּחְדֹּר : تنفذ . יַחְכַּם : يفطن . נַהְפֹּךְ : تقلــب .

5 ــ اذا كان الفعل من باب יִפְעֹל شكلت حروف י נ ת بالفتحة وشكلت فاء الفعل الحلقية ה ח ע بحطف بتاح : ֲ مثــــل :

תַּחֲזֹר : تعود . יַעֲמֹד : يقف . נַהֲגֹר :نتلفظ

الأمر הַצִּוּוּי (קַל)

ياتى الامر من مضارع الفعل بعد حذف حروف : א נ י ת من أوله ، مثل תִּכְתֹּב تصبح כְּתֹב . وبعد ذلك يسند الامر الى ضمير المخاطب والمخاطبة افرادا وجمعا :

כְּתֹב - כִּתְבִי -- כִּתְבוּ -- כְּתֹבְנָה .

ويلاحظ ان فاء الفعل قد شكلت بالحريق عوض السكون المتحرك مع المخاطبة والمخاطبين وذلك لاستحالة التقاء الساكنين .

יִקְשֹׁר ------- קְשֹׁר : اربط

יִקְשֹׁר ------- קִשְׁרִי : اربطى

יִקְשֹׁר ------- קִשְׁרוּ : اربطوا

יִקְשֹׁר ------- קְשֹׁרְנָה : اربطن

1 — الامر فى السالم :

ان كان الفعل من باب יִפְעַל ياتى امره هكذا :

דבק : لصق : דְּבַק דִּבְקִי דִּבְקוּ דְּבַקְנָה

واذا كانت فاؤه ח أو ע فان سكون اوله يصبح حطف بتاح دون اى تغيير آخر : עֲגֹב : اشتهـ . חֲגֹר : تحزم .

واذا كانت عين الفعل حرفا حلقيا : א ה ח ע تشكل فاء المخاطب والمخاطبات بالسكون كالمعتاد ، وتشكل عينه بالفتحة ، اما مع المخاطبة والمخاطبين فتتشكل فاؤه بالبتاح ، وعينه بحطف بتاح .

2 — الفعل المعتل

اذا كان الفعل معتل الفاء بالالف : אכל : ياتى امره على وزن פְּעֹל ان كان مضموم العين فى المضارع ، و פְּעַל ،

ان كان مفتوحها ، وتشكل اذ ذاك فاء الفعل بحطف سگول :ֱ:

عند تصريفه مع المخاطب والمخاطبات ، ويشكل الباقى كالمعتاد .

אֱכֹל אִכְלִי אִכְלוּ אֱכֹלְנָה .

אֱרַח אִרְחִי אִרְחוּ אֱרַחְנָה .

اذا كانت عين الفعل حرفا حلقيا مثل אהב : احب . אחז امسك. فان فاء الفعل تتشكل بحطف سگول ֱ بدل الشڤا مع المخاطب والمخاطبات ، وبالسگول ֶ مع المخاطبة والمخاطبين وتتشكل عينه بحطف سگول ֱ مع المخاطبة والمخاطبين : אֶהֱבִי אֶהֱבוּ . ويأتى الفعل المعتل الفاء بالهاء ה على وزن פֲּעַל مثل הבל : اخطأ . فتتشكل فاؤه بحطف بتاح : ֲ عند اسناده الى ضمير المخاطب والمخاطبات ، ويبقى على حاله مع بقيـة الضمائـر : הֲבַל הִבְלִי הִבְלוּ הֲבַלְנָה

المعتل الفاء بالياء يشبه السالم اذا كان مفتوح العين فى المضارع :

יְסַד יִסְדִי יִסְדוּ יְסַדְנָה

المعتل الفاء المكسور العين فى المضارع مثل : יֵשֵׁב من יָשַׁב ، ياتى الامر منه على وزن עֵל = שֵׁב . وكذا من المعتل الفاء بالهاء : הלך = לֵךְ ، اما اذا كان هذا المعتل منتهيا بـ ע فياتى الامر منه على وزن עַל فالفعل יקע : ينخلع ، يكون امره : קַע קְעִי קְעוּ קַעְנָה .

واذا كان الفعل اجوفا ، فان امره يصاغ بحذف حرف المضارعة مثل : יָלוּן : يرتاح לוּן : ارتح . יָשִׂים : يضع

שִׂים : ضع : לוּן לוּנִי לוּנוּ לֹנָּה=(לֹנְנָה)

שִׂים שִׂימִי שִׂימוּ שֵׂמְנָה .

الفعل المعتل اللام بالهاء يصاغ امره من مضارعه بعد حذف حرف المضارعة ، وتشكل فاؤه بالسكون مع جميع الضمائر ، وتشكل عينه بالصيرى ـֵـ عوضا عن السڴول مع المخاطب . وتشكل بالحريق مع حذف الهاء مع المخاطبة والمخاطبين . وتحذف ايضا مع المخاطبات ، حيث تشكل عين الفعل بالسڴول : ירדה יְרֵה , יְרִי , יְרוּ , יְרֶינָה

3 ــ الفعل المضعف :

يصاغ الامر منه بحذف حرف المضارعة ، فالفعل יָחֹג : يحج . يصبح : חֹג חֹגִּי חֹגּוּ חֹגֶּנָה

4 ــ يصبح الناقص المضموم العين فى صيغة الامر هكذا :

נְפֹל נִפְלִי נִפְלוּ נְפֹלְנָה .

واذا كان مفتوح العين فى المضارع مثل יִגַּשׁ : ضايق . يصبح امره : גַּשׁ (גֶּשׁ) גְּשִׁי גְּשׁוּ גַּשְׁנָה.

وهناك صور اخرى انظرها فى الجدول

الافعال المزيدة

1 — وزن נִ פְ עַ ל (נִקְטַל)

נִ פְ עַ ל		פָּ עַ ל
נִסְגַּרְתִּי בחדרי أغلقت الغرفة على نفسي	הדלת נִסְגְּרָה غُلِّقت الباب	הֵם סָגְרוּ את הדלת هم اغلقوا الباب

ينتقل المجرد لوزن נִ פְ עַ ל

1 — لينقل من البناء للمعلوم الى البناء للمجهول .

2 — ليصبح الفعل منعكسا على صاحبه (فاعل ومفعول) .

3 — للمفاعلة נִפְגְּשׁוּ : تقابلوا נִלְחַמְנוּ : تحاربنا .

. هناك افعال تاتى على وزن نفعل ، ولكن معناها يبقى دالا على الـ קל נִכְנַסְתִּי : دخلت .

. لا ياتى الامر من الافعال المبنية للمجهول ، ولكنه ياتى من الفعل المنعكس ، وافعال المفاعلة ، مثل הִשָּׁמֵר : احرس نفسك . הִפָּגְשׁוּ : تقابلوا .

تصريف صيغة נִ פְ עַ ל (בִּנְיַן הַנִּפְעַל)

ע ב ר נִקְשַׁרְתִּי - נִקְשַׁרְתָּ - נִקְשַׁרְתְּ - נִקְשַׁר - נִקְשְׁרָה

נִקְשַׁרְנוּ נִקְשַׁרְתֶּם - נִקְשַׁרְתֶּן - נִקְשְׁרוּ

ה ו ה נִקְשָׁר נִקְשֶׁרֶת (נִקְשָׁרָה) נִקְשָׁרִים נִקְשָׁרוֹת

ע ת י ד   אֶקָּשֵׁר תִּקָּשֵׁר תִּקָּשְׁרִי יִקָּשֵׁר תִּקָּשֵׁר

נִקָּשֵׁר תִּקָּשְׁרוּ תִּקָּשַׁרְנָה יִקָּשְׁרוּ תִּקָּשַׁרְנָה

צ ו ו י   הִקָּשֵׁר   הִקָּשְׁרִי   הִקָּשְׁרוּ   הִקָּשַׁרְנָה

מ ק ו ר   הִקָּשֵׁר   בְּהִקָּשֵׁר   כְּהִקָּשֵׁר   לְהִקָּשֵׁר   מֵהִקָּשֵׁר

ملاحظات

1 ــ علامة هذه الصيغة هى נ وتكتب قبل الحــرف الاول من الجــذر .

2 ــ تتشكل عين الفعل بالفتحة فى الماضى ، وبالقامص ، فى المضارع الحالى : נִשְׁבַּר : تكسر . נִשְׁבָּר : متكسر (فى حالة تكسر)

3ـ تسقط נ الوزن فى المضارع والامر ، وتعوض بشدة فى فــاء الفعــل :

אֶלָּחֵם : احارب הִלָּחֵם : حارب

4 ــ تتشكل حروف נ, י, ת (حروف المضارعة) و ה الامر بالحريق :תִּדָּבֵר הִדָּבֵר . وتتشكل א غالبا بالسگول אֶ כָּ נֵ ס : ادخل . كما تتشكل ה المصدر بالحريق ايضا .

5 ــ فى المقطع الذى تليه נָה تاتى الفتحة عوض صيرى (..) وذلك فى المضارع والامر תִּמָּשַׁכְנָה : تتابعن . הִמָּשַׁכְנָה : تابعن .

6 ــ تتشكل فاء الفعل فى المضارع (المستقبل) وكذا الامر والمصدر بالقامص ، وتشدد بالداغــش (الشدة) واذا كانــت فاء الفعل حرفــا حلقياא, ה, ח, ע+ר تتشكل حروف אנית و ה الامرْ والمصــدر بالصيرى لتعويض الشدة التى لم تظهر فى فاء الفعل لانها حلقية .

2 ــ وزن פִּעֵל (קִטֵּל)

صيغة פִּעֵל هى احدى الاوزان المشددة : כבדים ، فى اللغة العبرية ، وهذه الاوزان هى פִּעֵל, פֻּעַל, הִתְפַּעֵל، وتشديد هذه الاوزان يقع فى عين الفعل : סִפֵּר--יְסַפֵּר وتاتى صيغة פִּעֵל للمعانى الآتية :

1 ــ للدلالة على فعل يدل على جرأة أو استمرار أو تكرار אֲשַׁבֵּר اكسر . תְּגַדֵּעַ : تحطم . מְדַלֵּג : قافز . הִלֵּךְ : تمشى .

2 ــ للتعدية حيث يحول معنى פָּעַל الى פִּעֵל לָמַד : تعلم . לִמֵּד : علّم . שָׁכַן : سكن . שִׁכֵּן : سكّن .

3 ــ لنسبة الفعل الى اصله مثل קִדֵּשׁ : قدس من القداسة : קְדֻשָּׁה .

4 ــ لاتخاذ الفعل من الاسم : עָפָר : تراب . עִפֵּר : عفر . יָתוֹם : يتيم . יִתֵּם : تيتم . שֹׁרֶשׁ : جذر . שֵׁרֵשׁ : اجدث

صيغة הַפִּעֵל

עָבָר	קִשַּׁרְתִּי	קִשַּׁרְתָּ	קִשַּׁרְתְּ	קִשֵּׁר	קִשְּׁרָה
	קִשַּׁרְנוּ	קִשַּׁרְתֶּם	קִשַּׁרְתֶּן	קִשְּׁרוּ	

הוה	מְקַשֵּׁר	מְקַשֶּׁרֶת	(מְקַשְּׁרָה)	מְקַשְּׁרִים	מְקַשְּׁרוֹת

ע ת י ד אֲקַשֵּׁר תְּקַשֵּׁר תְּקַשְּׁרִי יְקַשֵּׁר תְּקַשֵּׁר
נְקַשֵּׁר תְּקַשְּׁרוּ תְּקַשֵּׁרְנָה יְקַשְּׁרוּ תְּקַשֵּׁרְנָה

צ ו ו י קַשֵּׁר קַשְּׁרִי קַשְּׁרוּ קַשֵּׁרְנָה

מ ק ו ר קַשֵּׁר בְּ קַשֵּׁר כְּ קַשֵּׁר לְ קַשֵּׁר מְקַשֵּׁר

ملاحظات

ـ تشكل فاء الفعل فى وزن פִּעֵל (קִטֵּל) بحركة قصيرة ، وتشدد عينه بشدة ثقيلة סִבֵּב מְסַבֵּב פִּזֵּר מְפַזֵּר : ناثر . תְּשַׁבְּחִי : تمدحين .

2 ـ تتشكل מ ميم المضارع الحالى הוה وحروف נ י ת بالسكون،و אֲ بحطف بتاح : מְשַׁלֵּם : مؤدى ، (ادى) תְּסַפֵּקְנָה : ترضين . אֲכַבֵּד : احترم .

3 ـ اتت صيغة פִּעֵל فى التوراة على وزن פִּעַל مثال :
בַּיּוֹם הַהוּא גִּדַּל יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ
فى ذلك اليوم عظم الله يهو شوع ... (יהושע 14/4) .

3 ـ وزن פֻּ עַ ל (קֻטַּל)

פִּ עֵ ל (קִטֵּל) פֻּ עַ ל (קֻטַּל)
زَينتُ الغرفة : קִשַּׁטְתִּי את החדר החדר קֻשַּׁט : زُينَت الغرفة .
פֻּעַל هو المبنى للمجهول الذى يقابله פִּעֵל المبنـــى للمعلوم

تصريف صيغة

פֻּעַל (נטית הַפֻּעַל)

עבר	קֻשַּׁרְתִּי	קֻשַּׁרְתָּ	קֻשַּׁרְתְּ	קֻשַּׁר	קֻשְּׁרָה
	קֻשַּׁרְנוּ	קֻשַּׁרְתֶּם	קֻשַּׁרְתֶּן	קֻשְּׁרוּ	.
הוה	מְקֻשָּׁר	מְקֻשֶּׁרֶת (מְקֻשָּׁרָה)	מְקֻשָּׁרִים	מְקֻשָּׁרוֹת	
עתיד	אֲקֻשַּׁר	תְּקֻשַּׁר	תְּקֻשְּׁרִי	יְקֻשַּׁר	תְּקֻשַּׁר
	נְקֻשַּׁר	תְּקֻשְּׁרוּ	תְּקֻשַּׁרְנָה	יְקֻשְּׁרוּ	תְּקֻשַּׁרְנָה
מקור	קֻשֹּׁר				

ملاحظات

1 – تتشكل فاء الفعل بقبوص קבוץ ֻ وهى حركة قصيرة وتكون عين الفعل مشددة : גֻּדַּלְתִּי : كبرت . מְבֻשָּׁל : مطبوخ . יְקֻיַּם : يقام .

2 – تتشكل عين الفعل الماضى والمضارع (المستقبل) بالفتحة ، وتكون هذه العين مشكولة بالقامص فى المضارع الحالى (مثل מְפֻעָל) סֻפַּר : حُكي . יְסֻפַּר : يُحكي . מְסֻפָּר : محكى .

3 – وتتشكل ميم מ المضارع الحالى הזה ، وحروف المضارعـــة : נ י ת بالسكـــون و الـــ א بحطف بتـــاح (مثــل פֻּעַל)

מְרֻוָּח : مربح . אֲגֻדַּל יְפֻצַּל: يجزىء .

4 – وزن : הִ תְ פַּ עֵ ל (הִתְקַטֵּל)

הַשּׁוֹטֵר פִּזֵּר אֶת הַקָּהָל : فرق الشرطى الجمع . הקהל פֻּזַּר ...: فرق الجمع (على يد الشرطى) הקהל הִתְפַּזֵּר : تفرق الجمع من نفسه : הִ תְ פַּ עֵ ל ، من الاوزان المشددة التى تقـــع الداغش فيها فى عين الفعل ، وياتى لمعان منها :

1 – للدلالة على ان الفاعل يحدث الفعل على نفسه ويقابلـــه وزن פִּעֵל حيث يحدث الفعل على يد فاعل آخر . مثلا קִדֵּשׁ הָאֲחֵרִים: قدس الآخرين . הִתְקַדֵּשׁ : قدس نفسه

2 – للدلالة على حدوث الفعل فى نفس فاعله ، أو تحويـــل المبنى للمعلوم الى المبنى للمجهول ، مثل : הִתְבַּשֵּׁל : نضِج .

3 – للدلالة على المفاعلة : הִתְקַשְּׁרוּ : ارتبطوا –
הִתְיַדְּדוּ : تصادقوا – (تزاملـــوا)

4 ـ لتحويل وزن פִּעֵל المبنى للمعلوم الى مبنى للمجهول ويصبح له معنى נִפְעַל .

בִּקַּשְׁנוּ את התלמידים : התלמידים נִתְבַּקְּשׁוּ :

بحثنا (عن) التلاميذ بُحث عن التلاميذ

5 ـ قد يقوم הִ תְ פַּ עֵ ל مقام الوزن ק ל مثال

הִתְהַלֵּךְ : مشى (הָלַךְ)

הִתְפַּלֵּל : صلــى (פָּלַל)

6 ـ لتكلــف الفعل ، وهو معانـــاة الفاعــل الفعــل ليتحقـــق

مثـــال :

הִתְאַמֵּץ : تشجع .

7 ـ تكلف الفعلِ اى تظاهر الفاعل بما يحدثه الفعل مثال הִתְחַלָּה : تمارض . הִתְגַּדֵּל : تظاهر بالكبر .

تصريف הִתְפַּעֵל נְטִיַּת-הַהִתְפַּעֵל (הִתְקַשֵּׁר)

ע ב ר הִתְקַשַּׁרְתִּי - הִתְקַשַּׁרְתָּ - הִתְקַשַּׁרְתְּ - הִתְקַשֵּׁר - הִתְקַשְּׁרָה
הִתְקַשַּׁרְנוּ - הִתְקַשַּׁרְתֶּם - הִתְקַשַּׁרְתֶּן - הִתְקַשְּׁרוּ.

ה ו ה מִתְקַשֵּׁר - מִתְקַשֶּׁרֶת - (מִתְקַשְּׁרָה) - מִתְקַשְּׁרִים - מִתְקַשְּׁרוֹת

עתיד אֶתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשְּׁרִי - יִתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשֵּׁר
נִתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשְּׁרוּ - תִּתְקַשֵּׁרְנָה - יִתְקַשְּׁרוּ - תִּתְקַשֵּׁרְנָה

צווי הִתְקַשֵּׁר הִתְקַשְּׁרִי הִתְקַשְּׁרוּ הִתְקַשֵּׁרְנָה

מקור הִתְקַשֵּׁר בְּהִתְקַשֵּׁר כְּהִתְקַשֵּׁר לְהִתְקַשֵּׁר מֵהִתְקַשֵּׁר

ملاحظات

1 ـ الحروف الزائدة فى وزن הִתְפַּעֵל هى הת وتضعيف العين

2 ـ تشكل فاء الفعل بحركة قصيرة (فتحة) وتشدد عينه :
הִתְנַגֵּשׁ : تصادم .

3 ـ عندما تكون فاء الفعل حرفا من احد الاحرف الآتية
ס, שׂ, שׁ تأتى ת الميزان بعد هذه الاحرف المذكورة :
הִסְתַּכֵּל : حملق . הִשְׁתַּמֵּר : احترس . הִשְׂתַּכֵּר : استأجر

4 ـ عندما تكون فاء الفعل צ فان ת الميزان تصبح ט وتتبادل و צ الموقع הִצְטַמֵּק : تقلص . הִצְטַלֵּם : صور .

5 ـ عندما تكون فاء الفعل ז فان ת الميزان تصبح ד وتبادل و ז الموقع. הִזְדַּכֵּךְ : تطهر . הִזְדַּנֵּב : اصطف .

6 ـ عندما تكون فاء الفعل ד و ט أو ת فان ת الميزان تسقط ـ خصوصا فى لغة التوراة ـ وتعوض بشدة ثقيلة داخل هذه الفاء :

מִדַּבֵּר (מִתְדַּבֵּר) . מִטַּהֵר הִתַּמֵּר : ارتفع .

5 ـ وزن הִ פְ עִ י ל (הִקְטִיל)

ياتـى هذا الوزن لمعان منها :

1 ـ لتعدية الفعل פָּעַל الى مفعول اذا كان لازما ، مثل אָכַל : اكل . הֶאֱכִיל : جعله يأكل . רָכַב : ركب הִרְכִּיב : ركّب

ولتعديته الى مفعولين اذا كان متعديا الى واحد ، مثل לָבַשׁ : لبس . הִלְבִּישׁ : ألبس

2 ـ لصياغة أفعال من اسماء ذوات أو نعوت ، مثل :

הֶאֱזִין : سمع من אזן (الاذن) . הִצְבִּיעַ : اشار . من אֶצְבַּע : الا صبع . הִשְׁמִין : سَمَّن من שֶׁמֶן بدانة .

הֶאְדִים : احمر من אָדֹם : حمرة .

3 ـ قد يبنى الوزن הִפְעִיל من افعال لا ياتى منها פָּעַל ، مثل נִשְׁפַּע : تأثر . הִשְׁפִּיעַ : اثر فى ..

נִכְנַע : اقتنع . הִכְנִיעַ : اقنع ...

4 ـ قد ياتى وزن הִפְעִיל لمعنى פָּעַל ، مثل הִתְחִיל : بدأ . הֶעְתִּיק : نقل (الكتابة)

הֶעֱבִיר : نقل (الشيئ)

5 ـ قد ياتى للدلالة على الدخول فى الشيئ ، مثل

הֶעֱרִיב : امسى (دخل فى المساء)

6 ـ قد ياتى بمعنى פִּעֵל مثل :

הֶאֱבִיד--אִבֵּד : ضيع

تصريف הִפְעִיל בִּנְיַת-הַהִפְעִיל(הִקְטִיל)

עבר הִמְשַׁכְתִּי הִמְשַׁכְתָּ הִמְשַׁכְתְּ הִמְשִׁיךְ הִמְשִׁיכָה

הִמְשַׁכְנוּ הִמְשַׁכְתֶּם הִמְשַׁכְתֶּן הִמְשִׁיכוּ

הוה מַמְשִׁיךְ מַמְשִׁיכָה(וּמַמְשֶׁכֶת) מַמְשִׁיכִים מַמְשִׁיכוֹת

עתיד אַמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיכִי יַמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיךְ .

נַמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיכוּ תַּמְשֵׁכְנָה יַמְשִׁיכוּ תַּמְשֵׁכְנָה .

צווי הַמְשֵׁךְ הַמְשִׁיכִי הַמְשִׁיכוּ הַמְשֵׁכְנָה

מקור הַמְשִׁיךְ בְּהַמְשִׁיךְ כְּהַמְשִׁיךְ לְהַמְשִׁיךְ מֵהַמְשִׁיךְ .

ملاحظات

1 ـ علامة الوزن هى الـ ה مشكولة بالحريق ـִ فى الماضى ، وبالبتاح ـַ فى الامر والمصدر .

2 ـ تاتى الياء י بعد عين الفعل مع الغائب والغائبة

والغائبين فى الماضى ، ومع كل الضمائر فى المضارع الحالى ה ו ה ، ومع كل الضمائر فى المستقبل باستثناء المخاطبات والغائبات ومع كل الضمائر فى الامر باستثناء المخاطب .

وتاتى كذلك فى اسم الفعل לְהַבְדִּיל : للتفريق

3 ــ تشكل عين الفعل فى الامر بالصيرى مع المفرد والمخاطبات הַפְקֵד : تفقد . הַקְשֵׁבְנָה : انصتن .

4 ــ تشكل ميم מ المضارع الحالى הוה وحروف المضارعة א נ י ת بالفتحة .

5 ــ تشكل فاء الفعل بالسكون التام

6 ــ وزن הָ פְ עַ ל (הָפְעַל) (הָקְטַל)

הִ פְ עִ י ל	הָ פְ עַ ל
יַ גְ דִּ י ל הּאת הילדים (هم ينمون الاولاد	הילדים יֻגְדְּלוּ (الاولاد) ينمون

صيغة הָפְעַל هى المبنى للمجهول الذى تقابله صيغة הִפְעִיל المبنى للمعلوم

تصريف صيغة הָ פְ עַ ל נטית ההָפְעַל(הָקְטַל)

ע ב ר הֻרְכַּבְתִּי הֻרְכַּבְתָּ הֻרְכַּבְתְּ הֻרְכַּב הֻרְכְּבָה
הֻרְכַּבְנוּ הֻרְכַּבְתֶּם הֻרְכַּבְתֶּן הֻרְכְּבוּ

ה ו ה מֻרְכָּב מֻרְכֶּבֶת (מֻרְכָּבָה) מֻרְכָּבִים מֻרְכָּבוֹת .
עתיד אֻרְכַּב תֻּרְכַּב תֻּרְכְּבִי יֻרְכַּב תֻּרְכַּב
נֻרְכַּב תֻּרְכְּבוּ תֻּרְכַּבְנָה יֻרְכְּבוּ תֻּרְכַּבְנָה
מקור הֻרְכֵּב ....

ملاحظات

1 ــ تشكل ה الماضى و מ المضارع الحالى وحروف א, נ, י, ת, بالقبوص أو بقماص قطن ◌ָ ، وتشكل فاء الفعل بالسكون التام .

2 ــ تشكل عين الفعل فى المضارع الحالى بالقامص مثل باقى الافعال المبنية للمجهول

3 ــ تشكل الزوائد : ה, אנ י ת, מ فى صيغة الناقص (الذى فاؤه נ أو י) بالقبوص : נפל---הֻפַּלְתִּי : أسقطت ، תֻּפַּל .
יצג---הֻצַּגוּ : قدموا (تمثيلية) מֻצָּג

4 ــ تاتى القامص قطن ◌ָ غالبا تحت ה و מ ، اذا كانت فاء الفعل حرفا حلقيا : הָעֳמַדְתִּי : أوقفت . הָחֳלַט : قرر . وقد تشكل فى العبرية الحديثة بالقبوص ◌ֻ מֻעֳמָד : موقوف .

اوزان الاسم المبنيَة للمعلوم والمبنية للمجهول

المبني للمعلوم	المبنى للمجهول	المنعكس
פָּעַל (נִפְעַל)	נִפְעַל	(נִפְעַל)
פִּעֵל	פֻּעַל	הִתְפַּעֵל
הִפְעִיל	הֻפְעַל	

ابنيَة المبني للمجهول

		נִפְעַל	פֻּעַל	הֻפְעַל (הָפְעַל)
עבר	غائب	נִשְׁלַם	שֻׁלַּם	הֻשְׁלַם
הוה	غائب	נִשְׁלָם	מְשֻׁלָּם	מֻשְׁלָם
עתיד	غائب	יִשָּׁלֵם	יְשֻׁלַּם	יֻשְׁלַם
עתיד	مخاطبات غائبات	תִּשָּׁלַמְנָה	תְּשֻׁלַּמְנָה	תֻּשְׁלַמְנָה

ملاحظات

1 ـ تشكل عين الفعل بالقامص فى المضارع الحالى فى أبنية المجهول .

2 ـ تشكل מ المضارع الحالى و א נ י ת بالسكون فى بناء פֻּעל و פֻּעַל اما فى بناء הֻפְעַל فتتشكل بالقبوص ֻ أو بالقامص قطن ָ

3 ـ تشكل عين الفعل المضارع (المستقبل) المبنى للمجهول بالفتحة ، اذا اسند الى المخاطبات والغائبات

الجامد والمشتق   יְסוֹדִי וְנִגְזָר

الاسم في العبرية قسمان : جامد : שֵׁם יְסוֹדִי
مشتق : שֵׁם נִגְזָר

1 — فالجامد ما لم يوجد له جذر ولم يؤخذ من غيره
مثل יָם : بحر . תֵּבֵל : العالم . אֶרֶץ : ارض .
שֻׁלְחָן : طاولة . وهو نوعان :

ا — اسم ذات : שֵׁם עֶצֶם : مثل : שְׁכֶם : كتف . גּוּף :
جسم . רֹאשׁ : رأس . דֶּלֶת : باب .

ب — اسم معنى (مجرد) שֵׁם מִקְרֶה (מֻפְשָׁט) ، مثل
תַּרְבּוּת : حضارة . שְׁכִינָה : ألوهية . שֵׁם : اسم .

2 — والمشتق ما له جذر واشتق من غيره مثل : שׁוֹמֵר :
حارس من שמר . שׁוֹכֵן : ساكن من שכן . وكذا שָׁכֵן :
جاور : שָׁכִיחַ : ممكن النسيان من שכח

المصدر הַמָּקוֹר

هو ما دل على حدث مجرد من الزمان ، ولـــه اوزان قياسية فى الثلاثى هى :

1 ــ פָּעוֹל : ويستعمل لجميع الافعال صحيحة ومعتلة ما عدا الاجوف فمصدر שמר--שָׁמוֹר .חכם--חָכוֹם . יסד--יָסוֹד ידע--יָדוֹעַ . مثله פָּעֹל : مثل : עשה--עָשֹׂה. חסה--חָסֹה

2 ــ פּוֹל أو פּוּל للاجوف بالواو مثل : קום--קוֹם. לדן--לוֹן. נוח--נוֹחַ. שוב--שׁוֹב .

3 ــ פִּיל للفعل الاجوف بالياء . ومثله : שיר--שִׁיר.
גיל--גִּיל: ابتهج

ملاحظات

1 ــ اضافة المصدر : اذا كان على وزن פָּעֹל واضيف الـــى اسم بعده فان فاءه تشكل بالشفا ويصبح على وزن פְּעֹל مثل זְכֹר חַג : ذكرى عيد . ويصبح على وزن פְּעֹל ان كان معتل الـــلام بالالف مثـــل : חֲטֹא שׁוֹכֵחַ خطأ نـــاس . أو علـــى وزن פְּעוֹת ان كان معتل اللام بالهاء ، مثل : רְאוֹת נָבִיא: رؤية نبـــى .

2 ــ يتحول المصدر المعتل الفاء بالياء عند الاضافة من פָּעֹל

الى עֶלֶת ، مثل :
(ישב) שֶׁבֶת מֶלֶךְ : جلسة ملك . أو الى פַּעַל مثل :
(יגע) יְגֹעַ נֶפֶשׁ: مشقة نفس .

وان كانت لامه ألفا صار من פַּעַל الى עֶלֶת
مثل :יצא צֵאת עֶרֶב : خروج المساء . وان كانت فاء الفعل نونا وعينه مفتوحة فى المضارع مثل :נָגַשׁ יִגַּשׁ : حث . فان مصدره عند الاضافة يصبح עֶלֶת: גֶּשֶׁת הָמוֹן : اثارة الجمهور .

وان كانت لامه حاءا أو عينا مثل : ארח يصبح : אֱרֹחַ : ضيافة . ידע--דַּעַת .

وان كانت الفا يصبح נשא--שְׂאֵת : حمل .

3 — يتحول المصدر المضاف من לקח ، الى קַחַת ومن נָתֹן الى תֵּת

بعض مصادر المزيد בִּנְיָן

1 — נִפְעַל---------הִפָּעֵל : הִשָּׁמֵר

2 — פִּעֵל---------פַּעֵל : דַּבֵּר

3 — פֻּעַל---------פֻּעוֹל : פֻּקּוֹד

4 — הִתְפַּעֵל---------הִתְפַּעֵל : הִתְקַשֵּׁר

5 — הִפְעִיל---------הַפְעִיל : הַקְצִיר (הַקְצֵר)

6 — הָפְעַל---------הָפְעַל : הָקְצֵר

المصدر الرباعي

ا ــ المجـرد : פִּעְלֵל---פַּעְלֵל : גַּלְגֵּל

ب ــ المزيـد : : הִתְפַּעְלֵל הִתְגַּלְגֵּל .

المصدر الميمي

وهو الذى يبدأ بحرف מ زائدة على الجذر ، وياتى من الافعال الثلاثية ، فالفعل السالم الصحيح ياتى مصدره الميمى على وزن : מִפְעַל ، مثل : מִכְמָן : مسكمن، من כמן .

واذا كان الفعل ثلاثيا مثالا صحيح اللام ، قلبت فاؤه י واو اوزيدت الميم قبلها عند صياغة المصدر الميمى ، مثل : מוֹרָה : معلمة من ירה : علم . מוֹרָשׁ : ميراث ، من ירשׁ

اقسام المشتق   חֲלָקֵי הַנִּגְזָר

1 ــ اسم الفاعل   שֵׁם הַפּוֹעֵל

اسم يصاغ لمن وقع منه الفعل أو قام به . ولذلك يصاغ اسم الفاعل من الافعال المبنية للمعلوم مثل פָּעַל

פִּעֵל ، הִפְעִיל   أو من الفعل المنعكس : הִתְפַּעֵל

ويشبه بناؤه بناء المضارع الحالى :

פָּעַל------פּוֹעֵל : שׁוֹמֵר : حارس

פִּעֵל------מְפַעֵל : מְדַבֵּר : متكلم

הִפְעִיל---מַפְעִיל : מַדְלִיק : مشعل (النار)

הִתְפַּעֵל---מִתְפַּעֵל : מִתְהַלֵּךְ : سار

وتاتى صيغ المبالغة من اسم الفاعل على الاوزان الآتية :

פַּעָל : קַרָא [1] : كثير القراءة

פַּעְלָן : עַסְקָן : كثير العمل (نشيط اجتماعيا) .

פָּעוּל : רָחוּם   كثير الرحمة (رحيم)

פָּעִיל : נָדִיב   محسن .

2 ــ اسم المفعول : שֵׁם הַפָּעוּל

يصاغ اسم المفعول من الفعل المتعدى للدلالة على من أو ما وقع عليه الفعل ، ويصاغ

---

1 ــ الاصل فى حركات קרא ان تكون קַרָּא وبما ان الراء لا تقبل الشدة فقد نقلت تلك الشدة الى حركة الحرف الذى قبلها واصبحت الفتحة ، وهى القياس ، ָ تماما .

ا ــ من الثلاثى على وزن פָּעוּל أو على وزن נִפְעָל

שָׂנוּא : مكروه . נִמְתָּח : متمدد

واذا كان الفعل معتــل اللام بالهاء ، جـاء وزن اسم مفعولــه

هكـذا : פָּעוּי : עָשׂוּי مصنــوع مــن עשה. נָטוּי---נטה :

ولا يصاغ اسم المفعول من فعل لازم

ب ــ من غير الثلاثــى

1 — פִּעֵל---מְפֻעָל : מְשֻׁפָּשׁ : معقــد

2 — הִפְעַל---מֻפְעָל : מֻלְבָּשׁ : ملبــس

3 — פִּעְלֵל---מְפֻעְלָל : מְדֻקְדָּק : مدقــق

اسم الزمان والمكان
שְׁמוֹת הַזְּמַן וְהַמָּקוֹם

اسم الزمان والمكان اسمان صيغا ليدلا على زمان الفعل أو مكانه ويصاغان من الثلاثى على وزن מִפְעָל

בדל----מִבְדָּל : مفرق

זרח----מִזְרָח : مشرق

קלט----מִקְלָט ملجأ

ومن الاجوف على وزن מָפוֹל

סוף----מָסוֹף : نهاية

לון----מָלוֹן : فندق (مكان النوم)

קום----מָקוֹם : مكان

ومن المثال الصحيح الآخر على وزن מוֹעָל

יָבַל----מוֹבָל مجرى

יָדַע----מוֹדָע مكان الاجتماع

ومن اللفيف المفروق على وزن מוֹעָא

יָצָא ----מוֹצָא : مخرج

ومن اللفيف المقرون على وزن מָפוֹא

בּוֹא----מָבוֹא : مدخل

وقد تزاد ה التانيث للصيغ الآتية

מִפְעַל מָפוֹל מוֹעָל

(כבס) מְכְבָּסָה مغسلــة

(נוח) מְנוּחָה استراحة (زمان)

(לון) מְלוֹנָה بيت الحارس

(ידע) מוֹעֲדָה مكان الاجتماع

وقد تزاد لوزن מוֹעָל (ون) ןן مثل : מוֹעֲדוֹן ناد .

ويأتى اسم الزمان على وزن מוֹעֵל مثل : מוֹעֵד : (موعد ،، عيـــد)

. لا يصاغ اسم الزمان والمكان من غير الثلاثى .

إسم الآلة שֵׁם הַכְּלִי

يصاغ اسم الآلة من الفعل الثلاثي المتعدى ليدل على الشىء الذى استحدث به الفعل . ومن اوزانها السماعية :

1 — מַפְעֵל : מַצְלֵל : الشوكة الرنانة ، مـن الفعل צלל : رن

מַצְנֵח : مظلة هبوط ، من الفعل צ נ ח هبط

מַפְלֵט : قاذف من الفعل פ ל ט : قـذف

2 — מַפְעֶלֶת מַצְעֶרֶת مخنق : صمام خانق ، من الفعل צ ע ר : تضاءل .

מַצֶּקֶת : مغرفة ، من الفعل יצק : صـب

מַפְצֶלֶת : مسحاج ، من الفعل פצל : سجج

3 — מַפְעֵלָה : מַדְפֵּסָה : آلة طباعة ، من الفعل דפס : طبـع

מַגְזֵרָה : منشار ، من فعل גזר : نشـر

מַבְחֵנָה : انبوب اختيار ، من الفعل בחן : حرب

وهناك أوزان اخرى اقل سماعا ، كما أن هناك اسماء غير مشتقة وهى كثيرة ، يرجع اليها فى كتب اللغـة .

الحـــروف . הַ מִּ לּ וֹ ת

انواع الحروف : סוּגֵי הַמִּלּוֹת

انواع الحروف فى العبرية ستة ، وهى

ا ــ حروف النسب ب ــ حروف الربط
جـ ــ الظــروف د ــ علامات الاستفهام
هـ ــ حروف النداء و ــ الضمائــر

ا ــ حروف النسب : מִלּוֹת הַיַּחַס

وهى التى تدخل على الاسم أو الضمير ، ولا يصح دخولها على الفعل ، وتعد ظروفا ايضا ، (زمان ، مكان ....) وقد تكون مفعولا بـــه .

من هذه الحروف :

בְּ כְּ לְ מִ מִן אֶת עַל...עַד : حتى . בֵּין : بين . תּוֹךְ :
وسط . מוּל : امام . כְּמוֹ : مثل . לְפִי : حسب לְשֵׁם :
لاجل . לְתוֹךְ : الى الداخل . כְּנֶגֶד : ضد . אֵצֶל : عند .
אַחַר : بعد . נֹכַח : مقابل ... כְּלַפֵּי : ازاء
בִּלְתִּי : بدون ... זוּלַת : ما عدا . תַּחַת : تحت
קֶרֶב : داخل . בְּעַד : لصالح ... לְעֻמַּת : مقابـــل
לִקְרַאת : نحو . ...

ب ــ حروف الربط : מִלּוֹת הַקִּשּׁוּר

وهى التى تربط بين اجزاء الكلام او الجملـــة وتاتى حروف الربط

للمعانى الآتيـــة :

1 ــ للربط بين اجزاء الجملة : וְ - גַּם : ايضا . אַף : كذلك .

2 ــ لتأكيد الكلام רַק : فقط . אֶלָּא : الا ، لا غير

3 ــ للاعتراض : אֲבָל : لكن . אוּלָם : لكن . אֶפֶס : لا شىء . לֹא כִּי : ليس الامر كذلك . חוּץ מִן : باستثنـــاء בִּלְבַד שֶׁ : بشرط ان .

4 ــ للسبب : בִּגְלַל : من اجل. בְּשֶׁל : بسبب מִפְּנֵי מִשּׁוּם : لان . עֵקֶב : نتيجة لـــ . יַעַן : لان. כֵּיוָן שֶׁ طالما . מִשּׁוּם שֶׁ : حيث . שֶׁכֵּן : بما أن . כַּאֲשֶׁר : حيثمـــا .

5 ــ للظرفية : מִשֶּׁ : منذ כָּל אֵימַת שֶׁ: وقتمـــا כִּמְעַט שֶׁ : تقريبا .

6 ــ للشرطية : אִם : اذا . אִלּוּ : ان كان. לוּ : لو לוּלֵי (לוּלֵא) : ما لم . אִלְמָלֵי :لولا . כִּי : اذا .

7 ــ للاستدراك : אַף כִּי : مـــع ان.אַף־עַל־פִּי־כֵן:مـــع ذلك .אֲפִילוּ :حتى ولو ان .לַמְרוֹת : على الرغم من .

جـ ــ الظـــــروف

تتكون الظروف فى العبرية من :

ا ــ ظروف حقيقة مثـــل : פֹּה : هنا . שָׁם : هناك
تـــم .

ب ــ بعض الاسماء مثل : הַיּוֹם : اليوم ...

جـ ــ اسم فعل مثل : הֵיטֵב : حسنا . הַרְבֵּה : كثيرا .

د ــ اسم وحرف نسب مثل : כְּרֶגַע : اللحظة . כָּעֵת
الآن . מֵרֹאשׁ : بدءا ...

1 ــ ظروف الكيف : מִלּוֹת הָאֹפֶן

טוֹב : طيب . הֵיטֵב : حسنا . יָפֶה : جميل .
חִנָּם : مجانا . רֵיקָם : سدى . כָּךְ : هكذا . לְאַט : ببطء .
לְבַד : وحيدا . לַחֲלוּטִין : اطلاقا . לְאַלְתַּר : فورا .
כַּשּׁוּרָה : على ما يرام . כַּיּוֹצֵא בּוֹ : ما شابه . כְּגוֹן : مثل
בַּעֲצַלְתַּיִם : ببطء . בְּכַוָּנָה : بقصد . בִּשְׁגָגָה : عفوا ..

2 ــ ظروف المكان : (אֵיפֹה אַיֵּה) אָנָה :

الى اين . מִנַּיִן : من اين . פֹּה : هنا . שָׁם :
تـــم . סָבִיב : حوالى . הָלְאָה : وراء . אֵילָךְ : بعيدا .
אֵילָךְ וְאֵילָךְ : من هنا وهناك . הֵנָּה و הֲלוֹם : هنـــا .
לְמַעְלָה : فوق . לְמַטָּה : تحت . לְקַמָּן : بعيـــدا .
קָדִימָה : شرقا . פְּנִימָה : داخلا . חוּצָה : خارجا .
יָמִינָה : يمينا . שְׂמֹאלָה : شمالا .

3 ــ ظروف الزمان :

מָתַי : متى . עַד מָתַי : الى متى

עַתָּה : الآن . עַכְשָׁיו : الآن . תֵּכֶף : فورا . מִיָּד

بسرعة . כְּבָר : منذ زمن . אָז : حينئذ . מֵאָז : منـــذ .

פִּתְאֹם : فجأة . אֶתְמוֹל : البارحة . שִׁלְשׁוֹם : قبـــل

البارحة . מָחָר : غدا . תָּמִיד : دائما . תָּדִיר : علـــى

الدوام . פַּעַם : مرة . בְּטֶרֶם قبل כְּרֶגַע : لحظـــــــة .

.....לִפְעָמִים : مرات . לִפְרָקִים : احيانا . לְשֶׁעָבַר :

ما قبل . לֶעָתִיד : مستقبلا . לְמַפְרֵעַ : سلفا . לְעוֹלָמִים:

أبدا . אֶשְׁתָּקַד : السنة الماضية . מִיָּמִים יָמִימָה :

منذ الازل . בֵּין הָעַרְבַּיִם : الغسق . בֵּין הַשְׁמָשׁוֹת :

وقت الشفق .

4 ــ حروف الكمية (ظروف)

דַּי , דֵּי : كفاية . הַרְבֵּה : كثيرا . יוֹתֵר : اكثـــر .

מַשֶּׁהוּ : شيء ما . פָּחוֹת : اقل . קְצַת و מְעַת , מְעַט

قليـــلا . לִכְדֵי : حوالى .

5 ــ حروف السبب (ظروف)

מַדּוּעַ : ما الداعي . מִפְּנֵי מָה : لاى سبب ...

6 ــ الفاظ التاكيـــد (ظروف)

אָכֵן : يقينا . אָמֵן : حقا . בֶּאֱמֶת : حقيقة . כֵּן : نعم .

הֲרֵי : هوذا

7 ــ حروف السلب (ظروف)

אַיִן و אֵין : لا يوجد . אַל :لا . בַּל و בִּלְתִּי : بدون.
و לֹא : لا . פֶּן : لئلا .

8 ــ حروف الشك (ظروف)

אוּלַי : ربما . אֶפְשָׁר : يمكن. שֶׁמָּא : مشكوك فيه
יִתָּכֵן : يحتمل . כַּנִּרְאֶה : كما يظهر ، ...

د ــ حروف الاستفهام :

מִי ? : مــن؟ . מָה ? : ماذا؟ . אֵי :أي؟ בְּאֵיזֶה אֹפֶן باية طريقة .
אָנָה ? : الى اين . ؟ אֵיפֹה : اين ؟ אָן ? : اين ؟
وكذلك הֵיכָן : اين ؟ . מֵאַיִן : من أين ؟ . מָתַי ? : متى ؟ מִפְּנֵי
מָה ?: لماذا ؟ מַה טַּעַם? : ما السبب .

هـ ــ حروف النداء ، ومنها للندبة :

אוֹי و הוֹי : واحسرتاه אִי הוֹיָה אֲבוֹי אֲהָה . .
بمعنى واسفاه واويلاه .

ومنها للابتهاج : הֵידָד הֶאָח

ومنها للرجاء والتوسل : אָנָּא , נָא :رجاء הַלְוַאי : ليت .

ومنها ما يكون للتعجب : מָה! אֵיכָה!

ومنها ما يكون للبراء من عمل شيء : חָלִילָה ؟
חַס וְחָלִילָה;חַס וְשָׁלוֹם : حاشا لله

و ــ الضمائر (انظر الضمائــر)

المفعول ـــــ תֹּאַר הַפֹּעַל

المفعول به .

هو الذى يقع عليه فعل الفاعـل وليست له علامة تميز آخـره لفقدان الاعراب من العبرية ، ويعرف من قرينة الكلام أو بعلامة :

אֶ ת - אֶת (1) التى تسبقه مثل : אֲנִי מְדַבֵּר עִבְרִית : انا متكلم عبرية. שָׁתִיתִי אֶת אֲוִיר הָאָרֶץ : شربت هـواء هذه الارض

ويسبق المفعول به بـ אֶת أو אֶת اذا كان معرفا مثل

הַשּׁוּעָל אוֹכֵל אֶת הַגְּבִינָה: ياكل الثعلب الجبن

הַמּוֹרֶה אוֹהֵב אֶת דָּנִיֵּאל : المعلم يحب دانييـل

وياتى بعد الفعل المتعدى مثل العربية مثل :

בִּלְּהָ נוֹשֵׂאת לֶחֶם : تحمل « بله » خبزا .

وقد يتعدى الفعل الى مفعولين اسمين او مفعولين احدهما اسـم والآخر ضمير ، مثل :

הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדֶּךָ

الاولاد الذين رزق الله عبدك .

וַיִּתֵּן אוֹתִי כֶּסֶף: وأعطانى ما لا .

---

1) تسند אֶת الى جميع الضمائر المتصلة .

אוֹתִי, אוֹתְךָ, אוֹתוֹ, אוֹתָנוּ, אֶתְכֶם

تدل את أحيانا على معنى עִם : مع . اذ ذاك تسند الى الضمائر المتصلـة كما تسند עם :

אִתִּי, אִתְּךָ, אִתּוֹ, אִתְּכֶם, אתכֶן

وقد يتعدى الفعل الى مفعولين احدهما منصوب وثانيهما مجرور ،

مثل : נָתַתִּי לְעָנִי לֶחֶם : اعطيت الفقير خبزا .

חָשַׁבְתִּי אֶת הַצַּדִּיק לְרָשָׁע : حسبت الصالح طالحا .

وقد يتبع المفعول به بـ ـه ה عندما يدل الفعل على اتجـاه ،

مثل : כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרַיְמָה :

عندما كان يقرب مصر .

ملاحظة

قد ياتى المفعول به قبل الفعل مثل :

הוֹד וְהָדָר לָבַשְׁתָּ : مجدا وجلالا لبست

المفعول فيه — זמן ומקום הפעולה

هو الذى يدل على زمن وقوع الفعل او مكانه ، اى قد يكون ظرف زمان او مكان ، مثل : הַיּוֹם שָׁלַחְתִּי

כֶּסֶף לֶעָנִי : اليوم ارسلت مالا للفقير .

שָׁם יָשַׁבְתִּי : هناك جلست (انظر الظروف) .

المفعول المطلق

وهو غير المفعول المطلق العربى ، ويسمى فى العبرية :

אֵיכוּת הַפְּעוּלָּה . ويأتـــى :

1 ــ ليدل على نوع المصدر مثل : חָרַץ לַשָּׁוְא : اجتهـد عبثا (اجتهد اجتهادا عبثا)

2 ــ صفة للمصدر مثل : עָשִׂיתִי יוֹתֵר : عملت أكثــــر ، علمت عملا كثيرا

3 ــ للتأكيد مثل : אָמְנָם נָסַע אָחִי : حقا ، سافــــر أخـى

الحال

ما دل على هيئة الفاعل والمفعول به حين حدوث الفعل

مثل : רוֹקֵד הָלַכְתִּי בְּדַרְכִּי : قفزا سرت فى طريقى .

מְשֻׁבַּר נֶפֶשׁ מְצָאתִיךָ : كسير النفس وجدتك .

זָקֵן יָלַדְתָּ אֶת בִּנְךָ : شيخا ولدت ابنك .

وغالبا ما يكون الحال مشتقا كما فى الامثلة السابقة ، وقد ياتى جامدا فى بعض الحالات مثل :

שַׁאֲנָן אֲנִי יָשֵׁן בְּחַדְרִי مطمئنا انام فى غرفتى .

הֵשִׁיב רֵיקָם : رجع خالى الوفاض .

وقد يدخل حرفا النسب ב , ל على اسم المصدر ليصبح مفعولا مطلقا أو حالا ، مثل : בָּא בַּאֲבֵדָה : رجع خاسرا .

הָלַךְ לְשָׁלוֹם : ذهب سالما

وقد يدخل حرف النسب מ على اسم المصدر فيؤدى معنى المفعول لاجله مثل בּוֹכֶה מִשָּׂשׂוֹן : يبكى فرحا .

סָבַל מֵעַבְדוּת : قاسى عبودية

מֵת מִפַּחַד : مات خوفا

الجملة

الجملة *

הַמִּשְׁפָּט וַחֲלָקָיו

انواع الجملة

بناء الجملة

يهتم موضوع بناء الجملة بنظم الالفاظ المفردة ليجعل منها جملا كاملة . فى حين يهتم علم الاصوات بدراسة هذه الاصوات فى حد ذاتها ، وفى طريقة التلفظ بها . اما علم الصرف فموضوعه صورة اللفظ وما يحدث فيه من تغيير .

وهناك قواعد اساسية كثيرة مشتركة تخص التركيب فى كل اللغات ، الا ان لكل لغة قواعدها الخاصة بها ، وهى التى تميز اسلوبها عن غيره .

وموضوع التركيب العبرى هو اللغة العبرية قديمة وحديثة ، وذلك فى لغة التوراة والمشنه والتلمود والمدرشيم وعبرية العصر الوسيط والعبرية الحديثة وآدابها .

الجملة הַמִּשְׁפָּט

يستعمل المتحدث اصواتا هى عبارة عن الفاظ ، وتكون هذه الالفاظ مجموعة كلمات ، كل مجموعة تدل على معنى قائم بذاته . فاذا ما انتظمت هذه الالفاظ بطريقة توصل منها الى معنى ، سميت

---

*) اقتبسنا هذا الفصل — مع بعض التصرف — من كتاب
תקציר הדקדוק והתחביר, אברהם אבן שושן, ירושלים 1974
وقد ترجمنا المصطلحات ترجمة حرفية لكى تبقى مرتبطة فى ذهن القارىء باللفظ العبرى الاصلى.
كما اننا التزمنا بترجمة الامثلة ترجمة حرفية وبنفس الترتيب كلما امكن ذلك .

جملة מִשְׁפָּט أو عبارة : פָּסוּק . وعليه فان هذه الكلمات المنثورة التى لا معنى لها وهى :

צִפּוֹרָה- שָׁלוֹם- נֶחְמֶדֶת- רַב- שׁוּבֵךְ[1]

يمكن ان تصبح جملة رائقة :"שלום רב שובך, צפורה נחמדת"[2]

ويمكن ان تكون الجملة مركبة من عدة كلمات كما فى المثال اعلاه ، أو من لفظتين : "בָּרוּךְ הַבָּא"[3] "הָיָה עֶרֶב"[4] . أو من لفظ واحد فقط مثل : "שָׁלוֹם" "נֵלְכָה" "הַסּוּ"[5]

أنواع الجملة :

من حيث المضمون .

تنقسم الجملة من حيث المضمون الى اربعة انواع :

١ ــ **الجملة الخبرية** מִשְׁפָּט חִוּוּי

ما دل على عمل أو حدث أو اخبار ، اثباتا أو نفيا ، مثل :

"בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים הַשָּׁמַיִם עַל-פִּי-רֹב מְעֻנָּנִים"[6]

"מִי שֶׁלֹּא טָרַח בְּעֶרֶב שַׁבָּת לֹא יֹאכַל בְּשַׁבָּת"[7]

وتنتهى الجملة الخبرية بنقطة أو باى نوع من أنواع الوقف ، مثل ثلاث نقط متتابعة أو نقطة وفاصلة أو بفاصلة ، اذا ارتبطت الجملة الخبرية بما بعدها .

---

1) عصفورة ــ سلام ــ جميلة ــ كثير ــ عودتك .
2) طمانينة كبرى عودتك أيتها العصفورة الجميلة .
3) مبارك الآتى .
4) كان مساء .
5) سلام ــ لنذهب ــ اسكتوا .
6) فى أيام المطر تكون السماء غالبا ملبدة بالغيوم .
7) الذى لم يعان عشية الجمعة لا يطعم يوم السبت .

ب — משפט קריאה : **الجملة الطلبية**

ما دل على أمر أو نهى أو تحضيض ... مثل : כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ
וְאֶת אִמֶּךָ" "קָדִימָה צַעַד" "אַל תּוֹסֶף רְאוֹת פָּנָי"[1]
وتنتهى الجمل الطلبية بعلامة التعجب !

جـ ــ משפט שאלה : **الجملة الاستفهامية**

ما احتيج فيها الى اجابة يخبر بها المستفهم ، مثل :
"מַדּוּעַ שָׁבַר מֹשֶׁה אֶת הַלּוּחוֹת?" "הֲרָאִיתָ אֶת יוֹסֵף?"[2]
وتنتهى الجملة الاستفهامية بعلامة الاستفهام .

د ــ משפט תמיהה : **الجملة التعجبية**

ما دل على تعجب أو استغراب ، مثل :
"הֲשׁוֹמֵר אָחִי אָנֹכִי ?!" "הֲרָצַחְתָּ וְגַם יָרָשְׁתָּ?!"[3]
وغالبا ما نتهى الجملة التعجبية بعلامتى الاستفهام والتمجب ..

طرفا الجملة الرئيسيان : (مسند ومسند اليه)

ترتكز الجملة ، لكى يكون لها مضمون ومعنى ، على طرفين اساسين ، وهما :

ا ــ الطرف المحكى أو المتحدث عنه ، وهو الذى يكون جوابــــا للسؤال : من ؟ أو ما ؟ وهو المسند

---

(1) احترم اباك وامك ! ــ تقدم الى الامام خطوة ! لا تقابلنى ! ؟
(2) لماذا كسر موسى الالواح ؟ ــ هل رايت يوسف ؟
(3) احارس انا اخى ؟ ! ــ اتقتل وترث مع ذلك ؟ ! .

ب ـ الطرف الثانى الذى يتناول عمل أو حال أو صفة المسند ، وهو الذى يجيب عن الاسئلة : ماذا يفعل ؟ أو ماذا حدث له ؟ أو مـا حاله ؟ أو لمن هو ؟ ... وهو المسند اليه

ويكون المسند فى غالب الاحيان اسما أو ضميرا أو اى اسم آخر .

ويكون المسند اليه فى غالب الاحيان فعلا أو اى لفظ آخر .

امثلـــة

נוֹשֵׂא   נָשׂוּא

(اسم) הָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת[1] (فعـــل)

(») הַיּוֹם קָצָר[2] (صفة)

(صفة) הֶחָכָם מְאֻשָּׁר[3] (صفة)

(اسم) הָעֲבוֹדָה (הִיא) חַיֵּינוּ[4] (اسم)

(ضمير) אֲנִי הַגֶּבֶר[5] (اسم)

(عـــدد) שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ[6] (فعل)

(اسم فعل) לִחְיוֹת כְּדַאי[7] (ظرف)

ويمكن ان يكون كل من المسند والمسند اليه عبارة عن لفظة واحدة ،

وكذا يمكن ان يكون كل منهما ، منطقيا ، عبارة عن مجموعة الفاظ تكون وحدة عقلية منطقية : "נוֹשֵׂא הֶגְיוֹנִי" و "נָשׂוּא הֶגְיוֹנִי".

(من ؟) דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם[8] (ما حاله ؟)

---

1) الريـــح هبـــت .
2) اليـــوم قصـــير .
3) الحكيـــم ســعيـــد .
4) العمـــل حياتنـــا .
5) انـــا الرجـــل .
6) الثلاثـــة الذين اكلـــوا .
7) ثمين ان نحيى : (ان يحيى ثمين)
8) داود ملك اسرائيل حى وما يزال .

כָּל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח[1] (ما جزاؤه ؟)
(ما ؟) אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי - (لمن هى ؟)
אִמְרָתוֹ שֶׁל הִלֵּל הִיא[2]

اذا كان الــ נוֹשֵׂא و נָשׂוּא طرفى الجملة الرئيسيين ، فان الجملة لا تخلو من اجزاء اخرى ذات اهميـــة فى تلوين المضمـــون أو تحديده . منها الــ מֻשָּׂא : (المفعول)

وهو الاسم الذى يقع عليه فعل الفاعل ، مثلا :

"הַחַיָּט תָּפַר בֶּגֶד"[3] فال נוֹשֵׂא هو הַחַיָּט و נָשׂוּא-תָּפַר
والذى وقع عليه فعل الفاعل هو لفظة בֶּגֶד فهى مفعول مباشر وقع عليها فعل : الخياطة . وفى الجملة : מֹשֶׁה נָתַן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל
נוֹשֵׂא هو מֹשֶׁה و נָשׂוּא هو נָתַן ، وانتقل فعل الفاعل بواسطة אֶת لــ תּוֹרָה . ماذا اعطى موسى ؟ اعطى (اتى ب) التوراة . وبواسطة אֶל لــ יִשְׂרָאֵל ، لمن اعطى موسى التوراة ؟ الى اسرائيل . فكل اسم يقع عليه فعـــل الفاعل بـــ אֶת أو ب אֶל أو לְ أو בְּ- עִם وما شابهها ، يسمى מֻשָּׂא : (مفعول) . فالمعول الذى يتوصل اليه بـــ אֶת (بعد فعل متعد) هو מֻשָּׂא יָשִׁיר : مفعول مباشر ، والمفعول المتوصل اليه بـــ : אֶל, עִם, בְּ, עַל وما شابهها فهو מֻשָּׂא עָקִיף : مفعول غير مباشر . اى توصل اليه بحرف من حروف الجر .

1) كل مكثر الحديث من خروج مصر ممدوح .
2) ان لم اكن لنفسى من يكون لى ، قولة هلل هى .
3) الخياط خاط اللباس .
4) اعطى موسى التوراة لبنى اسرائيل .

المصاحب לְוַאי

قد يكون הַנּוֹשֵׂא او הַמְּשֻׂא أو أى اسم آخر فى الجملة ، مصحوبا بلفظ من الالفاظ جاء لوصفه أو حده . وهو الصفة مثل :

"הָרוּחַ הַחַמָּה נוֹשֶׁבֶת"[1] ; "קָטַפְתִּי אֶת הַפֶּרַח הַלָּבָן"[2]

فاللفظان "חמה" "לבן" تسمى לואי : مصاحب ، لانها تصاحب الاسم وتصفه . وقد يكون المصاحب صفة ، وقد يكون غير صفة ، مثلا

(صفة) : "בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב"[3]

(اسم) : "בְּאַרְמוֹן־שַׁיִשׁ תִּישַׁן מַלְכַּת־הָאָבִיב"[4]

(عــدد) : "עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד"[5]. (مضارع

(مضارع حالــى) : "בְּרוּכָה הַיָּד הָעוֹבֶדֶת"[6]

(اسم اشارة) : "מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים"[7]

(النسبة) : "כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטַעְתִּי"[8]

תֵּאוּרֵי הַפֹּעַל : الظـــــروف

وكما ان لــ לַנּוֹשֵׂא و الــ מְשֻׂא مصاحبا ، واكثر المصاحبات اسماء ، كذلك توجد فى الجملة مصاحبات لــ נָשׂוּא ، لتحديد حـــدث الفعل كيفـــا وزمانا وسببـــا ... وتسمى هـــذه المصاحبات "תֵּאוּרֵי הַפֹּעַל" وتعنى فى العبرية : الظروف ، وهى :

---

1) الريح الحارة هبــت .
2) قطفت الوردة البيضاء .
3) الابن العاقل يسر اباه .
4) فى قصر رخام تنام ملكة الربيع .
5) على ثلاثة اشياء يقوم العالم .
6) مباركــة اليد العاملــة .
7) الفطير هذا الذى ناكــل .
8) كرمى الذى لى لم احرسه .

ا ـ תְּאוּר־הַפֹּעַל : كيف حدث الفعل ؟ باية طريقة ؟ مثل : "הָאִישׁ פָּנָה אֵלֵינוּ בַּאֲדִיבוּת"[1] "הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה-בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ"[2]

ب ـ תְּאוּר־הַזְּמַן : متى حدث الفعل ؟ الى متى ؟ كم من وقت ....

مثـــل :

"וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה"[3] "הַיּוֹם עָבַדְנוּ עַד שָׁעָה שָׁלֹשׁ"[4]

ج ـ תְּאוּר־הַמָּקוֹם : أين حدث الفعل ؟ الى اين ؟ مـن اين ؟ ... مثل : "הַנַּעַר הִתְאָרֵחַ אֵצֶל דּוֹדוֹ בְּתֵל-אָבִיב"[5]

"כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם"[6]

د ـ תְּאוּר־הַסִּבָּה : لماذا ؟ من اجل ماذا ؟ بسبب ماذا ؟ مثل :

לֹא בָּאתִי לָעֲבוֹדָה מֵחֲמַת מַחֲלָה[7]

וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבוֹדָה קָשָׁה[8]

هـ ـ תְּאוּר הַתַּכְלִית : لم ؟ لاى هدف ؟ مثل :

לֹא נִבְרָא הַלַּיְלָה אֶלָּא לְשֵׁנָה[9]. יָצָאתִי אֶל הַגַּן לִשְׁאֹף רוּחַ[10]

و ـ תְּאוּר־הַמַּצָּב : في اية حال ؟ مثل :

הָאִישׁ חָזַר הַבַּיְתָה בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת[11]. יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם[12]

ز ـ תְּאוּר־תְּנַאי : باى شرط ، باية شروط ؟ مثل :

בְּאֶפֶס עֵצִים תִּכְבֶּה אֵשׁ[13]. אִם תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי[14]

ح ـ תְּאוּר־וִתּוּר : على الرغم من ؟ مثل :

עַל אַף מְזִמּוֹת אוֹיְבַי תְּחַיֵּנִי[15]. הוֹסַפְנוּ לָלֶכֶת לַמְרוֹת עֲיֵפוּתֵנוּ הָרַבָּה

تتكـــون الجملـــة ، بالاضافـــة الـــى الفاعل والفعـــل والمفعـــول

---

1) التفت الرجل الينا بأدب .
2) الزارعون بالدموع بالغناء يحصدون .
3) تلهج فيه ليـــلا ونهـــارا .
4) اليوم ، اشتغلنا حتى الساعة الثالثة .
5) استضيف الطفل عند عمه بتل ابيب
6) كل الانهار تجرى نحو البحر .
7) لم آت الى العمل بسبب المـــرض
8) ولم يسمعوا كلام موسى لنفاذ صبرهم وقساوة عملهم
9) لم يخلق الليل الا للنوم
10) خرجت الى الحديقة لاستنشاق الهواء .
11) رجع الرجل الى البيت بوجه بشوش
12) جلـــس وحيـــدا .
13) بعدم الحطب تنطفىء النار .
14) اذا ذهبت معـــى ذهبت .
15) تحيني بالرغم من اعدائى .
16) تابعنا السير بالرغم من تعبنا الكثير .

والمصاحبات ـ وهى اجزاء اساسية فى الجملة ـ من الفاظ أخرى لها دلالتها فى اتمام المعنى ، منها :

الرابطة אוֹגֵד

وتاتى فى بعض الجمل بين المسند والمسند اليه ، لتحديد الزمان أو لتأكيد المعنى . وذلك عندما يكون المسند اليه اسما أو فى صيغة المضارع الحالى (اسم الفاعل) . مثل : אַבְרָהָם הָיָה הָעִבְרִי הָרִאשׁוֹן [1]
הַנֵּפְט הוּא נוֹזֵל [2]

وهناك روابط اخرى مثل الضمائر : הוא-היא-הם-הן

وكذلك الفعلان : נַעֲשָׂה (اصبح) הָפַךְ (انقلب [اصبح]) مثل :

הַיָּם נַעֲשָׂה סוֹעֵר [3]

שְׂעָרוֹ הָפַךְ לָבָן [4]

---

1) ابراهيم ، كان العبرى الاول .
2) النفط ، هو ، سائل .
3) البحر اصبح هائجا .
4) شعره انقلب بياضا .

تنبيـــــه .

لا تعتبـــر الافعال : ה י ה و ה פ ך روابط فى مثل الجملتين :
"הַדָּבָר הָיָה לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת"[1] "הַשּׁוֹבָב הָפַךְ אֶת הַכִּסֵּא"[2]
وانما هى مسند اليه حقيقى .

פְּנִיָּה « الفـــــات »

ياتى فى الجملة ، اسم أو عبارة ترتبط ارتباطا وثيقا باجـــــزاء الجملة الرئيسية ، وهى التى تكون المقصود الذى يريد المتكلم ان يلفت اليه الانباه ، وقد تكون اسما أو صيغة ، مثل "שָׁמַיִם, בַּקָּשָׁה רַחֲמִים עָלַי!"[3] "שְׁמַע, בְּנִי, מוּסַר אָבִיךָ"[4] "שָׁלוֹם רַב שׁוֹבֵךְ, צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת"[5]

وتسمى اللفظة أو مجموعة الالفاظ التى تكون الصيغة التى يلفــت اليهـا المتكلـم الانبـاه פְּנִיָּה : الفـاتا . وهــى فى الجمـــل السابقة : (שָׁמַיִם- בְּנִי- צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת)

ويفصل بينها وبين الجملة فاصلة أو فاصلتان

הֶסְגֵּר اعتراضيـــة

قد تاتى لفظة او اكثر ، فى جملة ما ، دون آن تكون لها علاقات وطيدة بالمعنى الاصلى ، ولكنها تاتى اعتراضية داخل الجملة مثل : " עוֹלִים רַבִּים עֲדַיִן אֵינָם יוֹדְעִים, לְצַעֲרֵנוּ, עִבְרִית"[6] أو : "בְּיַאלִיק,

---

1) كان الامر قبل سنوات كثيرة . 2) قلب المشاكس الكرسى .
3) **ايتها السموات** ، استنزلن على الرحمة . 4) اسمع **بنـــى** ، تأنيـب ابيـك .
5) طمانينة كبرى ، عودتك **ايتها العصفورة الجميلة** .
6) كثير من المهاجرين لم يعرفوا حتى الآن ، **للاســف** ، العبرية .

"זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, הָיָה מִגְּדוֹלֵי מְשׁוֹרְרֵינוּ"[1]. فالالفاظ לְצַעֲרֵנוּ-זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה تسمى הֶסְגֵּר . ويفصل بينها وبين باقى الجملة بفاصلة .

بدل תְּמוּרָה

قد ياتى اسم أو عبارة بها اسم بعد נוֹשֵׂא لا يكون صفة ، ولكنه يكون مرادفا أو بدلا عن الـ נוֹשֵׂא مثل :

"הַמֶּלֶךְ דָּוִד הִרְחִיב אֶת גְּבוּלוֹת יִשְׂרָאֵל"[2] "הַכְּנֶסֶת, בֵּית הַנִּבְחָרִים הָעִבְרִי, יוֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַיִם"[3] .

وتسمى اللفظة أو الالفاظ التى تاتى للتأكيد תְּמוּרָה بدلا .

ملاحظة

اذا ما قارنا بين الجملتين اعلاه وهذه الجملة : הַפֶּרַח הָאָדֹם נִקְטַף[4] نلاحظ انه لا يمكن للفظة הָאָדֹם ان تكون بدلا ، وانما هى نعت . وذلك لانها عندما تزال ، تصبح الجملة قاصرة عن اداء معناها التام المراد منها .

أننا عندما نزيل كلمة הַמֶּלֶךְ من الجملة الاولى اعلاه ، وكلمة הַכְּנֶסֶת من الثانية ، فان البدل يبقى قائما مقامها . اما عندما نحذف كلمة הָאָדֹם من الجملة الاخيرة فان الجملة تبقى مبهمة .

---

1) بياليك ، **طاب ذكره** ، كان من اكبر شعرائنا .
2) الملك داود مد حدود اسرائيل .
3) الكنيست ، البرلمان العبرى ، يظل بالقدس .
4) الوردة الحمراء قطفت .

الجملة البسيطة

הַמִּשְׁפָּט הַפָּשׁוּט

الجملة البسيطة هى التى تحتوى נוֹשֵׂא واحدا و נָשׂוּא واحدا فقط . وكذا מְשַׂא أو مصاحبا ، وتسمى "מִשְׁפָּט פָּשׁוּט جملة بسيطة ، وجل الجمل السابقة من هذا النوع ، كما أنها هى الاكثر شيوعا فى لغة الكلام أو الكتابة .

الرتبة فى الجملة סֵדֶר הַמִּלִּים בַּמִּשְׁפָּט :

الترتيب المتبع فى الجملة العبرية هو : נוֹשֵׂא נָשׂוּא (مع مصاحباته أو بدونها)

ثم باقى اجزاء الجملة ، امثلة :

אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ עוּץ[1] : (فاعل — فعل — ظرف مكان وهو جار ومجرور) .

מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי[2] : (فاعل — فعل — مفعول به — ظرف مكان وهو جار ومجرور)

שֶׁמֶשׁ אָבִיב נָטָה יָמָּה[3] : (فاعل — مصاحب (مضاف اليه) — فعل — ظرف مكان)

وقد استعملت العبرية ترتيبا مختلفا عن هذا ، فى اساليبها المتعددة ، وفى تاريخها الطويل ، فنجد مثلا الفعل قبل الفاعل مثلا :

הָיְתָה עֲלֵי יַד יהודה[4] : (فعل — جار ومجرور — فاعل — مصاحب (مضاف اليه) .

---

1) رجل كان فى ارض عوص .
2) موسى تلقى التوراة بسيناء
3) شمس الربيع مالت غربا (الى الغروب) .
4) كانت على يد يهوه .

אָמְרוּ תַּלְמִידָיו לְר׳ עֲקִיבָה[1] : (فعل ــ فاعل ــ جار ومجرور)

עָבְרָה הָרִנָּה בַּמַּחֲנֶה[2] : (فعل ــ فاعل ــ ظرف مكان)

والواقع ان الترتيب يعتمد قصد المتكلم أو الكاتب الذى يختـــار ما يراه مناسبا لتبيان ما يريد التأكيد عليه وهكذا يمكن ان يأتى ترتيب الجملة الواحدة فى عديد من الصور ، مثلا : יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ[3]

אָדָם יֵצֵא לְפָעֳלוֹ[4] לְפָעֳלוֹ יֵצֵא אָדָם[5]

اما اذا صدرت الجملة بمفعول (أو جار ومجرور) أو ظرف أو أو بأداة استفهام وكان الفعل ماضيا أو مستقبلا فان الفعل فى هذه الحالة يكون دائما قبل الفاعل مثل : בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם[6] ولا يصح : בְּרֵאשִׁית אֱלֹהִים בָּרָא!

מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי[7] ولا يصح : מֵאַיִן עֶזְרִי יָבוֹא . كما انه لا يصح استعمال الجملة : לְפָעֳלוֹ אָדָם יֵצֵא !

الا اذا كان الفعل فى المضارع الحالى ، وفى هذه الحالة يقدم الفاعل على الفعل فى اغلب الاحيان مثل :

כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד דֹּבְרֹת[8] עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד[9]

الجملـــة الناقصـــة מִשְׁפָּט חָסֵר

قد تكون الجملة البسيطة خالية من الفاعل أو المفعول أو منهما معا ، وفى هذه الحال يتوصل السامع أو القارىء لتبين المعنى من لسان الحال ، وتسمى هذه الجملة מִשְׁפָּט חָסֵר : جملة ناقصة ، مثل

---

1) قال التلامذة للربى عقيبه .
2) مرت الصيحة (الخبر) بين الجيش .
3) يخرج الانسان الى عمله .
4) الانسان يخرج الى عمله .
5) لعمله يخرج الانسان .
6) فى البدء خلق الله السماوات .
7) من اين يأتى عونى .
8) بحق بنات صلفحاد تتكلمن .
9) على ثلاثة اشياء العالم يقوم .

ا ــ אֵין מְסִיחִין בִּסְעוּדָה فالفعل فى هذه العبارة هو אֵין מְסִיחִין فعل مضارع حالى ، جمع منفى وבִּסְעוּדָה جار ومجرور ، والفاعل محذوف ويفهم من السياق : من الذين لا يتحدثون ؟ الآكلون .

ب ــ (יָדַע שׁוֹר קוֹנֵהוּ) וַחֲמוֹר אֵבוּס בְּעָלָיו[2] ، تتكون هذه العبارة من جملتين ، الاولى بين قوسين . وتخلو ثانيتهما مــــن الفعل יָדַע ، غير انه مفهوم من الجملة الاولى .

ج ــ שֶׁקֶט[3] لفظة واحدة ولكنها تكون جملة تامة . هى : אֲנִי דוֹרֵשׁ שֶׁקֶט[4] : « انا أطلب السكوت » .

واللفظة هنا مفعول به ، والفعل والفاعل محذوفان . اما اذا اعتبرنا الجملة هكــذا : שֶׁקֶט יְהִי[5] فلا ينقــص فى هذه الحــال الا « المفعول » . لان لفظة : שֶׁקֶט تكون فاعلا ومفعولا .

جملــة التخصيــص מִשְׁפָּט יִחוּד

من الجمل البسيطة ، وهى التى يوضع جزء منها (المفعول أو الجار والمجرور أو المصاحب) فى الصدر لتخصيصه بالاهمية ، وعندما يعود عليه الضمير داخل الجملة ، فمثلا الجملة :הָרִים (מְצוּיִים) סָבִיב לִירוּשָׁלַיִם[6] تصبح فى لغة شاعرية : יְרוּשָׁלַיִם- הָרִים סָבִיב לָהּ[7] . حيث صدرت بالمجرور (לִ) יְרוּשָׁלַיִם وعوضت داخل الجملة بالضمير وحرف الجر לָהּ ويفصل بين اللفظ المصدر ، وباقى الجملة بتاطعة (ــ) ، امثلــة :

הֶחָכָם- עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ[8] بدلا من עֵינֵי הֶחָכָם בְּרֹאשׁוֹ

מֵי הַיַּרְקוֹן-רַבָּה בְּרֵכָתָם לַנֶּגֶב بدلا من רַבָּה בִּרְכַּת מֵי הַיַּרְקוֹן לַנֶּגֶב[9]

---

1) لا يتحدثون فى المادبــة .
2) (يعرف الثور مشتريه) والحمار المدجن صاحبه . 3) سكوتــ ه ا) !
4) انا اطلب سكوتــا . 5) سكــوت يكــون .
6) جبال (توجد) حوالى القدس . 7) القــدس ــ جبال حولها .
8) الحكيم ــ عيناه فى راسه (بصير) . 9) مياه (نهر) اليرقون ــ كثيرة بركتها على النقب .

الجملة المتضمنة لغيرها הַמִּשְׁפָּט הַכּוֹלֵל

سبق ان رأينا ان الجملة البسيطة تتكون من فاعل وفعل ومفعول أو من اسمين ومصاحبات ، الا ان معظم الجمل التى تستعمل شفاها او كتابة ليست دائما بهذه البساطة ، اذ قد نستعمل فى جملة واحدة فاعلين فأكثر أو فعلين فأكثر أو مفعولين فأكثر ... تبعا للمراد ، ويسمى هـذا النوع من الجمل מִשְׁפָּט כּוֹלֵל وذلك لانه يتضمن فى حقيقته اكثر من جملة بسيطة .

امثلـــة :

ا ـ שָׁאוּל וְדָוִד וּשְׁלֹמֹה מָלְכוּ עַל יִשְׂרָאֵל [1]. تتضمن هذه الجملة ثلاثة فاعلين ، وعليه فهى ثلاث جمل بسيطة :

שָׁאוּל מָלַךְ...; דָּוִד מָלַךְ...; שְׁלֹמֹה מָלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל

ب ـ הָאִכָּר חָרַשׁ וְשִׂדֵּד אֶת אַדְמָתוֹ [2]، تتضمن هذه الجملة فعلين وعليه فهى تتضمن جملتين بسيطتين : הָאִכָּר חָרַשׁ אֶת אַדְמָתוֹ و הָאִכָּר שִׂדֵּד אֶת אַדְמָתוֹ

ج ـ בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ [3]

تتضمن هذه الجملة مفعولين ، وعليه فهى تتضمن جملتين بسيطتين :

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם و בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ

د ـ וְאָהַבְתָּ אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ [4]

تتضمن هذه الجملة ثلاثة (ظروف) [حسب المصطلح العبرى] وعليه فهى تتضمن ثلاث جمل : וְאָהַבְתָּ אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ ;

וְאָהַבְתָּ אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל נַפְשְׁךָ; וְאָהַבְתָּ ... בְּכָל מְאֹדֶךָ.

---

1) شؤول وداود وسليمان ملكوا اسرائيل .
2) الفلاح حرث ومهد ارضه .
3) فى البدء خلق الله السموات والارض .
4) وتحب « يهوه » الهك بكل قلبك وبكل روحك وبكل قوتك .

وتسمى هذه الاجزاء المتكررة فى الجملة مرتين أو اكثر חֲלָקִים חוֹזְרִים : الاجزاء المتكررة .

تنبيه :

تعد الجملة « متضمنة » اذا صح ان تكون كل اجزائها المتكررة جوابا لسؤال واحد ، فسؤال الجملة الاولى ، من ملك ؟ يكون : شؤول وداود وسليمان هم الذين ملكوا اسرائيل . وتكون الاجزاء المتكررة معطوفة بواو أو بأحد حروف الربط . اما اذا كان كل جزء من الجملة يجيب عن سؤال خاص ، فان الجملة لا تعد « متضمنة » وانما هى بسيطة » مثل : הַמּוֹרֶה לִמֵּד אֶת תַּלְמִידָיו חֶשְׁבּוֹן [1]

فالجملة تتضمن مفعولين : 1 אֶת תַּלְמִידָיו ، 2 חֶשְׁבּוֹן .
وبما ان المفعول الاول يكون جوابا للسؤال : من علم ؟ ج ، تلامذته . والثانى جوابا للسؤال : ماذا علم ؟ ج ، الحساب . فان الجملة هنا بسيطة وليست متضمنة .

ادوات الربط المتكررة
סִימָנֵי הַיַּחַס לִפְנֵי הַחֲלָקִים הַחוֹזְרִים

كما يقع تأكيد الالفاظ بتكرارها فى الجملة « المتضمنة » يقع ايضا بتكرار ادوات الربط التى قبلها ويتجلى هذا فى الاساليب العبرية المختلفة سواء فى التوراة أو التلمود وفى الآداب العبرية . امثلة

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל אִיתָמָר בָּנָיו [2]
בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָדָם נִכָּר-בְּכִיסוֹ בְּכוֹסוֹ וּבְכַעְסוֹ [3]
הֲתִשְׂאִי לִי שָׁלוֹם מִזִּמְרַת הָאָרֶץ, מֵעֵמֶק, מִגַּיְא, מֵרֹאשׁ הָרִים? [4]

---

1) المعلم علم تلامذته الحساب .
2) وقال موسى لهرون وللعازار ولتامر ابنيه . (توراة)
3) بثلاثة اشياء يعرف الانسان : بثروته وبحظه وبغضبه . (تلمود)
4) اتحملين لى سلاما من عطاء الارض ، من السهل من الوادى من قمم الجبال ؟ (آدب حديث)

الجملة المرتبطة מִשְׁפָּט מְחֻבָּר

قد تاتى جملتان أو اكثر متتابعتان (متتابعات) وكلها تدور حول فكرة واحدة بالرغم من ان كل واحدة منها تامة ومستقلة ، وترتبط هذه بواو العطف أو احد حروف الربط أو برابط منطقى ؛ وتكون هذه الجمل المعطوفة جملة واحدة تسمى מִשְׁפָּט מְחֻבָּר وتسمى كل واحدة من هذه الجمل المعطوفة المرتبطة : אֵ י בָ ר طرف ، أمثلة .

ا — וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם[1] (בראשית)

(جملة مرتبطة مكونة من ثلاثة اطراف) .

ب — הַסַּעַר מִתְחוֹלֵל, יֶהוֹם הָרוּחַ, מַיִם זֵידוֹנִים עַד צַוָּאר הִגִּיעוּ[2] (יל"ג) (جملة مرتبطة مكونة من ثلاثة اطراف)

وتبنى الجملة المرتبطة للاسباب الآتية :

ا — لزيادة معنى أو اتمامه أو للتعبير عن صورة (المثالان أعلاه)

وفى هذه الحال تعطف الجمل ، « الاطراف » الزائدة ، بواو العطف أو بـ גַּם-אַף-וְלֹא עוֹד אלא- לֹא רַק...כִּי אִם גַּם... وغيرها ؛

ب — لاستدراك مضمون الطرف الاول بمضمون الطرف الثانى بواسطة : ו-אוּלָם-אַךְ-אֶפֶס-אֶלָּא שֶׁ־... وغيرها ، مثل :

— גַּם הוּא יִגְדַּל, וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ[3] (בראשית)

---

1) والارض كانت خرابا يبابا ، وظلام فوق وجه الغمر ، وروح الله تطوف على وجه الماء .
2) العاصفة تدمر ، الريح تزمجر ، والسيل بلغ الزبى .
3) هو ايضا يكون عظيما ، ولكن اخاه الاصغر يكون اعظم منه .

– הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ, אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ עַל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ[1] (שופטים)

– בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן, אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוַּלְתָּן[2] (אגדה)

جـ ـ للتفسير أو التعليل ، بواسطة :

כְּלוֹמַר-זֹאת אוֹמֶרֶת-מִכָּאן אַתָּה לָמֵד-מְלַמֵּד שֶׁ-הֲרֵי...

وقد لا توضع أية لفظة مما تقدم ، بل يكتفى بوضع نقطتين فقط ، مثل :

— גַּם כִּי תַרְבּוּ תְפִלָּה אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ: יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ[3] (ישעיה)

د ـ لتكون الجملة ، الطرف الثانى استنتاجا أو استدلالا للجملة الطرف الاول ، وذلك بواسطة الالفاظ : לְפִיכָךְ-עַל כֵּן-לָכֵן.

مثل : אַבְשָׁלוֹם נִתְגָּאָה בִּשְׂעָרוֹ, לְפִיכָךְ נִתְלָה בִּשְׂעָרוֹ[4] (אגדה)

الجملــة المركبــة

הַמִּשְׁפָּט הַמֻּרְכָּב וְהַמִּתְחַזֶּרֶת

يستعمل المستعمل ، سواء فى حديث الاطفال ، ام فى الخطاب العادى ام الاسلوب التوراتى والآداب على اختلافها ، جملا بسيطة « متضمنة » أو « مرتبطة » . وهى جمل قصيرة نسبيا ، ومعانيها واضحة محددة يسهل التعرف على مضامينها . غير ان هناك اساليب اخرى ـ قد يكون من بينها اسلوب بعض المتحدثين ـ وهى على الخصوص تلك التى ترتفع عن لغة المياومة ، وتهتم بمواضيع علمية وادبية ، وتتناول مجالات الفكر والتأمل . فهذه الاساليب تستعمل نوعا من الجمل يختلف عن تلك التى سبقت . فلكل جملة منها ، معنى عام هو عبارة عن سلسلة من الافكار المتداخلة فيما بينها . وتسمى הַמִּשְׁפָּט הַמֻּרְכָּב : الجملة المركبة ، لانها تتكون من معنى

---

1) ذهابا اذهب معك ، غير انه لا يكون لك فخر فى الطريق التى انت سائر فيها .
2) بنات اسرائيل جميلة هن ، الا اللائى افتقرن الى الاستقامة .
3) وان اكثرتم الصلوات لا اسمع : اياديكم بالدماء مملوءة (ملوثة)
4) ابشلوم افتخر بشعره ، لذلك علق من شعره .

رئيسى اول ، ومجموعة معانى مصاحبة ، تاتى للتفسير أو التوسع فى المعنى . وهكذا نجد فى هذه الجملة التى تصف معرضا للواحات ماياتى :

תְּמוּנַת הַנּוֹף, שֶׁהִתְבַּלְּטָה עַל הָרֶקַע הָאָפֹר שֶׁל הַבַּד בְּאוּלַם הַתַּעֲרוּכָה, הִפְתִּיעָה אוֹתָנוּ בְּיוֹתֵר, שֶׁכֵּן הָיְתָה בָּהּ מְזִיגָה נִפְלָאָה שֶׁל צְבָעִים וּמַעֲבָרִים עֲדִינִים מִגָּוֶן אֶל גָּוֶן [1]

والفكرة الرئيسية التى يراد التعبير عنها فى هذه الجملة ، نتمثل فى هذه الجملة البسيطة المركبة من خمس كلمات وهى :

"תְּמוּנַת הַנּוֹף הִפְתִּיעָה אוֹתָנוּ בְּיוֹתֵר"

أما باقى الجمل الاخرى الفرعية فان مهمتها تنحصر فى الايضاح والتوسع فى المعنى المتجلين فى ابراز قوة الانطباع الذى تركز المعرض لدى الواصف .

ويمكن تحليل الجملة المركبة كالآتى :

الجملة الرئيسية		الجمل الفرعية
תְּמוּנַת הַנּוֹף (صورة المنظر)	أين ؟	ا – שֶׁהִתְבַּלְּטָה עַל הָרֶקַע הָאָפֹר שֶׁל הַבַּד בְּאוּלַם הַתַּעֲרוּכָה
הִפְתִּיעָה אוֹתָנוּ בְּיוֹתֵר (ادهشتنا جدا)	لماذا ؟	ب – שֶׁכֵּן הָיְתָה בָּהּ מְזִיגָה נִפְלָאָה שֶׁל צְבָעִים וּמַעֲבָרִים, עֲדִינִים מִגָּוֶן אֶל גָּוֶן

يمكن ان نستعمل بدل الجملة (ا) التى هى جواب عن السؤال اين ؟ ، مصاحبا عاديا مثل הַצִּבְעוֹנִית . ومكان الجملة (ب) التى هى

1) **صورة المنظر** ، البارزة على وجه القماش الرمادى فى قاعة العرض ، **ادهشتنا جدا** ، لان بها مزجا عجيبا للاصباغ وتنقلات لطيفة بين الالوان .

جواب عن السؤال لماذا ؟ ، جارا ومجرورا مثل : בְּמִזּוּג צְבָעֶיהָ
فتصبح الجملة بسيطة كالتالى : תְּמוּנַת הַנּוֹף הַצִּבְעוֹנִית
הִפְתִּיעָה אוֹתָנוּ בְּיוֹתֵר בְּמִזּוּג צְבָעֶיהָ [1]

وتسمى الجملة التى بها جملة أساسية فجمل اخرى ثانوية زائدة مكان المصاحبات أو البدل أو المفعول أو الجار والمجرور أو غيرها :
מִשְׁפָּט מֻרְכָּב : جملة مركبة .
وتسمى الجمل الاخرى : מִשְׁפָּטִים טְפֵלִים : جمل ثانوية ، تابعة أو משעבדים : جمل خاضعة للجملة الرئيسية .

انواع الجمل الفرعية (الثانوية) داخل الجملة المركبة

تاتى الجمل الفرعية (الثانوية) داخل الجملة المركبة ، وتشغل وظائف متعددة داخل الجملة الرئيسية ، منها وظيفة الفاعل . والمصاحب والفعل والمفعول ....

ونجد تبعا لهذا جملا ثانوية فاعلية (اسمية) فعلية مصاحبة وهكذا ...

(انظر النماذج اسفل ، وقد كتبت الجمل الرئيسية بحروف بارزة والجمل الثانوية بحروف ادق) .

محل الجمل الثانوية وارتباطها بالجملة الرئيسية

تاتى الجمل الثانوية فى الجملة المركبة اما قبل الجملة الرئيسية

1) صورة المنظر الزيتية ادهشتنا كثيرا بمزج اصباغها (باصباغها الممزوجة) .

(1 ـ 2) أو بعدها (3) وكـذا وسطها (4) (انظـر النماذج).
وتفصل الجمل الثانوية عن الرئيسية بفاصلة أو بفاصلتين (اذا كانـت الجملة الثانوية وسط الرئيسية) وتربط الجملة الثانوية بالرئيسية بأدوات الربط الآتية :

اسمـاء الموصول : אֲשֶׁר - שֶׁ־ مفردة أو مـع حـروف الجر כַּאֲשֶׁר - כְּשֶׁ־.... .... وكذا بحروف النسب والعطف والشرط : כִּי , יַעַן , מִפְּנֵי , מִשּׁוּם , בַּעֲבוּר , עֵקֶב , אִם , אִלּוּ אִלְמָלֵא ...

	الجملة المركبة	نوع الجملة الثانوية	
1	אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ, הוּא יִירָשֶׁךָ	جملة فاعلية	من يرثــك ؟
2	מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרֶב שַׁבָּת, יֹאכַל בְּשַׁבָּת	جملة فاعلية	من يأكل يوم السبت ؟
3	זָקֵן הוּא-זֶה שֶׁקָּנָה חָכְמָה	جملة فعلية	ما فعل الشيخ ؟
4	הַיְדִיעָה, שֶׁנִּתְגַּלָּה נֵפְט בְּאַדְמַת הַנֶּגֶב, הִתְפַּשְּׁטָה כְּהֶרֶף עַיִן	ج + مصاحب	اى خبر ؟
5	אֵצֵא לִי הַשָּׂדֶה וְאֶשְׁמַע, מַה דִּבֶּר ה׳ מִן הַשָּׁמָה	ج مفعولية	ماذا اسمع ؟
6	כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי, כֵּן יֵעָשֶׂה לוֹ .	ج كيفيــة	كيف يصنع به ؟
7	מִשֶּׁנִּכְנַס אֲדָר, מַרְבִּים בְּשִׂמְחָה .	ج + ظرف زمان	منذ متى ازدادت الفرحة ؟

---

1) الذى يخرج من صلبك ، **هو يرثــك** ·
2) من عانى مساء الجمعة ، **يأكل يوم السبت** (= من تعب نال جزاءه)
3) **شيخ** (**عظيم**) **هو** ذاك الذى اقتنى الحكمة ·
4) **الخبــر** ، انه ظهر نفط بصحراء (ارض) النقب ، **انتشر فى لمح البصر**
5) **اخرجنى الى الحقل** واسمع ما قال يهوه من وراء النبت ·
6) كالذى صنعت ، **كذا يصنع به** ·
7) منذ ان دخل آذار (شهر) **ازدادت الفرحة** ·

	الجملة المركبة		نوع الجملة الثانوية	
8	אֶל אֲשֶׁר תֵּלְכִי, אֵלֵךְ.	ج	ظرف مكان	اين اذهب ؟
9	לֹא יָדַעְתִּי דַּבֵּר, כִּי נַעַר אָנֹכִי.	ج	سببية	لاى سبب ؟
10	הַתְקֵן עַצְמְךָ בַּפְּרוֹזְדוֹר, כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לַטְּרַקְלִין	ج	غائية	لاية غاية ؟
11	לַמְּדֵנִי כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת.	ج	حالية	على اية حالة أتعلم ؟
12	אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלַיִם, תִּשְׁכַּח יְמִינִי.	ج	شرطية	ما هو شرط النسيان ؟
13	אִם תֵּלְכִי עִמִּי, וְהָלָכְתִּי, וְאִם לֹא תֵלְכִי עִמִּי, לֹא אֵלֵךְ.	ج	شرطية مضاعفة	بأى شرط نعم وبأى شرط لا؟

8) الى ((الذى) (المكان) تذهبين ، **اذهب**
9) **لا اعرف ان أتكلم** لانى طفل انـا .
10) **اصلح من حالك في البهو** لتدخل قاعة الاستقبال .
11) **علمنى التوراة كلها** وانا واقف على رجل واحدة
12) ان انسك ياقدس ، **تنس** يمينى
13) اذا ذهبت معى **ذهبت** ، واذا لم تذهبى معى **لا أذهب** .

14 וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק, עַד אֲשֶׁר לֹא נוֹתְרָה בוֹ נֶפֶשׁ	ج	نتيجة	الى ما أدى به مرضه ؟
15 גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת, לֹא אִירָא רָע.			من اى شيء لا أخاف ؟

---

14) **اشتد مرضه جدا** حتى لم تبق فيه روح ·
15) حتى لو سرت فى وادي الظلمات لا **أخاف شــرا** .

فى الامثلة السابقة جملة واحدة فى كل جملة مركبة ؛ الا أن هناك كثيرا من الجمل المركبة التى تحتوى جملا ثانوية متعددة ، وذلك تبعـــا للفكرة التى يراد التعبير عنها وتبعا للاسلوب الذى اتخذ لهذا التعبير .

جملـــة دائريـــة הַ מַּ חֲ זֹ רֶ ת

تتألف الجملة المركبة من الجمل البسيطة أو المرتبطة التى استعملت للتعبير عما يروج بفكر المتأمل المفكر . وكثيرا ما تكون الجملة المركبـــة نفسها عاجزة عن التعبير عن فكرة معينـــة ، فيضطر المتكلم أو الكاتـــب الى استعمال جملة اكثر احاطة وشمولا ، أو جملا عديدة مركبة أو مرتبطة . وتسمى هذه الجملة مַחֲזֹרֶת أو מִשְׁפָּט מַחֲזוֹרִי وهى جملة طويلة تتكون من جمل مركبة أو مرتبطة ، وتعبر كل واحدة منها عن جزء خاص من الفكرة الرئيسية لفرضية أو معطيات لا تفهم معانيها ولا تتضح استنتاجاتها الا بنهاية الجملة الكبرى وباستعمال الجمل الاخرى التى تكون فقرة ذات منطوق واحد .

وهذه ثلاثة نماذج من الجملة

(تكتب الجمل الرئيسية التى تكون الطرف الاول للجملة بحروف دقيقة ، ويكتب الطرف الثانـــى وهو الجملة الاخيرة الخلاصـــة بحروف اكبـــر)

ويفصل بين الجمل ، فى الجملة מַחֲזֹרֶת ؛ بفاصلة أو بفاصلة ونقطة . ويفصل بين الطرف الاول والثانى بقاطعة .

أمثلـــة :

ا — 1 יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה; 2) וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְּךָ
יָמִים רַבִּים; 3) וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְּךָ עֹשֶׁר; 4) וְלֹא שָׁאַלְתָּ
נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ; 5) וְשָׁאַלְתָּ לְּךָ הָבִין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט—

הנה עשיתי כדבריך: הנה נתתי לך לב חכם ונבון,
אשר כמוך לא היה לפניך, ואחריך לא יקום כמוך[1]
(מלכים) א

ב — 1) ובצאתך יחידי לעתות בלילה באחת מאלה
הערים המברכות,/2) בשעת שמוצצים הכוכבים מלמעלה,
הדשאים מתלחשים ומספרות הרוחות,/3) ושמעו אזניך
מרחוק קול הומה/4) וראו עיניך מרחוק אור נוצץ
מחלון,/5) ובעדו דמות אדם ההומה לצלו של מת מתנועע,
מתרוצץ, מתרוצץ, מתנודד,/6) והמית הגיון בכאים תנשא
על־כנפי השקט עדיך—אז מתמיד באחד מבתי הכלאים
מאחר בנשף תראינה עיניך (המתמיד, ביאליק)[2]

ג — 1) עם אשר נקרע כלו מעל הטבע; 2) עם אשר
במשך אלפים שנה היה כלוא בתוך החומות; 3) עם אשר
הרגל לכל מיני חיים, רק לא לחיי הטבע, רק לא לחיי
עבודה מדעת עצמו ובשביל עצמו- עם כזה לא יוכל בלי
התאמצות כל כח רצונו לשוב להיות עם חי, טבעי, עובד[3]
(א"ד גורדון)

---

1) — 1 — [فقال الله] ((أجـاب) لانـك قد سالت هذا الامـر ، 2 وما سالت لك الهاما كثيرة ، 3 — وما سالت لك غنى ، 4 — وما طلبت نفس اعدائك ، 5 — [بل] سالت لك فهما لتتبين الحكم — فها أنا فعلت كما قلت : ها انا اعطيتك قلبا حكيما ومميزا ، [حتى ان] مثلك لم يكن قبلك وبعدك لن ياتى مثلك ·

2) وبخروجك وحيدا من حين لحين ، فى الليل فى احدى المدن المباركة ، فى الساعة التـى تتألق فيها الكواكب ، وتتهامس فيها الاعشاب ، وتتحدث الرياح ؛ تسمع اذناك من بعيد صوتا صاخبا ، وترى عيناك نورا متوهجا من النافذة ، ووراءه طيف انسان يشبه ظل ميت متحرك متنقل مهتز · وصخب فكرة كئيبة تطير على ((جناح) هوية الصمـت حتى تلمسك — اذ ذاك مكدا ، فى احدى السجون وراء الظلمة ترى عيناك ·

3) الشعب الذى فصل كله عن انطبيعة ، الشعب الذى عاش طوال الفى سنة حبيسا داخل الاسوار · الشعـب الذى تعود كـل انواع لحياة الا الحيـاة الطبيعيـة ، الا حياة العمل من نفسه ولنفسه — شعب مثل هذا لا يستطيع دون جمع كل قوى ارادته أن يتحول ويصبح شعبا حيا ، طبيعيا ، عاملا ·

الخطاب المباشر وغير المباشر דִּבּוּר יָשָׁר וְדִבּוּר עָקִיף

تنقل العبارة المحكية بطريقتين :

ا ــ بالنقل الحرفى ، مثل : "וַיֹּאמְרוּ: נִקְרָא לַנַּעֲרָה וְנִשְׁאֲלָה אֶת פִּיהָ "[1] (בראשית כד נז)

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר: הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים "[2] (בראשית מט א)

ب ــ بنقل المضمون فقط ، كما يمكن ان نفعل بالمثالين السابقين :

"וַיֹּאמְרוּ כִּי יִקְרְאוּ לַנַּעֲרָה וְיִשְׁאֲלוּ אֶת פִּיהָ"[3]

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם, כִּי יֵאָסְפוּ וְיַגִּיד לָהֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אוֹתָם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים ".[4]

ويسمى الاسلوب الاول : الخطاب المباشر . والاسلوب الثانى : الخطاب غير المباشر .

---

1) فقالوا : ندعو الفتاة ونسألها شفاها .

2) ودعا يعقوب بنيه وقال : اجتمعوا لانبئكم بما يصيبكم فى آخر الايام .

3) وقالوا بان يدعوا الفتاة ويسألوها شفاها .

4) ودعا يعقوب بنيه وقال لهم لتجتمعوا وانبئكم بما يصيبكم فى آخر الايام .

تمارين

الابجديـــة

أ ــ أكتب الابجدية مرتبة ثم قسمها حسب مخارج الحروف .

ب ــ اذكر الحروف التى يتغير شكلها تبعا لموقعها ثم ارسمها .

جـ ــ عرف الحروف العبرية .

د ــ أقرأ الحروف الآتية من اليمين الى اليسار ثم ســـم كلا منها .

א בּ גּ דּ ה ו ז ח ט י כּ ל מ נ ס ע

פּ צ ק ר שׁ שׂ תּ

בּ גּ דּ כּ פּ תּ   ז ס צ שׂ שׁ

ב ג ד כ פ ת   כ ך מ ם נ ן

פ ף צ ץ   כ כּ ו פּ פ א ה ח ע

الحركـــــات

أ ــ اقــرأ

גְּ עָ מֳ שֲׁ שׂ לְ פֻּ קּ תָ יִ רֵ זֶ טָ   וֹ י פּוּ בִּי אוּ אוֹ פּוּ

צֵי יֵי וּ וֹ .

ب ــ اقرأ الكلمات الآتية :

הוֹד - סוּס - מִין - אֵיד - קוֹל - שִׂיחַ - שׁוּק - אִי - מִי - שַׂר - הַר - קַו -

פַּר - אַף - טַל - כַּף - בַּת - גַּן - אָח - עָם - דָּג - דָּם - בָּא - יָד - אָב - גַּג - אָז

כָּנָף - חָזָק - נָהָר - שָׂפָה - עָנָן - רָאָה - לָבָן - אֶחָד - זֶה - מֶלֶךְ - יֶלֶד - אֶל -

עֶבֶד - דֶּלֶת - תֶּבֶן - רֶגֶל - וֶרֶד - כֶּלֶב - אֶרֶץ - חֶדֶר - שֶׁמֶשׁ - שֵׁם - מֵת - עֵץ - כֵּן -

עֵז - נֵר - לֵב - גֵּר - קֵן - חֵן - סֵפֶר - שֵׁנָה - סֵבֶל - מֵצַח - עֵמֶק - חֵרֵשׁ - מֵסֵב -

עִם-מִי-אִם-פִּי-לִי-בִּי-אִי-הִיא-מִן- סַפִּין - פִּיל - מַיִם -
עִיר - צָעִיר - חִטָּה - אִישׁ .
סְפָה - שֻׁלְחָן - אִמָּא - כֻּתֹּנֶת - סֻלָּם - עֻגָּה - חֲפִצָּה .
גּוּף - דּוּד - הוּא - שׁוּק - שׁוּעָל - חָרוּץ - חוּט - פּוּל
יוֹם - פּוֹבַע - כּוֹת - קוֹל - צוֹחֵק - שׁוֹתֵק - עָוֹן - כֹּל
יוֹסֵף - תֹּף - חֹק - קֹר - עֵירֹם - קֹדֶם - אֹכֶל .

السكـــون

أ ــ اقرأ الكلمات

מַנְעוּל ، מִלְחָמָה ، מַלְאָךְ ، גַּלְגַּל ، לִפְעָמִים ، עָמַדְתִּי
אַתְּ ، לָךְ ، אַרְבָּעִים ، כָּךְ ، שֻׁלְחָן ، תַּלְמִיד ، יִשְׁמַע .

ب ــ اقرأ الجمل الآتية ، وضع « ت » فوق السكون التام و « م » فوق المتحرك .

לִפְנֵי הַרְבֵּה שָׁנִים הָיָה בָּעִיר צְפַת אִישׁ יְהוּדִי
סוֹחֵר גָּדוֹל וְעָשִׁיר מְאֹד מְאֹד .
קָרָה לִי מִקְרֶה רָע . וְאוּלַי זֶה הָיָה מִקְרֶה טוֹב .
כַּלְבִּי הָיְתָה סְעָרָה . הָאִישׁ שֶׁאָמַרְתִּי לוֹ אֶת שְׁמִי .
תַּחַת הַלָּשׁוֹן שׁוּב הַבְּרִיכָה לִפְנֵי עֵינַי . הִפְתְּאֹם
הִתְחַלְתִּי לִקְרֹא . עָבְרוּ יָמִים וְחָלְפוּ שָׁנִים .

ج ــ علل السكون ف الامثلــة الآتية :

שְׁמַע דְּבָרַי . וְהַנָּשִׂיא מֵשִׁיב לוֹ כְּמוֹ תָּמִיד בְּקִצּוּר
גָּדוֹל . יִלְמְדוּ אוֹתוֹ סֵפֶר . תִּשְׁמְעוּ קוֹלִי . תִּשְׁלְחִי מִכְתָּב
לְאִמִּי . קָרָאתִי בְּסִפְרְכֶם . הִפְנֵי גָּדוֹל . הַסְּפָרִים אֵלֶּה .

الحركـــات المركبـــة

أ ــ اقرأ وعلل الحركة المركبة :

יֵשׁ פֹּה הַרְבֵּה מְבַהֲלִים. שָׁלוֹם, אֲנִי יוֹסֵף. יַעֲקֹב שֵׁם
עִבְרִי. מֵאַיִן הִיא? הִיא מֵאֲמֶרִיקָה.

אֶעֱמֹד מַעֲבִיר פָּעֳלוֹ

ب ــ ضع الحركة تحت حروف الحلق فى الكلمات الآتية .

תַּערֹךְ. תֶּחֱרַד. תַּעֲנֶה. תַּעֲשֶׂה. תֶּחֱזֶה. תֶּאֱמַץ. מַאֲמָר. מַעֲמָד.
מַחֲנֶה. מַחֲזֶה. מַעֲרֶכֶת. מַאֲכֶלֶת.

جـ ــ اشكل الكلمات الآتية :

מִשְׁפָּט. מַהלך. מַעבר. מַאמץ. מִשְׁטָרָה. מַערכה. מעמסה.

د ــ اقرأ الجمل الآتية :

אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְדַבְּרִים עִבְרִית. הָעֲרָבִים
מְדַבְּרִים עֲרָבִית. אֲנִי עוֹבֵד בְּבֵית חֲרֹשֶׁת. הוּא לוֹבֵשׁ
בֶּגֶד עֲבוֹדָה. אֲנִי אוֹכֵל אֲרוּחַת בֹּקֶר וְהוֹלֵךְ לָעֲבוֹדָה.
הִיא עוֹבֶדֶת עַד שָׁעָה אַחַת בַּצָּהֳרַיִם. מַאֲמָרוֹ טוֹב
מִפָּעֳלוֹ. הוּא הֶחֱלִיף אֶת הַבֶּגֶד.

الساكن الظاهر والمستتر

أ ــ اقرأ مراعيا احوال كل من الساكنين :

אֵיפֹה אַתָּה גָּר? מַה־שְּׁלוֹמֵךְ, חַנָּה? טוֹב, וּמַה שְּׁלוֹמְךָ
אַתָּה? מִי קָרָא וּמִי כָּתַב? אָחִי קָרָא וְאָבִיךָ כָּתַב.

הוּא עַכְשָׁו לֹא פֹּה, הוּא לֹא בַּבַּיִת? כֵּן זֶה בַּיִת יָפֶה; גַּם הָרְחוֹב הַזֶּה יָפֶה. פֹּה כִּסֵּא. בָּרוּךְ הַבָּא. רֹאשׁ הַמֶּמְשָׁלָה. הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה הַזֹּאת. יִצְחָק בָּא מֵרוּסְיָה עַם אֶחָד. שָׂפָה אַחַת. הַיְלָדִים הוֹלְכִים לְבֵית הַסֵּפֶר. אֲנִי עוֹבֵד מִשָּׁעָה תֵּשַׁע עַד שָׁעָה אַחַת בַּצָּהֳרַיִם. אַחֲרֵי הָעֲבוֹדָה בָּאָה חַנָּה הַבַּיְתָה. פְּנֵי חַנָּה. יִצְחָק קוֹרֵא יָפֶה. בַּכִּתָּה הַזֹּאת לוֹמֶדֶת חַנָּה. מָה אַתְּ עוֹשָׂה בַּבֹּקֶר. בַּבֹּקֶר אֲנִי קָמָה, מִתְרַחֶצֶת, לוֹבֶשֶׁת שִׂמְלָה אוֹכֶלֶת אֲרוּחַת־בֹּקֶר וְהוֹלֶכֶת לָעֲבוֹדָה. מַה הוּא עוֹשֶׂה בַּבֹּקֶר? מַה אַתֶּם עוֹשִׂים בַּבֹּקֶר? מָה הֵן עוֹשׂוֹת בַּבֹּקֶר? מָה הִיא עוֹשָׂה בַּבֹּקֶר?

الـــدافش   ד ג ש

أ ــ اقرأ ما ياتى مبينا احوال الشدة .

בֹּקֶר - הַשָּׁעָה - פּוֹעֵל - גַּם - הַסֵּפֶר - מִשָּׁעָה -
בַּצָּהֳרַיִם - הַבַּיְתָה - בַּפֶּתַח - הַיֶּלֶד הַזֶּה - אַתָּה - תְּשַׁבֵּר -
עִזּוּר - הַמּוֹרָה - מְדַבְּרִים בַּשָּׂפָה הָעִבְרִית - חַנָּה - חֲמִשָּׁה -
יַלְדָּה גְּדוֹלָה - אַתְּ - אַתֶּן - אַרְבַּע כִּתּוֹת - שִׁשָּׁה חַיָּלִים -
יֵשׁ פֹּה פּוֹעֲלִים - פַּלָּח - הִתְפַּזֵּר - יָקוּם - נָסַע - מִטָּה -

ب ــ اذكر سبـــب وجود الشدة الخفيفـــة أو عدم وجودهـــا فى حروف ב ג ד כ פ ת فيما ياتى :

מָתַי קָרָאתָ לִי ? דַּרְכְּכֶם כְּדַרְכֵּנוּ . שָׁמַעְנוּ אֶת דְּבָרֶיךָ
יֵשׁ הַרְבֵּה מְנַהֲלִים . לְדַבֵּר עִם פְּקִידָה . יֵשׁ מְכוֹנָה ,
בַּמְּכוֹנָה כּוֹתְבִים . בִּרְכַּת יָהּ תַּעֲשִׁיר . לָבַשׁ כֻּתֹּנֶת .
וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר . לִי מִשְׁפָּחָה גְּדוֹלָה . נְשֵׁי בָנֶיךָ .
בְּשַׁבָּת מִשְׁפַּחַת כַּרְמִי יוֹשֶׁבֶת בְּיַחַד עַד הָעֶרֶב .

3 ــ ضع الشدة بنوعيها حيث يلزم :

הַשָּׁעָה שְׁמוֹנֶה . אֲנִי יוֹשֵׁב בַּכִּתָה ? אֲנִי כוֹתֵב במחברת .
שֵׁם הַתַּלְמִיד תּוֹפִיק . שֵׁם הַמִשְׁפָּחָה כַּרַם . עַכְשָׁו בָּא הַמוֹרֶה .
הוּא כּוֹתֵב עַל הַלוּחַ . עַל הַכִסֵא יוֹשֶׁבֶת חַנָה . עַל הַשֻׁלְחָן
מַחְבֶּרֶת וְסֵפֶר . הִיא כוֹתֶבֶת בַּמַחְבֶּרֶת מִן הַלוּחַ . חַנָה כוֹתֶבֶת
בַּמַחְבֶּרֶת . אֲנִי קוֹרֵא בַּסֵפֶר . חַנָה לֹא קוֹרֵאת בספר .

المقطــع ההברות

بين نوع المقطع فى القطعة الآتية :

הַשּׁוּעָל וְהַכֶּרֶם

שׁוּעָל מָצָא כֶּרֶם . הַכֶּרֶם הָיָה גָּדוּר מִכָּל פִּנּוֹתָיו , וְהָיָה שָׁם נֶקֶב אֶחָד . בִּקֵּשׁ הַשּׁוּעָל לָבֹא אֶל הַכֶּרֶם , דֶּרֶךְ הַנֶּקֶב , וְלֹא יָכֹל . מֶה עָשָׂה ? צָם שְׁלֹשָׁה יָמִים עַד שֶׁכָּחַשׁ וְנִכְנַס בְּאוֹתוֹ נֶקֶב וְאָכַל וְשָׁמֵן . בִּקֵּשׁ לָצֵאת וְלֹא יָכֹל . שָׁב וְצָם שְׁלֹשָׁה יָמִים עַד שֶׁכָּחַשׁ וְהָפַךְ כְּמוֹ שֶׁהָיָה וְיָצָא דֶּרֶךְ הַנֶּקֶב שֶׁבָּא בוֹ . כְּשֶׁיָּצָא הָפַךְ פָּנָיו וְהִבִּיט בַּכֶּרֶם וְאָמַר :

כֶּרֶם, כֶּרֶם! מַה טּוֹב אַתָּה וּמַה טּוֹבִים פֵּרוֹתֶיךָ! אֲבָל מָה הֲנָאָה מִמְּךָ ?

ضع علامة (—) على المقطع الممدود الصدر وعلامة (+) على الممدود العجز .

עֵבֶר - בְּרָכָה - עֵסֶק - שָׁנָה - כַּלְבָּה - פִּתָּה - קֶטַע - לָרֶדֶת - דָּבָר -
הֵיכָל - יוֹדַעַת - לָדַעַת - מִגְדָּל - הֶמְשֵׁךְ - עַיִן - זַיִת - מִסְפָּרַיִם
מַיִם - לָמַד - יִלְמַד - שׁוֹרוֹ - תֹּהוּ - הֵנָּה - הָעִירָה - לָמַדְתִּי -
הִתְמַלֵּאתָ - עָרִים - סֵפֶר - יִתְלַבֵּשׁ - עִוֵּר - שְׁמַרְתַּנִי - רְאִיתִיהוּ -
יְדַבֵּרוּ - דִּבַּרְתֶּם - דַּרְכָּהּ - מַלְכָּה - אֲחֵיהֶם - תָּבִיאִי - יְדַבֵּרוּ .

اقرأ الكلمات الآتية مراعيا احوال القامص حطوف

עֵנָב - וַיָּקָם - אָכְלָה - קָטְלָה - חָפְנִי - וַיָּקָם - חָכָם - אָדָם -
כָּל - אֲבָל - אָדֹם - אָזְנְכֶם - חָכְמָה - קָדְשׁוֹ - זָהָב - זָקֵן - קָרְבָּן
וַיָּשָׁב - וַיָּרָץ - עָז - יָרֹק - חַיָּט - חַיִל - חָלָב - עָרְמָה - נָכְרִי -
בָּא - אָמַר - כָּל־הַתּוֹרָה - לָךְ .

الفتحة المستعارة פתח גנובה

اقرأ ما ياتى :

רֵיחַ - נוֹגֵעַ - תָּמֵהַּ - שִׂיחַ - טִיחַ - הִתְמִיהַּ - כֹּחַ - כָּמֹהָ - שׁוֹעַ -
גָּבוֹהַּ - לָשׂוּחַ - יָדוּעַ - רוּחַ - תַּפּוּחַ - שָׂמֵחַ - זָרוּעַ שָׁבוּעַ -
בּוֹלֵעַ - הִתְמַהְמֵהַּ .

אַתָּה לֹא שָׂמֵחַ - אֲנִי רוֹצֶה לָשׂוּחַ - אַתָּה יוֹדֵעַ - הוּא נָסַע -

עמדתי באמצע התור -הוא לוקח את הספר -שמונה פחות
רבע -למה אתה לא שמח? -חלון פתוח -הנוסע אינו ישן -

اقسام الكلمة

1 — بين الاسماء والافعال والحروف الموجودة فى القطعة .

בבקר דפקו על דלת הדירה של רם. פתח רם את הדלת וראה
את איש הדואר עומד לפניו .
-מכתב בשבילך .   -תודה רבה .....
-בבקשה, אדוני, תן לי את הבולים .
אוסף בולים אתה ?   -לא אני, חבר של הילד שלי
אוסף בולים. בשבילו אני מבקש. נתן לו רם את הבולים
שמח האיש, אמר תודה ושלום והלך .....

2 — استعمل المصطلح النحوى لكل من الاسماء الآتية :

האר-דוד -הקה -ים -ילד -כובע- כסף -צר - כף - מחסן -
רחב -זהב - צמר - יצחק - ארץ - אלף -הוא - היא - עם
אני - אבן - עץ -קבוצה - אמריקה - צרפת - רוסיה - יום
בגד - שלום - איש - סוס - מים - מלח - רבע- צהב -
צבע - פעם - פקיד - עולם - מרק - מספר -עור - מתוק
עדה -מלצר - כעס -כרטיס - מבין - נחשת - חולה - משי
ניר - ארוך -מרים -מרוקו - פטיש - קמח - שעון -

التذكيـــر والتأنيـــث

أ ــ ائت بصورة مؤنث هذه الالفاظ واستعن على معناها بالمعجم .

חֹפֶשׁ -חֹק -חוֹב -מָלוֹן -יָם -מָצוֹק -שֵׂעָר -גִּיל -חֹרֶב -אֹרַח
עֶרֶל-עֵסֶק -פָּתִיל -צֶדֶק -חֵקֶר -חֵטְא חֶבֶל -פָּתַח-עֵץ-דָּג -אֱגוֹז

ب ــ بين سبب تأنيث كل من الاسماء الآتية :

צְמַחוֹנוּת -צִמְחִיָּה -נִשְׁפִּיָּה -בַּשֶּׂרֶת -מִלְחָמָה -כָּתֵף -רֶגֶל -אֶמֶת
מְלֻכֶּדֶת -תַּרְנְגֹלֶת -זְרוֹעַ -מַגֶּבֶת -חֲמַרְנוּת -חֲנֻכָּה -חֻפָּה - הוֹדוּ
סְפָרַד -סִין -בֶּטֶן -אֵם - יָפוֹ -מַרְכֵּשׁ -פָּרִיס -אִגֶּרֶת .

جـ ــ بين سبب تذكير كل من الاسماء الآتية :

גַּבִּי -דִּיּוּר -הֹרֶן -דַּרְכּוֹן -חֶשְׁבּוֹנַאי -חַשָּׁב -יַעֲקֹב -יַרְדֵּן -
כַּרְמֶל -אֲרָם -לַיְלָה -מִשְׁלִיפַן -דְּרָעָה - תִּבְקֹל -עֲרָב -אַרְבֶּה -

المفرد والمثنى والجمع

أ ــ ائت ببعض الفـــاظ التثنية التـــى لازالت مستعملـــــة فى العبرية (استعن بالمعجم)

ب ــ ائت ببعـــض شواذ هـــذه القاعـــدة مستعينـــا بالمعجـــــم

ج ـ حول الجمع الجمل الآتية :

מָחָר אֶפְגֹּשׁ אֶת הַמְנַהֵל - חֲלֻצָּה צְהֻבָּה וּנְקִיָּה
אֵין לִי תִּקְוָה לִפְגֹּשׁ אוֹתוֹ -חָזָק וּבָטוּחַ -כֶּלֶב בָּטוּחַ -
מִלְחָמָה נֶגֶד הַמְּדִינָה - בַּרְזֶל יָשָׁן -מֵבִיא עֲנָבִים מִן הָעֵמֶק
מְכוֹנָה חֲדָשָׁה-כּוֹס מְלֵאָה וְרֵיקָה-סִימָן צָהוֹב בַּמְּעִיל - מַפָּה
חֲזָקָה בַּפָּנִים .

د ـ اشكل الكلمات الآتية بعد جمعها :

שֶׁמֶן -שֶׁמֶשׁ -זֶרַע -צֶבַע -פֹּעַל -רֹחַב -נַעַר -יַעַר -סָפֵק -גָּדָה
נָבִיא -דָּבָר -בְּרָכָה -דְּרָשָׁה -

الاضافـة .

أ ـ استعمل المصطلحات النحوية للاضافة في هذه الجمل

שְׁעַת עֶרֶב .בַּת שִׁשִּׁים .פֶּתַח הַבַּיִת .גַּן הָעִיר .מִטַּת עֵץ .
שְׁתֵּי נְשָׁמוֹת בּוֹדְדוֹת .לִפְנֵי הַשִּׁעוּרִים .

ب ـ اضف الاسماء الموجودة بين قوسين .

(שֻׁלְחָן) נְחָמָה ،(מִשְׁפָּחָה) אַחְמַד ،(הוֹרִים) חַנָּה ،(יוֹם) שַׁבָּת ،
(אִשָּׁה) אַבְרָהָם ،(שְׁמוֹת) הַבָּנִים (שָׁעוֹן) קִיר ،(עִתּוֹן) עֶרֶב ،
(אֲרוּחָה) עֶרֶב ،(יָמִים) הַחֲרָדָה ،(הִתְעוֹרְרוּת) הָעָם ،(מִלְחָמָה)
עוֹלָם ،(מֶמְשָׁלָה) עִירָאק ،(תּוֹשָׁבִים) הַמְּדִינָה ،(תּוֹתָחִים) יַרְדֵּן
(שֶׁטַח) הָאוֹיֵב ،(מִדְבָּר) סִינַי ،(שְׁעוֹת) עֶרֶב ،(פְּלֻגּוֹת) צָבָא ،
(מֵצַר) פָּנָמָה ،(בַּיִת) הַמִּקְדָּשׁ ،(אֹרֶךְ) הַגְּבוּל ،(אַרְצוֹת) הַבְּרִית

ح ــ اضف الاسماء الآتية مفردة وجمعا الى الضمائر :

חָצֵר-עָקֵב-בְּאֵר-אוֹהֵב-שׁוּק-אִי-חֲלוֹם-תַּלְמִיד-סִפּוּר-הוֹד-
זְרוֹעַ-גִּבּוֹר-אֶזְרָח-דָּבָר-חָכְמָה.

د ــ احذف של فى الجمل الآتية ثم حولها الى اضافة مباشرة

מִכְתָּב שֶׁל עֶזְרָא-הַפְּרָחִים שֶׁל הָעֵצִים-הַמֶּרְכָּבָה שֶׁל אָבִי -
הַחֲבֵרוֹת שֶׁלִּי-חַלּוֹן שֶׁל חֲנוּת-הַתְּבוּאָה שֶׁל הַשָּׂדֶה -

هـ ــ ادخل اداة التعريف والضمائر على الجمل الآتية :

שִׂמְחַת נִצָּחוֹן-בְּשָׁעוֹת רִאשׁוֹנוֹת שֶׁל מִלְחָמָה -בֶּגֶד פּוּחוֹת -
מִלְחֶמֶת שִׁחְרוּר-יַד כּוֹתֶל מַעֲרָבִי -חוֹמוֹת אֶבֶן - .

النعــــت

أ ــ حول الى المفرد ما ياتى :

אֲנָשִׁים זְקֵנִים-עַמִּים קְטַנִּים-הַמִּכְנָסַיִם הַחֲדָשִׁים-מְחִירִים
יְשָׁנִים-בַּעֲלֵי־הַחַיִּים יְשֵׁנִים בַּלַּיְלָה .

ب ــ عرف الاسم فى الامثلة السابقة :

ج ــ حول الجمل الآتية الى جمع :

בֵּית נִבְחָרִים-בֵּית מִטְבָּחַיִם-בֵּית מַיִם-מַלְאַךְ הַשָּׁלוֹם-בַּעַל
מְלָאכָה-מְלוּנַת כֶּלֶב .

د ــ ضع نعتا للاسماء الآتية :

עַם- עֵדָה- הָמוֹן- קַרְקָעוֹת -לַיְלָה -אֵם -יְרוּשָׁלַיִם -עַיִן-
שֵׁן -אֶבֶן -אֶרֶץ -בְּאֵר -אֵשׁ -לָשׁוֹן -כּוֹס -שֶׁמֶשׁ -רוּחַ -דֶּרֶךְ

هـ ــ ابحث مستعينا بالمعجم عن الصفات التى يمكن تخفيفهـــا بتضعيف حرفيها الاخيرين مثل קטן קטנטן

و ــ استعمل כּ מִן יוֹתֵר הוּא בְּכָל مع الجمل الاتية :

דּוֹד רַךְ (אֵם)-יֶלֶד יָשָׁר(אָחִיו)-אִישָּׁה טוֹבָה (בַּעְלָהּ)-חֲצָאִית
נְקִיָּה(שֶׁלֶג) -פָּנִים יָפִים- עַיִן גָּדוֹל .

العــدد

أ ــ اقرأ الاعداد الآتية مسندةمرة الى مذكر ومرة الى مؤنـــــث

. 4000. 335. 200. 1. 2. 12. 35. 30. 23. 10 7

ب ــ اجعل الاعداد الآتية اعدادا ترتيبية ، مرة مذكرة واخرى مؤنثة

. 20. 45. 30. 70. 10. 7. 12. 6. 4. 2

حـ ــ عوض الاعداد الآتية بحروف عبرية :

.76855. 265. 200. 60. 77. 60. 3. 16. 15. 21

. 29. 10. 100. 1001. 3275

د ــ ضع كلمات عبرية بدل الكسور الآتية :

$\frac{3}{11}$ $\frac{4}{9}$ $\frac{2}{8}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{3}$ $\frac{1}{3}$

، هـ ــ اكتب الارقام التى ف الجمل الآتيــة بالحروف وبين حكــم الاعداد من حيث التذكير والتأنيث :

חִכִּיתִי לָךְ מִשָּׁעָה 9 -אֲנִי יוֹדֵעַ כְּבַר 253(מִלָּה)-יוֹסֵף קוֹנֶה 6 (סֵפֶר)-הֵן הָלְכוּ בּ ½ 6 -מִמָּרָכֵּשׁ עַד רַבָּאט 330 ק״ם - שִׁעוּר 16-לְהִסְתַּפֵּר 2,50ל -לָמַדְתִּי בּ 300 (מִלָּה) לָמַדְתִּי 6 (שָׁעָה) .

و ــ اسند الارقام الآتية مكتوبة بحروف الى الضمائر :

2 .5 .7 .1 .3 .8 .10 .

د ــ ضع الاعداد الآتية معرفة ف جمل :

27(יֶלֶד) -607(אִשָּׁה) 5720(פּוּבַע) 42 (חַלּוֹן) .

الضمائـــــر

أ ــ اسند ما ياتى الى الضمائر

מִן -עִם - אֶת -עוֹד - אֵין - נֶגֶד - לְבַד - לִקְרַאת-תַּחַת לְעֻמַּת - לִפְנֵים - אַחַר -בִּלְעֲדֵי .

ب ــ ضع الضمير المناسب ف الجمل الآتية :

אֲנִי עוֹבֶה ךְ...לֹא עוֹבָה -עֶזְרָא،יוֹסֵף ...לוֹמְדִים
אֵיפֹה אַתָּה גָּר ? -...גָּר בְּרַבָּאט-
" אַתֶּם " ? -... ....
... לוֹמֶדֶת - ...יוֹשְׁבִים .

حـ ــ قارن بين الضمائر العربية والعبرية ثم بين الفرق بينها .

اســـم الاشــارة

أ ــ ضع اسم الاشارة المناسب فى المكان الخالى .

מַה זֶה ?...הַלּוּחַ שֶׁלָּנוּ- הַלּוּחַ...אֵינוֹ שָׁחוֹר ,הוּא יָרֹק -

מִן הַמָּקוֹם ...-מִן הַשָּׁעָה ...-.שְׁבוּעוֹת וַחֳדָשִׁים עָבְרוּ-

הָאִישׁ ...-הָאִשָּׁה ...צְעִירָה וְהָאִשָּׁה ...זְקֵנָה-מִי ...אָכַל

אֶת הַתַּפּוּחִים ...?- שָׁם בַּבַּיִת ...יֵשׁ סְפָרִים -בַּדְּפִי ...-

ب ــ حول الجملة الى المفرد المؤنث ثم الجمع بنوعيه :

הָאִישׁ הַזֶּה מָצָא אֶת כַּסְפּוֹ .

حـ ــ ميز اسماء الاشارة وعلل استعمالها :

שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יְלָדֶךָ -לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי?- זֶה שָׁלֹשׁ

פְּעָמִים וַאֲנִי פֹּה -כִּי-זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ -הַבָּתִּים

הַלָּלוּ בְּעִירֵנוּ קְטַנִּים -הַתַּפּוּחִים הָהֵם מְתוּקִים -אַל תֵּלֵךְ

לַבַּיִת הַהוּא .

المـوصــول

أ ــ ضع اسم الموصول المناسب :

עֶזְרָא חֲבֵרִי ...הָלַךְ לַעֲבֹד -בַּזְּמַן ...אֲנִי בַּשִּׁעוּר 'הוּא בַּחֶדֶר

זֶה עֶזְרָא ...אוֹהֵב לֶאֱכֹל -מִי הוּא הָאִישׁ ...צָרִיךְ לִנְסֹעַ ?

אֲנִי לֹא מֵבִין מָה ...עִם עֶזְרָא .

ب ــ ائت بجمل تكون فيها صلة الموصول اما جملة فعلية أو اسمية أو ظرفا أوجارا ومجرورا .

اداة التعريف

أ ــ ادخل اداة التعريف على الاسماء الآتية :

מוֹרֶה -רוֹעֶה -מִשְׁפָּחָה - יֶלֶד -אָב -אֵם -פַּת -אָחוֹת -אָדָם
עָנָף -חַיִּים -עֵינַיִם -הַר -דַּיָּן - חָכְמָה - הֶמְיָה -חָלָל -
אֹפֶק -עַקְרָב - הָרִים -חַג -הֶבְדֵּל - עֶרֶב -חֲרָבוֹת -אָבָק -
רִמּוֹן - חַיָּט - חוֹל - רֶמֶז -להל .

ب ــ ضع الاحرف כ ל قبل الاسماء الآتية مع وضع الشكل

הַשּׁוּק -הָאִכָּר - הֶהָדָר - הַמִּשְׁפָּחָה - הָעֶרֶב -הֶחָסִיד -הַחֹק -
הָעֵדוּת -הָרַקְדָנִים - הַחִקּוּר -הַהִפּוּךְ -הַפִּתָּה - הַכְּנֶסֶת - הַכַּף-
יחֹק - חָרוּץ -חָרִיף -עֵז - עֶלֶם .

ج ــ ادخل اداة التعريف على ما ياتى :

שְׁאָר סְפָרִים -רֹאשׁ מֶמְשָׁלָה -כֶּלֶב שְׁמִירָה -חֹגֶשׁ שֵׁמַע - בֵּית חֲרֹשֶׁת
מַחְמַדֵּי חֶסֶד -בֵּית חוֹלִים .

د ــ ضع الناقص من الحركات فى الكلمات الآتيــة :

הַצְּבִי -הַלְּחִי -הַגְּדִי-הַכְּלִי-הַזְּמַן -הַסַּלְפֹּדֶת .

أ ــ ضع أدوات الاستفهام قبل الكلمات الآتية مراعيا حركتها

שׁוֹמֵר -אוֹהֵב -רוֹפֵא -מְשׁוֹרֵר -הִתְנוֹעֲעוּת -הַזְמָנָה -הַגָּלָה -
הַזְרָקָה -עָלוּל -עֲלוּם -אַדְמִי -חָלוּט - חָלוּץ .

ب ــ حول الجمل الآتية الى جمل استفهامية مع اختيار الاداة المناسبـــة

הָאִישׁ הַהוּא מוֹצִיא כֶּסֶף רַב -שָׂרָה נַעֲרָה יָפָה -הוּא יוֹשֵׁב בַּבֹּקֶר בְּחֶדְרוֹ -שָׁמַע קוֹל הַשַּׁמָּשׁ -זֶה כַּעַס -אֲנִי אוֹמֵר לוֹ -הוּא אָמַר יָכוֹל אַתָּה לָבוֹא -הִנֵּה אִישׁ -שׁוֹדְדִים נִכְנְסוּ לַבַּיִת - הַמַּתָּנָה הָרִאשׁוֹנָה - הַסֵּפֶר עַל הַשֻּׁלְחָן - לֹא בָּאתִי אֵלֶיךָ -שִׁשִּׁים דַּקּוֹת בְּשָׁעָה)אַתָּה עוֹשֶׂה פֹּה -אֶתְמוֹל הוּא בָּא -חוֹרֶף קַר וְקָצָר - הַחֲתִימָה הָיְתָה בְּרוּרָה .

جـ ــ ضع الشكل المناسب لــ

מה לָךְ -מה זֶה - מה יֵּשׁ -מה אַתָּה אוֹמֵר -מה הֵם אוֹכְלִים - מה אֲנַחְנוּ כוֹתְבִים -מה עָשִׂיתָ -מה הָרַס ؟ .

حـــروف النسب

أ ــ ضع حروف النسب للكلمات الآتية مع الشكل المناسب .

בֵּיָה -הוֹדוּ -עֲרָמָה -עַשְׁנָן -אוֹר -יָבוֹא -יְדִיעָה -יְהוּדִית - כְּתִיב -כְּתִיבָה -מְפַתֵּל -חָכְמָה - חֲזָרָה -עֲבוֹדָה זָרָה - עוֹף - הֶעֱבִיר מִירְשָׁה -עֲבֵרָה -מוֹז - קוֹל -עוֹר -גִּיל -רֶגֶל -כֶּלֶב -

ب ــ أدخل حروف النسب على الكلمات الآتيـــة بعد وضع الحركة المناسبـــة .

הַבְּכוֹר -הַמַּעְיָן -הַבַּרְזֶל -הַפֶּרַח -הָאָרֶץ -הֶעָרִים -הָעֲצוּם - הַסּוּס -הָאֲמִירָה -הָאֱמֶת - הָאִמָּה - הָאָבִיר .

واو العطـــف

ضع الحركة المناسبة تحت واو العطف ثم عللها :

أ — כּוֹכָבִים נָפְלוּ וּמַלְאָכִים בַּשָּׁמַיִם עָלוּ - גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים -
הַסּוּס קָפַץ וְרָץ וּצְעָקָה יָצְאָה מִפִּי הָאֲנָשִׁים - הַחַיָּלִים
כּוֹעֲסִים וּמַכִּים יוֹתֵר חָזָק - בָּעִיר וּבַגַּן - בֵּן וּבַת -
יוֹשֵׁב וְאוֹכֵל - לֹא וְלֹא - יֵשׁ וְיֵשׁ - יוֹשֶׁבֶת וְכוֹתֶבֶת - פֹּה וְשָׁם -
סַכִּין וּמַזְלֵג - פֵּרוֹת וִירָקוֹת - כּוֹבַע וּמִכְנָסַיִם - יָרֹק וְאָדֹם -
שֶׁקֶר וְהַפָּרַת הַבְטָחָה - נָחָה וִיצִיגָה - כֹּחַ וִיעִילוּת - גָּבֹהַּ וְחָסִין

ب — יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר - וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים...
וַיַּבְדֵּל... - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים ... אֶל אַרְצִי ...
תֵּלֵךְ וְלָקַחְתָּ .

ج ــ ادخل واو القلب على الافعال الآتية ثم ضع الحركة المناسبة .

נִשְׁמַרְתִּי - תָּפַשְׂתָּ - קָרָאנוּ - קָשַׁרְתִּי - אֶכְתֹּב - תְּבַקֵּשׁ - יְסַפֵּר -
תֵּדַעְנָה - עֲשִׂיתֶן - יָקוּם - יְבַקֵּר - נְדַבֵּר .

د ــ حول الافعال الآتية من الماضى الى المضارع

וְזָכַר - וּכְתַבְתֶּם - וְשָׁמַע - וַעֲבַרְתֶּם - וּבְחַרְתֶּן .

المنســـوب

انسب الاسماء الآتية مذكرة ومؤنثة افرادا وجمعا

רוּסְיָה - אֲמֵרִיקָה - אַרְגֶּנְטִינָה - יְרוּשָׁלַיִם - קָנָדָה - בְּאֵר־שֶׁבַע - גּוֹלָן - לְבָנוֹן - סוּרְיָה - יַרְדֵּן - סִינַי - מִצְרַיִם - בֵּית־מִרְקַחַת - מַדָּע - רַבָּט - אַפְּדִי - אַכְזָב - מִנְהָלָה - מִשְׁמָע - סִין - בַּעַל־בַּךְ -

الفعــل

1 ــ ضع علامة (+) فوق الفعل المتعدى وعلامة (ــ) فوق اللازم

אַתָּה יָכוֹל לָבוֹא - לֹא יָדַעְתִּי - שָׁלְחָה גְּלוּיָה בַּדֹּאַר - קִבֵּל תְּעוּדָה טוֹבָה - מִישֶׁהוּ שָׁלַח מַשֶּׁהוּ - לוֹקֵחַ אוֹתוֹ אִתִּי - יְכֹלָה לְקַבֵּל פּוּלִים - קָנָה בֶּגֶד - רָצְנוּ אֶל הָרַכֶּבֶת - הוּא נָפַל .

2 ــ استخرج الجذر من الصيغ وضع له مختصره الخاص

פָּקַדְתִּי - רְכַבְתֶּם - נִקְלַטְתְּ - אֲסַפֵּר - זָקְפָה .

3 ــ بين الفعل المبنى للمعلوم والمبنى للمجهول والمطاوع فيما ياتى

רָאִיתִי עַל הַשֻּׁלְחָן מִכְתָּב - נִכְנַסְתִּי לַקְּרָב - נִכְנַס הֶחָג - נִדְחָה בִּיקּוּרוֹ שֶׁל שַׂר הַבִּיטָּחוֹן - הַחוֹרֶף בָּא הֵם נִתְּנוּ לַמְּדִינָה מְנַהֲלִים - הַצְּעִירִים הִתְחִילוּ לִקְנוֹת סְפָרִים .

4 ــ ضع الضمير المنفصل المناسب لكل صيغة مما ياتى

שַׂמְתֶּן - בָּאוּ - כְּבַדְתֶּם - סִפַּרְנוּ - פָּקַדְתְּ - פָּקְדָה - פָּקַדְנוּ - פָּקַד .

أوزان الفعل

1 ـ بين المزيد من هذه الافعال وعدد حروف الزيادة

עָבַד - הִתְיַשֵּׁב - נִרְדַּם - נוֹסַד - הִפְקִיד - הוֹרִיד - הֵסֵב -
הִזְמִין - הִתְקַהֵל - זָכַר - רָכַב - יִסֵּד - נִהַג - הֶחֱטִיא - בָּקַע -
נֶחֱנַק - הֶאֱכִיל - קָרָא - שָׁלַח - נִשְׁמַר - הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ .

2 ـ جرد الافعال الآتية :

הִתְגַּלְגֵּל - הִשְׁתַּחְרֵר - הִדְבִּיק - הִתְאַמֵּן - הִזְקִין - הִשְׁחִית - הֵקִים -
הֵפִיר - הִמְצִיא - הִכָּה - הֵקַם - הִקְצַר - הוּרַד - .

3 ـ بين اوزان الصيغ الآتية :

הִגִּישׁ - הוֹרִיד - הִזְכִּיר - הֶאֱכִיל - הִתְאָרֵחַ - הִתְעַנְיֵן - כִּבֵּד -
נִקָּא - דִּבֵּר - יָשַׁב - נִרְדַּם - נֶאֱנַח - חָגַג - בָּטָה .

صيـغ الفعـل

بين الفعل السالم والناقص والمعتل

הִטַּהֵר - הִשְׁתָּרֵשׁ - נִשֵּׁק - מִלֵּא - חָיָה - הָיָה - אָמַן - כָּרַת - קָם -
נָח - שָׂם - צָם - נָטָה - לָן - קָרָא - רָאָה - חָסָה - עָשָׂה - נָפַח נָסַע
יָרַד - קָנָה - הֶחֱרִית - הִדְבִּיק - הִתְנַשֵּׂא - הִתְאַמֵּת .

أوزان الفعل المجرد

ضع اداة النفى المناسبة قبل الافعال الآتية :

אֲנִי ...יוֹדַעַת - ...רָאִיתִי אוֹתָהּ - אַתָּה ...מְדַבֵּר - ...
קוֹרֵא - ...אוֹמֵר לָהּ - ...נִלְמַד עִבְרִית - ...הִדְלִיקָה נֵרוֹת -
הוּא...יוּכַל - ...תִשְׁכַּח - אֲנִי...נוֹתֵן - ...יָכוֹל - ...
הָיִיתִי - ...רוֹצָה.

تعريف المجرد

1 ــ صرف الافعال الآتية فى الماضى والمضارع الحالى والستقبل والامــر .

סמר -סרט -לקט -טמן -זמר -זקף -טרק .

صــرف פְּעַל

فى الماضى

עבד -חשך -הלך -חנק -כרת -פחת -נתב -נטע -נסע -טרח .

فى المضارع الحالى :

זכר -סחב -נעץ -פקח -פקע -קלח -כבד -דין -שׂים -נטה - ירה - קרא .

فى المستقبــل

אסר -אמר -אמץ -פקד -חכם -חזק -הגר -דבק -עבר -חפש חתם -בדק -נכח -עבד -עשה -הרג -הרס -חבר -חזם - .

1 ــ صرف فى الامر ק ל

שמר -פקד -זכר -רקם -רשם -קצף - (יפעל) רכב -שרד - פצר -חזק -חכם -שאל -פחת -נהג -טען .

2 ــ اات بالامر من المضارع الآتى :

תֶּאֱגֹרְנָה תֹּאמַר -תֶּאֱגֹד -תֶּאֱבַקְנָה -תֶּאֱבֹדְנָה -תֶּאֱזֹלִי -תֶּאֱהֶדִי - תֶּאֱהַדְנָה -תֶּאֱחַר -תַּהֲבְרִי -תַּחֲבֹרְנָה -תַּהֲבֹר -תִּינַק -תִּינַקְנָה - תִּיסְפִי -תִּיסַכְנָה -תִּזַל -תִּזַלְנָה -תִּזְלָה -תֵּדְעוּ -תָּדִין -תָּדֹפָה - תַּנְחְנָה -תִּינֶה -תִּינֶינָה -תָּבֹרִי -תִּקֹּבְנָה -תָּזֹק -תִּדְחִי -תִּדְחֶינָה.

1 — حول الصيغ من פָּ עַ ל الى נִ פְ עַ ל

סָבַלְתִּי -סָבְלָה -סְבַלְתֶּם -סוֹבֶלֶת -סוֹבְלוֹת -תִּסְבֹּל -תִּסְבֹּלְנָה-
סִבְלִי -סָגַלְתָּ -סָגְלָה -סְגַלְתֶּם -סוֹגֵל -סוֹגְלִים -אֶסְגֹּל -יִסְגֹּל
תִּסְגֹּלְנָה -סְגֹל -סְגֹלְנָה -סָדְקָה -סָדַקְנוּ -סוֹדֵק-יִסְדֹּק -סִדְקִי-
יִסְדְּקוּ -לָגַזְתָּ -לָגְזָה -לוֹגֶזֶת -לוֹגְזִים -לוֹגְזוֹת -יִלְגֹּז -
תִּלְגֹּז -יִלְגְּזוּ -לְגֹז -לְגֹזְנָה -תִּשְׁלֹפְנָה- שְׁמֹרְנָה -תִּשְׁלֹק -
תִּשְׁלְקוּ -שִׁלְקוּ -תַּהַרְסִי -תַּהֲרֹסְנָה -הֲרֹס -הִרְסִי .

פִּעֵל

1 — أشكل الافعال فيما يأتى :

אבי (ברך)את האורחים -יוסף (נחש) בגביע -המורה
(באר) את השעור -מכבדי (אכבד) -לבו (רחק) ממני -
אתן (גדלתן) ו (חנכתן) אותו -הוא (מרקד) ו (משחק)-
המורה (גרשה)אותה מן הכתה -אל (תחרף) ואל(תגדף) -
לא(פארתם) שמכם -היא (ככסה)את הלבנים ו(יבשה)אותם-

2 — أنقل الصيغ الآتية פָּ עַ ל الى פִּ עֵ ל

שָׁלַחְתִּי -שָׁלַחְתְּ -שְׁלַחְתֶּם -שָׁלְחוּ -שׁוֹלְחִים -יִשְׁלַח -נִשְׁלַח -
תִּשְׁלַח -שְׁלַח -שִׁלְחִי -טָמַנְתָּ -טָמְנָה -טְמַנְתֶּם-טוֹמֵן -טוֹמְנוֹת

הַ פֻּ עַ ל

صرف الافعال الآتيـــة :

ספר -לטש -מדג -חלב -גבר - مع :

מדבר,מדברים ,נוכח ,נוכחות. נסתרות ,נסתר .

بين معانى הִתְפַּעֵל فيما يأتى :

זֶה יִתְגַּלֶּה לְעוֹלָם -הַבַּחוּרִים הִתְקַדְּמוּ בִּמְהִירוּת -הֵם מִתְנַהֲגִים עַל זֶה -הוּא הִתְיַשֵּׁב בָּעִיר -הֵם מִתְפָּאֲרִים בְּמִשְׁפַּחְתָּם -יְלָדֵינוּ יִתְמַזְּגוּ כְּמוֹ אֶחָד -הִתְנַפֵּל לִפְנֵי אָבִיו-

2 ـــ اسند الافعال الآتية الى :

מדבר ׳מדברות ׳נסתרים ׳נוכח ׳נוכחות مع :

עבר הוה צווי :

זקף זרז זוג זכר דאג דרש דפק צדק צלל צלק.

3 ـــ استخرج الجذر من الصيغ الآتية :

הִצְטַדַּקְתְּ הִזְדָּרְזוּ הִתְנַפְּלָה מִצְטָרֶדֶת הִצְטָרֵד יִדַּפֵּק

מְדַּלְדֵּל הִשְׁתַּעַשְׁעְנוּ הִסְתַּדַּרְתֶּם אֶסְתָּרֵק

הִ פְ עִ י ל

1 ـــ ضع الافعال بين قوسين ف

עבר הוה עתיד

הוּא (שאר) אַחֲרָיו אַלְמָנָה -אני (דלק) אֶת הַנֵּר -הם(קרב) מַחֲנֶה - הם (צלח)לִמְצֹא מָקוֹם -היא בֵּינְתַיִם (יגע) -

2، ـــ ضع الجذور فى جملتين يكون فى احداهما متعديا الـــى مفعول واحد وفى الاخرى الى مفعولين

לבש   אכל   כתב   עבר   רכב .

הֻפְעַל

1 ـــ صرف الجذر דלק مع الضمائر اسفله مع הִפְעִיל و הֻפְעַל

עבר : אני   אתה   אנחנו   הם

הוה : הוא   אתה   אתם   אתן

עתיד : היא   אתן   אתם   הן

צווי : אתה   את   אתם   אתן

2 ـــ نفس التمرين السابق مع الجذور الآتية :

סבב   קום   קרא   גלה   דבק .

بين المبنى للمعلوم والمبنى للمجهول وضع الوزن بين مزدوجتين فى الصيغ الآتية :

מַזְכִּיר   יַקְצִירוּ   מִתְקַשֵּׁר   תִּתְקַשֵּׁר   אֻבְטַח   אֲחַזֵּק

מְזֻכָּר   מְזַכֵּר   מוּבָן   שׁוֹמֵר   שׁוֹמְרוֹת   אֶרְכַּב   זוֹכֵר

זָקְנוּ   נֶאֱסַף   נִשְׁלַחְתִּי   נִפְקְדוּ   נִרְדָּמִים   תַּרְגִּיעַ   אֶפַּע

דִּבְּרָה   מְבָאֵר   יָשַׁבְתִּי   אֲדַבֵּר   כִּבַּדְתִּי   מְאֻשָּׁר   אֲרַחֵם

צִוִּיתִי   מְצֻוֶּה   אֲגַלְגֵּל   מְעֻנְיָן   הִתְנַהַלְתִּי   מִתְבָּרֵךְ:

מִתְיַשֶּׁבֶת   הִתְנַפֵּל   יִזְדַּקְּפוּ   הִתְקַשַּׁרְתֶּם .

المصـــدر

1 ــ هات مصادر الجذور الآتية :

פָּעַל: שמר חגר עבד יצק נשק חסה שים

נִפְעַל: פקד אנח יסד עשה ראה בזז כנס

פִּעֵל: דבר טהר נשק ברא קום ענה למד

פֻּעַל: אשר בברך נהג גלל סכן ענה כבד

הִתְפַּעֵל : אמץ נהל נפל ירא קום צדק

הִפְעִיל : קצר אכל ירד נסע חטא סבב

הֻפְעַל : כלם ירד נסע מצא בין נוח

2 ــ ضع المصادر الآتية مضافة فى جملة قصيرة

דָּבוֹק עָשֹׂה יָסוֹד חָטוֹא נָשׁוֹק יָדוֹעַ .

اســـم الفاعـــل שם הפועל

1 ــ استخرج اسم الفاعل من الصيغ التى تسمح بذلك :

שָׁמַרְתִּי עָבְדָה יִסַּע נוֹכַח תִּשָּׁמֵר דִּבֵּר יְפָאֵר

אֲסַפֵּן אֻשַּׁרְתִּי יְכֻבַּד הִתְקַשֵּׁר יִתְאַמֵּץ הִתְנַהֵל הָקְצַר

הִפְקִיד תַּזְכִּיר יַנְהִיל הוֹרִיד יִתְבָּרֵךְ .

2 ــ ضع صيغ المبالغة اسماء الفاعلين المستخرجة من التمرين السابـــق .

اسماء الزمان والمكان والآلة

1 ــ ضع اسمى الزمان والمكان من الجذور ثم ركبها فى جملـــة

גדל בצר דרס דרש ישב כלא כבס זבל זרח דור

לן מזג קם שתה בא

2 ـــ استخرج جذور المشتقات الآتية :

מוֹשָׁב מֹהֳדָעָה מוֹעָצָה מוֹסָד מֲדוּר מוּקָד חוֹלְיָה

מְמֻזָּגָה מַלְקֵט מַגְהֵץ מַגְרֵפָה מַדְבֵּקָה מִבְרֶשֶׁת

מַגָּל מְגֵרֵרָה מַרְעִיב מִתְקַשֵּׁר רָחוּם קָנוּי מַלְבָּשׁ

ملحقات

الضمير المنفصل

الضمير المنفصل

أ ـ ضمير الرفع

אֲנִי	אֲנַחְנוּ נַחְנוּ אָנוּ
אַתָּה	אַתֶּם
אַתְּ	אַתֶּן
הוּא	הֵם
הִיא	הֵן

ب ـ ضمير النصب

אוֹתִי	אוֹתָנוּ
אוֹתְךָ	אֶתְכֶם
אוֹתָךְ	אֶתְכֶן
אוֹתוֹ	אוֹתָם
אוֹתָהּ	אוֹתָן

الضمير المتصل

أ ـ ضمير الرفع

שָׁמַרְ+תִּי	שָׁמַרְ+נוּ
שָׁמַרְ+תָּ	שְׁמַרְ+תֶּם
שָׁמַרְ+תְּ	שְׁמַרְ+תֶּן
שָׁמְרָ+ה	שָׁמְר+וּ

2 ــ ضمير مشترك بين النصب والجر

أ ــ ضمير النصب

שְׁמָרַ+נִי	שְׁמָרָ+נוּ
שְׁמָרְ+ךָ	שְׁמַרְ+כֶם
שְׁמָרֵ+ךְ	שְׁמַרְ+כֶן
שְׁמָר+וֹ	שְׁמָרָ+ם
שְׁמָרָ+הּ	שְׁמָרָ+ן

ب ــ ضمير الجر

المضاف مفردا	المضاف جمعا
עֶדְרִ+י	עֲדָרַ+י
עֶדְרְ+ךָ	עֲדָרֶ+יךָ
עֶדְרֵ+ךְ	עֲדָרַ+יִךְ
עֶדְר+וֹ	עֲדָרָ+יו
עֶדְרָ+הּ	עֲדָרֶ+יהָ
עֶדְרֵ+נוּ	עֲדָרֵ+ינוּ
עֶדְרְ+כֶם	עֶדְרֵ+יכֶם
עֶדְרְ+כֶן	עֶדְרֵ+יכֶן
עֶדְרָ+ם	עֶדְרֵ+יהֶם
עֶדְרָ+ן	עֶדְרֵ+יהֶן

إسناد الاسم

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر أ- المفرد
הוֹד	הוֹד	הוֹדִי, הוֹדְךָ-ךְ, הוֹדוֹ, הוֹדָהּ, הוֹדֵנוּ, הוֹדְכֶם-ן, הוֹדָם
מִין	מִין	מִינִי....מִינְךָ...מִינֵנוּ...מִינְכֶם...מִינָן
אֵיד	אֵיד	אֵידִי...אֵידְךָ...אֵידוֹ...אֵידָהּ...אֵידְכֶם...
שִׂיחַ	שִׂיחַ	שִׂיחִי, שִׂיחֲךָ, שִׂיחֵךְ...שִׂיחָהּ, שִׂיחֵנוּ, שִׂיחֲכֶם...
בְּאֹד	בְּאֹד	בְּאֹדִי...בְּאֹדְךָ...בְּאֹדֵנוּ...בְּאֹדְכֶן...בְּאֹדָם
אִי	אִי	אִיִּי, אִיְּךָ, אִיֵּךְ, אִיּוֹ, אִיָּהּ, אִיֵּנוּ, אִיְּכֶם-ן, אִיָּם-ן
פִּידוֹן	פִּידוֹן	פִּידוֹנִי, פִּידוֹנְךָ-נֵךְ, פִּידוֹנוֹ-נָהּ, פִּידוֹנֵנוּ, נְכֶם
מוֹכִיחַ	מוֹכִיחַ	מוֹכִיחִי, מוֹכִיחֲךָ-חֵךְ, מוֹכִיחוֹ-חָהּ, מוֹכִיחֵנוּ.
מַצְבִּיא	מַצְבִּיא	מַצְבִּיאִי, מַצְבִּיאֲךָ-אֵךְ-אוֹ-אָהּ, מַצְבִּיאֵנוּ, מַצְבִּיאָן.
גְּאוֹן	גְּאוֹן	גְּאוֹנִי...גְּאוֹנֵךְ, גְּאוֹנוֹ, גְּאוֹנֵנוּ, גְּאוֹנְכֶם ...
פִּרְזוֹן	פִּרְזוֹן	...פִּרְזוֹנְךָ-נֵךְ...פִּרְזוֹנָהּ, פִּרְזוֹנֵנוּ...פִּרְזוֹנָם.
חָלָץ	חֲלָץ	חֲלָצִי...-צֵךְ, חֲלָצוֹ-צָהּ, חֲלָצֵנוּ, חֲלַצְכֶם-כֶן
צֳלִי	צְלִי	צְלִיִּי, צְלִיְךָ-יֵךְ, צְלִיוֹ...צְלִיֵּנוּ...צְלִיָּם-יָן
זְכוּת	זְכוּת	זְכוּתִי, זְכוּתְךָ-תֵךְ, זְכוּתוֹ...זְכוּתֵנוּ,...תְכֶם..תָן
שְׁאֵרִית	שְׁאֵרִית	שְׁאֵרִיתִי-תְךָ-תֵךְ..רִיתוֹ,..תָהּ,..תֵנוּ,..תְכֶם..
לְחִי	לְחִי	לֶחְיִי-יְךָ-יֵךְ-יוֹ-יָהּ-יֵנוּ-כֶם-ן-יָם-יָן

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر ب ـ الجمع
הוֹדִים	הוֹדֵי	הוֹדַי-דֶיךָ-דַיִךְ-דָיו-דֶיהָ-דֵינוּ-דֵיכֶם-דֵיהֶם
מִינִים	מִינֵי	מִינַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-נֵיכֶם-כֶן-נֵיהֶם
אֵידִים	אֵידֵי	אֵידַי-דֶיךָ-דַיִךְ-דָיו-דֶיהָ-דֵינוּ-דֵיכֶם-כֶן-דֵיהֶם
שִׂיחִים	שִׂיחֵי	שִׂיחַי-חֶיךָ-חַיִךְ-חָיו-חֶיהָ-חֵינוּ-חֵיכֶם-חֵיהֶם-הֶן
נֹאדוֹת	נֹאדוֹת	נֹאדוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-הֶם-הֶן
אִמִּים	אִמֵּי	אִמַּי-מֶּיךָ-מַּיִךְ-מָּיו-מֶּיהָ-מֵּינוּ-מֵּיכֶם-כֶן-הֶם-הֶן
פִּידוֹנִים	פִּידוֹנֵי	פִּידוֹנַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
מוֹכִיחִים	מוֹכִיחֵי	מוֹכִיחַי-חֶיךָ-חַיִךְ-חָיו-חֶיהָ-חֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
מַצְבִּיאִים	מַצְבִּיאֵי	מַצְבִּיאַי-אֶיךָ-אַיִךְ-אָיו-אֶיהָ-אֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
גְּאוֹנִים	גְּאוֹנֵי	גְּאוֹנַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
פְּרְזוֹנוֹת	פְּרְזוֹנוֹת	זוֹנוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
חֲלָצִים	חֲלָצֵי	חֲלָצַי-צֶיךָ-צַיִךְ-צָיו-צֶיהָ-צֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
צְלָעִים	צַלְעֵי	צְלָעַי-לֶעֶיךָ-לַעַיִךְ-לָעָיו-עֶיהָ-עֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
זְכִיּוֹת	זְכִיּוֹת	זְכִיּוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
שְׁאֵרִיּוֹת	שְׁאֵרִיּוֹת	שְׁאֵרִיּוֹתַי-ךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-...הֶם- ן
לְחָיַיִם	לְחָיֵי	לְחָיַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر أ- المفرد
רָז	רָז	רָזִי-זְךָ-זֵךְ-זוֹ-זָהּ-זֵנוּ-זְכֶם-כֶן-רָזָם-זָן
עֲנָק	עֲנַק	עֲנָקִי-קְךָ-קֵךְ-קוֹ-קָהּ-קֵנוּ-קְכֶם-כֶן-קָם-קָן
עוֹלָם	עוֹלַם	עוֹלָמִי-מְךָ-מֵךְ-מוֹ-מָהּ-מֵנוּ-מְכֶם-כֶן-לָמָם-מָן
מוֹצָא	מוֹצָא	צָאִי-צָאֲךָ-אֵךְ-אוֹ-אָהּ-צָאֵנוּ-אֲכֶם-כֶן-צָאָם-אָן
עַקְרָב	עַקְרַב	עַקְרַבִּי-בְּךָ-בֵּךְ-בּוֹ-בָּהּ-בֵּנוּ-כֶם-כֶן-בָּם-בָּן
דְּבָר	דְּבַר	דְּבָרִי-בָרְךָ-רֵךְ-רוֹ-רָהּ-רֵנוּ-כֶם-כֶן-רָם-רָן
צָבָא	צְבָא	צְבָאִי-אֲךָ-אֵךְ-בָאוֹ-אָהּ-אֵנוּ-אֲכֶם-כֶן-אָם-אָן
עֵנָב	עֲנַב	עֲנָבִי-עֲנָבְךָ-בֵךְ-בוֹ-בָהּ-בֵנוּ-כֶם-כֶן-בָם-בָן
הוֹדָה	דוֹדַת	הוֹדָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-כֶם-כֶן-תָם-תָן
תְּחִנָּה	תְּחִנַּת	תְּחִנָּתִי-...תֵךְ....תֵנוּ...תְכֶם..תָם-תָן
אֲגֻדָּה	אֲגֻדַּת	דָּתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-......תְכֶם-תָם-תָן
רָמָה	רָמַת	רָמָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-כֶם-ן-תָם-תָן
עֲגָלָה	עֶגְלַת	עֶגְלָתִי- תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-כֶם-כֶן-תָם-תָן
אַיָּלָה	אַיֶּלֶת	אַיַּלְתִּי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-תְכֶם-כֶן-תָם-תָן-
עֵצָה	עֲצַת	עֲצָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-תְכֶם-כֶן-צָתָם-תָן
שׁוֹנְאָה	שׁוֹנֵאת	שׁוֹנְאתִי-תְךָ-תֵךְ-נְאתוֹ-...תֵנוּ...תָם-תָן
אָרֶן	אוֹן	נִי-נְךָ-נֵךְ-נוֹ-נָהּ-נֵנוּ-נְכֶם-ן-נָם-ן

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر ب ـ الجمع
רְצִים	רְצֵי	רְצַי-צֶיךָ-צַיִךְ-צָיו-צֶיהָ-צֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶ־-הֶן
עֲנָקִים	עַנְקֵי	עֲנָקַי-קֶיךָ-קַיִךְ-קָיו-קֶיהָ-קֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
עוֹלָמִים	עוֹלְמֵי	עוֹלָמַי-מֶיךָ-מַיִךְ-מָיו-מֶיהָ-מֵינוּ-כֶם-ן-הֶם-ן
מוֹצָאִים	מוֹצָאֵי	מוֹצָאַי-אֶיךָ-אַיִךְ-אָיו-אֶיהָ-אֵינוּ-אֵיכֶם-הֶם...
עֲקְרַבִּים	עַקְרַבֵּי	עֲקְרַבַּי-בֶּיךָ-בַּיִךְ-בָּיו-בֶּיהָ-בֵּינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
דְּבָרִים	דִּבְרֵי	דְּבָרַי-רֶיךָ-רַיִךְ-רָיו-רֶיהָ-רֵינוּ-כֶם.....
צְבָאוֹת	צִבְאוֹת	אוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
עֲנָבִים	עִנְּבֵי	עֲנָבַי-בֶיךָ-בַיִךְ-בָיו-בֶיהָ-בֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
הוֹדוֹת	הוֹדוֹת	תַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
תַּחֲנוֹת	תַּחֲנוֹת	" " " " " " " " " "
אֲגָדוֹת	אַגְדוֹת	" " " " " " " " " "
רָמוֹת	רָמוֹת	" " " " " " " " " "
עֲגָלוֹת	עֶגְלוֹת	" " " " " " " " " "
אַיָּלוֹת	אַיְלוֹת	" " " " " " " " " "
עֵצוֹת	עֲצוֹת	" " " " " " " " " "
שׂוֹרְבָאוֹת	שׂוֹרְבְאוֹת	" " " " " " " " " "
אוֹנִים	אוֹנֵי	" " " " " " " " " "

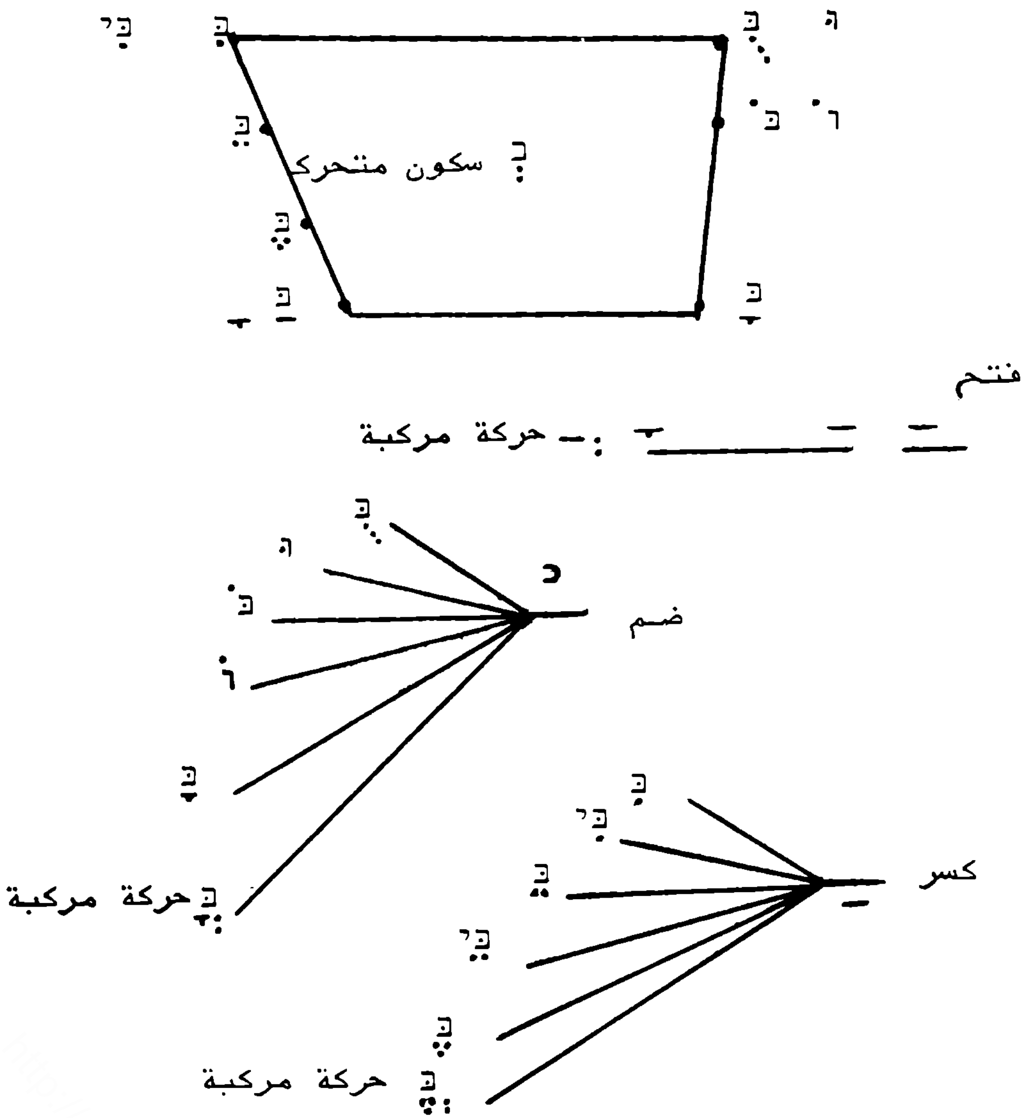
الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر أ- المفرد
זְאֵב	זְאֵב	זְאֵבִי-בְךָ-בֵךְ-בוֹ-בָהּ-בֵנוּ-בְכֶם-כֶן-אֵבָם-בָן
שׁוֹמֵר	שׁוֹמֵר	מְרִי-רְךָ-רֵךְ-רֵנוּ...כֶם..מְרָם
מְנַהֵל	מְנַהֵל	הֲלִי-הַלְךָ-לֵךְ-הֲלוֹ-לָהּ-לֵנוּ...הֲלָם
זָקֵן	זְקַן	זְקֵנִי-נְךָ-נֵךְ-נוֹ-נָהּ-נוּ-כֶם-כֶן-קֵנָם-נָן
מֵסַב	מֵסַב	מְסִבִּי...בְּךָ-בּוֹ-בָּהּ-בֵּנוּ...כֶן...בָּם
אֱמֶת	אֱמֶת	אֲמִתִּי-תְּךָ-תֵךְ-תּוֹ-תָּהּ-תֵּנוּ-...תָּם-תָּן
קָנֶה	קְנֵה	קְנִי-קָנְךָ-נֵךְ-נוֹ-נָהּ-נֵה-נֵנוּ-כֶם-כֶן-נָם-ן
שֶׂה	שֵׂה	שֵׂיִי-שֵׂיְךָ-יֵךְ-יו-הוּ-יהָ-יֵנוּ-כֶם-כֶן-יָם-יָן
אַף	אַף	אַפִּי-אַפְּךָ-פֵּךְ-פּוֹ-פָּהּ-פֵּנוּ-כֶם-כֶן-אַפָּם-אַפָּן
סֵגַר	סוּגַר	סוּגָרִי-רְךָ-רֵךְ-רוֹ-רָהּ-רֵנוּ-כֶם-כֶן-גָרָם-ן
מֵצַר	מֵצַר	מְצָרִי-רְךָ-רֵךְ-רוֹ-רָהּ-רֵנוּ-כֶם-כֶן-רָם-רָן
חֹק	חָק	חֻקִּי-קְךָ-קֵךְ-קוֹ-קָהּ-קֵנוּ-קְכֶם-כֶן-קָם-ן
קַרְדֹּמִי	קַרְדֹּם	קַרְדֻּמִּי.....קַרְדֻּמָּהּ....קַרְדֻּמָּם-מָן
אָדֹם-	אֲדֹם	אֲדֻמִּי-מְּךָ-מֵּךְ- ... מֵנוּ ... מְכֶם ...
פֶּרֶה	פֶּרֶה	פִּרְפִּי- פְּךָ-פֵּךְ-פּוֹ ... פְּכֶם ... פָּם-פָּן
כֹּתֶל	כֹּתֶל	כָּתְלִי-לְךָ-לֵךְ-לוֹ-לָהּ-לֵנוּ-לְכֶם-כֶן-לָם-ן
גְּבֶרֶת	גְּבֶרֶת	גְּבִרְתִּי-תְּךָ-תֵּךְ-תָּהּ- ... תְּכֶם-ן-תָּם-ן
מִתְנַדֶּבֶת	מִתְנַדֶּבֶת	מִתְנַדַּבְתִּי-בְתְּךָ...תּוֹ ... תֵּנוּ ... תְּכֶם ... תָּן

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر ب ـ الجمع
זְאֵבִים	זְאֵבֵי	זְאֵבַי-זְאֵבֶיךָ-בַיִךְ-בָיו-בֶיהָ-בֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
שׁוֹמְרִים	שׁוֹמְרֵי	שׁוֹמְרַי " " " " " " " " "
מְנַהֲלִים	מְנַהֲלֵי	מְנַהֲלַי " " " " " " " " "
זְקֵנִים	זִקְנֵי	זְקֵנַי " " " " " " " " "
מְסַפִּים	מְסַפֵּי	מְסַפַּי " " " " " " " " "
אֻמּוֹת	אֻמּוֹת	אֻמּוֹתַי " " " " " " " "
קָנִים	קְנֵי	קָנַי " " " " " " " " "
שִׁנַּיִם	שִׁנֵּי	שִׁנַּי " " " " " " " " "
אַפַּיִם	אַפֵּי	אַפַּי " " " " " " " " "
סוּגָרִים	סוּגְרֵי	סוּגָרַי " " " " " " " " "
מְצָרִים	מְצָרֵי	מְצָרַי " " " " " " " " "
חֻקִּים	חֻקֵּי	חֻקַּי " " " " " " " " "
קַרְדֻּמּוֹת	קַרְדֻּמּוֹת	קַרְדֻּמּוֹתַי " " " " " " " "
אֲדָמִּים	אֲדָמֵּי	אֲדָמַּי " " " " " " " " "
בִּרְכַּיִם	בִּרְכֵּי	בִּרְכַּי " " " " " " " "
פְּתָלִים	פְּתָלֵי	פְּתָלַי " " " " " " " "
גְּבָרוֹת	גְּבִירוֹת	גְּבִירוֹתַי " " " " " " " "
מִתְנַדְּבוֹת	מִתְנַדְּבוֹת	מִתְנַדְּבוֹתַי " " " " " " " "

اسناد المثنّى الى الضمائر

المثنى	اسناده الى اسم ظاهر	اسناده الى الضمائر
עֵינַיִם	עֵינֵי	עֵינַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-נֵיכֶם-ן-הֶם-ן
אָזְנַיִם	אָזְנֵי	אָזְנַי " " " " " " " "
בִּרְכַּיִם	בִּרְכֵּי	בִּרְכַּי " " " " " " " "
לְחָיַיִם	לְחָיֵי	לְחָיַי " " " " " " " "
יָדַיִם	יְדֵי	יָדַי " " " " " " " "

الحركات

السالم : גִּזְרַת הַשְּׁלֵמִים

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵ*ל	פֻּעַ*ל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵ*ל
עָבָר	אֲנִי	שָׁמַרְתִּי	נִשְׁמַרְתִּי	לִמַּדְתִּי	לֻמַּדְתִּי	הִרְכַּבְתִּי	הָרְכַּבְתִּי	הִתְקַשַּׁרְתִּי
	אַתָּה	שָׁמַרְתָּ	נִשְׁמַרְתָּ	לִמַּדְתָּ	לֻמַּדְתָּ	הִרְכַּבְתָּ	הָרְכַּבְתָּ	הִתְקַשַּׁרְתָּ
	אַתְּ	שָׁמַרְתְּ	נִשְׁמַרְתְּ	לִמַּדְתְּ	לֻמַּדְתְּ	הִרְכַּבְתְּ	הָרְכַּבְתְּ	הִתְקַשַּׁרְתְּ
	הוּא	שָׁמַר	נִשְׁמַר	לִמֵּד	לֻמַּד	הִרְכִּיב	הָרְכַּב	הִתְקַשֵּׁר
	הִיא	שָׁמְרָה	נִשְׁמְרָה	לִמְּדָה	לֻמְּדָה	הִרְכִּיבָה	הָרְכְּבָה	הִתְקַשְּׁרָה
	אֲנַחְנוּ	שָׁמַרְנוּ	נִשְׁמַרְנוּ	לִמַּדְנוּ	לֻמַּדְנוּ	הִרְכַּבְנוּ	הָרְכַּבְנוּ	הִתְקַשַּׁרְנוּ
	אַתֶּם	שְׁמַרְתֶּם	נִשְׁמַרְתֶּם	לִמַּדְתֶּם	לֻמַּדְתֶּם	הִרְכַּבְתֶּם	הָרְכַּבְתֶּם	הִתְקַשַּׁרְתֶּם
	הֵם-הֵן	שָׁמְרוּ	נִשְׁמְרוּ	לִמְּדוּ	לֻמְּדוּ	הִרְכִּיבוּ	הָרְכְּבוּ	הִתְקַשְּׁרוּ
	אַתֶּן	שְׁמַרְתֶּן	נִשְׁמַרְתֶּן	לִמַּדְתֶּן	לֻמַּדְתֶּן	הִרְכַּבְתֶּן	הָרְכַּבְתֶּן	הִתְקַשַּׁרְתֶּן
הֹוֶה	יָחִיד	שׁוֹמֵר	נִשְׁמָר	מְלַמֵּד	מְלֻמָּד	מַרְכִּיב	מֻרְכָּב	מִתְקַשֵּׁר
	יְחִידָה	שׁוֹמְרָה	נִשְׁמָרָה	מְלַמְּדָה	מְלֻמָּדָה	מַרְכִּיבָה	מֻרְכָּבָה	מִתְקַשְּׁרָה
	יְחִידִים	שׁוֹמְרִים	נִשְׁמָרִים	מְלַמְּדִיב	מְלֻמָּדִים	מַרְכִּיבִים	מֻרְכָּבִים	מִתְקַשְּׁרִים
	יְחִידוֹת	שׁוֹמְרוֹת	נִשְׁמָרוֹת	מְלַמְּדוֹת	מְלֻמָּדוֹת	מַרְכִּיבוֹת	מֻרְכָּבוֹת	מִתְקַשְּׁרוֹת

(*) المفروض أن تكون الـ ע منقوطة في هذه الأوزان التي تفيد المبالغة أو التعدية أو المطاوعة ، لكن لما كانت العين حرفاً حلقياً لا يقبل الشدة لم تُسبك منقوطة للطباعة .

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֶשְׁמֹר	אֶשָּׁמֵר	אֲלַמֵּד	אֲלֻמַּד	אַרְכִּיב	אָרְכַּב	אֶתְקַשֵּׁר
	אַתָּה	תִּשְׁמֹר	תִּשָּׁמֵר	תְּלַמֵּד	תְּלֻמַּד	תַּרְכִּיב	תָּרְכַּב	תִּתְקַשֵּׁר
	אַתְּ	תִּשְׁמְרִי	תִּשָּׁמְרִי	תְּלַמְּדִי	תְּלֻמְּדִי	תַּרְכִּיבִי	תָּרְכְּבִי	תִּתְקַשְּׁרִי
	הוּא	יִשְׁמֹר	יִשָּׁמֵר	יְלַמֵּד	יְלֻמַּד	יַרְכִּיב	יָרְכַּב	יִתְקַשֵּׁר
	הִיא	תִּשְׁמֹר	תִּשָּׁמֵר	תְּלַמֵּד	תְּלֻמַּד	תַּרְכִּיב	תָּרְכַּב	תִּתְקַשֵּׁר
	אֲנַחְנוּ	[illegible]	נִשָּׁמֵר	נְלַמֵּד	נְלֻמַּד	נַרְכִּיב	נָרְכַּב	נִתְקַשֵּׁר
	אַתֶּם	[illegible]	תִּשָּׁמְרוּ	תְּלַמְּדוּ	תְּלֻמְּדוּ	תַּרְכִּיבוּ	תָּרְכְּבוּ	תִּתְקַשְּׁרוּ
	הֵם	יִשְׁמְרוּ	יִשָּׁמְרוּ	יְלַמְּדוּ	יְלֻמְּדוּ	יַרְכִּיבוּ	יָרְכְּבוּ	יִתְקַשְּׁרוּ
	אַתֶּן-הֵן	תִּשְׁמֹרְנָה	תִּשָּׁמַרְנָה	תְּלַמֵּדְנָה	תְּלֻמַּדְנָה	תַּרְכֵּבְנָה	[illegible]	תִּתְקַשֵּׁרְנָה
צִוּוּי	יָחִיד	שְׁמֹר	הִשָּׁמֵר	לַמֵּד		הַרְכֵּב		הִתְקַשֵּׁר
	יְחִידָה	שִׁמְרִי	הִשָּׁמְרִי	לַמְּדִי		הַרְכִּיבִי		הִתְקַשְּׁרִי
	רַבִּים	שִׁמְרוּ	הִשָּׁמְרוּ	לַמְּדוּ		הַרְכִּיבוּ		הִתְקַשְּׁרוּ
	רַבּוֹת	שְׁמֹרְנָה	הִשָּׁמַרְנָה	לַמֵּדְנָה		הַרְכֵּבְנָה		הִתְקַשֵּׁרְנָה
מָקוֹר		שְׁמֹר	הִשָּׁמֵר	לַמֵּד	לֻמַּד	הַרְכֵּב	הָרְכַּב	הִתְקַשֵּׁר

المعتل الفاء بالألف : נָחֵי פ״א

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל
עָבָר	אֲנִי	אָמַרְתִּי	נֶאֱסַרְתִּי	אִבַּדְתִּי	אֻבַּדְתִּי	הֶאֱמַנְתִּי
	אַתָּה	אָמַרְתָּ	נֶאֱסַרְתָּ	אִבַּדְתָּ	אֻבַּדְתָּ	הֶאֱמַנְתָּ
	אַתְּ	אָמַרְתְּ	נֶאֱסַרְתְּ	אִבַּדְתְּ	אֻבַּדְתְּ	הֶאֱמַנְתְּ
	הוּא	אָמַר	נֶאֱסַר	אִבֵּד	אֻבַּד	הֶאֱמִין
	הִיא	אָ֫מְרָה	נֶאֶסְרָה	אִבְּדָה	אֻבְּדָה	הֶאֱמִינָה
	אֲנַחְנוּ	אָמַרְנוּ	נֶאֱסַרְנוּ	אִבַּדְנוּ	אֻבַּדְנוּ	הֶאֱמַנּוּ
	אַתֶּם	אֲמַרְתֶּם	נֶאֱסַרְתֶּם	אִבַּדְתֶּם	אֻבַּדְתֶּם	הֶאֱמַנְתֶּם
	הֵם-הֵן	אָ֫מְרוּ	נֶאֶסְרוּ	אִבְּדוּ	אֻבְּדוּ	הֶאֱמִינוּ
	אַתֶּן	אֲמַרְתֶּן	נֶאֱסַרְתֶּן	אִבַּדְתֶּן	אֻבַּדְתֶּן	הֶאֱמַנְתֶּן
הֹוֶה	יָחִיד	אוֹמֵר	נֶאֱסָר	מְאַבֵּד	מְאֻבָּד	מַאֲמִין
	יְחִידָה	אוֹמְרָה	נֶאֱסָרָה	מְאַבְּדָה	מְאֻבָּדָה	מַאֲמִינָה
	רַבִּים	אוֹמְרִים	נֶאֱסָרִים	מְאַבְּדִים	מְאֻבָּדִים	מַאֲמִינִיט
	רַבּוֹת	אוֹמְרוֹת	נֶאֱסָרוֹת	מְאַבְּדוֹת	מְאֻבָּדוֹת	מַאֲמִינוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל
עָתִיד	אֲנִי	אֹמַר	אֵאָסֵר	אֲאַבֵּד	אֲאֻבַּד	אַאֲמִין
	אַתָּה	תֹּאמַר	תֵּאָסֵר	תְּאַבֵּד	תְּאֻבַּד	תַּאֲמִין
	אַתְּ	תֹּאמְרִי	תֵּאָסְרִי	תְּאַבְּדִי	תְּאֻבְּדִי	תַּאֲמִינִי
	הוּא	יֹאמַר	יֵאָסֵר	יְאַבֵּד	יְאֻבַּד	יַאֲמִין
	הִיא	תֹּאמַר	תֵּאָסֵר	תְּאַבֵּד	תְּאֻבַּד	תַּאֲמִין
	אֲנַחְנוּ	נֹאמַר	נֵאָסֵר	נְאַבֵּד	נְאֻבַּד	נַאֲמִין
	אַתֶּם	תֹּאמְרוּ	תֵּאָסְרוּ	תְּאַבְּדוּ	תְּאֻבְּדוּ	תַּאֲמִינוּ
	הֵם-הֵן	יֹאמְרוּ	יֵאָסְרוּ	יְאַבְּדוּ	יְאֻבְּדוּ	יַאֲמִינוּ
	אַתֶּן	תֹּאמַרְנָה	תֵּאָסַרְנָה	תְּאַבֵּדְנָה	תְּאֻבַּדְנָה	תַּאֲמֵנָּה
צִוּוּי	יָחִיד	אֱמֹר	הֵאָסֵר	אַבֵּד		הַאֲמֵן
	יְחִידָה	אִמְרִי	הֵאָסְרִי	אַבְּדִי		הַאֲמִינִי
	רַבִּים	אִמְרוּ	הֵאָסְרוּ	אַבְּדוּ		הַאֲמִינוּ
	רַבּוֹת	אֱמֹרְנָה	הֵאָסַרְנָה	אַבֵּדְנָה		הַאֲמֵנָּה
מָקוֹר		אֱמֹר	הֵאָסֵר	אַבֵּד	אֻבַּד	הַאֲמֵן

المعتل الفاء بالياء : נחי פ"י

		קל	נפעל	פעל	פֻעל	הפעיל	הֻפעל	התפעל
עבר	אני	ילדתי	נולדתי	ילדתי	ילדתי	הולדתי	הולדתי	התילדתי
	אתה	ילדת	נולדת	ילדת	ילדת	הולדת	הולדת	התילדת
	את	ילדת	נולדת	ילדת	ילדת	הולדת	הולדת	התילדת
	הוא	ילד	נולד	ילד	ילד	הוליד	הולד	התילד
	היא	ילדה	נולדה	ילדה	ילדה	הולידה	הולדה	התילדה
	אנחנו	ילדנו	נולדנו	ילדנו	ילדנו	הולדנו	הולדנו	התילדנו
	אתם	ילדתם	נולדתם	ילדתם	ילדתם	הולדתם	הולדתם	התילדתם
	אתן	ילדתן	נולדתן	ילדתן	ילדתן	הולדתן	הולדתן	התילדתן
	הם-הן	ילדו	נולדו	ילדו	ילדו	הולידו	הולדו	התילדו
הווה	יחיד	יולד	נולד	מילד	מילד	מוליד	מולד	מתילד
	יחידה	יולדת	נולדה	מילדה	מילדת	מולידה	מולדה	מתילדת
	רבים	יולדים	נולדים	מילדים	מילדים	מולידים	מולדים	מתילדים
	רבות	יולדות	נולדות	מילדות	מילדות	מולידות	מולדות	מתילדות

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֵלֵד	אִוָּלֵד	אֲיַלֵּד	אֲיֻלַּד	אוֹלִיד	אוּלַד	אֶתְיַלֵּד
	אַתָּה	תֵּלֵד	תִּוָּלֵד	תְּיַלֵּד	תְּיֻלַּד	תּוֹלִיד	תּוּלַד	תִּתְיַלֵּד
	אַתְּ	תֵּלְדִי	תִּוָּלְדִי	תְּיַלְּדִי	תְּיֻלְּדִי	תּוֹלִידִי	תּוּלְדִי	תִּתְיַלְּדִי
	הוּא	יֵלֵד	יִוָּלֵד	יְיַלֵּד	יְיֻלַּד	יוֹלִיד	יוּלַד	יִתְיַלֵּד
	הִיא	תֵּלֵד	תִּוָּלֵד	תְּיַלֵּד	תְּיֻלַּד	תּוֹלִיד	תּוּלַד	תִּתְיַלֵּד
	אֲנַחְנוּ	נֵלֵד	נִוָּלֵד	נְיַלֵּד	נְיֻלַּד	נוֹלִיד	נוּלַד	נִתְיַלֵּד
	אַתֶּם	תֵּלְדוּ	תִּוָּלְדוּ	תְּיַלְּדוּ	תְּיֻלְּדוּ	תּוֹלִידוּ	תּוּלְדוּ	תִּתְיַלְּדוּ
	הֵם	יֵלְדוּ	יִוָּלְדוּ	יְיַלְּדוּ	יְיֻלְּדוּ	יוֹלִידוּ	יוּלְדוּ	יִתְיַלְּדוּ
	אַתֶּן-הֵן	תֵּלַדְנָה	תִּוָּלַדְנָה	תְּיַלֵּדְנָה	תְּיֻלַּדְנָה	תּוֹלֵדְנָה	תּוּלַדְנָה	תִּתְיַלֵּדְנָה
צִוּוּי	יָחִיד	לֵד	הִוָּלֵד	יַלֵּד		הוֹלֵד		הִתְיַלֵּד
	יְחִידָה	לְדִי	הִוָּלְדִי	יַלְּדִי		הוֹלִידִי		הִתְיַלְּדִי
	רַבִּים	לְדוּ	הִוָּלְדוּ	יַלְּדוּ		הוֹלִידוּ		הִתְיַלְּדוּ
	רַבּוֹת	לֵדְנָה	הִוָּלַדְנָה	יַלֵּדְנָה		הוֹלֵדְנָה		הִתְיַלֵּדְנָה
מָקוֹר		לֶדֶת , יָלֹד	הִוָּלֵד	יַלֵּד	יֻלַּד	הוֹלִיד		הִתְיַלֵּד

المعتل اللام بالألف : נָחֵי ל״א

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	קָרָאתִי	נִקְרֵאתִי	מִלֵּאתִי	מֻלֵּאתִי	הִבְרֵאתִי	הָבְרֵאתִי	הִתְפַּלֵּאתִי
	אַתָּה	קָרָאתָ	נִקְרֵאתָ	מִלֵּאתָ	מֻלֵּאתָ	הִבְרֵאתָ	הָבְרֵאתָ	הִתְפַּלֵּאתָ
	אַתְּ	קָרָאת	נִקְרֵאת	מִלֵּאת	מֻלֵּאת	הִבְרֵאת	הָבְרֵאת	הִתְפַּלֵּאת
	הוּא	קָרָא	נִקְרָא	מִלֵּא	מֻלָּא	הִבְרִיא	הָבְרָא	הִתְפַּלֵּא
	הִיא	קָרְאָה	נִקְרְאָה	מִלְּאָה	מֻלְּאָה	הִבְרִיאָה	הָבְרְאָה	הִתְפַּלְּאָה
	אֲנַחְנוּ	קָרָאנוּ	נִקְרֵאנוּ	מִלֵּאנוּ	מֻלֵּאנוּ	הִבְרֵאנוּ	הָבְרֵאנוּ	הִתְפַּלֵּאנוּ
	אַתֶּם	קְרָאתֶם	נִקְרֵאתֶם	מִלֵּאתֶם	מֻלֵּאתֶם	הִבְרֵאתֶם	הָבְרֵאתֶם	הִתְפַּלֵּאתֶם
	הֵם-הֵן	קָרְאוּ	נִקְרְאוּ	מִלְּאוּ	מֻלְּאוּ	הִבְרִיאוּ	הָבְרְאוּ	הִתְפַּלְּאוּ
	אַתֶּן	קְרָאתֶן	נִקְרֵאתֶן	מִלֵּאתֶן	מֻלֵּאתֶן	הִבְרֵאתֶן	הָבְרֵאתֶן	הִתְפַּלֵּאתֶן
הֹוֶה	יָחִיד	קוֹרֵא	נִקְרָא	מְמַלֵּא	מְמֻלָּא	מַבְרִיא	מָבְרָא	מִתְפַּלֵּא
	יְחִידָה	קוֹרְאָה	נִקְרָאָה	מְמַלְּאָה	מְמֻלָּאָה	מַבְרִיאָה	מָבְרָאָה	מִתְפַּלְּאָה
	רַבִּים	קוֹרְאִים	נִקְרָאִים	מְמַלְּאִים	מְמֻלָּאִים	מַבְרִיאִים	מָבְרָאִים	מִתְפַּלְּאִים
	רַבּוֹת	קוֹרְאוֹת	נִקְרָאוֹת	מְמַלְּאוֹת	מְמֻלָּאוֹת	מַבְרִיאוֹת	מָבְרָאוֹת	מִתְפַּלְּאוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֶקְרָא	אֶקָּרֵא	אֲמַלֵּא	אֲמֻלָּא	אַבְרִיא	אָבְרָא	אֶתְפַּלֵּא
	אַתָּה	תִּקְרָא	תִּקָּרֵא	תְּמַלֵּא	תְּמֻלָּא	תַּבְרִיא	תָּבְרָא	תִּתְפַּלֵּא
	אַתְּ	תִּקְרְאִי	תִּקָּרְאִי	תְּמַלְּאִי	תְּמֻלְּאִי	תַּבְרִיאִי	תָּבְרְאִי	תִּתְפַּלְּאִי
	הוּא	יִקְרָא	יִקָּרֵא	יְמַלֵּא	יְמֻלָּא	יַבְרִיא	יָבְרָא	יִתְפַּלֵּא
	הִיא	תִּקְרָא	תִּקָּרֵא	תְּמַלֵּא	תְּמֻלָּא	תַּבְרִיא	תָּבְרָא	תִּתְפַּלֵּא
	אֲנַחְנוּ	נִקְרָא	נִקָּרֵא	נְמַלֵּא	נְמֻלָּא	נַבְרִיא	נָבְרָא	נִתְפַּלֵּא
	אַתֶּם	תִּקְרְאוּ	תִּקָּרְאוּ	תְּמַלְּאוּ	תְּמֻלְּאוּ	תַּבְרִיאוּ	תָּבְרְאוּ	תִּתְפַּלְּאוּ
	הֵם	יִקְרְאוּ	יִקָּרְאוּ	יְמַלְּאוּ	יְמֻלְּאוּ	יַבְרִיאוּ	יָבְרְאוּ	יִתְפַּלְּאוּ
	אַתֶּן-הֵן	תִּקְרֶאנָה	תִּקָּרֶאנָה	תְּמַלֶּאנָה	תְּמֻלֶּאנָה	תַּבְרֶאנָה	תָּבְרֶאנָה	תִּתְפַּלֶּאנָה
צִוּוּי	יָחִיד	קְרָא	הִקָּרֵא	מַלֵּא		הַבְרִיא		הִתְפַּלֵּא
	יְחִידָה	קִרְאִי	הִקָּרְאִי	מַלְּאִי		הַבְרִיאִי		הִתְפַּלְּאִי
	רַבִּים	קִרְאוּ	הִקָּרְאוּ	מַלְּאוּ		הַבְרִיאוּ		הִתְפַּלְּאוּ
	רַבּוֹת	קְרֶאנָה	הִקָּרֶאנָה	מַלֶּאנָה		הַבְרֶאנָה		הִתְפַּלֶּאנָה
מָקוֹר		קְרֹא	הִקָּרֵא	מַלֵּא	מֻלֹּא	הַבְרִיא	הָבְרֵא	הִתְפַּלֵּא

المعتل اللام بالياء : נָחֵי פ"ה

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	קָנִיתִי	נִקְנֵיתִי	צִוִּיתִי	צֻוֵּיתִי	הִגְלֵיתִי	הָגְלֵיתִי	הִתְגַּלֵּיתִי
	אַתָּה	קָנִיתָ	נִקְנֵיתָ	צִוִּיתָ	צֻוֵּיתָ	הִגְלֵיתָ	הָגְלֵיתָ	הִתְגַּלֵּיתָ
	אַתְּ	קָנִית	נִקְנֵית	צִוִּית	צֻוֵּית	הִגְלֵית	הָגְלֵית	הִתְגַּלֵּית
	הוּא	קָנָה	נִקְנָה	צִוָּה	צֻוָּה	הִגְלָה	הָגְלָה	הִתְגַּלָּה
	הִיא	קָנְתָה	נִקְנְתָה	צִוְּתָה	צֻוְּתָה	הִגְלְתָה	הָגְלְתָה	הִתְגַּלְּתָה
	אֲנַחְנוּ	קָנִינוּ	נִקְנֵינוּ	צִוִּינוּ	צֻוֵּינוּ	הִגְלֵינוּ	הָגְלֵינוּ	הִתְגַּלֵּינוּ
	אַתֶּם	קְנִיתֶם	נִקְנֵיתֶם	צִוִּיתֶם	צֻוֵּיתֶם	הִגְלֵיתֶם	הָגְלֵיתֶם	הִתְגַּלֵּיתֶם
	הֵם-הֵן	קָנוּ	נִקְנוּ	צִוּוּ	צֻוּוּ	הִגְלוּ	הָגְלוּ	הִתְגַּלּוּ
	אַתֶּן	קְנִיתֶן	נִקְנֵיתֶן	צִוִּיתֶן	צֻוֵּיתֶן	הִגְלֵיתֶן	הָגְלֵיתֶן	הִתְגַּלֵּיתֶן
הֹוֶה	יָחִיד	קוֹנֶה	נִקְנֶה	מְצַוֶּה	מְצֻוֶּה	מַגְלֶה	מָגְלֶה	מִתְגַּלֶּה
	יְחִידָה	קוֹנָה	נִקְנָה	מְצַוָּה	מְצֻוָּה	מַגְלָה	מָגְלָה	מִתְגַּלָּה
	רַבִּים	קוֹנִים	נִקְנִים	מְצַוִּים	מְצֻוִּים	מַגְלִים	מָגְלִים	מִתְגַּלִּים
	רַבּוֹת	קוֹנוֹת	נִקְנוֹת	מְצַוּוֹת	מְצֻוּוֹת	מַגְלוֹת	מָגְלוֹת	מִתְגַּלּוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֶקְנֶה	אֶקָּנֶה	אֲצַוֶּה	אֲצֻוֶּה	אַגְלֶה	אָגְלֶה	אֶתְגַּלֶּה
	אַתָּה	תִּקְנֶה	תִּקָּנֶה	תְּצַוֶּה	תְּצֻוֶּה	תַּגְלֶה	תָּגְלֶה	תִּתְגַּלֶּה
	אַתְּ	תִּקְנִי	תִּקָּנִי	תְּצַוִּי	תְּצֻוִּי	תַּגְלִי	תָּגְלִי	תִּתְגַּלִּי
	הוּא	יִקְנֶה	יִקָּנֶה	יְצַוֶּה	יְצֻוֶּה	יַגְלֶה	יָגְלֶה	יִתְגַּלֶּה
	הִיא	תִּקְנֶה	תִּקָּנֶה	תְּצַוֶּה	תְּצֻוֶּה	תַּגְלֶה	תָּגְלֶה	תִּתְגַּלֶּה
	אֲנַחְנוּ	נִקְנֶה	נִקָּנֶה	נְצַוֶּה	נְצֻוֶּה	נַגְלֶה	נָגְלֶה	נִתְגַּלֶּה
	אַתֶּם	תִּקְנוּ	תִּקָּנוּ	תְּצַוּוּ	תְּצֻוּוּ	תַּגְלוּ	תָּגְלוּ	תִּתְגַּלּוּ
	הֵם	יִקְנוּ	יִקָּנוּ	יְצַוּוּ	יְצֻוּוּ	יַגְלוּ	יָגְלוּ	יִתְגַּלּוּ
	אַתֶּן-הֵן	תִּקְנֶינָה	תִּקָּנֶינָה	תְּצַוֶּינָה	תְּצֻוֶּינָה	תַּגְלֶינָה	תָּגְלֶינָה	תִּתְגַּלֶּינָה
צִוּוּי	יָחִיד	קְנֵה	הִקָּנֵה	צַוֵּה		הַגְלֵה		הִתְגַּלֵּה
	יְחִידָה	קְנִי	הִקָּנִי	צַוִּי		הַגְלִי		הִתְגַּלִּי
	רַבִּים	קְנוּ	הִקָּנוּ	צַוּוּ		הַגְלוּ		הִתְגַּלּוּ
	רַבּוֹת	קְנֶינָה	הִקָּנֶינָה	צַוֶּינָה		הַגְלֶינָה		הִתְגַּלֶּינָה
מָקוֹר		קָנֹה	הִקָּנוֹת	צַוֵּה	צֻוֵּה	הַגְלֵה	הָגְלֵה	הִתְגַּלֵּה
		קְנוֹת		צַוּוֹת	צֻוּוֹת	הַגְלוֹת	הָגְלוֹת	הִתְגַּלּוֹת

الأجوف (معتل العين بالواو) : נָחֵי ע"ו

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הֻפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	צַדְתִּי	נְצוּדוֹתִי	קוֹמַמְתִּי	קוֹמַמְתִּי	הֲקַמְתִּי	הוּקַמְתִּי	הִתְקוֹמַמְתִּי
	אַתָּה	צַדְתָּ	נְצוּדוֹתָ	קוֹמַמְתָּ	קוֹמַמְתָּ	הֲקַמְתָּ	הוּקַמְתָּ	הִתְקוֹמַמְתָּ
	אַתְּ	צַדְתְּ	נְצוּדוֹת	קוֹמַמְתְּ	קוֹמַמְתְּ	הֲקַמְתְּ	הוּקַמְתְּ	הִתְקוֹמַמְתְּ
	הוּא	צָד	נָצוֹד	קוֹמֵם	קוֹמַם	הֵקִים	הוּקַם	הִתְקוֹמֵם
	הִיא	צָדָה	נָצוֹדָה	קוֹמְמָה	קוֹמְמָה	הֵקִימָה	הוּקְמָה	הִתְקוֹמְמָה
	אֲנַחְנוּ	צַדְנוּ	נְצוּדוֹנוּ	קוֹמַמְנוּ	קוֹמַמְנוּ	הֲקַמְנוּ	הוּקַמְנוּ	הִתְקוֹמַמְנוּ
	אַתֶּם	צַדְתֶּם	נְצוּדוֹתֶם	קוֹמַמְתֶּם	קוֹמַמְתֶּם	הֲקַמְתֶּם	הוּקַמְתֶּם	הִתְקוֹמַמְתֶּם
	הֵם-הֵן	צָדוּ	נָצוֹדוּ	קוֹמְמוּ	קוֹמְמוּ	הֵקִימוּ	הוּקְמוּ	הִתְקוֹמְמוּ
	אַתֶּן	צַדְתֶּן	נְצוּדוֹתֶן	קוֹמַמְתֶּן	קוֹמַמְתֶּן	הֲקַמְתֶּן	הוּקַמְתֶּן	הִתְקוֹמַמְתֶּן
הוֹוֶה	יָחִיד	צָד	נָצוֹד	מְקוֹמֵם	מְקוֹמָם	מֵקִים	מוּקָם	מִתְקוֹמֵם
	יְחִידָה	צָדָה	נְצוֹדָה	מְקוֹמְמָה	מְקוֹמָמָה	מְקִימָה	מוּקָמָה	מִתְקוֹמְמָה
	רַבִּים	צָדִים	נְצוֹדִים	מְקוֹמְמִים	מְקוֹמָמִים	מְקִימִים	מוּקָמִים	מִתְקוֹמְמִים
	רַבּוֹת	צָדוֹת	נְצוֹדוֹת	מְקוֹמְמוֹת	מְקוֹמָמוֹת	מְקִימוֹת	מוּקָמוֹת	מִתְקוֹמְמוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אָצוּד	אֶצּוֹד	אֲקוֹמֵם	אֲקוֹמַם	אָקִים	אוּקַם	אֶתְקוֹמֵם
	אַתָּה	תָּצוּד	תִּצּוֹד	תְּקוֹמֵם	תְּקוֹמַם	תָּקִים	תּוּקַם	תִּתְקוֹמֵם
	אַתְּ	תָּצוּדִי	תִּצּוֹדִי	תְּקוֹמְמִי	תְּקוֹמְמִי	תָּקִימִי	תּוּקְמִי	תִּתְקוֹמְמִי
	הוּא	יָצוּד	יִצּוֹד	יְקוֹמֵם	יְקוֹמַם	יָקִים	יוּקַם	יִתְקוֹמֵם
	הִיא	תָּצוּד	תִּצּוֹד	תְּקוֹמֵם	תְּקוֹמַם	תָּקִים	תּוּקַם	תִּתְקוֹמֵם
	אֲנַחְנוּ	נָצוּד	נִצּוֹד	נְקוֹמֵם	נְקוֹמַם	נָקִים	נוּקַם	נִתְקוֹמֵם
	אַתֶּם	תָּצוּדוּ	תִּצּוֹדוּ	תְּקוֹמְמוּ	תְּקוֹמְמוּ	תָּקִימוּ	תּוּקְמוּ	תִּתְקוֹמְמוּ
	הֵם	יָצוּדוּ	יִצּוֹדוּ	יְקוֹמְמוּ	יְקוֹמְמוּ	יָקִימוּ	יוּקְמוּ	יִתְקוֹמְמוּ
	אַתֶּן-הֵן	תְּצֻדֶנָה	תִּצֹּדְנָה	תְּקוֹמֵמְנָה	תְּקוֹמַמְנָה	תָּקֵמְנָה	תּוּקַמְנָה	תִּתְקוֹמֵמְנָה
צִוּוּי	יָחִיד	צוּד	הִצּוֹד	קוֹמֵם		הָקֵם		הִתְקוֹמֵם
	יְחִידָה	צוּדִי	הִצּוֹדִי	קוֹמְמִי		הָקִימִי		הִתְקוֹמְמִי
	רַבִּים	צוּדוּ	הִצּוֹדוּ	קוֹמְמוּ		הָקִימוּ		הִתְקוֹמְמוּ
	רַבּוֹת	צֹדְנָה	הִצֹּדְנָה	קוֹמֵמְנָה		הָקֵמְנָה		הִתְקוֹמֵמְנָה
מָקוֹר		צוּד	הִצּוֹד	קוֹמֵם	קוֹמַם	הָקִים	הוּקַם	הִתְקוֹמֵם

المضعّف : הַכְּפוּלִים

		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל
עָבָר	אֲנִי	בַּזּוֹתִי	נְבַזּוֹתִי	הֲסִבּוֹתִי	הוּסַבּוֹתִי
	אַתָּה	בַּזּוֹתָ	נְבַזּוֹתָ	הֲסִבּוֹתָ	הוּסַבּוֹתָ
	אַתְּ	בַּזּוֹת	נְבַזּוֹת	הֲסִבּוֹת	הוּסַבּוֹת
	הוּא	בַּז - בָּזַז	נָבַז	הֵסֵב	הוּסַב
	הִיא	בַּזָּה	נָבַזָּה	הֵסֵבָּה	הוּסַבָּה
	אֲנַחְנוּ	בַּזּוֹנוּ	נְבַזּוֹנוּ	הֲסִבּוֹנוּ	הוּסַבֵּינוּ
	אַתֶּם	בַּזּוֹתֶם	נְבַזּוֹתֶם	הֲסִבּוֹתֶם	הוּסַבּוֹתֶם
	אַתֶּן	בַּזּוֹתֶן	נְבַזּוֹתֶן	הֲסִבּוֹתֶן	הוּסַבּוֹתֶן
	הֵם-הֵן	בַּזּוּ	נָבַזּוּ	הֵסֵבּוּ	הוּסַבּוּ
הֹוֶה	יָחִיד	בַּז - בּוֹזֵז	נָבָז	מֵסֵב	מוּסָב
	יְחִידָה	בַּזָּה - בּוֹזְזָה	נְבַזָּה	מְסִבָּה	מוּסַבָּה
	רַבִּים	בַּזִּים	נְבַזִּים	מְסִבִּים	מוּסַבִּים
	רַבּוֹת	בַּזּוֹת	נְבַזּוֹת	מְסִבּוֹת	מוּסַבּוֹת

		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל
עָתִיד	אֲנִי	אָבֹז	אֶבֹּז	אָסֵב	אוּסַב
	אַתָּה	תָּבֹז	תִּבֹּז	תָּסֵב	תּוּסַב
	אַתְּ	תָּבֹזִּי	תִּבְּזִי	תָּסֵבִּי	תּוּסַבִּי
	הוּא	יָבֹז	יִבֹּז	יָסֵב	יוּסַב
	הִיא	תָּבֹז	תִּבֹּז	תָּסֵב	תּוּסַב
	אֲנַחְנוּ	נָבֹז	נִבֹּז	נָסֵב	נוּסַב
	אַתֶּם	תָּבֹזּוּ	תִּבּוֹזּוּ	תָּסֵבּוּ	תּוּסַבּוּ
	אַתֶּן	יָבֹזּוּ	יִבּוֹזּוּ	יָסֵבּוּ	יוּסַבּוּ
	הֵם-הֵן	תְּבֻזֶּינָה	תִּבְּזֶינָה	תְּסִבֶּינָה	תּוּסַבֶּינָה
צִוּוּי	יָחִיד	בֹּז	הִבֹּז	הָסֵב	
	יְחִידָה	בֹּזִּי	הִבְּזִי	הָסֵבִּי	
	רַבִּים	בֹּזּוּ	הִבֹּזּוּ	הָסֵבּוּ	
	רַבּוֹת	בְּזֶינָה	הִבֹּזְנָה	הֲסִבֶּינָה	
מָקוֹר		בֹּזֹז – בֹּז	הִבּוֹז	אָסֵב	הוּסַב

الناقص : הַחֲסֵרִים

		חַסְרֵי פ"נ				חַסְרֵי פ"ל	חֲסַר הַקְּצָווֹת
		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	קַל	קַל
עָבָר	אֲנִי	נָפַלְתִּי	נִפַּלְתִּי	הִפַּלְתִּי	הֻפַּלְתִּי	לָקַחְתִּי	נָתַתִּי
	אַתָּה	נָפַלְתָּ	נִפַּלְתָּ	הִפַּלְתָּ	הֻפַּלְתָּ	לָקַחְתָּ	נָתַתָּ
	אַתְּ	נָפַלְתְּ	נִפַּלְתְּ	הִפַּלְתְּ	הֻפַּלְתְּ	לָקַחַתְּ	נָתַתְּ
	הוּא	נָפַל	נִפַּל	הִפִּיל	הֻפַּל	לָקַח	נָתַן
	הִיא	נָ ְפְלָה	נִפְּלָה	הִפִּילָה	הֻפְּלָה	לָ ְקְחָה	נָ ְתְנָה
	אֲנַחְנוּ	נָפַלְנוּ	נִפַּלְנוּ	הִפַּלְנוּ	הֻפַּלְנוּ	לָקַחְנוּ	נָתַנּוּ
	אַתֶּם	נְפַלְתֶּם	נִפַּלְתֶּם	הִפַּלְתֶּם	הֻפַּלְתֶּם	לְקַחְתֶּם	נְתַתֶּם
	הֵם	נְפַלְתֶּן	נִפַּלְתֶּן	הִפַּלְתֶּן	הֻפַּלְתֶּן	לְקַחְתֶּן	נְתַתֶּן
	אַתֶּן-הֵן	נָ ְפְלוּ	נִפְּלוּ	הִפִּילוּ	הֻפְּלוּ	לָ ְקְחוּ	נָ ְתְנוּ
הֹוֶה	יָחִיד	נוֹפֵל	נִפָּל	מַפִּיל	מֻפָּל	לוֹקֵחַ	נוֹתֵן
	יְחִידָה	נוֹפְלָה	נִפָּלָה	מַפִּילָה	מֻפָּלָה	לוֹקַחַת	נוֹתֶנֶת
	רַבִּים	נוֹפְלִים	נִפָּלִים	מַפִּילִים	מֻפָּלִים	לוֹקְחִים	נוֹתְנִים
	רַבּוֹת	נוֹפְלוֹת	נִפָּלוֹת	מַפִּילוֹת	מֻפָּלוֹת	לוֹקְחוֹת	נוֹתְנוֹת

		חַסְרֵי פ״נ				חַסְרֵי פ״ל	חֲסַר הַקְּצָווֹת
		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	קַל	קַל
עָתִיד	אֲנִי	אֶפֹּל	אֶנָּפֵל	אַפִּיל	אֻפַּל	אֶקַּח	אֶתֵּן
	אַתָּה	תִּפֹּל	תִּנָּפֵל	תַּפִּיל	תֻּפַּל	תִּקַּח	תִּתֵּן
	אַתְּ	תִּפְּלִי	תִּנָּפְלִי	תַּפִּילִי	תֻּפְּלִי	תִּקְחִי	תִּתְּנִי
	הוּא	יִפֹּל	יִנָּפֵל	יַפִּיל	יֻפַּל	יִקַּח	יִתֵּן
	הִיא	תִּפֹּל	תִּנָּפֵל	תַּפִּיל	תֻּפַּל	תִּקַּח	תִּתֵּן
	אֲנַחְנוּ	נִפֹּל	נִנָּפֵל	נַפִּיל	נֻפַּל	נִקַּח	נִתֵּן
	אַתֶּם	תִּפְּלוּ	תִּנָּפְלוּ	תַּפִּילוּ	תֻּפְּלוּ	תִּקְחוּ	תִּתְּנוּ
	הֵם-הֵן	יִפְּלוּ	יִנָּפְלוּ	יַפִּילוּ	יֻפְּלוּ	יִקְחוּ	יִתְּנוּ
	אַתֵּן	תִּפֹּלְנָה	תִּנָּפַלְנָה	תַּפֵּלְנָה	תֻּפַּלְנָה	תִּקַּחְנָה	תִּתֵּנָּה
צִוּוּי	יָחִיד	פֹּל	הִנָּפֵל	הַפֵּל		קַח	תֵּן
	יְחִידָה	פִּלִי	הִנָּפְלִי	הַפִּילִי		קְחִי	תְּנִי
	רַבִּים	פִּלוּ	הִנָּפְלוּ	הַפִּילוּ		קְחוּ	תְּנוּ
	רַבּוֹת	פֹּלְנָה	הִנָּפַלְנָה	הַפֵּלְנָה		קַחְנָה	תֵּנָּה
מָקוֹר		נְפֹל	הִנָּפֵל	הַפֵּל	הֻפַּל	לְקֹחַ, קַחַת	נְתֹן, תֵּת

المركب : הַמֻּרְכָּבִים

		הִפְעִיל חַסְרֵי פ״נ וְנָחֵי ל״ה	קַל נָחֵי ע״ו ול״א	הִפְעִיל נָחֵי ע״ו ול״א	קַל נָחֵי פ״י ול״ה	הִפְעִיל נָחֵי פ״י ול״ה
עָבָר	אֲנִי	הִכֵּיתִי	בָּאתִי	הֵבֵאתִי	יָרִיתִי	הוֹרֵיתִי
	אַתָּה	הִכִּיתָ	בָּאתָ	הֵבֵאתָ	יָרִיתָ	הוֹרֵיתָ
	אַתְּ	הִכִּית	בָּאת	הֵבֵאת	יָרִית	הוֹרֵית
	הוּא	הִכָּה	בָּא	הֵבִיא	יָרָה	הוֹרָה
	הִיא	הִכְּתָה	בָּאָה	הֵבִיאָה	יָרְתָה	הוֹרְתָה
	אֲנַחְנוּ	הִכִּינוּ	בָּאנוּ	הֵבֵאנוּ	יָרִינוּ	הוֹרֵינוּ
	אַתֶּם	הִכִּיתֶם	בָּאתֶם	הֵבֵאתֶם	יְרִיתֶם	הוֹרֵיתֶם
	אַתֶּן	הִכִּיתֶן	בָּאתֶן	הֵבֵאתֶן	יְרִיתֶן	הוֹרֵיתֶן
	הֵם-הֵן	הִכּוּ	בָּאוּ	הֵבִיאוּ	יָרוּ	הוֹרוּ
הֹוֶה	יָחִיד	מַכֶּה	בָּא	מֵבִיא	יוֹרֶה	מוֹרֶה
	יְחִידָה	מַכָּה	בָּאָה	מְבִיאָה	יוֹרָה	מוֹרָה
	רַבִּים	מַכִּים	בָּאִים	מְבִיאִים	יוֹרִים	מוֹרִים
	רַבּוֹת	מַכּוֹת	בָּאוֹת	מְבִיאוֹת	יוֹרוֹת	מוֹרוֹת

עָתִיד	אֲנִי	אָבֹה	אָבוֹא	אָבִיא	אִירֶה	אוֹרֶה
	אַתָּה	תָּבֹה	תָּבוֹא	תָּבִיא	תִּירֶה	תּוֹרֶה
	אַתְּ	תָּבֹי	תָּבוֹאִי	תָּבִיאִי	תִּירִי	תּוֹרִי
	הוּא	יָבֹה	יָבוֹא	יָבִיא	יִירֶה	יוֹרֶה
	הִיא	תָּבֹה	תָּבוֹא	תָּבִיא	תִּירֶה	תּוֹרֶה
	אֲנַחְנוּ	נָבֹה	נָבוֹא	נָבִיא	נִירֶה	נוֹרֶה
	אַתֶּם	תָּבֹו	תָּבוֹאוּ	תָּבִיאוּ	תִּירוּ	תּוֹרוּ
	הֵם–הֵן	יָבֹו	יָבוֹאוּ	יָבִיאוּ	יִירוּ	יוֹרוּ
	אַתֵּן	תָּבֹינָה	תָּבֹאנָה	תָּבֵאנָה	תִּירֶינָה	תּוֹרֶינָה
צִוּוּי	יָחִיד	בֹּה	בֹּא	הָבֵא	יְרֵה	הוֹרֵה
	יְחִידָה	בֹּי	בֹּאִי	הָבִיאִי	יְרִי	הוֹרִי
	רַבִּים	בֹּו	בֹּאוּ	הָבִיאוּ	יְרוּ	הוֹרוּ
	רַבּוֹת	בֹּינָה	בֹּאנָה	הָבֵאנָה	יְרֶינָה	הוֹרֶינָה
מָקוֹר		בֹּה	בֹּא	הָבֵא	יְרֹה	הוֹרוֹת

المركّب : הַמֻּרְכָּבִים

		קַל חַסְרֵי פ"י וְנָחֵי ל"א	קַל מִשְׁקַל פָּעֵל פ"י ול"א	קַל נִפְעַל נָחֵי פ"י ול"א	קַל חַסְרֵי פ"נ וְנָחֵי ל"א	קַל חַסְרֵי פ"נ וְנָחֵי ל"ה
עָבָר	אֲנִי	יָצָאתִי	יָרֵאתִי	נוֹרֵאתִי	נָשָׂאתִי	נָסִיתִי
	אַתָּה	יָצָאתָ	יָרֵאתָ	נוֹרֵאתָ	נָשָׂאתָ	נָסִיתָ
	אַתְּ	יָצָאת	יָרֵאת	נוֹרֵאת	נָשָׂאתְ	נָסִית
	הוּא	יָצָא	יָרֵא	נוֹרָא	נָשָׂא	נָסָה
	הִיא	יָצְאָה	יָרְאָה	נוֹרְאָה	נָשְׂאָה	נָסְתָה
	אֲנַחְנוּ	יָצָאנוּ	יָרֵאנוּ	נוֹרֵאנוּ	נָשָׂאנוּ	נָסִינוּ
	אַתֶּם	יְצָאתֶם	יְרֵאתֶם	נוֹרֵאתֶם	נְשָׂאתֶם	נְסִיתֶם
	הֵם	יְצָאתֶן	יְרֵאתֶן	נוֹרֵאתֶן	נְשָׂאתֶן	נְסִיתֶן
	אַתֶּן-הֵן	יָצְאוּ	יָרְאוּ	נוֹרְאוּ	נָשְׂאוּ	נָסוּ
הֹוֶה	יָחִיד	יוֹצֵא	יָרֵא	נוֹרָא	נוֹשֵׂא	נוֹסֶה
	יְחִידָה	יוֹצְאָה	יְרֵאָה	נוֹרָאָה	נוֹשְׂאָה	נוֹסָה
	רַבִּים	יוֹצְאִים	יְרֵאִים	נוֹרָאִים	נוֹשְׂאִים	נוֹסִים
	רַבּוֹת	יוֹצְאוֹת	יְרֵאוֹת	נוֹרָאוֹת	נוֹשְׂאוֹת	נוֹסוֹת

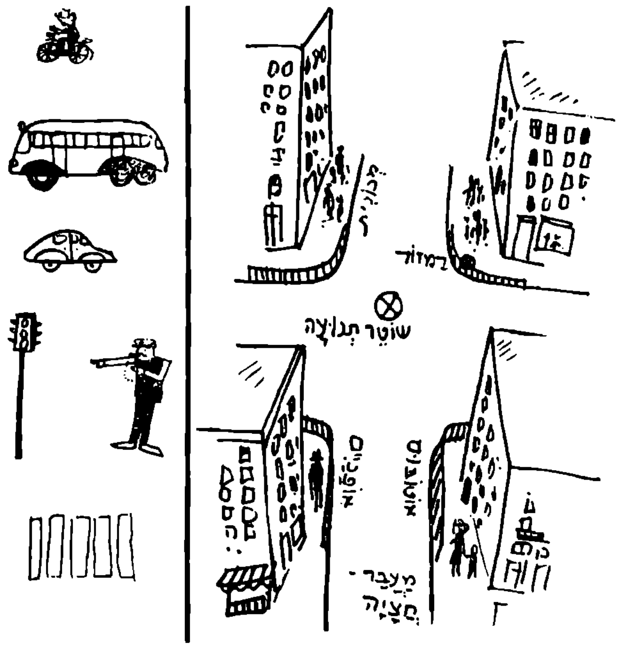
עָתִיד	אֲנִי	אֵצֵא	אִירָא	אִוָּרֵא	אֶשָּׂא	אֶטֶּה
	אַתָּה	תֵּצֵא	תִּירָא	תִּוָּרֵא	תִּשָּׂא	תִּטֶּה
	אַתְּ	תֵּצְאִי	תִּירְאִי	תִּוָּרְאִי	תִּשְּׂאִי	תִּטִּי
	הוּא	יֵצֵא	יִירָא	יִוָּרֵא	יִשָּׂא	יִטֶּה
	הִיא	תֵּצֵא	תִּירָא	תִּוָּרֵא	תִּשָּׂא	תִּטֶּה
	אֲנַחְנוּ	נֵצֵא	נִירָא	נִוָּרֵא	נִשָּׂא	נִטֶּה
	אַתֶּם	תֵּצְאוּ	תִּירְאוּ	תִּוָּרְאוּ	תִּשְּׂאוּ	תִּטּוּ
	הֵם	יֵצְאוּ	יִירְאוּ	יִוָּרְאוּ	יִשְּׂאוּ	יִטּוּ
	אַתֶּן-הֵן	תֵּצֶאנָה	תִּירֶאנָה	תִּוָּרֶאנָה	תִּשֶּׂאנָה	תִּטֶּינָה
צִוּוּי	יָחִיד	צֵא	יְרָא	הִוָּרֵא	שָׂא	נְטֵה
	יְחִידָה	צְאִי	יִרְאִי	הִוָּרְאִי	שְׂאִי	נְטִי
	רַבִּים	צְאוּ	יִרְאוּ	הִוָּרְאוּ	שְׂאוּ	נְטוּ
	רַבּוֹת	צֶאנָה	יְרֶאנָה	הִוָּרֶאנָה	שֶׂאנָה	נְטֶינָה
מָקוֹר		יְצֹא	יְרוֹא	הִוָּרֵא	נְשׂא	נְטֹה

استعرنا جدول التصريف من كتاب الاستاذ
ربحى كمـــال

دروس اللغة العبرية دار العلم للملايين

بيروت 1963

نصوص

בְּרחוֹב הָעִיר

בַּצִּיּוּר מִיָּמִין – רְחוֹב בָּעִיר; אַךְ הַצִּיּוּר אֵינֶנּוּ שָׁלֵם. מַלֵּא אֶת הַצִּיּוּר, לְפִי הַצִּיּוּרִים הַקְּטַנִּים מִשְּׂמֹאל, אוֹ גְּזוֹר וְהַדְבֵּק אוֹתָם בַּמָּקוֹם הַמַּתְאִים.

חָה, חָה, חָה...

חַנָּה: „אִמָּא, הַבֶּטֶן שֶׁלִּי כּוֹאֶבֶת מְאוֹד".

אִמָּא: „הַבֶּטֶן כּוֹאֶבֶת, כִּי הִיא רֵיקָה. אִם תְּמַלְּאִי אוֹתָהּ – יֶחְדַּל הַכְּאֵב".

אַחֲרֵי־הַצָּהֳרַיִם בָּא אוֹרֵחַ לְבַקֵּר. הוּא הִתְאוֹנֵן עַל כְּאֵב־רֹאשׁ.

חַנָּה: „הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ כּוֹאֵב, כִּי הוּא רֵיק. אִם תְּמַלֵּא אוֹתוֹ – יֶחְדַּל הַכְּאֵב".

כַּמָּה שָׁוֶה צֶ'ה (מֵת) אֶחָד?

מֶמְשֶׁלֶת בּוֹלִיבְיָה הִצִּיעָה לְמֶמְשֶׁלֶת קוּבָּה אֶת גּוּפָתוֹ שֶׁל צֶ'ה גֶּווָארָה. מֶמְשֶׁלֶת בּוֹלִיבְיָה רוֹצָה לְקַבֵּל בִּמְקוֹם צֶ'ה הַמֵּת – 500 עֲצִירִים פּוֹלִיטִיִּים הַנִּמְצָאִים בְּבָתֵּי־הַסֹּהַר שֶׁל קוּבָּה.

„רַפּוֹרְט" לְטַיָּס

טַיָּס מֵחֶבְרַת „כִּים־אֲוִויר" קִיבֵּל „רַפּוֹרְט" וְשִׁילֵּם 1000 לִירוֹת קְנָס. מַדּוּעַ? כִּי הוּא חָג (עָשָׂה סִיבּוּבִים) בְּמָטוֹס שֶׁלּוֹ מֵעַל לִשְׁמוּרַת־הַטֶּבַע (הָרֶזֶרְבָאט) בַּחוּלָה. דָּבָר זֶה אָסוּר לְפִי הַחוֹק, כִּי הַחַיּוֹת נִבְהָלוֹת, וְיֵשׁ חַיּוֹת שֶׁמַּמָּשׁ מֵתוֹת מִפַּחַד.

„נָא לְהַשְׁאִיר כֶּסֶף"...

אַרְבָּעָה נְעָרִים פָּרְצוּ לְמִשְׂרַד שֶׁל בֵּית־הַסֵּפֶר „עָמָל" בִּצְפַת. הֵם חִיפְּשׂוּ כֶּסֶף – אֲבָל לֹא מָצְאוּ אֲפִילוּ אֲגוֹרָה שְׁחוֹקָה.

מָה עָשׂוּ הַפּוֹרְצִים הַקְּטַנִּים? הֵם קָרְעוּ אֶת כַּרְטֶסֶת הַתַּלְמִידִים. קָרְעוּ תְּעוּדוֹת וְלִיכְלְכוּ אֶת הָרִצְפָּה בְּצוֹאָה. עַל הַלּוּחַ כָּתְבוּ: „בַּפַּעַם הַבָּאָה, נָא לְהַשְׁאִיר כֶּסֶף".

עוֹד בְּאוֹתוֹ לַיְלָה תָּפְסָה הַמִּשְׁטָרָה אֶת הַנְּעָרִים.

אוֹפְנַת הַקַּיִץ: חֲצָאִיּוֹת קְפָלִים

קַר לְךָ? אֶפֶס מַעֲלוֹת בַּבֹּקֶר? בְּפַארִיז כְּבָר קַיִץ. לא. הַשֶּׁמֶשׁ אֵינָהּ זוֹרַחַת וְהַחוֹם אֵינוֹ בַּטֶּר־מוֹמֶטֶר. ובכל זאת יַצְרָנֵי הָ־

בְּעֵינֵי הַנָּשִׁים

אופנה כְּבָר מַצִּיגִים אֶת בִּגְדֵי הַקַּיִץ.

וּמַה נִלְבַּשׁ הַקַּיִץ? בְּגָדִים זוֹהֲרִים („מְאִירִים"), צְבָעִים עַלִּיזִים. הַרְבֵּה צֶבַע לָבָן: צווארונים, „גַנְזְ'טִים".

הַרְבֵּה כָּחוֹל, אָדוֹם וְגַם שִׁילוּב שֶׁל אָדוֹם, כָּחוֹל וְלָבָן, תְּכֵלֶת וְוָרוֹד.

הָאֲרִיגִים יִהְיוּ כּוּתְנָה, שִׁיפוֹן טַאפְטָה וּקְרֶפּ.

גַּם הַשָּׁנָה נִלְבַּשׁ שִׂמְלוֹת כְּתוֹנֶת. אַךְ הַפַּעַם יִהְיוּ לְשִׂמְלָה זוֹ דַּשִּׁים גְּדוֹלִים בַּצַּוָּאר, וּמְעַט כִּיווּצִים בַּמּוֹתֶן. נִלְבַּשׁ גַּם חֲצָאִיּוֹת קְפָלִים וּבְלֵייזֶר בְּצֶבַע אֶחָד.

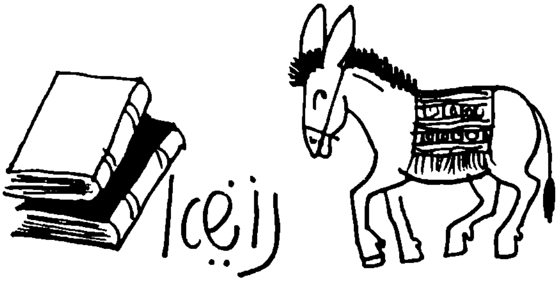
מִי שֶׁאוֹהֶבֶת מִינִי: גַּם הַשָּׁנָה נִלְבַּשׁ שִׂמְלוֹת מִינִי יְשָׁרוֹת, קְצָרוֹת מְאוֹד, בַּעֲלוֹת שַׁרְווּל קִימוֹנוֹ אוֹ רַגְלָן.

וְעוֹד חִידּוּשׁ (נִדְמֶה לִי שֶׁהוּא יַהֲפוֹךְ לְ„שְׁלָאגֶר"): חוּלְצוֹת אוֹ שִׂמְלוֹת „סטְרֶפְּלֶס"—בַּעֲלוֹת גַּב חָשׂוּף.

מִי שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לְוַתֵּר עַל מִכְנָסַיִים: הַקַּיִץ יִהְיוּ מִכְנָסַיִים רְחָבִים וְגַם צָרִים. בְּרוֹב הַמִּקְרִים לוֹבְשִׁים גַּם טוּנִיקָה אֲרוּכָּה, הַמְּכַסָּה אֶת הַיַּשְׁבָן (וְזֶה טוֹב לַשְּׁמֵנוֹת)...

מְצָא אֶת הַבִּיטּוּי

עַל אָדָם הַלּוֹמֵד וְקוֹרֵא בִּסְפָרִים שָׁעוֹת רַבּוֹת בַּיּוֹם – אַךְ אֵינֶנּוּ מֵבִין אֶת מַה שֶּׁהוּא קוֹרֵא וְלוֹמֵד, אוֹמְרִים לִפְעָמִים: הוּא „———— נוֹשֵׂא —————".

פָּסוּק אַחֲרוֹן

לֹא לְחִינָּם הָלַךְ זַרְזִיר אֵצֶל עוֹרֵב, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִינוֹ.

(בָּבָא קַמָּא צ"ב:)

הַפֵּירוּשׁ: כָּל אֶחָד דַּרְכּוֹ לְהִתְחַבֵּר עִם הַדּוֹמִים לוֹ.

אֵם לַעֲשָׂרָה

לַגְּבֶרֶת וַהְבִּי, אִשָּׁה דְּרוּזִית בַּת 36, כְּבָר יֵשׁ עֲשָׂרָה יְלָדִים. שְׁנַיִם מֵהֶם – זוּגוֹת תְּאוֹמִים. הַשָּׁבוּעַ יָלְדָה הָאִשָּׁה שְׁלִישִׁיָּה...

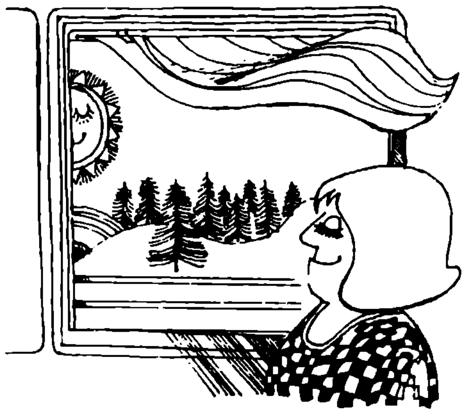
„אֲנִי מְאוּשֶּׁרֶת קְצָת" – אָמְרָה הָאֵם. „הָיִיתִי אוֹמֶרֶת שֶׁאֲנִי מְאוּשֶּׁרֶת מְאוֹד – לוּ (אִם) הָיָה לָנוּ עוֹד חֶדֶר וּקְצָת יוֹתֵר כֶּסֶף".

אֲדוֹנִי הַקֻּפַּאי!
תֵּן לִי
כַּרְטִיס לְאִשְׁתִּי!
אִשְׁתִּי אָמְרָה
שֶׁהִיא צְרִיכָה
מָקוֹם טוֹב.

לֹא רִאשׁוֹן
וְגַם לֹא אַחֲרוֹן...
הִיא אוֹמֶרֶת
שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת
תָּמִיד בְּאֶמְצַע לָשֶׁבֶת.

לֹא, לֹא בְּאֶמְצַע,
רַק מִן הַצַּד,
אֲבָל לֹא הַרְבֵּה,
רַק קְצָת מִן הַצַּד,
כָּךְ – קְצָת מִשְּׂמֹאל וּקְצָת מִיָּמִין...
אַתָּה מֵבִין?!

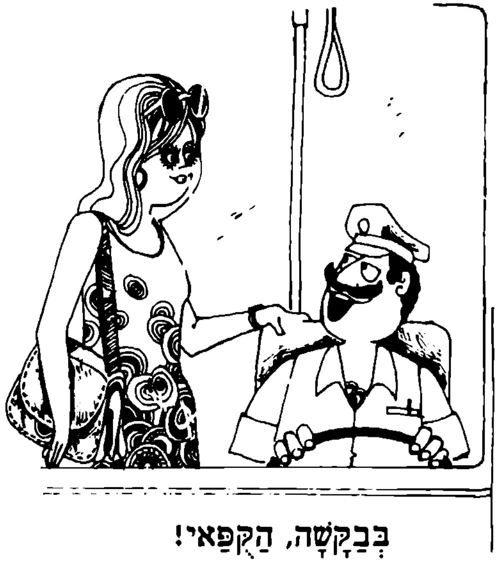
מָקוֹם שֶׁאֵין בּוֹ שֶׁמֶשׁ
וְאוֹר בּוֹ יֵשׁ.
זֶהוּ! זֶהוּ הַמָּקוֹם
שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ.

מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֲוִיר
וְשֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ.
מָקוֹם עַל־יַד חַלּוֹן,
חַלּוֹן לֹא סָגוּר,
רַק חַלּוֹן פָּתוּחַ.
גַּם וִילוֹן
צָרִיךְ עַל הַחַלּוֹן...

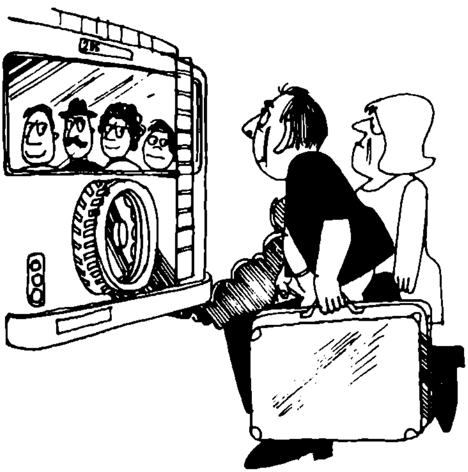

מָקוֹם שֶׁהַנּוֹסֵעַ הַשָּׁכֵן
אֵינוֹ יָשֵׁן
וְאֵינוֹ מְעַשֵּׁן
וְאֵינוֹ מַבִּיט כָּל רֶגַע בַּחַלּוֹן
אוֹ בָּעִתּוֹן
אוֹ בַּשָּׁעוֹן.

וְעוֹד אִשְׁתִּי אָמְרָה לִי,
שֶׁהִיא צְרִיכָה נֶהָג טוֹב.
נֶהָג לֹא זָקֵן וְלֹא צָעִיר,
שֶׁיּוֹדֵעַ וּמַכִּיר
כָּל מָקוֹם, כָּל עִיר.
וְאֵינוֹ מְדַבֵּר עִם בַּחוּרָה
כָּל זְמַן הַנְּסִיעָה.
רַק עוֹנֶה עַל כָּל שְׁאֵלָה
וְאוֹמֵר: בְּבַקָּשָׁה!

בְּבַקָּשָׁה, הַקַּפַּאי!
תֵּן מָקוֹם טוֹב לְאִשְׁתִּי,
וְאִם לֹא –
אוֹי וַאֲבוֹי לִי!!!

אֵין רַע בְּלִי טוֹב!

הַגְּבֶרֶת וְהָאָדוֹן תַּפּוּחִי רָצוּ מַהֵר מִן הַקֻּפָּה אֶל הַמְּכוֹנִית, אֲבָל הַמְּכוֹנִית כְּבָר יָצְאָה מִן הַתַּחֲנָה וְנָסְעָה.

– אָמַרְתִּי לְךָ, בּוֹא מַהֵר! – אָמְרָה גְּבֶרֶת תַּפּוּחִי, – וְאַתָּה עוֹמֵד כָּל הַזְּמַן עַל־יַד הַקֻּפָּה וּמְדַבֵּר בְּלִי סוֹף עִם הַקֻּפַּאי!

– אֵין־דָּבָר, – אוֹמֵר אָדוֹן תַּפּוּחִי, – אֵין רַע בְּלִי טוֹב! עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ בַּתּוֹר, וְלָנוּ הַמְּקוֹמוֹת הַטּוֹבִים בַּמְּכוֹנִית הַבָּאָה!

אֲנִי בֶּאֱמֶת אוֹהֵב אֲנָשִׁים זְקֵנִים וַאֲנִי נוֹתֵן לָהֶם גַּם כָּבוֹד כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. כַּאֲשֶׁר אֲנִי נוֹסֵעַ בְּאוֹטוֹבּוּס וְרוֹאֶה בֵּין הַנּוֹסְעִים אִשָּׁה זְקֵנָה אוֹ אִישׁ זָקֵן, אֲנִי קָם וְנוֹתֵן אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלִּי. אֲנִי לֹא מְדַבֵּר בְּאֶמְצַע הַדְּבָרִים שֶׁלָּהֶם. אֲבָל מַה שֶּׁאֲנִי לֹא אוֹהֵב אֵצֶל הַהוֹרִים שֶׁל חַנָּה, שֶׁעַל כָּל מַה שֶּׁאֲנִי אוֹמֵר, אַבָּא שֶׁל חַנָּה, אָדוֹן נִיר תָּמִיד אוֹמֵר:

מָה אַתָּה יוֹדֵעַ? אָז, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאנוּ... אֵלֶּה הָיוּ אֲנָשִׁים...

אִם אֲנִי אוֹמֵר, שֶׁהַיּוֹם עָבַדְתִּי הַרְבֵּה, הוּא תָּמִיד מְסַפֵּר: – אֵיךְ עָבְדוּ בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים! לֹא הָיָה אָז כְּלוּם בַּמּוֹשָׁב שֶׁלָּנוּ בְּנַהֲלָל, רַק אֲדָמָה וְאָדָם. אֲבָל אֵיזֶה אָדָם! וְהָאָדָם – הוּא אוֹמֵר – אָהַב אֶת הָאֲדָמָה. וּמָה עַכְשָׁו – הוּא אוֹמֵר – אַתֶּם אוֹהֲבִים? רַק מְכוֹנִיּוֹת, מְסִבּוֹת וַחֲבֵרוֹת! אֲנַחְנוּ רָצִינוּ לִהְיוֹת חַקְלָאִים. אַתָּה חוֹשֵׁב, שֶׁזֶּה הָיָה קַל?

פַּעַם אָמַרְתִּי, שֶׁהַכְּבִישׁ, שֶׁנָּסַעְתִּי בּוֹ לִירִיחוֹ, לֹא טוֹב.

מָה אַתָּה יוֹדֵעַ? – הוּא אָמַר לִי – אָז, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאנוּ, לֹא הָיָה כְּבִישׁ. אֵיפֹה הָיָה כְּבִישׁ?! כַּאֲשֶׁר בָּא הַחֹרֶף, הָיוּ יָמִים, שֶׁלֹּא הָיָה לָנוּ מַה לֶּאֱכֹל, כִּי לֹא הָיָה לָנוּ כְּבִישׁ וּבְיָמִים שֶׁל גֶּשֶׁם גַּם מְכוֹנִית לֹא יָכְלָה לִנְסֹעַ. הַיּוֹם זֶה כְּבִישׁ מְצֻיָּן. וְאַתָּה יוֹדֵעַ מִי עָשָׂה אֶת הַכְּבִישׁ הָרִאשׁוֹן? אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַיָּדַיִם הָאֵלֶּה? הֵן יָדְעוּ פַּעַם לַעֲבֹד!

עֶרֶב אֶחָד לֹא הָיָה אוֹר. חַנָּה הִדְלִיקָה מְנוֹרָה וַאֲנִי אָמַרְתִּי, שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לִלְמֹד אֶל חָבֵר, כִּי אֵין לִי דֵּי אוֹר.

זֶה לֹא נוֹתֵן דֵּי אוֹר בִּשְׁבִילְךָ? – הוּא שָׁאַל – כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאנוּ, שָׂמַחְנוּ אִם הָיְתָה לָנוּ מְנוֹרָה וְאִם הָיָה נֵפְט בַּמְּנוֹרָה. בַּחֹרֶף הַמְּנוֹרָה נָתְנָה גַּם אוֹר וְגַם חֹם. כַּמָּה סְפָרִים קָרָאתִי לְאוֹר הַמְּנוֹרָה! אֲבָל לֹא הָיָה תָּמִיד נֵפְט לַמְּנוֹרָה.

וְאָז מָה עֲשִׂיתֶם, אָדוֹן נִיר? – שָׁאַלְתִּי.

מֶה עָשִׂינוּ? יָשַׁבְנוּ בַּחֹשֶׁךְ. מָה אַתָּה יוֹדֵעַ, מַה הִיא מְנוֹרָה? אַתֶּם הַצְּעִירִים אִם אֵין לָכֶם חַשְׁמַל, לֹא יְכוֹלִים לִלְמֹד, מָה?

מַה לַּעֲשׂוֹת אֲנִי בֶּאֱמֶת אוֹהֵב אֶת הַזְּקֵנִים, כָּל הַכָּבוֹד לָהֶם, אֲבָל אִם יֵשׁ לָנוּ כְּבִישׁ, וְיֵשׁ לָנוּ חַשְׁמַל וְגַם חַקְלָאִים טוֹבִים, מָה הֵם יוֹדְעִים עַל מַה שֶּׁאֵין לָנוּ?

לַיְלָדִים שֶׁנּוֹלָדִים בָּאָרֶץ קוֹרְאִים: צַבָּרִים.

מַדּוּעַ? אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ. חַנָּה כַּרְמִי בָּאָה פַּעַם מִן הַחֲנוּת וְשָׁאֲלָה אוֹתִי: יוֹסֵף, אָכַלְתָּ פַּעַם צַבָּר? לֹא יָדַעְתִּי מָה רוֹצָה חַנָּה לְהַגִּיד, וְגַם אֲנִי שָׁאַלְתִּי אוֹתָהּ: וְאַתְּ אָכַלְתְּ פַּעַם "יֶנְקִי"?

הִיא צָחֲקָה וְאָמְרָה: אֲבָל הִנֵּה עַל הַשֻּׁלְחָן צַבָּר בֶּאֱמֶת מוּכָן לַאֲכִילָה, הוּא פְּרִי טוֹב וּמָתוֹק־מָתוֹק כְּמוֹ הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ.

לָקַחְתִּי צַבָּר מִן הַשֻּׁלְחָן וְאָמַרְתִּי: תּוֹדָה, חַנָּה, אֲבָל קָשֶׁה לִי לֶאֱכֹל צַבָּר, אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיךְ אוֹכְלִים אוֹתוֹ.

כֵּן – אָמְרָה חַנָּה – כָּכָה זֶה גַּם עִם הַיְלָדִים, צָרִיךְ לָדַעַת אֵיךְ "לֶאֱכֹל אוֹתָם".

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, לָמָּה חוֹשְׁבִים עַל כָּל הַיְלָדִים, שֶׁהֵם חֲכָמִים. וְכַאֲשֶׁר הֵם גְּדוֹלִים, וְלוֹמְדִים כְּבָר בָּאוּנִיבֶרְסִיטָה, אָז אוֹמְרִים לָהֶם: אַתֶּם, אֵין אַתֶּם יוֹדְעִים כְּלוּם. רַק אֱלֹהִים יוֹדֵעַ, מֵאַיִן בָּאִים כָּל הַטִּפְּשִׁים...

אֵיפֹה הָעֵינַיִם שֶׁלְּךָ?! – שָׁאַל אוֹתִי נֶהָג, כַּאֲשֶׁר רַצְתִּי, כִּי רָצִיתִי לַעֲבֹר אֶת הַכְּבִישׁ.

הָעֵינַיִם שֶׁלִּי בָּרֹאשׁ – אָמַרְתִּי.

אֲבָל אֵיפֹה הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ, אַתָּה יוֹדֵעַ?! –

כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי קָטָן, גַּם אֲנִי הָיִיתִי חָכָם. אִמִּי תָּמִיד אָמְרָה: יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ!

אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַיְלָדִים הַצַּבָּרִים, הֵם אוֹמְרִים הַכֹּל, מַה שֶּׁחוֹשְׁבִים.

וְתָמִיד הֵם שְׂמֵחִים וְצוֹחֲקִים. אֲבָל לֹא תָּמִיד אֲנִי אוֹהֵב, כַּאֲשֶׁר הַיְלָדִים שֶׁל כַּרְמִי נִכְנָסִים לַחֶדֶר שֶׁלִּי. וְהֵם אוֹהֲבִים מְאֹד לְהִכָּנֵס. חָסֵר לְחַנָּה גַּפְרוּר הֵם בָּאִים לְיוֹסֵף.

יוֹסֵף, יֵשׁ לְךָ קֻפְסַת גַּפְרוּרִים?

הֵם לֹא רוֹאִים, שֶׁאֲנִי יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד דִּקְדּוּק. שַׂמְתִּי אֶת הַסֵּפֶר עַל הַשֻּׁלְחָן, כִּי יָדַעְתִּי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם תָּמִיד גַּם שְׁאֵלוֹת.

אֵיפֹה לֶנִינְגְרַאד? – שׁוֹאֶלֶת אוֹתִי גִּילָה הַקְּטַנָּה.

בְּרוּסְיָה.

וְרוּסְיָה הִיא רְחוֹקָה?

כֵּן, הִיא רְחוֹקָה.

גַּם מוֹסְקְבָה בְּחוּץ־לָאָרֶץ?

מַה שֶּׁלֹּא בָּאָרֶץ הוּא בְּחוּץ־לָאָרֶץ.

אֲבָל שָׁם קַר – אוֹמֶרֶת לִי גִּילָה.

מַדּוּעַ? – אֲנִי שׁוֹאֵל.

כִּי בַּחוּץ קַר.

אֲבָל בַּחֶדֶר שֶׁלָּךְ, גִּילָה, חַם. נָכוֹן? – אֲנִי אוֹמֵר לָהּ.

אֲבָל גִּילָה לֹא רוֹצָה לָלֶכֶת לַחֶדֶר שֶׁלָּהּ, הַכֹּל הִיא רוֹצָה לָדַעַת, מַה לְּמַעְלָה וּמַה לְּמַטָּה. אֲבָל שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לִלְמֹד דִּקְדּוּק, אֵין הִיא רוֹצָה לָדַעַת.

הַמּוֹרֶה: מַדּוּעַ אֵין הַדָּגִים מְדַבְּרִים?

הַתַּלְמִיד: הֵם אֵינָם יְכוֹלִים לְדַבֵּר בְּפֶה מָלֵא מַיִם.

* * *

הַיֶּלֶד: סַבָּא, הַאִם בָּא לְךָ בַּחַיִּים אֵיזֶה דָּבָר מִן הַדְּבָרִים, שֶׁרָצִיתָ מְאֹד־מְאֹד בִּזְמַן יַלְדוּתְךָ?

סַבָּא: כֵּן, כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי יֶלֶד וְאִמִּי רָחֲצָה אֶת רֹאשִׁי, תָּמִיד רָצִיתִי, שֶׁלֹּא תִּהְיֶינָה לִי שְׂעָרוֹת.

כַּאֲשֶׁר בָּאתִי לְחַדְרִי אַחֲרֵי־הַצָּהֳרַיִם וְרָאִיתִי עַל הַשֻּׁלְחָן מִכְתָּב, שָׂמַחְתִּי מְאֹד. הִבַּטְתִּי בַּמִּכְתָּב וְרָאִיתִי, כִּי הוּא בָּא מִן הָאָרֶץ. כַּאֲשֶׁר לָקַחְתִּי אוֹתוֹ בְּיָדִי שִׂמְחָתִי הָיְתָה גְּדוֹלָה עוֹד יוֹתֵר, כִּי רָאִיתִי, שֶׁהַשּׁוֹלֵחַ הוּא חֲבֵרִי עֶזְרָא מִן הַקִּבּוּץ. כְּבָר חִכִּיתִי מְאֹד לְמִכְתָּבוֹ, כִּי רָצִיתִי לָדַעַת עַל עֶזְרָא חֲבֵרִי, שֶׁהָלַךְ מִן הָאוּנִיבֶרְסִיטָה בִּירוּשָׁלַיִם לַעֲבֹד בַּמֶּשֶׁק שֶׁל הַקִּבּוּץ. עֶזְרָא כּוֹתֵב לִי:

יוֹסֵף, חֲבֵרִי הַיָּקָר. לֹא תַּכִּיר אֶת חֲבֵרְךָ עֶזְרָא, הָעוֹבֵד עַכְשָׁו בַּקִּבּוּץ. בַּתְּחִלָּה הָיָה לִי קְצָת קָשֶׁה, עַד שֶׁהִכַּרְתִּי פֹּה אֶת הַחֲבֵרִים בַּקִּבּוּץ וְעַד שֶׁלָּמַדְתִּי אֶת הַסְּדָרִים שֶׁל חַיֵּי־הַקִּבּוּץ בַּחֲדַר־הָאֹכֶל וּבְמַחְסַן־הַבְּגָדִים. אֲבָל עַכְשָׁו הַחֲבֵרִים פֹּה אוֹמְרִים לִי, שֶׁהָעֲבוֹדָה בַּשָּׂדֶה עָשְׂתָה אוֹתִי לְגֶבֶר. אָמַרְתִּי לְךָ אָז, שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לַעֲבוֹד, וְעַכְשָׁו אֲנִי אוֹמֵר לְךָ, שֶׁאֲנִי שָׂמֵחַ בַּעֲבוֹדָה שֶׁלִּי. כָּל הַקִּבּוּץ הַזֶּה צָעִיר וַחֲסֵרִים בּוֹ עוֹד הַרְבֵּה דְּבָרִים, שֶׁיֵּשׁ לְךָ בָּעִיר. גַּם הַחֲבֵרִים הַצְּעִירִים וְגַם אֲנַחְנוּ בּוֹנִים עַכְשָׁו בִּנְיָנִים חֲדָשִׁים, וּבְבָתֵּיהֶם הַחֲבֵרִים הַחֲדָשִׁים כְּמוֹ אֲנִי גָּרִים בִּצְרִיף. יֵשׁ פֹּה בֵּין הַחֲבֵרִים צַבָּרִים וְגַם עוֹלִים חֲדָשִׁים. אֲנִי מְדַבֵּר אִתָּם רַק עִבְרִית.

אַתָּה חוֹשֵׁב, שֶׁהַחַיִּים בַּקִּבּוּץ שְׁקֵטִים. לֹא כֵן הַדָּבָר. לֹא רָחוֹק מִן הַצְּרִיף, בּוֹ אֲנִי גָּר, יֵשׁ לוּל גָּדוֹל. בַּבֹּקֶר רַעַשׁ כָּזֶה מִשָּׁם, שֶׁאֵין אֲנִי צָרִיךְ שָׁעוֹן לָדַעַת אֶת הַזְּמַן, מָתַי לָקוּם. בַּבּוֹקֶר כַּאֲשֶׁר אֲנִי קָם, אֲנִי כְּבָר פּוֹגֵשׁ אֶת רָחֵל, שֶׁעוֹבֶדֶת בַּלּוּל. גַּם רָחֵל בָּאָה מִמָּרוֹקוֹ,

אֲבָל הִיא לָמְדָה בְּבֵית־סֵפֶר חַקְלָאִי לִפְנֵי שֶׁבָּאָה לַקִּבּוּץ. הַ־בֹּקֶר טוֹב־ שֶׁלָּהּ מְשַׂמֵּחַ אוֹתִי לְכָל הַיּוֹם.

הַלּוּל הוּא רַק חֵלֶק קָטָן מִן הַמֶּשֶׁק שֶׁלָּנוּ. אֲנַחְנוּ מְגַדְּלִים גַּם יְרָקוֹת וְגַם פֵּרוֹת. וְכָךְ אֵין אֲנַחְנוּ קוֹנִים לֹא יְרָקוֹת, לֹא בֵּיצִים וְלֹא חָלָב. יֵשׁ לָנוּ הַכֹּל מִן הַתּוֹצֶרֶת שֶׁלָּנוּ, מְעַט בִּשְׁבִילֵנוּ וְהַרְבֵּה לִמְכִירָה. וּמִמָּה שֶׁאַתֶּם קוֹנִים בַּשּׁוּק בִּירוּשָׁלַיִם, יֵשׁ גַּם מִן הַתּוֹצֶרֶת שֶׁל הַמֶּשֶׁק שֶׁלָּנוּ.

אֲבָל מָה יְכוֹלוֹת לְסַפֵּר לְךָ שׁוּרוֹת אֵלֶּה? אֲנִי מַזְמִין אוֹתְךָ לִרְאוֹת הַכֹּל בְּעַצְמְךָ וּבְעֵינֶיךָ, לְהַכִּיר אֶת הַמָּקוֹם וְאֶת הַחֲבֵרִים.

כְּתֹב לִי בְּבַקָּשָׁה, יוֹסֵף, מָתַי תָּבוֹא. אֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֶרֶךְ מָתַי מַגִּיעוֹת הַמְּכוֹנִיּוֹת הֵנָּה. אַךְ אֲנִי רוֹצֶה לָדַעַת בְּדִיּוּק מָתַי אַתָּה מַגִּיעַ, וְאָז אֶגְמֹר אֶת הָעֲבוֹדָה מַהֵר יוֹתֵר וְיִהְיֶה לִי זְמַן לְהִתְרַחֵץ, לְהִתְלַבֵּשׁ וּלְחַכּוֹת לְךָ.

עָמַד יוֹסֵף לִכְתֹּב מִיָּד בַּדֹּאַר, רָצָה אֲבָל לֹא יָכֹל, כִּי בָּרֶגַע שֶׁהִתְחִיל לִכְתֹּב, בָּא זָקֵן אֶחָד וְאָמַר לוֹ:

שָׁכַחְתִּי אֵיזֶה תַּאֲרִיךְ הַיּוֹם. תִּסְלַח לִי! אִם לֹא אֶכְתֹּב אֶת הַתַּאֲרִיךְ, לֹא יֵדַע בְּנִי מָתַי כָּתַבְתִּי אֶת הַמִּכְתָּב...

רַק עָנָה אֲבִיגְדוֹר לַזָּקֵן וְאָמַר לוֹ אֶת הַתַּאֲרִיךְ וְהִנֵּה בָּאָה בַּחוּרָה צְעִירָה:

תִּסְלַח לִי, שָׁכַחְתִּי אֶת הָעֵט שֶׁלִּי בַּמִּשְׂרָד. אוּלַי תִּתֵּן לִי לְרֶגַע אֶת הָעֵט שֶׁלְּךָ. אֲנִי שׁוֹלַחַת מִכְתָּב דָּחוּף, דָּחוּף מְאֹד...

וְהִנֵּה עוֹד בָּחוּר:

תִּסְלַח לִי! שָׁכַחְתִּי אֶת הַמִּשְׁקָפַיִם שֶׁלִּי בַּבַּיִת, וְאֵינֶנִּי רוֹאֶה טוֹב. קִבַּלְתִּי מִכְתָּב מֵאִשְׁתִּי, הַכְּתָב אֵינוֹ בָּרוּר, וְאֵינֶנִּי יָכוֹל לִקְרֹא אוֹתוֹ, אוּלַי תִּקְרָא לִי אַתָּה אֶת הַמִּכְתָּב.

וּבְעוֹד רֶגַע בָּא יֶלֶד קָטָן: אָדוֹן! אוּלַי יֵשׁ לְךָ עִפָּרוֹן אָדֹם?...

וְהִנֵּה עוֹד אִשָּׁה אַחַת: תִּסְלַח לִי, בָּחוּר! אוּלַי אַתָּה יוֹדֵעַ לִקְרֹא עִבְרִית. קִבַּלְתִּי מִכְתָּב וְאֵינֶנִּי יְכוֹלָה לִקְרֹא. כּוֹתְבִים לִי בְּעִבְרִית, וַאֲנִי לֹא יוֹדַעַת עִבְרִית. אֲנִי יוֹדַעַת צָרְפָתִית, אַנְגְּלִית, רוּסִית, אֲבָל לֹא עִבְרִית...

אֲנִי רוֹאֶה, – אָמַר יוֹסֵף – כִּי אִי־אֶפְשָׁר לִכְתֹּב כָּאן מִכְתָּב. אֵלֵךְ וְאֶכְתֹּב אֶת הַמִּכְתָּב בַּבַּיִת.

מַזָּל טוֹב!

יוֹרָם בָּא אֶל בֵּית־הַדֹּאַר הַמֶּרְכָּזִי בְּתֵל־אָבִיב, וּפָגַשׁ אֶת חֲבֵרוֹ גָּד.
מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאן, יוֹרָם?
לְדוֹדִי דָּוִד נוֹלַד בֵּן. אֲנִי רוֹצֶה לִשְׁלֹחַ מִבְרַק־בְּרָכָה, וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַבֵּן הַנּוֹלָד.
אִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֶת הַשֵּׁם, כְּתֹב פָּשׁוּט:

מברק בפנים הארץ

מספר סידורי						הכשר היתרים דחיפות בתשלום	
ע״י	נוקב בשעה	מספר המלים	תאריך	שעה	הוראות מיוחדות	המחיר א׳ / ל״י	חותמת בית הדואר
ע״י	שודר בשעה						
אל	מספר מקורי						

1) שם המוען: ג. גדעוני
2) הרחוב ומס׳ הבית: רח׳ הס 4
3) מקום היעוד: ת״א

לַהורים וְלַבֵּן

מַזָּל טוֹב

יוֹרָם

נא להפוך ד.ש. 4

רח׳ – רְחוֹב. ת״א – תֵּל־אָבִיב. בִּפְנִים הָאָרֶץ – בָּאָרֶץ.

לְמַד עִבְרִית בִּשְׁלָטִים!

אֲבִיגְדוֹר הָלַךְ הַבַּיְתָה. וּבְדַרְכּוֹ פָּגַשׁ בָּרְחוֹב אֶת בֶּן־עִירוֹ יַעֲקֹב דָּוִידוֹב, עוֹלֶה חָדָשׁ, שֶׁבָּא לִפְנֵי שְׁבוּעַיִם אַרְצָה מֵהָעִיר קִישִׁינוֹב.

אֲנִי לוֹמֵד עַכְשָׁו בָּאֻלְפָּן, – אָמַר יַעֲקֹב, – קָשֶׁה לִלְמֹד עִבְרִית...

לֹא כָּל־כָּךְ קָשֶׁה כְּמוֹ שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב, – אָמַר לוֹ אֲבִיגְדוֹר, – גַּם אֲנִי לָמַדְתִּי בָּאֻלְפָּן, אֲבָל לֹא דַּי בְּלִמּוּד בַּכִּתָּה וּבַסֵּפֶר. צָרִיךְ לִלְמֹד גַּם בְּשִׂיחָה עִם אֲנָשִׁים; אֶפְשָׁר לִלְמֹד גַּם בָּרְחוֹב, בַּשְּׁלָטִים שֶׁל הַחֲנֻיּוֹת, בַּחַלּוֹנוֹת וּבָאוֹטוֹבּוּס. בּוֹא אִתִּי עַכְשָׁו, נַעֲבֹר בָּרְחוֹב וְנִלְמַד עִבְרִית בַּשְּׁלָטִים.

לוּחַ־הַמְּחִירִים

לְהִסְתַּפֵּר – 2.50 ל״י

לְהִתְגַּלֵּחַ – 1.50 ל״י

תִּקּוּן שְׂעָרוֹת לִגְבָרִים – 1.00 ל״י

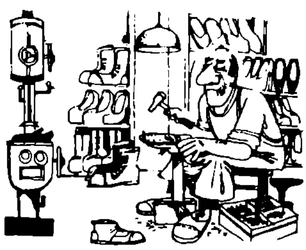
תִּקּוּן שְׂעָרוֹת לִגְבָרוֹת – 5.00 ל״י

חַיָּט מוֹדֶרְנִי

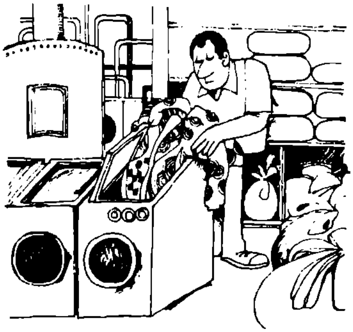
• תּוֹפֵר בְּגָדִים בְּהַזְמָנָה

מוֹכֵר בְּגָדִים מוּכָנִים •

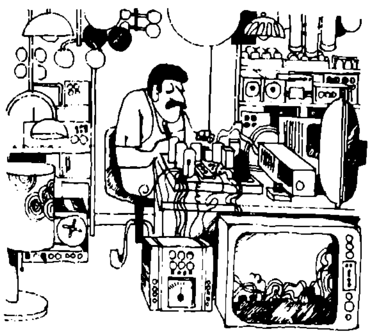
עֲבוֹדַת־מְכוֹנוֹת

תִּקּוּנִים תֵּכֶף וּמִיָּד – תִּקּוּן סֻלְיוֹת־גּוּמִי וְסֻלְיוֹת־קְרֶפּ

קְרָא וְאַל תִּשְׁכַּח!

סוֹד כֻּתֹּנֶת נְקִיָּה
הוּא רַק בַּמִּכְבָּסָה
כָּל הַבָּא
לַמִּכְבָּסָה שֶׁלִּי
נִכְנָס מְלֻכְלָךְ
וְיוֹצֵא נָקִי.

תִּקּוּנִים

רַדְיוֹ – מְקָרְרִים – תַּנּוּרִים
וְכָל מִינֵי כְּלֵי־חַשְׁמַל

נַגָּר שֻׁלְחָנוֹת, אֲרוֹנוֹת וְכָל מִינֵי
רָהִיטִים מוּכָנִים וּבְהַזְמָנָה.
מְקַבֵּל עֲבוֹדוֹת־עֵץ

בַּשְּׁלָטִים אַתָּה יָכוֹל לִלְמֹד בְּעַצְמְךָ גַּם מִלִּים חֲדָשׁוֹת, – אָמַר אֲבִיגְדוֹר, הִנֵּה לְמָשָׁל, הַמִּלָּה "יְצִיאָה". אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַמִּלָּה וּמֵבִין אוֹתָהּ, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ כְּבָר אֶת הַמִּלָּה הַכְּתוּבָה בָּאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה, "יָצָא". גַּם "צְרָכֵי" מִן הַמִּלָּה "צָרִיךְ", וְעוֹד.

שִׁעוּר הַשְּׁלָטִים, בֶּאֱמֶת, שִׁעוּר מְעַנְיֵן, – אָמַר יַעֲקֹב – תּוֹדָה רַבָּה לְךָ!

من كتاب : الالف كلمة

א.רוזן ,בן שפר : אלף מלים .א.תל אביב,1976

א ⟵א CAPUT I. א

א 2 בְּרֵאשִׁ֖ית בָּרָ֣א אֱלֹהִ֑ים אֵ֥ת הַשָּׁמַ֖יִם וְאֵ֥ת הָאָֽרֶץ׃ וְהָאָ֗רֶץ
הָיְתָ֥ה תֹ֙הוּ֙ וָבֹ֔הוּ וְחֹ֖שֶׁךְ עַל־פְּנֵ֣י תְה֑וֹם וְר֣וּחַ אֱלֹהִ֔ים מְרַחֶ֖פֶת
3 4 עַל־פְּנֵ֥י הַמָּֽיִם׃ וַיֹּ֥אמֶר אֱלֹהִ֖ים יְהִ֣י א֑וֹר וַֽיְהִי־אֽוֹר׃ וַיַּ֧רְא
אֱלֹהִ֛ים אֶת־הָא֖וֹר כִּי־ט֑וֹב וַיַּבְדֵּ֣ל אֱלֹהִ֔ים בֵּ֥ין הָא֖וֹר וּבֵ֥ין
ה הַחֹֽשֶׁךְ׃ וַיִּקְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀ לָאוֹר֙ י֔וֹם וְלַחֹ֖שֶׁךְ קָ֣רָא לָ֑יְלָה וַֽיְהִי־
עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם אֶחָֽד׃ פ
6 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים יְהִ֥י רָקִ֖יעַ בְּת֣וֹךְ הַמָּ֑יִם וִיהִ֣י מַבְדִּ֔יל בֵּ֥ין מַ֖יִם
7 לָמָֽיִם׃ וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִים֮ אֶת־הָרָקִיעַ֒ וַיַּבְדֵּ֗ל בֵּ֤ין הַמַּ֙יִם֙ אֲשֶׁר֙
מִתַּ֣חַת לָרָקִ֔יעַ וּבֵ֣ין הַמַּ֔יִם אֲשֶׁ֖ר מֵעַ֣ל לָרָקִ֑יעַ וַֽיְהִי־כֵֽן׃
8 וַיִּקְרָ֧א אֱלֹהִ֛ים לָֽרָקִ֖יעַ שָׁמָ֑יִם וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם
שֵׁנִֽי׃ פ
9 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים יִקָּו֨וּ הַמַּ֜יִם מִתַּ֤חַת הַשָּׁמַ֙יִם֙ אֶל־מָק֣וֹם אֶחָ֔ד
י וְתֵרָאֶ֖ה הַיַּבָּשָׁ֑ה וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַיִּקְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀ לַיַּבָּשָׁה֙ אֶ֔רֶץ
11 וּלְמִקְוֵ֥ה הַמַּ֖יִם קָרָ֣א יַמִּ֑ים וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַיֹּ֣אמֶר
אֱלֹהִ֗ים תַּֽדְשֵׁ֤א הָאָ֙רֶץ֙ דֶּ֔שֶׁא עֵ֚שֶׂב מַזְרִ֣יעַ זֶ֔רַע עֵ֣ץ פְּרִ֞י
12 עֹ֤שֶׂה פְּרִי֙ לְמִינ֔וֹ אֲשֶׁ֥ר זַרְעוֹ־ב֖וֹ עַל־הָאָ֑רֶץ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַתּוֹצֵ֨א
הָאָ֜רֶץ דֶּ֠שֶׁא עֵ֣שֶׂב מַזְרִ֤יעַ זֶ֙רַע֙ לְמִינֵ֔הוּ וְעֵ֧ץ עֹֽשֶׂה־פְּרִ֛י אֲשֶׁ֥ר
13 זַרְעוֹ־ב֖וֹ לְמִינֵ֑הוּ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־
בֹ֖קֶר י֥וֹם שְׁלִישִֽׁי׃ פ
14 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים יְהִ֤י מְאֹרֹת֙ בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמַ֔יִם לְהַבְדִּ֕יל בֵּ֥ין הַיּ֖וֹם
טו וּבֵ֣ין הַלָּ֑יְלָה וְהָי֤וּ לְאֹתֹת֙ וּלְמ֣וֹעֲדִ֔ים וּלְיָמִ֖ים וְשָׁנִֽים׃ וְהָי֤וּ
16 לִמְאוֹרֹת֙ בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמַ֔יִם לְהָאִ֖יר עַל־הָאָ֑רֶץ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַיַּ֣עַשׂ
אֱלֹהִ֔ים אֶת־שְׁנֵ֥י הַמְּאֹרֹ֖ת הַגְּדֹלִ֑ים אֶת־הַמָּא֤וֹר הַגָּדֹל֙
לְמֶמְשֶׁ֣לֶת הַיּ֔וֹם וְאֶת־הַמָּא֤וֹר הַקָּטֹן֙ לְמֶמְשֶׁ֣לֶת הַלַּ֔יְלָה וְאֵ֖ת
הַכּוֹכָבִֽים׃ וַיִּתֵּ֥ן אֹתָ֛ם אֱלֹהִ֖ים בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמָ֑יִם לְהָאִ֖יר עַל־ 17
הָאָֽרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל֙ בַּיּ֣וֹם וּבַלַּ֔יְלָה וּֽלֲהַבְדִּ֔יל בֵּ֥ין הָא֖וֹר וּבֵ֣ין 18
הַחֹ֑שֶׁךְ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם 19
רְבִיעִֽי׃

פ

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף
21 עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־
הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה ׀ הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ
הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־
22 טוֹב׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־
23 הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
חֲמִישִׁי׃* פ

24 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ
כה וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ
לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ
26 וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־
27 הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים ׀
אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה
28 בָּרָא אֹתָם׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ
וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף
29 הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב ׀ זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־
הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־עֵץ זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם
ל יִהְיֶה לְאָכְלָה׃ וּלְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל ׀
רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב
לְאָכְלָה וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־ 31
טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃ פ

من التوراة

1 — التكوين الاصحاح الاول

2 — الخروج الاصحاح العشرون (1 — 17)

תורה נביאים וכתובים, לונדון, 1962

הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן — שַׁעַר הַיִּחוּד

בְּבֵאוּר אָפְנֵי חִיּוּב יִחוּד הָאֵל יִתְבָּרֵךְ בְּלֵב שָׁלֵם.

וְזֶה פֶּתַח־הַשַּׁעַר:

אָמַר הַמְחַבֵּר, כַּאֲשֶׁר חָקַרְנוּ עַל מַה שֶּׁהַצֹּרֶךְ אֵלָיו יוֹתֵר מִפִּנּוֹת דָּתֵנוּ וְשָׁרָשֶׁיהָ, מָצָאנוּ יִחוּד הָאֱלֹהִים בְּלֵב שָׁלֵם, שָׁרְשָׁהּ וִיסוֹדָהּ, שֶׁהוּא הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן מִשַּׁעֲרֵי־הַתּוֹרָה. וּבַיִּחוּד, יִפָּרֵד הַמַּאֲמִין מִן הַכּוֹפֵר, וְהוּא רֹאשׁ אֲמִתַּת־הַדָּת. וּמִי שֶׁנָּטָה מִמֶּנּוּ, לֹא יִתָּכֵן לוֹ מַעֲשֶׂה וְלֹא תִתְקַיֵּם לוֹ אֱמוּנָה. וּמִפְּנֵי זֶה, הָיָה תְּחִלַּת דִּבְרֵי הָאֱלֹהִים אֵלֵינוּ עַל הַר־סִינַי (שמות כ ב־ג) אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ׳, לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְגוֹ׳. וְהִזְהִירָנוּ אַחַר־כֵּן עַל יַד נְבִיאוֹ, בְּאָמְרוֹ (דברים ו ד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד. וְצָרִיךְ שֶׁתָּבִין הַפֶּרֶק הַזֶּה שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל עַד סוֹפוֹ, וְתִרְאֶה הֵיאַךְ נֶעְתְּקוּ בוֹ דְּבָרָיו מֵעִנְיָן לְעִנְיָן, וְכָלַל עֲשָׂרָה עִנְיָנִים כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת. וְהוּא, שֶׁצִּוָּנוּ לְהַאֲמִין בַּבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בְּאָמְרוֹ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ, וְלֹא הִתְכַּוֵּן בְּכָאן בְּאָמְרוֹ שְׁמַע לְשֵׁמַע־הָאֹזֶן, אַךְ הִתְכַּוֵּן לֶאֱמוּנַת־הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (שמות כד ז) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, (דברים ו ג) וְשָׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת וְגוֹ׳. וְכָל מַה שֶּׁבָּא עַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה בִּלְשׁוֹן שְׁמִיעָה, לֹא הִתְכַּוֵּן בּוֹ כִּי אִם לְהַאֲמִין וּלְקַבֵּל. וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר חִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין בַּאֲמִתַּת־מְצִיאוּתוֹ, חִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר, אֱלֹהֵינוּ. וְאַחַר־כֵּן חִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין כִּי הוּא אֶחָד־אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר, יְיָ אֶחָד. וְאַחַר שֶׁחִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין וּלְקַבֵּל שְׁלֹשָׁה הָעִנְיָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר זָכַרְנוּ, נֶעְתַּק מֵהֶם אֶל

מַה שֶּׁאָנוּ חַיָּבִים לְחַבֵּר אֲלֵיהֶם, וְהוּא, אַהֲבַת הָאֵל בְּלֵב שָׁלֵם בַּסֵּתֶר וּבַגָּלוּי, בְּנַפְשֵׁנוּ וּבִמְאֹדֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר (דברים ו ה) וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ. וַאֲנִי עָתִיד לְבָאֵר הָעִנְיָן הַזֶּה בְּשַׁעַר אַהֲבַת־הָאֵל בְּעֵזֶר הַצּוּר. וְאַחַר־כֵּן נֶעְתַּק מֵהֶם לְהַזְהִיר עַל חוֹבוֹת הַלְּבָבוֹת בְּאָמְרוֹ (שם שם ו) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ. רוֹצֶה לוֹמַר, שֶׁתַּדְבִּיקֵם אֶל לִבְּךָ וְתַאֲמִין בָּם בְּמַצְפּוּנֶךָ. וְאַחַר־כֵּן נֶעְתַּק מֵהֶם אֶל מִצְוֹת הָאֵבָרִים שֶׁהֵם כּוֹלְלִים הַיְּדִיעָה וְהָעֲשִׂיָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם שם ז) וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם, שֶׁאִם לֹא יִהְיֶה לְךָ בֵּן, אַל תָּשִׂים הַבֵּן עִלַּת קְרִיאָתְךָ אוֹתָם. וְאַחַר־כֵּן אָמַר (שם) בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ, שֶׁאֵין נִמְנָע מִן הַלֵּב וּמִן הַלָּשׁוֹן מַה שֶּׁהֵם חַיָּבִים בּוֹ כְּמוֹ שֶׁאֶפְשָׁר לְנִמְנָע מִשְּׁאָר הָאֵבָרִים, כַּאֲשֶׁר הִקְדַּמְנוּ מֵחִיּוּב מִצְוֹת הַלְּבָבוֹת תָּדִיר, בִּפְתִיחַת הַסֵּפֶר הַזֶּה. וְכָל זֶה,

לְהַזְהִיר עַל מַה שֶּׁהִקְדִּים בְּמַאֲמַר (שם שם ו) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ, שֶׁתִּהְיֶה רְגִילוּת לְשׁוֹנוֹ בָּהֶם תָּמִיד מְבִיאָה לִידֵי זִכְרוֹן הַלֵּב, וְלֹא יִפְנֶה לִבּוֹ מִזֵּכֶר הָאֱלֹהִים תָּמִיד. וְזֶה דּוֹמֶה לְמַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תהלים טז ח) שִׁוִּיתִי יְיָ לְנֶגְדִּי תָמִיד. וְאָמַר הַכָּתוּב (דברים ל יד) כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂתוֹ. וְאַחַר־כֵּן נֶעְתַּק מֵחוֹבוֹת הָאֵבָרִים אֶל מַה שֶּׁיֵּשׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה בִּלְבַד, וְשָׂמָהוּ שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים בְּאָמְרוֹ (שם ו ח-ט) וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ, וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ, וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ. וְהֵם: תְּפִלָּה שֶׁל יָד, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, וְהַמְּזוּזָה. וְכֻלָּם גּוֹרְמִים לִזְכּוֹר אֶת הַבּוֹרֵא וּלְאַהֲבוֹ בְּלֵב שָׁלֵם, וְלִכְסוֹף לוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב בְּחֻקֵּי זִכְרוֹן אַהֲבַת הָאוֹהֲבִים (שיר-השירים ח ו) שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל־לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל־זְרוֹעֶךָ וְגוֹ'. [וְאָמַר (ישעיה מט טז) הֵן עַל־כַּפַּיִם חַקֹּתִיךְ. וְאָמַר (חגי ב כג) אֶקָּחֲךָ זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל עַבְדִּי נְאֻם־יְיָ וְשַׂמְתִּיךָ כַּחוֹתָם]. וְאָמַר (שיר-השירים א יג) צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי, בֵּין שָׁדַי יָלִין. וְשָׂם אוֹתָם שְׁלֹשָׁה כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ חֲזָקִים וְקַיָּמִים יוֹתֵר, כַּאֲשֶׁר אָמַר הֶחָכָם (קהלת ד יב) וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק.

וְהַפֶּרֶק הַזֶּה כּוֹלֵל עֲשָׂרָה עִנְיָנִים, חֲמִשָּׁה מֵהֶם רוּחָנִיִּים, וַחֲמִשָּׁה מֵהֶם גַּשְׁמִיִּים. וְהָרוּחָנִיִּים, תְּחִלָּתָם, שֶׁהַבּוֹרֵא נִמְצָא. וְהַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ. וְהַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהוּא אֶחָד. וְהָרְבִיעִי, שֶׁנֶּאֱהָבֵהוּ. וְהַחֲמִישִׁי, שֶׁנֶּאֱהַב אוֹתוֹ בְּלֵב שָׁלֵם. וְהַחֲמִשָּׁה הַגַּשְׁמִיִּים, תְּחִלָּתָם, וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ. וְהַשֵּׁנִי, וְדִבַּרְתָּ בָּם. וְהַשְּׁלִישִׁי, וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ. וְהָרְבִיעִי, וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְהַחֲמִישִׁי, וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ.

וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (ברכות יג א) לָמָּה קָדְמָה שְׁמַע לִוְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ? כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת־שָׁמַיִם תְּחִלָּה, וְאַחַר־כָּךְ יְקַבֵּל עָלָיו עֹל מִצְוֹת. וְעַל כֵּן רָאִיתִי לְהַקְדִּים שַׁעַר הַיִּחוּד עַל שְׁאָר שַׁעֲרֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה. וְצָרִיךְ שֶׁאֲבָאֵר עַתָּה מֵעִנְיַן הַיִּחוּד בְּלֵב שָׁלֵם עֲשָׂרָה עִנְיָנִים:

הָרִאשׁוֹן, מַה גֶּדֶר הַיִּחוּד בְּלֵב שָׁלֵם.

וְהַשֵּׁנִי, עַל כַּמָּה חֲלָקִים מִתְחַלֵּק עִנְיַן הַיִּחוּד.

וְהַשְּׁלִישִׁי, אִם נִתְחַיֵּב לַחְקֹר עָלָיו בְּדֶרֶךְ־הָעִיּוּן אִם לֹא.

וְהָרְבִיעִי, אֵיךְ דֶּרֶךְ מֶחְקָרוֹ, וּמָה אָנוּ צְרִיכִין לָדַעַת תְּחִלָּה קֹדֶם שֶׁנַּחְקֹר עַל הַיִּחוּד.

וְהַחֲמִישִׁי, לְבָרֵר הַהַקְדָּמוֹת אֲשֶׁר יִתְבָּרֵר מֵהֶן כִּי יֵשׁ לָעוֹלָם בּוֹרֵא, בְּרָאוֹ מֵאַיִן.
וְהַשִּׁשִּׁי, הֵיאַךְ נְבִיאֵם לְקַיֵּם מְצִיאוּת הַבּוֹרֵא.

וְהַשְּׁבִיעִי, לְהָבִיא רְאָיוֹת שֶׁהוּא אֶחָד.
וְהַשְּׁמִינִי, לְבָאֵר עִנְיְנֵי הָאֶחָד־הָעוֹבֵר וְהָאֶחָד־הָאֱמֶת.
וְהַתְּשִׁיעִי, שֶׁהָאֵל יִתְבָּרַךְ אֶחָד־אֱמֶת, וְאֵין אֶחָד־אֱמֶת זוּלָתוֹ.
וְהָעֲשִׂירִי, בְּמִדּוֹת הָאֱלֹהִיּוֹת הַמֻּשְׂכָּלוֹת וְהַכְּתוּבוֹת, וְהַפָּנִים אֲשֶׁר יִתְבָּאֵר מֵהֶן לְקַיְּמָן לוֹ וּלְהַרְחִיקָן מִמֶּנּוּ.

– من كتاب الهداية الى فرائض القلوب

للحبر بحيا بن يقودا .

من الباب الاول : باب التوحيد

בחיי בן יוסף בן פקודה, 1080 :ספר חובות הלבבות

תרגום יהודה אבן תבון ,ירושלים ,תובב"א

מן היריד

מַה פִּתְאֹם 'מִן הַיָּרִיד'?

'מִן הַיָּרִיד' וְאֶפְשָׁר לִקְרֹא גַּם 'מִן הַחַיִּים', כִּי הַחַיִּים דּוֹמִים הֵם לְיָרִיד. כָּל אָדָם אוֹהֵב לוֹמַר, שֶׁהַחַיִּים דּוֹמִים לְמַשֶּׁהוּ, מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא מֵבִין אוֹתוֹ. לְמָשָׁל, נַגָּר אֶחָד אָמַר פַּעַם: 'הָאָדָם דּוֹמֶה לְנַגָּר: הַנַּגָּר חַי וָחַי – עַד שֶׁהוּא מֵת, וְכָךְ גַּם הָאָדָם'... פַּעַם שָׁמַעְתִּי סַנְדְּלָר אֶחָד אוֹמֵר, שֶׁחַיֵּי הָאָדָם דּוֹמִים לְזוּג נַעֲלַיִם: כָּל זְמַן שֶׁהַסֻּלְיוֹת[1] טוֹבוֹת, הַנַּעֲלַיִם – הֵן נַעֲלַיִם, וְכַאֲשֶׁר הַסֻּלְיוֹת מַפְסִיקוֹת לְמַלֵּא אֶת הַתַּפְקִיד שֶׁלָּהֶן – בָּא הַסּוֹף. וּבַעַל־עֲגָלָה חוֹשֵׁב, שֶׁהָאָדָם דּוֹמֶה לְסוּס, לְהַבְדִּיל[2]. לָכֵן, אֵין פֶּלֶא אִם אָדָם כָּמוֹנִי, שֶׁחֲצִי מֵאָה שָׁנִים עָבְרוּ עָלָיו בְּרַעַשׁ, אוֹמֵר – כַּאֲשֶׁר הוּא יוֹשֵׁב לִכְתֹּב אֶת סִפּוּר חַיָּיו – שֶׁחַיָּיו דּוֹמִים לְיָרִיד.

וּבְכָל זֹאת אֵין הַדָּבָר בְּדִיּוּק כָּךְ: מִן הַיָּרִיד – זֹאת אוֹמֶרֶת הַדֶּרֶךְ בַּחֲזָרָה, אוֹ מַה שֶּׁהָאָדָם פָּעַל בַּיָּרִיד. אָדָם, כְּשֶׁהוּא נוֹסֵעַ אֶל הַיָּרִיד, הוּא מָלֵא תִּקְווֹת, עֲדַיִן אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ עוֹד מַה יִּמְצָא שָׁם, וּבַמֶּה יַצְלִיחַ שָׁם... לָכֵן הוּא מְמַהֵר כָּל־כָּךְ, הוּא עָף, אֵין לוֹ זְמַן – אַל תַּפְרִיעוּ לוֹ, אַל תִּשְׁאֲלוּ אוֹתוֹ שְׁאֵלוֹת! אֲבָל כַּאֲשֶׁר הוּא חוֹזֵר מִן הַיָּרִיד, כְּבָר יוֹדֵעַ הוּא מַה הִשִּׂיג שָׁם, בַּמֶּה הִצְלִיחַ, וְאֵינֶנּוּ רָץ כָּל־כָּךְ; עַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ זְמַן, הוּא יָכוֹל גַּם לְסַפֵּר לַאֲחֵרִים, לְאַט־לְאַט, לֹא בִּמְהִירוּת, הַכֹּל הַכֹּל: אֶת מִי פָּגַשׁ, מָה רָאָה וּמַה שָּׁמַע.

פְּעָמִים רַבּוֹת שָׁאֲלוּ אוֹתִי יְדִידַי, מַדּוּעַ לֹא אֲסַפֵּר לַקּוֹרְאִים אֶת סִפּוּר חַיַּי. הִגִּיעַ הַזְּמַן, אוֹמְרִים הֵם; חֲוָה יִהְיֶה בְּוַדַּאי גַּם מְעַנְיֵן. שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְדִידַי, וּפְעָמִים אֲחָדוֹת נִסִּיתִי לָגֶשֶׁת לָעֲבוֹדָה הַזֹּאת; אֲבָל בְּכָל פַּעַם דָּחִיתִי[3] אֶת הַדָּבָר עַד... עַד שֶׁבָּא הַיּוֹם וְהָיָה לִי הַכָּבוֹד – עוֹד לִפְנֵי שֶׁהָיִיתִי בֶּן חֲמִשִּׁים

שָׁנָה – לְהִפָּגֵשׁ פָּנִים אֶל פָּנִים עִם הוֹד מַלְכוּתוֹ מַלְאַךְ־הַמָּוֶת; וּלְגַמְרֵי לֹא בִּצְחוֹק – כִּמְעַט, כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי לְאוֹתוֹ מָקוֹם, שֶׁמִּמֶּנּוּ אֵין כּוֹתְבִים עוֹד מִכְתָּבִים, אֵין שׁוֹלְחִים חֲבִילוֹת, וְאֵין מוֹסְרִים אֲפִלּוּ דְּרִישַׁת־שָׁלוֹם. בְּקִצּוּר, עָמַדְתִּי לְהַגִּיד לְכֻלָּם שָׁלוֹם בָּעוֹלָם הַזֶּה – וְאָז אָמַרְתִּי אֶל עַצְמִי: 'עַכְשָׁו הַזְּמַן הַנָּכוֹן. שֵׁב וּכְתֹב הַיּוֹם, כִּי אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מָתַי יָבוֹא יוֹמוֹ. אִם יוֹם אֶחָד תַּעֲזֹב אֶת הָעוֹלָם, יְכוֹלִים לָבוֹא אֲנָשִׁים שֶׁחוֹשְׁבִים, כִּי הֵם מַכִּירִים וְיוֹדְעִים אוֹתְךָ, וְהֵם יְסַפְּרוּ דְּבָרִים, שֶׁלֹּא הָיוּ מֵעוֹלָם. זֶה כְּדַאי לְךָ? וּבְכֵן, קַח וְשֵׁב, אַתָּה בְּעַצְמְךָ, וּכְתֹב וְסַפֵּר מִי אַתָּה, כִּי אַתָּה מַכִּיר אֶת עַצְמְךָ יוֹתֵר טוֹב מִכֻּלָּם!'

אֲבָל קַל לְהַגִּיד: 'לִכְתֹּב אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה', זֹאת אוֹמֶרֶת – סִפּוּר חַיִּים שֶׁל אֱמֶת, הָיִיתִי אוֹמֵר, וִדּוּי בִּפְנֵי כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. כְּתִיבַת אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה וּכְתִיבַת צַוָּאָה – כִּמְעַט וְהֵן דָּבָר אֶחָד. וְעוֹד: קָשֶׁה לְאָדָם, שֶׁבָּא לְסַפֵּר עַל עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא לְצַיֵּר אֶת עַצְמוֹ בִּפְנֵי הַקָּהָל בִּצְבָעִים יָפִים, כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ אוֹתוֹ כְּבָחוּר נָעִים וְנֶחְמָד. לָכֵן בָּחַרְתִּי בְּצוּרָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה: צוּרָה שֶׁל רוֹמָן בִּיוֹגְרָפִי. בְּרוֹמָן זֶה אֲסַפֵּר עַל עַצְמִי בְּגוּף שְׁלִישִׁי, זֹאת אוֹמֶרֶת – שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם הַסּוֹפֵר יְסַפֵּר אֶת סִפּוּר הַחַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם הָאָדָם. זֶה יִהְיֶה סִפּוּר פָּשׁוּט וַאֲמִתִּי, וַאֲסַפֵּר אוֹתוֹ לְאַט־לְאַט, חֵלֶק אַחַר חֵלֶק, כָּל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה לְחוּד. וּמִי שֶׁנּוֹתֵן לָאָדָם כֹּחַ לִזְכֹּר כָּל מַה שֶּׁקָּרָה לוֹ – הוּא יַעֲזֹר לִי שֶׁלֹּא אֶשְׁכַּח דָּבָר מִן הַמִּקְרִים שֶׁעָבְרוּ עָלַי, וְלֹא אִישׁ מִן הָאֲנָשִׁים שֶׁפָּגַשְׁתִּי בַּיָּרִיד הַגָּדוֹל, שֶׁהִתְהַלַּכְתִּי בּוֹ בַּחֲמִשִּׁים הַשָּׁנִים שֶׁל חַיַּי.

من كتـــاب

שלום עליכם (1859 — 1919): ילקוט

(עברית קלה) ירושלים 1962

כד. מה יפית יפת העין

«מַה יָּפִית, יְפַת הָעַיִן
וּשְׁכוּרַת וְלֹא מִיַּיִן!

הַיָּפָה, אָנָה תֵּזְלִי
וּלְאַט עָלַי לְבָבוֹת מִשְׁלִי!
הַעַל חַטֹּאתָם תִּכְלִי
שֶׁחָטְאוּ בְּמַרְאֵה עַיִן?

נָא הַרְאִי אֶת־מַרְאַיִךְ!
מַה תַּחְשְׂכִי אֶת־פָּנַיִךְ
בַּל יֶחֱזוּ בָךְ חוֹזַיִךְ!
מִמֵּךְ לֹא תִשְׂבַּע עַיִן!

הֵן לִבְנַת סַפִּיר לְחָיַיִךְ
וּמִתְּאָרֵךְ עֶדְיוֹת עֲדָיַיִךְ.
אֵיךְ לֹא יָאוּ לְהַבִּיט יָפְיֵךְ
הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן?»

«דוֹדִי, אֲשֶׁר יָעִיר לְהָבִים,
לְכָה נִתְעַלְּסָה בָאֳהָבִים

החשק

מִיֵּין חִכִּים, כִּי טוֹבִים
דּוֹדַיִךְ מִיָּיִן.»

שְׁתוּ, דוֹדִים, וְשִׁכְרוּ רֵעִים
בְּבֵית נָדִיב מַטַּע שׁוֹעִים
וּבְשִׂמְחַת בֶּן שַׁעֲשׁוּעִים
הַשְׁקוּ הַנְּזִירִים יַיִן!

כה. ליל גלתה אלי צביה

לֵיל גָּלְתָה אֵלַי צְבִיָּה נַעֲרָה
חַמַּת לְחָיֶיהָ וְצַמַּת שַׂעֲרָהּ
צָהֹב – כְּעֵין אֹדֶם בְּכַסּוּתוֹ עֲלֵי
רֶקֶת בְּדֹלַח לַח תְּמוּנַת תָּאֳרָהּ –
דָּמְתָה כְּשֶׁמֶשׁ, בַּעֲלוֹתָהּ תַּאְדִּים
אֶת־עֵינֵי נֶשֶׁף בְּלַהַב זָהֳרָהּ.

כו. שלום לצביה נערה

שָׁלוֹם לִצְבִיָּה נַעֲרָה – / וְאִם אֵשׁ חִשְׁקָהּ בִּי בָעֲרָה!

יַעֲלֶה כַּשֶּׁמֶשׁ עָלְתָה –
דּוֹדָהּ בְּנֶדוּדָהּ עִנְּתָה.
אִם הָרָעָה לִי כָלְתָה
מֵאִתָּהּ, אוֹ אִם נָדְרָה / וּלְהָרְגִי אִסָּר אֱסָרָה!

חַיִּים בִּרְצוֹנָהּ יִשְׁכְּנוּ,
וּרְפָאִים עִמָּהּ נִתְכְּנוּ,
מִדְּבָרֶיהָ חֵן יִתְּנוּ
בְּדֹלַח מִפִּיהָ סְגוּרָה – / וּמֵעָיו שְׁנֵי טוּרִים חִבְּרָה.

צְהֻבַּת שֵׂעָר תְּמִימַת יֹפִי
צְבִיָּה – וְאֵיךְ כַּאֲרִי תִטְרְפִי?
הֲטוֹב כִּי אִישׁ נָקִי תְּגֹפִי?
בְּעֵינַךְ נַפְשִׁי לֹא יָקְרָה – / בְּעֵינַי דִּמְעָה לָךְ נִגְּרָה.

הֵן בִּלְחָיַיִךְ שָׁהֲדִי –
דָּמִי, כִּי עָלַי תִּשְׁקְדִי
לִסְפּוֹתִי טֶרֶם מוֹעֲדִי:
זֹאת חַטָּאתֵךְ לֹא נִסְתְּרָה – / רְאִי כִּי לֹא תוּכְלִי כַּפְּרָהּ!

אֶזְכֹּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יָעֲדָה
לְהַחֲיוֹתִי בוֹ – וְלֹא בָגְדָה.
וּבִשְׁנֵי תַפּוּחִים רִפְּדָה
נַפְשִׁי וּלְגוּפִי חָזְרָה, / וְקֹדֶם אוֹתִי בָּם דָּקְרָה.

כָּל־הַיּוֹם צִדִּי חִבְּקָה
וְעֵת בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ חָמְקָה
לָלֶכֶת לָהּ וּמַר צָעֲקָה...

כז. לקראת חלל חשקך

לִקְרַאת חֲלַל חִשְׁקֵךְ קְרַב הַחֲזִיקִי
וּבְאֵשׁ נְדוֹד הָאַהֲבָה הַדְלִיקִי,
מָאַסְתְּ בִּי, עַל־כֵּן תְּרִיקִין לִי חֲנִית,
וַאֲנִי בְנַפְשִׁי אֶמְאֲסָה – הָרִיקִי!
רַעְיַת צְבִי, לֹא טוֹב הֱיוֹת דּוֹדֵךְ שְׁבִי –
קָרְבִי וְרִכְבִי הַנְּדוֹד הַרְחִיקִי.
עֶרֶשׂ דְּוַי הִפְכִי לְעֶרֶשׂ תַּעֲנוּג –
וּדְבַשׁ וְחָלָב אוֹהֲבֵךְ הָנִיקִי!

כח. עפרה תכבס

עָפְרָה תְּכַבֵּס אֶת־בְּגָדֶיהָ בְּמֵי
דִמְעִי וְתִשְׁטָחֵם לְשֶׁמֶשׁ זָהֳרָהּ,
לֹא שָׁאֲלָה מֵי הָעֲיָנוֹת – עִם שְׁתֵּי
עֵינַי, וְלֹא שֶׁמֶשׁ – לְיֹפִי תָאֳרָהּ.

— من المجموعة الشعرية للحبر يهودا اللوى
יהודה הלוי (1092 — 1167): שירים נבחרים
ירושלים, תל-אביב, תש"ל

מִכְתָּב קָטָן לִי כָתָבָה

מִכְתָּב קָטָן לִי כָתָבָה,
וּבַמִּכְתָּב כָּתוּב לֵאמֹר:
„כֹּל שֶׁנַּפְשִׁי כֹּה אָהֵבָה,
כֹּל שֶׁרוּחִי כֹּה סִפֵּחָה,
מַה־שֶּׁהָיָה לִי מְקוֹר חַיִּים,
מַשְׂאַת נֶפֶשׁ וֶאֱמוּנָה –
אִם כָּל־אֵלֶּה, דּוֹד לְבָבִי,
מַעְיַן חַיַּי, נֶפֶשׁ נַפְשִׁי,
אִם כָּל־אֵלֶּה הָיוּ חֲלוֹם?

הֲשָׁכַחְתָּ? לֹא, לֹא תוּכָל!
לֹא! לֹא תָזִיד שְׁכֹחַ נֶצַח
מַה־שֶּׁנָּתַן נִשְׁמַת רוּחַ
חַיִּים אַחַת אֶל־אַפֵּינוּ;
מַה־שֶּׁהִדְלִיק שֶׁמֶשׁ אַחַת
בַּשָּׁמַיִם עַל רֹאשׁ שְׁנֵינוּ;
מַה־שֶּׁיָּצַק חֲלוֹם פָּז אֶחָד
עַל־רוּחֵנוּ הַמְאֻחֶדֶת –
לֹא! לֹא תָזִיד יָד לִשְׁלֹחַ,
לִנְתֹּשׁ אֶת־הַפֶּרַח נָטַע
אֵל לְבַדּוֹ בִּלְבָבֵנוּ" –
קָרֹא אֶקְרָא אֶת־הַמִּכְתָּב.
וּכְיָד רַכָּה וַעֲנֻגָּה
תַּחֲרֹת פֹּה עַל־צוּר לְבָבִי
מִשְׁנֵה דִבְרֵי הָאִגֶּרֶת:

„לֹא! לֹא תָזִיד יָד לִשְׁלֹחַ,
לִנְתֹּשׁ אֶת־הַפֶּרַח נָטַע
אֵל לְבַדּוֹ בִּלְבָבֵנוּ."

וּמִזְּהַב הָאוֹר הַבָּהִיר
הַשֹּׁטֵף בְּעַד חַלּוֹנִי
אֶל חֲדַר בֵּיתִי, תָּקוּם שֵׁנִית
תַּזְהִיר נֶגְדִּי דְמוּת תַּבְנִיתָהּ;
הִנֵּה הִיא בְּעֶצֶם תֻּמָּהּ:
קַלָּה הִיא עַל כַּנְפֵי רוּחַ
וּכְצִפֹּרֶת כְּרָמִים תִּנְהַר,
כְּלִילַת אוֹר וּבַת נְגֹהוֹת,
כְּמוֹ מִן־אוֹר לְאוֹר נִבְרָאָה –
הִנֵּה הִנָּן הָעֵינַיִם,
תְּאֹמֵי יוֹנִים מְלֵאוֹת שֶׁקֶט,
שֶׁמִּסְּבָבוֹתֵיהֶן יָאִיר
חֶרֶשׁ חֶרֶשׁ אוֹר שֶׁל־שָׁלוֹם,
אוֹר שֶׁל־חֶסֶד, טֹהַר נֶפֶשׁ –

וּבְזֹהַב הָאוֹר הַבָּהִיר
בְּתוֹכָחָה חֲרִישִׁית קָמוֹת
נֶגְדִּי עַתָּה הָעֵינַיִם,
וּמִיתוּנִי בְּתוֹכַחְתָּן;
דּוּמָם צוֹפוֹת וְשׁוֹאֲלוֹת:
הָהּ! הַאֻמְנָם כָּל־זֶה, דּוֹדִי,
הָיָה מִקְסַם שָׁוְא וַחֲלוֹם?

לֹא, תַּמָּתִי! כִּי אָהַבְתִּי
וָאֹהֲבֵךְ בֶּאֱמוּנָה;
גַּם כִּי שַׁבְתִּי מֵאַחֲרַיִךְ –
מֵאַהֲבָה זֹאת עָשִׂיתִי:
זַכָּה אַתְּ מִהְיוֹת לִי חֲבֶרֶת,
קְדוֹשָׁה אַתְּ מִשֶּׁבֶת עִמִּי;
אַתְּ הֲיִי לִי אֵל וּמַלְאָךְ,
לָךְ אֶתְפַּלֵּל וְאֶעֶבְדֵךְ;
אַתְּ הֲיִי לִי זִכְרוֹן קֹדֶשׁ;
זִרְחִי לִי בְּאוֹר הַחַמָּה,
רִמְזִי לִי מִכּוֹכַב מָרוֹם,
קִרְאִי לִי מֵהַלְמוּת לִבִּי
וּבִרְסִיס דִּמְעָתִי רְעָדִי –
לֹא! לְעָבְדֵךְ אֵל בְּרָאָנִי!
דִּמְעַת לֵילִי, רֹאשׁ אַנְחוֹתַי,
הַלְמוּת לִבִּי, נִשְׁמַת אַפִּי,
גַּם הָאַחֲרוֹן בַּחֲלוֹמוֹתַי –
אֵלֶּה יִהְיוּ קָרְבְּנוֹתַי
לָךְ אַקְרִיבָה עַד בֹּא יוֹמִי.

תרנ"ז.

ـ من المجموعة الشعرية لـ حييم نحمان بياليك

ח.נ.ביאליק (1873 — 1934) שירים

הוצאת דביר, תל-אביב, תשכ"ו

المراجع

ـ ربحى كمال : دروس اللغة العبرية .

بيروت 1963

ـ د . عونى عبد الرؤوف : قواعد اللغة العبرية .

بيروت القاهرة 1971

ـ محمد بدر : الكنز فى قواعد اللغة العبرية .

مصر المطبعة التجارية مصر 1926

— CHARLES. F. Jean : Grammaire Hébraïque élémentaire.
Paris : 1950

— David COHEM-Haïm ZAFRANI Grammaire de l'hébreu vivant P.U.F 1968

— P. Paul. JOUONS. J : Grammaire de l'hébreu biblique
Rome 1923

— J TOUZARD : Grammaire Hébraïque Abrégée Paris 1905
Grammaire Hébraïque Abrégée
Nouvelle édition Par A. ROBERT-Paris 1969.

אברהם אבן שושן :תקציר הדקדוק והתחביר
ירושלים 1974
ג.ברגשטרסר :: דקדוק הלשון העברית
הודפסת מ" לידדברסקי, ירושלים 1972
יהושע בלאו :תורת ההגה והצורות
הוצאת הקבוץ המאוחד 1972
יהודה רדאי :הצעד הראשון . ירושלים1970
:צעד צעד . ירושלים 1972
יצחק צדקה :הדקדוק העברי המעשה
ירושלים 1974
משה גושן גוטשטיין
:הדקדוק העברי השמושי
ירושלים -תל-אביב 1971
עוזי אורנן :המשפט הפשוט . ירושלים 1972
ד.ה.שאול ברקלי :לוח השמות השלם .ירושלים 1973
לוח הפעלים השלם .ירושלים 1968
ד"ר .שלמה הרמתי :
הלכה ומעשה בהוראת הלשון העברית
תל-אביב 1971

فهرس

אָב׳ אַבָּא	أب
אבה	اراد ، رغب
אֲבוֹי	والأسفاه
אָבוּס	مسمن
אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה	سيرة ذاتية
אֲבָל	لكن
אֶבֶן	حجر
אָבָק	غبار
אֵבֶר	عضو
אֲגֻדָּה	جمعية
אֱגוֹז	جوز
אגר	جمع
אִגֶּרֶת	رسالة
אֲדוֹן	سيد
אֲדוֹנָי	الله
אֲדִיבוּת	وداعة ، تأدب
אַדִּיר	جليل
אָדָם	انسان ، رجل
אֹדֶם	حمرة
אֲדָמָה	ارض
אֲדָר	شهر آدار
אַדֶּרֶת	مئزر
אהב	احب
אהד	تعاطف
אֲהָהּ	آه
אוֹ	أو
אוֹטוֹבּוּס	حافلة
אוֹי	والأسفاه
אֲוִיר	جو ، هواء
אוּלָם	قاعة
אוּלָם	مع ذلك
אָוֶן	جور
אוּנִיבֶרְסִיטָה	جامعة
אוֹר	نور
אוֹת	علامة ، حرف
אָז	اذ ، حينئذ
(מֵאָז)	منذ
אזל	زال ، نفذ
אֹזֶן	اذن
אָח	اخ
אַחַד עָשָׂר	احد عشر
אחז	تنبأ
אַחֲרֵי	بعد
אַחַת	واحدة
אַחַת-עֶשְׂרֵה	احدى عشرة
אִי	جزيرة ، ابن آوى

אֵיד	بليــة
אַיֵּה	اين ؟
אֵיזֶה	اي
אֵיזוֹ	ايــة
אֵיךְ	كيف
אֵיכָה	كيف
אֵיכוּת הַפְּעוּלָה	المفعول المطلق
אַיָּלָה	ظبية
אֵין	ليس
אֵיפֹה	اين .
אִישׁ, ר, אֲנָשִׁים	رجل ج رجال
אַכָּדִי	اكادى
אַכְזָב	كاذب
אֲכִילָה	تناول الطعام
אכל	اكل
אָכֵן	يقينا
אִכָּר	فلاح
אֶל	الى ، نحو
אֵל	الله ، قوة
אַל	لا ، كــلا
אֱלֹהַּ	الالــه
אֵלֶּה	هؤلاء
אֱלֹהִים	الله

אִלּוּ	ان كان
אִלְמָלֵי	لولا
אַלְמָנָה	ارملة
אֶלֶף	الــف
אָלֶף	آلــف
אַלְפַּיִם	الفــان
אֻלְפָּן	مدرسة لتعليم الكبار
אֵם	أم
אִם	ان ، اذا
אִמָּא	آمــى
אָמָה	أمــة
אֻמָּה	أمــة
אֱמוּנָה	ايمــان
אִמּוּת	برهان
אַמִּיץ	شجاع
אָמֵן	حقــا
אמר	قــال
אֲמֶרִיקָה	امريكــا
אָן	اين ، الى اين ؟
אַנְגְּלִית	اللغة الانجليزية
אָנָה	الى اين ؟
אָנוּ	نحــن
אֲנַחְנוּ	نحــن

אֲנַחְנוּ	نحن
אֲנִי	انا
אֳנִיָּה	سفينة
אָנֹכִי	أنا
אנן	حزن ، ناح
אָסוּר	ممنوع
אָסִיף	حصاد
אסף	جَمَع
אִסָּר	منع ، تحريم
אַף	كذلك
אַף־כִּי	مع أن
אַף־עַל־פִּי־כֵן	مع ذلك
אפה	خبز
אֲפִילוּ	حتى ، لو أن
אֹפֶן	كيفية
אָפְנָה	زى
אֶפֶס	صفر ، لاشىء
אֹפֶק	أفُق
אָפֹר	رمادى ، كئيب
אִי־אֶפְשָׁר	غير ممكن
אֵצֶל	عند
אַרְבֶּה	جراد
אַרְבַּע	اربع
אַרְבָּעָה	اربعة
אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	اربع عشر
אַרְבָּעָה עָשָׂר	اربعة عشر
אַרְבָּעִים	اربعون
אַרְגֶּנְטִינָה	الارجنتين
אֲרוּחָה	وجبة
אֲרוּחַת־בֹּקֶר	طعام الافطار
אֲרוּחַת־עֶרֶב	العشاء
ארח	استدعى
אֹרַח	نهج ، نمط
אֲרִי	اسد
אַרְיֵה	لبوأة
אֲרָם	آرم
אַרְמוֹן	قصر
אָרַס	استأجر
אֶרֶץ	ارض ، اسرائيل
אַרְצָה	الى اسرائيل
אַרְצוֹת־הַבְּרִית	الولايات المتحدة
אַרְצִי	مادى
אֵשׁ	نار
אִשָּׁה	انثى ، امرأة
אֲשֶׁר	الذى
אֶשְׁתָּקַד	السنة الماضية

אֶת, אֵת	علامة المفعول
אֵת	مع ، معا
אַתְּ	انت
אַתָּה	انت
אַתֶּם	انتــم
אֶתְמוֹל	البارحــة
אַתֶּן	انتــن

ב

בּ	ف ، بــ
בָּא (בוא)	جــاء
בֵּאוּר	بيان
בֵּאֵר	اوضح
בְּאֵר	بئــر
בַּאֲשֶׁר	حيثما
בְּבַקָּשָׁה	من فضلك
בָּבַת עַיִן	انسان العين
בֶּגֶד	لبــاس
בִּגְלַל	من اجــل
בַּד	تسش ، مخمل
בְּדִיּוּק	بالضبط
בְּדֹלַח	بلّــور
בֹּהוּ	يباب ، فراغ
בְּהֵמָה	بهيمة
בּוֹ	فيــه
בּוֹדְדוּת	انعزال
בּוּל	طابع بريد
בּוֹלֵט	بــارز
בּוֹרֵא	خالق
בזז	نهــب
בחן	جــرب
בֶּטֶן	بطّن
בְּטֶרֶם	لحظــة
בִּיטּוּי	عبارة
בִּיטָּחוֹן	آمّن
בִּין	فهم ، ادراك
בֵּין	بَيْن
בֵּינוֹנִי	المضارع الحالى
בֵּינְתַיִם	اثناء ذلك
בֵּיצָה	بيضة
בַּיִת	بيت
בֵּית	حرف الباء
בֵּית חוֹלִים	مستشفى
" חֲרֹשֶׁת	مصنع

בֵּית מִטְבָּחַיִם	مطبخ
" כֶּלֶא	سجن
" מַיִם	مرحاض
" הַמִּקְדָּשׁ	بيت المقدس
" מִרְקַחַת	صيدلية
" נִבְחָרִים	برلمان
" סֵפֶר	مدرسة
בְּכַוָּנָה	بقصد
בְּכוֹר	بِكْر
בַּל	لا
בִּלְבַד	فقط
בלט	برز
בלא	ابتلع
בִּלְתִּי	بدون
בִּנְיָן	بنيان
בַּעֲבוּר	من أجل
בְּעַד	لصالح
בעט	رفس
בַּעַל	صاحب ، سيد
בַּעַל־בַּיִת	برجوازى
בַּעַל חַיִּים	حيوان
בַּעַל מְלָאכָה	حِرَفى
בַּעֲלָה	مالكة ، سيدة

בַּעֲצַלְתַּיִם	ببطء
בְּעֶרֶךְ	تقريبا
בצר	جَمَع
בָּקָר	بقر
בֹּקֶר	صباح
בקש	بعث ، طلب
בַּר	حنطة
ברא	برأ
בָּרוּר	واضح
בַּרְזֶל	حديد
בֶּרֶךְ	ركبة
בְּרָכָה	بركة
ברק	برق
ברר	وضح
בִּשְׁבִיל	من اجل
בִּשְׁגָגָה	عفوا
בשל	طبخ
בְּשֶׁל	بسبب
בְּשָׁעָה	فى الوقت
בַּת	بنت

ג

גאה	ارتفع ، نما
גָאוֹן	مثقف ، لقب دينى
גֵב	لوح ، جراد
גבה	ارتفع ، طال
גַבָּה	حاجب
גִבּוֹר	رجل ، بطل
גְבִינָה	جبن
גָג	سطح
גָדָה	ضفة ، حافة
גָדוֹל	كبير ، عظيم
גדל	كبر
גדע	حطم ، قطع
גִדֵף	شتم
גָדֵר	حد ، سياج
גֵו	ظهر ، جذع
גוֹ	الخ (الي آخره
גוֹי	شعب ، أمة
גוּמִי	مطاط
גָוֶן	لون
גוּף	ضمير ، جسد
גור	سكن
גזר	نشر ، شذب
גִזְרַת הַפֹּעַל	صيغ الفعل

גַיְא	واد ، وهد
גיל	ابتهج
גָלוּי	ظاهر
גְלוּיָה	بطاقة بريد
גַם	ايضا
גִמֶל	حرف الجيم
גמר	انهى
גנב	سرق
גַפְרוּר	عود الثقاب
גֵר	غريب ، اجنبى
גרה	اهاج ، أثار
גְרוֹנִי	حلقى
גרונים חֲסֵרִים	صيغ الفعل الناقص
גרונים שְׁלֵמִים	صيغ الفعل السالم
גרם	سبب
גרש	طرد ، نفى
גֶשֶׁם	مطر ، جسم
גַשְׁמִי	مادى
גֶשֶׁר	جسر

ד

דֹּאַר	بريد
דִּבּוּר	خطاب
דִּבּוּר יָשִׁיר	خطاب مباشر
דִּבּוּר עָקִיף	خطاب غير مباشر
דְּבוֹרָה	نحلــة
דבק	لصق
דָּבָר	كلام ، شيء
דְּבַשׁ	عســل
דָּגֵשׁ	الشدة (فى النحو)
דוֹד	عم ، خال ، حبيب
דוֹדָה	عمة ، خالة
דָּוֶה	مريض ، حزين
דְּוַי	حزن ، اسى
דּוּמָם	سكوت
דּוֹר	جيل ، عهد
דַּי	كفايــة
דִּיּוּר	اسكان
דִּין	حكم ، قضى
דִּירָה	دار ، شقة
דלג	قفــز
דלק	اشعل
דָּלֶת	حرف الدال
דֶּלֶת	باب
דָּם	دم
דְּמוּת	مظهر، صورة، خيال
דִּמְעָה	دمعة
דַּעַת	معرفة ، ادراك
דפס	طبع
דפק	طرق ، خفق
דַּק	دقيق
דִּקְדּוּק	(علم النحو)
דַּקָּה	دقيقة
דקר	طعن
דִּרְדֵּר	دحرج ، بعثر
דְּרוּזִית	درزية (من الدروز)
דֶּרֶךְ	طريق
דַּרְכּוֹן	جواز ، جواز سفر
דֹּרֶן	هديــة
דרס	داس
דרש	طلب
דְּרָשָׁה	عظة ، تفسير
דָּשׁ	طية ، صدر السترة
דֶּשֶׁא	نبات ، عشب
דָּת	دين ، قانون

הֲ	هل ؟
הֵא	حرف الهاء
הֵא הַיְּדִיעָה	اداة التعريف
הֶאָח	ابتهاج ، هتاف
הָאֵלּוּ	هؤلاء
הַאִם	هل ؟
הַבְטָחָה	وعد
הבל	خطأ
הבר	لفظ
הֲבָרָה	مقطع
הֶגְיוֹן	منطق
הֶגְיוֹנִי	منطقى
הֵד	صدى
הָדָר	جلال ، جمال
הָה	آه
הוּא	هو
הוֹד	مجد
הוֹד מַלְכוּתוֹ	جلاله
הֹוֶה	مضارع حالى
הוֹבָה	والأسفاه
הוֹם	ضج
הוֹמֶה	ضاج
הוֹרִים	اسرة

הַזְמָנָה	استدعاء ، عمل تحت الطلب
הֲזָלָה	خفض الاسعار
הַזְרָקָה	حقن
הַטְעָמָה	النبر ، التشديد
הִיא	هى
הֵיאַךְ	كيف
הֵידָד	هتاف
הָיָה	كان
הִיוּ	واحسرتاه
הֵיטֵב	حسنا
הֵיכָל	هيكل
הֵיכָן	من اين ؟
הִכָּה	ضرب
הָלְאָה	وراء
הַלְוַאי	ليت
הֲלוֹם	هنا
הַלָּז	هذا
הַלָּזֶה	هذا
הַלֵּזוּ	تلك
הלך	ذهب
הלל	هلل
הַלָּלוּ	تلك (ج)

הַלְמוּת	خفقان
הֵם	هُـمْ
המה	اشتاق
הָמוֹן	جمهور
הֶמְיָה	ضوضاء
הֲמִית	انين ، هياج
הֵן	هُنَّ
הֵנָּה	هنـا
הִנְנִי	ها أنذا
הַס	اسكت ، صه
הֶסְגֵר	عزل ، هجر صحى
הִסּוּי	اسكات
הפך	قلب ، عكس
הֲפָרָה	الغاء ، محق
הרג	قتل
הֲרֵי	هوذا
הרס	دمر
הֶרֶף	رفة عين
הִתְחַבְּרוּת	ادماج
הִתְעוֹרְרוּת	يقظة

ו

וִדּוּי	اعتراف
וָו	حرف الواو
ו הַהִפּוּךְ	واو القلب
ו הַחִבּוּר	واو العطف
וִילוֹן	ستار
וַעַד	لجنـة
וָרֹד	وردى

ז

זֹאת	هذه
זבל	سكن ، قتل
זֶה	هذا
זֹהַר	اشراق
זוּג	مثنى
זדד	اساء ، تآمر
זוֹהָר	لماع
זָוִית	زاوية
זוּלַת	ما عدا
זֵידוֹן	شر ، مجرم
זִים	خيشوم
זַיִן	حرف الزاى

זַיִן	زَين
זכה	طهر
זְכוּכִית	زجاجة
זְכוּת	حق
זכר	ذكر
זָכָר	ذكر
זָמִיר	عندليب
זמן	استدعى
זִמְרָה	غناء ، موسيقى
זנב	اصطف
זָקֵן	شيخ
זקף	أقام ، رفع
זָרָה	غريبة
עֲבוֹדָה זָרָה	وثنية
זְרוֹעַ	ذراع
זֵרֵז	استعجل ، حث
זַרְזִיר	زرزور
זרח	اشرق
זֶרַע	زرع

ח

חִבּוּר	ربط ، وصل
חֶבֶט	ابزيم ، صدفة
חֲבִילָה	رزمة
חָבִית	خابية
חֲבָל	للاسف
חבק	عانق
חבר	خلط
חָבֵר	رفيق ، صديق
חֶבְרָה	مجتمع ، جمعية
חגג	احتفل ، عيد
חִגֵּר	اعرج
חדל	انقطع ، توقف
חדר	نفذ
חֶדֶר	غرفة
חֲדַר הָאֹכֶל	قاعة الاكل
חֹדֶשׁ	شهر
חוֹב	دين
חוּט	خيط
חוֹלָה	كثيب ، رمل
חוֹלֶה	مريض
חוֹלָם	ضم (نحو)
חוֹמָה	سور
חוֹמֶר	مادة ، خطورة
חוּץ	خارج
חוּץ־מִן	باستثناء
חוּצָה	نحو الخارج

חוֹר	ثقب
חוור	شحب
חוּשׁ	حس
חזה	نظر
חזם	شذب
חזק	قــوى
חזר	حضر ، عاد
חֲזָרָה	رجوع ، عودة
חטא	اخطأ
חִטָּה	حنطة
חָטוּף	مخطوف
חֲטַף פַּתָח	الفتحة المسروقة
חַי	حــى
חִידָה	لغــز
חִיּוּב	التزام
חַיִּים	حياة
חַיָּל	عسكرى
חִירִיק	كسرة
חֵית	حرف الحاء
חכה	انتظر
חִכִּי	حنكى
חָכְמָה	حكمة
חָלָב	حليب
חָלוּט	منقوع ، مقرر
חַלּוֹן	نافذة
חלט	قــرر
חָלִילָה	حاشا
חֲלִיפוֹת	تناوباً
חִלֵּל	دنــس
חָלָל	فجوة ، خواء
חָלָל	ضحية ، شهيد
חלף	توالى
חֵלֶק	جزء ، قسم
חֹם	حرارة
חַמָּה	الشمس ــ حمى
חֲמוֹר	حمار
חֲמִישִׁי	خامس
חמק	اختفى
חמרמר	احمر
חָמְרָנוּת	مادية
חֹמֶשׁ	خمس
חֲמִשָּׁה	خمسة
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	خمس عشرة
חֲמִשִּׁים	خمسون
חֵן	لطف ، فتنة
חִנְגָּה	رقص ، حفلة

חֲנוּת	حانوت
חֲנִיכַיִם	لثة
חֲנִית	رمح
חנך	ربى
חִנָּם	مجانا
חנן	اشفق ، رحم
חנק	خنق ، ضايق
חסה	لجأ ، احتمى
חָסֵר	ناقص
חִפּוּשׂ	بحث ، تفتيش
חֶפְצָה	رغبة ، أمنية
חֲצָאִית	تنوره
חֲצִי	نصف
חָצֵר	ساحة
חֹק	قانون
חִקּוּר	امتحان ، تحر
חַקְלָאוּת	زراعة
חַקְלַאי	مزارع
חַקְלָאִי	زراعي
חֵקֶר	بحث ، استفسار
חרב	جفف ، دمر
חֹרֶב	جفاف ، خراب
חָרְבָּה	ضربة ، طلل

חֲרָדָה	خوف
חָרוּץ	مجتهد
חָרִיף	حريق ، لاذع
חֲרִישִׁי	صامت ، ساكت
חַרְסָה	شمس
חֹרֶף	شتاء
חרף	شتّى
חרץ	اجتهد
חרשׁ	حرث
חֶרֶשׁ	سرّ
חֵרֵשׁ	اصم
חֹרְשָׁה	قرية صغيرة
חרת	حفر
חשׁב	تصور ، فكر
חֶשְׁבּוֹן	حساب
חֶשְׁבּוֹנָאִי	محاسب
חשׂך	انقطع
חַשְׁמַל	كهرباء
חֲתִימָה	خاتمة
חָתָן	عريس ، حتن

ט

טֶבַע	طبيعة
טהר	طهر
טָהוֹר	طاهر

טוֹב	طيب ، جيد
טוֹנִיקָה	قوة ، صحة
טוּר	صف
טֹטָפֹת	عصابة الجبين
טִיחַ	جص ، طين
טַיָּס	طيار
טֵית	حرف الطاء
טמן	كنـــز
טַף	طفـــل
טפח	ربى ، تعهد
טִפֵּשׁ	أبلـــه
טרח	جاهد ، حاول
טֶרְמוֹמֶטֶר	ترمومتر
טרק	دق ، اصطدم
טְרַקְלִין	غرفة استقبال

יאה	تانـــق
יְאוֹר	قناة ، محبرة
יְבוּא	استيراد
יבל	حمل ، نقل
יָבָל	مجرى ، نهر
יבש	يبس
יַבָּשָׁה	اليابسة
יגע	جد ، كد
יָד , יָדַיִם	يد ، يدان
ידד	صادق
יָדוּעַ	معروف
ידע	علم ، عرف
יָה	اللـــه
יְהוּדִי	يهودى
יוֹד	حرف الياء
יוֹם־יוֹמַיִם	يوم ، يومان
יוֹם רִאשׁוֹן	يوم الاحد
" שֵׁנִי	يوم الاثنين
" שְׁלִישִׁי	يوم الثلاثاء
" רְבִיעִי	يوم الاربعاء
" חֲמִישִׁי	يوم الخميس
" שִׁשִּׁי	يوم الجمعة
יוֹם שַׁבָּת	يوم السبت
יוֹנָה	يمامـــة
יוֹצֵא	متعد (الفعل)
יוֹתֵר	اكثر
יִחוּד	توحيد
יָחִיד	مفرد
יִחֵס	نسب ، عزا

מִלּוֹת הַיַּחַס	حروف النسب
שֵׁם הַיַּחַס	المنسوب
יְיָ	الله
יַיִן	خمر
יכל	استطاع ، قوى على
ילד	ولد
יֶלֶד	ولد ، ابن
יַלְדָּה	ابنة
יַלְדוּת	طفولة
יָם	يم
יָמִים	أيام
מִיָּמִים יָמִימָה	منذ الازل
יָמִין	يمين
יָמִינָה	جهة اليمين
ינק	ارض
יסד	اسس
יְסוֹד	اساس
יְסוּרִים	اسى
יעד	وعد
יְעִילוּת	نجاعة ، فائدة
יַעַן	لان ، سبب
יְעָרָה	احراش
יָפֶה	جميل ، حسن

יֹפִי	فتنة
יצג	عرض
יצק	سبك ، صب
יְצַר	مبدع
יצת	اضرم ، احرق
יְקוֹד	اشتعال
יקע	خلع
יָקָר	غال ، عزيز
ירד	ورد
ירה	علم ، شرع
יָרִיד	معرض
יָרֵךְ	ورك
יָרֹק	اخضر
ירשׁ	ورث
ישׁב	جلس ، سكن
יַשְׁבָן	مؤخرة ، عجز
ישׁן	وسن ، نام
יָשָׁן	قديم
יָשֵׁן	نائم
יָשָׁר	مستقيم
יָתוֹם	يتيم
יִתָּכֵן	يحتمل

כְּ	كـــ ، مثل ، عندما
כְּ	شأن ... شأن
כְּאֵב	ألم ، وجع ، حزن
כבד	ثقل
כָּבֵד	ثقيـــل
כבה	خبا
כְּבִישׁ	طريق
כבס	غسل الملابس
כְּבָר	منذ زمان
כִּבְשָׂה	نعجة
כְּגוֹן	مثـــل
כַּד	جرة
כְּדַאי	جدير بالاهتمام ،
כַּדּוֹמֶה	وما أشبه
כֹּה	هكذا
כּוֹבַע	قبعة
כִּוֵּן	قصـــد
כּוֹס	كأس
כּוּתְנָה	قطن
כָּחוֹל	ازرق
כחש	هزل ، نحف
כִּידוֹן	رمح ، حربة
כֵּיוָן	مباشرة
כִּיס	جيب ، جراب
כִרוּרְגִיָה	جراحة
כִּירַיִם	موقد
כָּכָה	هكذا
כָּל	كـــل
כָּל־אֵימַת שֶׁ	وقتما
כָּל־בּוֹ	سوق ، بزار
כָּל זְמַן שֶׁ	طالمـــا
כָּל־צְדָדִי	شامل
כֶּלֶא	سجن
כַּלְבָּה	كلبـــة
כַּלָּה	عروس
כָּלוּא	مسجون
כְּלוּלוֹת	خطبة
כְּלוּם	لاشيء
כְּלָלִי	عـــامّ
שֵׁם כְּלָלִי	اسم نكرة
כלס	حجل
כְּלַפֵּי	ازاء
כֶּם	أنتم (ضمير متصل)
כַּמָּה	كَـــمْ
כְּמוֹ	مثل ، كما
כָּמוֹנִי	مثلِـــي

כמן	كَمَن
כִּמְעַט שֶׁ...	تقريبا
כֵּן	نعم
כִּנּוּי	ضمير
כִּנּוּי הַהֶמְשֵׁךְ	اسم الموصول
כְּנֶסֶת	الكنيست ، البرلمان
כנע	اقنع
כָּנָף	جناح
כִּסֵּא	كرسي
כסה	اخفى
כִּסּוּף	اشتياق
כסף	تشوف
כֶּסֶף	فضة
כָּעֵת	الآن
כעס	غضب
כף	حرف الكاف
כַּף	كف ، سلطة ، ملعقة
כְּפָר	قرية
כַּרְטִיס	تذكرة
כַּרְטִיס	تذكرة
כֶּרֶם	كرم ، بستان
כֶּרַע	كراع ، رجل
כַּשּׁוּרָה	على ما يرام
כתב	كتب
כִּתָּה	فصل ، غرفة الدرس
כָּתוּב	مكتوب ، (التوراة)
כֹּתֶל	حائط
כֻּתֹּנֶת	قميص
כָּתֵף	كتف
כֹּתֶת	جذع

ל

לְ	الى ، نحو
לֹא	لا ، ليس
לֹא־כִּי	ليس الامر كذلك
לְאַלְתַּר	فورا
לֵב	قلب
לְבִיאָה	لبؤة
לָבָן	ابيض
לְבֵנִים	تصبين
לבש	لبس
לגז	ذرى ، كدس
לֶהָבָה	لهب
לוֹ	له
לוּ	لو ، ليت
לְוַאי	مصاحب ، ثانوى
לוּחַ	لوح

לוּחַ הַמְּחִיר	لائحة الاسعار
לוּלֵא	لو لم ، لولا
לוּלֵא	لولم ، لولا
לוּן	ارتــاح
לַח	نَضِـــــر
לְחוּד	على حدة
לְחִי	خدّ
לַחֲלוּטִין	اطلاقا
לחם	حارب
לֶחֶם	خبـــز
לחש	همس
לַיִל	ليـــل
לַיְלָה	ليلة
לְךָ	لــكَ
לָךְ	لــكِ
לִכְדֵי	حوالى
לכלך	اتســـخ
לָמֶד	حرف الـــلام
למד	تعلـــم
לֶמֶד	دراسة ، معرفة
לָמֵד	مثقف
לָמָּה	لماذا
לְמַטָּה	تحت
לְמַעְלָה	فوق

לְמַעַן	من أجل
לְמַפְרֵעַ	سلفـــا
לַמְרוֹת	على الرغم من
לְעוֹלָמִים	ابـــدا
לְעֻמַּת	مقابل
לְעֵת	حين ، عندما
לֶעָתִיד	مستقبلا
לְעִתִּים	من حين لآخر
לִפְעָמִים	مرات
לִפְרָקִים	احيانا
לקח	اخــذ
לְקַמָּן	بعيدا
לִקְרַאת	نحـــو
לַשָּׁוְא	عبثـــا
לָשׁוֹן (לְשׁוֹנִי)	لسان ، لغة
לְשֵׁם	لاجل
לְשֶׁעָבַר	ما قبل
לְתוֹךְ	الى الداخل

מ

מְאֹד	جدا ، قوة
מֵאָה	مائـــة
מֹאזְנַיִם	ميـــزان
מַאי	ماى (شـهر)

מְאִי	لمـاع
מֵאַיִן	من أين ؟
מֵאֵין	لانعدام ، بسبب
מַאֲמָר	مقـال
מאס	كره ، بغض
מָאוֹר	منيـر
מָאֳרָךְ	مستطيـل
מְאֻשָּׁר	سعيد ، محظوظ
מָאתַיִם	مائتان
מִבְדָּל	مفرق ، اختلاف
מָבוֹא	مدخل ، مقدمة
מַבְחֵנָה	انبوب اختبار
מְבַקֵּשׁ	طالب ، راغب
מִבְרָק	برقية
מִבְרֶשֶׁת	فرشاة
מְבֻשָּׁל	مطبوخ
מַגֶּבֶת	منشفة
מַגְהֵץ	مكواة
מַגְזֵרָה	منشار
מַגָּל	منجل
מְגִלָּה	لفيـف ، مجلة
מִגְרָרָה	مزلجة
מַדְבֵּקָה	لصاق

מְדַבֵּר	متكلـم
מְדַבְּרָה	متكلمة
מדד	قَاسَ
מָדוֹר	مقصورة
	قاس
מְדִינָה	دولـة
מִדַּעַת	تبعا لـ ...
מַדְפֵּסָה	آلـة طبع
מְדַקְדֵּק	مدقق ، محقق
	مدقق ، محقق
מַדְרֵגָה	درجة
מִדְרָשׁ	تفسير ، بحث
מַה?	مـا ؟
מהמה	تردد ، تلعثم
מַהֵר	بسرعة
מְהֵרָה	سريعا
מוֹבָל	قناة ، مجرى
מוֹדֶרְנִי	عصري
מוֹז	موز
מוּחָשׁ	محسوس
מוֹכִיחַ	واعظ ، مؤنب
מוּכָן	معد ، مستعد

מוּל	امام
מוֹלֶכֶת	موصِّلة
מוֹנֶה	عادّ ، حاصٍ
מוֹסָד	مؤسسة
מוּסָר	آداب ، اخلاق
מוֹעֵד	موعد ، اجل
מוֹעָד	مكان الاجتماع
מוֹעָדָה	مكان الاجتماع
מוֹעֲדוֹן	نــاد
מוֹעָצָה	مجلـس
מוּפְשָׁט	مجرد
מוֹפֵת	معجزة ، اعجوبة
מוֹצָא	مخرج
מוֹקֵד	نار ، حرارة
מוֹרֶה	معلم
מוֹרָה	معلمة
מוֹרָשׁ	ميراث
מוֹת	مــات
מָוֶת	موت
מוֹתֶן	خِصر
מזג	خلط
מַזֶּה ?	ما هذا ؟
מְזוּזָה	تميمة تعلق بباب الدار
מְזִיגָה	مزج
מַזָּל	حظ ، برج
מַזְלֵג	شوكة (الاكل)
מִזְרָח	شرْق ، مشرق
מְחַבֵּר	مؤلف
מַחְבֶּרֶת	مواد ، حبر
מַחֲזֶה	رؤيا ، مسرحية
מְחִיר	ثمــن
מַחְמָד	جذاب ، عزيز
מֵחֲמַת	بسبــب
מַחֲנֶה	معسكر ، مخيم
מַחְסָן	مخزن ، مخزن
מֶחֱצָה	نصف
מַחֲצִית	نصف
מַחַק	ممحاة
מָחָר	غــد
מָחֳרָת	الغداة
מַחֲשָׁבָה	نية ، فكرة
מִטָּה	سرير
מַטַּע	بستان
מַיִם	مــاء
מִין	جنس ، نوع
מִיבִי	قصير

מִכְבָּסָה	مصبنة ، مغسلة	מַה לָּכֶם	ما لكم ؟
מַכָּה	ضربة	מְלֻכְלָךְ	وسـخ
מְכוֹנָה	آلـيـة	מִלְעֵיל	ممدود الصدر
מְכוֹנִית	سَيارة	מֶלְצַר	خادم (مقهى ــ مطعم)
מְכִירָה	بيـع	מֶלְקָחַיִם	ملقاط
מִכְמָן	مكمن	מַלְקֵט	كماشة
מִכְנָסַיִם	سراويل	מִלְרַע	ممدود العجز
מכר	باع	מֵם	حرف الميم
מִכְתָּב	رسالة ، مكتوب	מִמְזָגָה	حان ، خمارة
מלא	مـلأ	מֶמְשָׁלָה	حكومة
מָלֵא	مملـؤ	מִן	مِـنْ
מַלְבּוּשׁ	لبـاس	מנה	احصـى
מִלָּה	كلمة ، حرف	מָנָה	حصة
מָלוֹן	مرقـد	מִנְהָג	اسلوب ، نمط
מְלוּנָה	مكان النوم	מְנַהֵל	مدير ، رئيس
מִלְיוֹן	مليـون	מִנְהָלָה	ادارة ، مجلس ادارة
מִלּוֹת	الحروف (الظروف)	מְנוּחָה	استراحـة
מִלּוֹת הָאֹפֶן	ظروف الكيف	מְנוֹרָה	قنديل
" הַיַּחַס	حروف النسب	מנח	اهـدى
" הַקִּשּׁוּר	حروف العطف	מִנְחָה	هديـة
מלך	ملك	מִנַּיִן	من أين ؟
מֶלֶךְ , מַלְכָּה	ملك ، ملكة	מַנְעוּל	قفـل
מַלְכֹּדֶת	فـخ	מֵסֵב	محيط بـ

מֵסַב	مأدبة
מְסִבָּה	حفلة ، مأدبة
מִסְגֶּרֶת	اطار ، حدود
מָסוֹף	نهاية
מִסְכֵּן	مسكين
מְסֻכָּן	خَطِر
מִסְפָּר	عدد
מִסְפָּרַיִם	مقص
מסר	ادلى
מְעִי	امعاء
מְעִיל	معطف ، سترة
מַעְיָן	نبع
מַעֲלָה	درجة ، فضل
מַעֲמָד	طبقه ، وضع ، مكانة
מַעֲמָד	موقف ، مقام
מַעֲצָמוֹת	دول
מַעֲשֶׂה	عمل ، فعل خارق
מַפִּיק	مخرج
מַפְלֵט	قاذف
מִפְּנֵי	من أجل
מִפְּנֵי מָה	لای سبب ؟

מַפְצֶלֶת	مسحاج
מְפֻתָּל	ملتوى ، متعرج
מצא	وجد
מְצִיאוּת	وجود
מַצְבִּיא	آمر ، قائد عسكرى
מַצָּה	فطير ، خبز
מָצוֹק	كرب ، محنة
מֵצַח	جبهة ، جبين
מְצֻיָּן	جيد ، حسن
מַצְלֵל	شوكة رنانة
מַצְנֵחַ	مظلة هبوط
מַצְעֶרֶת	مخنق
מִצְפֶּה	مرصد
מַצְפּוּן	ضمير ، خفى
מַצֶּקֶת	مغرفة
מֵצַר	مضيق
מִקְוֶה	مجمع
מָקוֹם	مكان ، مقام
מָקוֹר	مصدر ، منشأ
מִקְסָם	سحر ، فتنة
מַקָּף	وصلة
מִקְרֶה	حدث
מְקָרֵר	ثلاجة

מַר	سيد
מֹר	سجر المر ، صمغ
מֵרֹאשׁ	بدءا
מַרְבֶּה	مضيف ، مكثر
מְרֻוָּח	مربح
מֶרְכָּב	مركب
מָרָק	حساء ، مرق
מִשֶּׁ	منذ
מֻשָּׂא	المفعول به ، المسند
מְשֻׁבָּח	ممتاز ، رائع
מְשֻׁבָּשׁ	معقد
מִשּׁוּם	لان
מִשּׁוּם־שֶׁ...	حيث
מְשׁוֹרֵר	شاعر
מִשְׁטָרָה	شرطه
מֶשִׁי	حرير
משך	تابع ، سحب
מֻשְׂכָּל	عقلى
משל	تسلط ، سير
מָשָׁל	مثل
מְשֻׁלָּשׁ	ثلاثة اضعاف
מִשְׁמָע	سماع ، طاعة
מַשְׁמָע	معنى ، مغزى
מִשְׁנָה	مشنا
מִשְׁנֶה	ضعف
מְעֻשָּׁן	مدخن
מֶשֶׁק	مزرعة
מִשְׁקָפַיִם	نظارات
מִשְׂרָד	مكتب
מֶתֶג	شكيمة ، علامة صوتية
מָתוֹק	حلو
מָתַי	متى ؟
מִתָּמִיד	الدوام
מֹתֶן	خصر
מַתָּנָה	هبة ، هدية

נ

נָא	رجاء
נֹאד	زق ، قربة
נָאָה	لاءم ، اصبح جميلا
נְאוּם	خطاب ، حديث
נֶאֱלָם	صامت
פֹּעַל נֶאֱלָם	فعل معتل
נאם	خطب ، تحدث
נָבוֹן	ذكى ، عاقل
נבט	نظر ، تطلع
נָבִיא	نبى

נִבְכֶה هوة ، مخبأ
נֶגֶד ضد ، عكس
כְּנֶגֶד مقابل ، معاكس ، ازاء
נגה لمع ، سطع
נֹגַהּ لمعان
נְגֹהוֹת ضياء
נִגְזָר مقطوع ، مسروق
חֶלְקֵי הַנִּגְזָר اقسام المشتق
נגף آذى
נַגָּר نجار
נגשׁ حث ، صدم ، ضايق
נְדוֹד سهاد
נָדִיב محسن ، كريم
נדר نذر
נֶדֶר نذْر
נהג ساق ، تعود
נִהֵל قاد ، أدار
נהר شع، اشرق
נוח استراح ، استلقى
נֹכַח مخاطب
נִוֵּל قبح ، شوه
נוּן حرف النون
נוֹסֵעַ مسافر

נוֹסָף مزيد
נוֹף منظـــر
נוֹשֵׂא موضوع ، فاعل ، مسند اليه
נזל ذرف الدمع
נָזִיר متقشف
נָח مستريح ، مضطجع
הַ נָּחִים الافعال المعتلة
נָחִיר منخـــر
נַחַל مجرى ، واد
נַחֲלָה جدول
נֶחְמֶדֶת جميلة ، لطيفة
נֶחָמָה تعزية ، مواساة
נַחְנוּ نحـــن
נְחֹשֶׁת لغـــز
נטה مال ، نشـــر
נָטוּי منشور ، ممتد
נְטִיָּה ميـــل
נְטִיַּת פְּעָלִים إعراب
נְטִיַּת־שְׁמוֹת تصريف
נטע غرس
נטר حرس ، نظر
נְיָר ورق

נְכָאִים	حزن
נכה	ضرب ، قتل ، هزم
נָכוֹן	ملائم
נכח	حضر
נֹכַח	مقابل
נכר	عرف
נָכְרִי	اجنبى ، غريب
נִמְתָּח	متمدد ، مرن
נְסִיעָה	سفر ، رحلة
נִסְמָךְ	مسند ، المضاف
נסע	سافر ، رحل
נִסְתָּר	غائب (ضمير)
נע (נוע)	تحرك
נְעוּרִים	صِبا
נַעֲלַיִם	نعلان
נֹעַם	لطف ، كياسة
נער	حفز ، هز
נַעַר	شاب ، فتى
נֹעַר	شباب ، فتوة
נַעֲרָה	شابة ، فتاة ، بكر
נפח	هب ، نفخ
נַפָּח	حداد
נפל	سقط
נִפְרָד	المجرد
נֶפֶשׁ	نفس
נֶצַח	دوام ، خلود
נִצָּחוֹן	نصر
נצל	انقذ
נצץ	لمع ، توهج
נֶקֶב	ثقب
נְקֵבָה	مؤنث
נָקִי	طاهر ، نظيف
נֵר	شمعة
נִרְאֶה	مرئى ، ظاهر
כַּנִּרְאֶה	على ما يبدو
נֵרְדְּ	نرد
נשא	حمل ، ضم
נשב	نفخ ، زفر
נָשׂוּא	محمول ، مسند
נָשִׂיא	رئيس ، شيخ ، زعيم
נָשִׁים	نساء
נְשָׁמָה	روح ، نسمة
נֶשֶׁף	مساء ، زهرة
נִשְׁפִּיָּה	حفلة صغيرة
נשק	قبل ، حمل السلاح
נַשֶּׁרֶת	كبوة

נתב	بين الطريق ، تعقب
נתן	اعطى
נתק	قلع ، ابعد
נתר	حل ، فض
נתש	اجتث

ס

סָבָא	شيخ ، جد
סבב	دار ، طوّق
סָבִיב	حوالى ، حول
סבל	عانى ، تحمل
סֶגּוֹל	حركة كسرة
סגר	اغلق
סִדּוּר	ترتيب ، تنظيم
סדר	رتب ، نظم
סֵדֶר	نظـام
סַהַר	حظيرة ، هلال ، سجن
סוּגַר	قفص ، كمامة
סוד	سـر
סוח(סיח)	تحدث ، تكلم
סוֹחֵר	تاجر

סוֹמֵךְ	مضاف اليه
סוס	حصان
סוֹעֵר	هائج وعاصف
סוֹף	نهايـة
סוֹפֵר	قاص
סִימָן	رمـز
סִינְטַקְסִיס	مختص بالنحو
סַיָּרָה	قافلة
סָכָה	راى ، نظر
סֻכָּה	مظلة
סכה	جهل ، حملق
סִכֵּן	خاطر
סַכָּנָה	خطر
סֻלְיוֹת	نعل
סֻלָּם	سلم ، مرقاة
סְמִיכוּת	اضافة
סָמֶךְ	حرف السـن
סמר	تحجر ، سمر
סַנְדְּלָר	اسكافى
סְעוּדָה	وجبة ، وليمة
סְעָרָה	عاصفة ، هجوم
ספג	امتص

סַפִּיר	ياقوت
סִפֵּק	أرضى
סָפֵק	شك ، ورطة
סֵפֶר	سفر ، كتاب
סרט	خدش ، صور فلما
סֶרֶט	شريط
סרק	مشط
סָרק	لون بالاحمر
סתר	ستر
סֵתֶר	سرية ، مخبأ

ע

עָב	كثيف
עבד	اشتغل
עֶבֶד	عبد
עֲבוֹדָה	شغل ، عمل
עֲבוֹדָה זָרָה	عبادة الاوثان
עבר	مر
עָבַר	ماضى (فعل)
עֵבֶר	جانب ، عَبْر
עֲבֵרָה	مخالفة ، اثم
עִבְרִי	عبرى
עגב	تعب
עֻגָּה	كعكة
עֲגוּנָה	مهجورة
עֵגֶל	عجل
עֲגָלָה	عربة
עַד	حتى
עַד מָתַי	حتى متى ؟
עדה	تحلى ، تزين
עֵדָה	جمهور ، شهادة
עֲדִין	لطيف
עֵדֶר	قطيع ، غوغاء
עָווֹן	جريمة ، جنحة
עָוֶל	ظلم ، جور
עוֹלֶה	مهاجر
עוֹלָם	عالم
עוֹמֵד	واقف
פֹּעַל עוֹמֵד	فعل لازم
עף (עוּף)	طار
עוֹף	طائر
עוֹר	جلد ، بشرة
עוֹרֵב	غراب
עֹז	قوة
עֵז	معز
עֵזֶר	عون
עֵט	قلم

עִיּוּן	نظر « عقلى »
עַיִן	ينبوع ، عين
עַיִן	حرف العين
עַיִן הַפֹּעַל	عين الفعل
עִיר	مدينة
עֵירֹם	عار ، مجرد
עַל	على
עֹל מִצְוֹת	واجب الاوامر والنواهى
עִלָּה	سبب
עָלוּל	متوقع ، ناتج
עָלוּל	ناقص ، ضعيف
עָלוּם	خفى ، مستور ، سرى
עלם	اختفى
עֶלֶם	غلام ، فتى
עַם	شعب ، أمّة
עִם	مع
עֵמֶק	واد ، سهل
עָנָה	أذل ، اخضع
עָנָה	اجاب ، رد على
עָנִי	فقير
עִנְיָן	امر ، قضية
עִנְיֵן	اثار الاهتمام
עָנָן	سحاب
עָנָף	غصن
עסק	اشتغل ، مارس
עַסְקָן	نشيط ، كثير العمل
עָפָר	تراب
עֻפְרָה	صبية ، جميلة
עִפָּרוֹן	قلم رصاص
עֵץ	شجرة
עֵצָה	نصيحة ، استشارة
עָצוּם	قوي ، شديد ، عظيم
עֶצֶם	عظيم ، جوهر
עקר	اجتث
עִקָּר	جذر ، اساس ، مبدأ
עֵקֶר	ذرية ، نسل
עַקְרָב	عقرب
עֶרֶב	مساء
העריב	أمسى
בֵּין הָעַרְבַּיִם	الغسق
עֲרָבִית	عربية (لغة)
עֵרֶךְ	نظام ، تقدير
עֵרֶץ	قوة ، سماء
ערק	فر ، أبق
עֶרֶשׂ	سرير ، فراش
עֵשֶׂב	عشب
עָשׂוּי	مصنوع

עֲשִׂיָּה	عمل
עָשִׁיר	غنى
עֲשִׂירִי	عاشر
עַשְׁבָּן	مد من على التدخين
עֹשֶׁר	غنى
עֶשֶׂר	عشر
עֲשָׂרָה	عشرة
עֶשְׂרִים	عشرون
עֵת	وقت ، موسم
כָּעֵת	الآن ، حاليا
לְעֵת	فى عهد ، عندما
עִתּוֹן	جريدة
עִתּוֹנַאי	صحفى
עָתִיד	مستقبل ، مهيأ
עִתִּים	ازمان
עתק	نقل، تحول

פ

פֵּאֵר	زين ، مدح
פגש	لاقى ، قابل
פֹּה	هنا
פֵּה	حرف الپا
פֶּה	فم
פּוֹעֵל	عامل
פּוֹרֵת	لص
פָּז	ذهب خالص
פזר	فرق
פָּחוֹת	أقل
פֶּחָם	فحم
פַּטִּישׁ	مطرقة
פִּיל	فيل
פֶּלֶג	جدول
פֶּן	حتى ، لئلا
פנה	التفت ، دار
פִּנָּה	منعطف ، زاوية
פְּנִיָּה	التفات (مصطلح نحوى)
פָּנִים	وجه
פְּנִימָה	فى الداخل
פִּסְגָּה	قمة
פָּסוּק	سطر ، جملة ، عبارة
פֹּעַל	الفعل
פֹּעַל חוֹזֵר	مطاوع
" סָבִיל	المبنى للمجهول
" פָּעִיל	المبنى للمطوم
פַּעַם	مرة
פַּעֲמַיִם	مرتان

פֶּצֶל	فلق ، جزء
פקד	تفقد
פִּקּוּד	قيادة
פַּקּוּלְטָה	كلية
פקח	فتح
פָּקִיד	موظف ، حاكم
פְּקִידָה	زيارة ، اختبار
פָּרָה	بقرة
פְּרוֹזְדוֹר	رواق ، دهليز
פֵּרוּשׁ	شرح ، تفسير
פְּרָזוֹן	بلد مكشوف
פֶּרַח	وردة ، زهرة
פְּרָטִי	جزءى
שֵׁם פְּרָטִי	علـم
פרע	شاغب ، قصف
פרץ	حطم ، خرق
פֶּרֶק	فصل
פָּשׁוּט	بسيط
פִּתְאֹם	فجـأة
פתח	فتح
פֶּתַח	باب ، بوابة
פָּתִיל	مربوط
פתע	فاجأ ، باغث

צ

צֹאן	ضأن
צְבִי	ظبى
צבע	اشـار
צֶבַע	صبغ ، لون
צַבָּר	صُبّار
צְבָת	حزمة
צַד	جانب
צָדִי	حرف الصاد
צִדִּי	جانبى
צַדִּיק	تقـي
צָהֹב	اصهـب
צְהַבְהַב	يميل الى الصهوبة
צָהֳלָה	بهجة
צָהֳרַיִם	الظهر
צַו	امر
צַוָּאר	رقبة عنق
צוג	انتصب
צוד	صاد ، قبض
צִוּוּי	امر (فعل امر)
צוף	فاض ، تدفق
צור	قلعة ، حجرة
צוּרָה	رسم ، صورة

צַוָּרוֹן ياقة ، قبة

צחק ضحك

צִי اسطول

צִיּוּר رسم ، تصوير

צֵירֶה حركة الكسر ، صيرى

צלח نجح

צַלַּחַת صحن ، طبق

צֵל ظل

צָלִי لحم مشوى

צלל رن

צלם صور فوطوغرافيا

צֶלֶם صورة

צַלְמָוֶת ظلمة

צלצל صلصل

צֶלֶק خلف ندوبا

צַמָּה ظفيرة

צִמְחוֹן نبتة ، نبات

צִמְחִיָּה الحياة النباتية

צמק قلص

צֶמֶר صوف

צנח هبط

צַעַד خطوة

צעק زعق ، صاح

צַעַר صغر ، حزن

לְצַעֲרִי شمالا ، نحو الشمال

צָפוֹנָה للاسف

צִפּוֹרָה طائر صغير

צְפַרְדֵּעַ ضفدع

צִפֹּרֶן ظفر ، قرنفل

צֶפֶת صفد

צַר ضيق ، عدو

צרד بح

צְרוֹר رزمة ، حصاة

צְרִיף كوخ صغير

צָרְפַת فرنسا

צָרְפָתִי فرنسى

צָרְפָתִית فرنسية

ק

קִבּוּץ جَمّع ، مزرعة اسرائيلية

קֻבּוּץ حركة ضم

שֵׁם קִבּוּץ اسم جمع

קַבָּלָה الموروث ، استقبال

קבע قرر

קֶבֶר قبر

קָדִימָה شرقا

קֹדֶשׁ	قداسة
קָהָל	جمهور ، جمع
קוֹל	صوت ، رعد
קוּם	قام
קוֹמָה	ارتفاع ، طابق
קוֹף	حرف القاف
קוֹף	قـــرد
קטל	قتل
קטן	صغر
קָטָן	صغير
קַטְנְטַן	ضئيل
קֶטַע	قطعة ، فقرة
קטף	قطف
קִימוֹנוֹ	فضفاض
קַיִץ	صيف ، قيظ
קִיר	حائط
קַל	بسيط ، خفيف
הַקַּל	الفعل المجرد
קלט	استوعب ، استقبل
קִלֵּל	سب لعن
קָמָה	نبات الحقل ، الحبوب
קֶמַח	قمح
קמץ	ضغط
קָמָץ	حركة الفتح الطويل
קֵן	عش
קנה	أقتنى
קָנֶה	قصبة ، خيزرانة
קָנִיָּה	مُشْترى
קְנָס	غرامة
קֻפַּאי	بائع التذاكر
קֻפָּה	خزانة ، شباك
קִפֵּה	طوى ، ثنى
קֻפְסָה	علبـــة
קִצּוּר	اختصار
קָצֵר	قصيـــر
קֹר	برودة ، برد
קרא	قرأ ، نادى
קרה	حدث ، وقع
קָרָא	كثير القراءة
קרב	اقترب ، قرب
קְרָב	معركة
קֶרֶב	داخل ، باطن
קַרְדֹּם	فأس
קִרְדֵּם	سجح ، قطع

קְרִיאָה	تلاوة ، قراءة
קֶרֶן	قَرْن
קַרְסֹל	قدم
קרע	مزق
קֶרֶפּ	قماش رقيق
קַרְקַע	ارض ، تربة
קֶרֶר	برد ، تدفق
קשב	انصت ، اصغى
קָשֶׁה	صعب ، عسير
קשט	زيّن
קשר	ربط
קֶשֶׁר	عقدة
קֶשֶׁת	قوس

ר

ראה	راى ، شهد
רְאָיָה	حجة
רֹאשׁ	رأس
רִאשׁוֹן	أول
רַב	كثير ، حاخام
רִבּוֹא	عشرة آلاف
רִבּוּי	كثرة
רִבּוּי	الجمع فى اللغة
רְבִיעִי	رابع
רֶבַע	ربع
רֹבַע	حى ، ربع
רְגִילוּת	عادة ، تعود
רֶגֶל	رِجل ، قدم
רַגְלָן	ممتد
רגע	ارتخى
רֶגַע	لحظة
כְּרֶגַע	لحظة
כָּרֶגַע	توا
רַדְיוֹ	راديو
רדם	نام ، هجع
רדף	لحق
רֶדֶף	لحاق
רָהִיט	اثاث
רוּחָנִי	روحانى
רוֹמָן	قصة
רוּסִית	روسية (اللغة)
רוֹעֶה	راع
רוֹפֵא	طبيب
רחב	وسع
רָחָב	واسع
רֹחַב	عرض
רְחוֹב	ساحة

רַחוּם	رحيم
רָחוֹק	بعيد
רֵחַיִם	حجر الرحا
רַחֲמִים	رحمة
רחץ	غسل
רֵיחַ	عبير
ריק	افرغ ، استل
רֵיקָם	سدى
רֵישׁ	حرف الراء
רַךְ	عطوف
רַכֶּבֶת	قطار
רַכָּה	ضعيفة
רִמּוֹן	رمانـــة
רֶמֶז	رمـــز
כִּנּוּי הָרֶמֶז	اسم الاشارة
רֶמֶשׂ	زاحف
רִנָּה	غناء ، ترنم
רְסִיס	قطرة
רַע	قبح
רֵעַ	رفيق
רָעָב	جوع
רעד	اهتز ، ارتجف
רַעַשׁ	ضجة
רְפָאִים	ارواح ، اشباح
רָפָה	عالج
רָפֶה	ضعيف
רַפּוֹרְט	تقرير
רָץ	سريع
רוּץ	ركض
רצה	رغب ، رضى
רצח	قتل
רִצְפָּה	ارضية
רצץ	كسر
רַק	فقط
רֵק	فارغ
רקד	قفز ، رقص
רַקָּה	صاغ
רָקִיעַ	فاصل ، حاجز
רֶקַע	خلفية
רִקַּע	طلى
רָשָׁע	قاس شرير

ש

שאל	سأل
שְׁאֵלָה	سؤال
מִלּוֹת שְׁאֵלָה	ادوات الاستفهام

שַׁאֲנָן	مطمئن
שאף	استنشق
שְׁאָר	بقية
שְׁבוּעַיִם	اسبوعان
שְׁבִי	سبى ، اسى
שְׁבִיעִי	سابع
שֹׂבַע	شبع ، اكتفى
שׁבע	اقسم
שֶׁבַע	سبع
שִׁבְעָה	سبعة
שְׁבַע עֶשְׂרֵה	سبع عشرة
שִׁבְעָה עָשָׂר	سبعة عشر
שִׁבְעִים	سبعون
שבר	كسر
שׁבת	سبت ، توقف
שַׁבָּת	السبت
שֶׁבֶת	توقف
שָׁד	تدي
שָׁדַד	خرب
שִׁדֵּד	حرث ، مهد
שָׂדֶה	حقل
שַׁדַּי	الجبار ، الله
שֶׂה	حمل

שָׂהֵד	شاهد
שְׁוָא	حركة السكون
" נָח	سكون تام
" נָע	سكون متحرك
שָׁוְא	وهم ، خدعة
שׁוה	وازن ، قارن
שׁוֹכֵן	ساكن
שׁוּם	لاشيء
שׁוּם	ثوم
שׁוֹם	فدر ، ثمن
שׂוֹנֵא	عدو
שׁוֹעַ	نبيل ، غنى
שׁוּעָל	ثعلب
שׁוֹק	ساق
שׁוּק	سوق
שׁוֹר	ثو ر
שׁוּרוּק	حركة ضم
שׁוּרוֹת	اسطر
שׁוֹרֵק	صافر
שׁוֹתֵק	صامت
שָׁחוֹר	اسود
שׁחם	تلون بلون الحمرة
שִׁחְרוּר	تحرير
שְׁחַרְחַר	يميل الى السواد

שחת	ذبح
שטח	نشر
שֶׁטַח	سطح مساحة
שִׂיחַ	شجرة
שִׂיחָה	حديث
שִׁין	حرف الشين
שִׁיפּוֹן	الجاورد
שִׁיר	شعر
שַׁיִשׁ	رخام
שִׁית	ثبت
שֶׁל	اسم موصول (الذى)
שלהב	التهب
שִׁלּוּב	ربط ، اتصال
שָׁלוֹם	سلام
דְּרִישַׁת שָׁלוֹם	تحيــة
מַה־שְּׁלוֹמְךָ ?	كيف حالك
שִׁלּוּם	مكافأة
שְׁלוֹשִׁים	ثلاثون
שלח	ارســل
שֻׁלְחָן	مائدة ، طاولة
שְׁלִישׁ	ثلث
שְׁלִישִׁי	ثالــث
שלם	سلم ، ادى

שָׁלֵם	كامل
שלף	استل ، خلع
שלק	صب
שָׁלשׁ	ثلاث
שְׁלשָׁה	ثلاثة
שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה	ثلاث عشر
שְׁלשָׁה עָשָׂר	ثلاثة عشرة
שִׁלְשׁוֹם	قبل البارحة
שכב	رقد
שכח	نسى
שָׁכִיחַ	ممكن النسيان
שְׁכִינָה	سكينة ، الوهية
שכל	ثكل
שׂכל	حصف
שְׁכֶם	كتــف
שָׁכֵן	مجاور
שֶׁכֵּן	بما أن
שׂכר	استأجر
שָׂכָר	اجرة
שֵׁם	اسم
שֵׁם גּוּף	الضمير
" יְסוֹדִי	الجامد
" הַכְּלִי	اسم الالة

שֵׁם מִסְפָּר	اسم العدد
" נִגְזָר	المشتق
" עֶצֶם	اسم الذات
" עֶצֶם כְּלָלִי	النكرة
" עֶצֶם פְּרָטִי	العلم
" פּוֹעֵל	اسم الفاعل
" פֹּעַל	اسم فعل
" תֹּאַר	النعت
שֶׁמָּא	مشكوك فيه
שְׂמֹאל	يسار ، شمال
שָׁמָּה	هناك ، ثمة
שְׁמוֹנֶה	ثمان
שְׁמוֹנָה	ثمانية
שְׁמוֹנָה עָשָׂר	ثمانية عشر
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה	ثمان عشرة
שְׁמוֹנִים	ثمانون
שִׁמּוּשׁ	استعمال
אוֹתִיּוֹת הַשִּׁמּוּשׁ	الحروف المزيدة
שמח	فرح
שָׁמַיִם	سماء

עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם	الخضوع لله
שְׁמִיעָה	سماع
שִׂמְלָה	عباءة
שמן	سمن
שֶׁמֶן	زيت
שֹׁמֶן	بدانة
שמע	سمع
שמר	حرس
שְׁמִירָה	خميرة
שֶׁמֶשׁ	شمس
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת	وقت الشفق
שַׁמָּשׁ	حارس ، شماش
שָׁנָה	سنة
שֵׁנָה	نوم ، سنة
שָׂנוּא	مكروه
שֵׁנִי	ثان
שְׁנַיִם	اثنتان
שְׁנֵים עָשָׂר	اثنى عشر
שנן	حفظ ، علم

שָׁעָה	ساعة (زمان)
שָׁעוֹן	ساعة (آلة)
שִׁעוּר	درس
שֵׂעָר	شعر
שַׁעַר	باب ، ثغر
שַׁעֲשׁוּעַ	فرح ، بهجة
שִׁעֲשַׁע	ابتهج ، فرح
שָׂפָה	شفة ، لغة
שִׁפְחָה	أمة
שְׂפָתַיִם	شفتان
שקד	ربط
שָׁקֵד	لوز
שֶׁקֶט	سكوتا
שָׁקֵט	ساكن
שֶׁקַע	منخفض ، تجويف
שֶׁקֶר	كذب
שֹׁקֶת	حوض
	واجهة يافطة
שַׂר	رئيس ، وزير
שַׁרְוּל	كُم ، ردن
שֵׁרוּת	خدمة
שרץ	كثر
שֶׁרֶץ	زواحف

שֹׁרֶשׁ	اصل ، جذر
שֹׁרֶשׁ	اصل ، جذر
שֵׁשׁ	ست
שִׁשָּׁה	ستة
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה	ست عشر
שִׁשָּׁה עָשָׂר	ستة عشر
שִׁשִּׁי	سادس
שִׁשִּׁים	ستون
שתה	شرب
שְׁתַּיִם	اثنتان
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה	اثنتى عشرة
שתם	فتح

ת

תְּאוֹם	توأم
תֵּאוּר	وصف
תְּאֹם	توأم
תֹּאַר	نعت
תֹּאַר הַפֹּעַל	الظرف (نحو)
תַּאֲרִיךְ	تاريخ
תְּבוּאָה	غلة ، منتوج
תֵּבֵל	العالم
תֶּבֶן	تبن ، قش
תַּבְנִית	صورة

תָּדִיר	دائما ابدا
תֹּהוּ	فراغ ، يباب
תְּהוֹם	غمــرٌ
תָּו	علامة ، حرف التاء
תּוֹדָה	شكـــرا
תּוֹךְ	وسط
תּוֹכֵחָה	عقاب ، بلية
תּוֹפֵר	خياط
תּוֹצֶרֶת	انتاج
תּוֹר	صف
תּוֹרָה	التوراة ، الشريعة
תּוֹשָׁב	مستوطن
תּוּת	توت
תּוֹתָח	مدفع
תַּחְבִּיר	كتابة ، تركيب الجملة
תחל	بـــدأ
תַּחֲרָה	خصام
תַּחַת	تحت
תֵּל	تـــل
תלה	علق
תַּלְמוּד	تعلم ، تلمود
תְּכֵלֶת	صوف ، قماش
תֹּם	براءة نقاوة
תמה	دهش
תְּמוּנָה	مشهد ، صورة
תְּמוּרָה	بدل (نحو)
תָּמַר	ارتفع
תְּנוּעָה	حركة
תַּנּוּר	فـــرن
תַּנִּין	تنين ، أفعى
תַּסְכִּית	تمثيلية اذاعية
תַּעֲנוּג	متعة
תַּעֲרוּכָה	عرض (لوحات)
תֹּף	دف ، طبلة
תִּפְאֶרֶת	جمال فتنة
תַּפּוּחַ	تفاح
תפח	انتفخ ، تورم
תְּפִילָּה	صلاة ، دعاء
תפר	خاط
תָּפַשׂ	امسك ، قبض على
תִּקְוָה	امل
תִּקּוּן	اصلاح ، تعديل
תַּרְבּוּת	حضارة
תרגם	ترجـــم

תַּרְנְגוֹל	ديك	תִּשְׁעָה	تسعة
תַּרְנְגוֹלֶת	دجاجة	תְּשַׁע עֶשְׂרֵה	تسع عشرة
תְּשִׁיעִי	تاسع	תִּשְׁעָה עָשָׂר	تسعة عشر
תֵּשַׁע	تسع	תִּשְׁעִים	عشرون

ب ــ الاماكــن

בְּאֵר־שֶׁבַע	بئر سبع
בַּהֲלָל	اسم مكان بفلسطين
בַּעַל בַּךְ	بعلبك
גּוֹלָאן	الجولان
דַּרְעָה	درعة (نهر)
יְהוּדָה	يهوذا (المنطقة)
יְוָנִים	اليونانيون
יָפוֹ	يافــه
יַרְדֵּן	الاردن (نهر)
יְרִיחוֹ	أريحا
יַרְקוֹן	يرقون (نهر)
כְּנַעַן	كنعان
כַּרְמֶל	الكرمل
לְבָנוֹן	لبنان
לֶנִינְגְרַאד	لنينكراد
מוֹסְקְבָה	موسكو
מִצְרַיִם	مصــر
מִשְׁלַפֵּן	مشليفن
מָרוֹקוֹ	المغرب

מָרָכֵּשׁ	مراكش
נֶגֶב	النقب (صحراء)
סוּף	البحر الاحمر
סִין	الصين
סִינַי	سيناء
עוּץ	اسم مكان توراتى
עִירָאק	العراق
עֲרָב	العرب
פָּארִיס	باريس
פָּנָמָה	بنمـــا
פְּרָת	الفرات
צְלַפְּחָת	اسم مكان توراتى
צָרְפַת	فرنسا
קִישְׁנוֹב	قشنيف (اسم مدينة روسية)
קָנָדָה	كندا
רַבָּאט	الرباط
רוּסְיָה	روسيـــا
תּוֹבְּקַל	تبقال (جبل)
תֵּל־אָבִיב	تل أبيب

ح – الاعلام والالقاب

• אֲבִיגְדוֹר
אַבְרָהָם
אַבְשָׁלוֹם
אַהֲרוֹן
— אִיתָמָר
אֶלְעָזָר
בּוֹבִּי
* בְּיַאלִיק
— בֶּלָה
גָּד
— גִּילָה
— דְּבוֹרָה
דָּוִד
• דָּוִידוֹב

דָּנִיֵּאל
הִלֵּל
• וַהְבִּי
זְרֻבָּבֶל
— חַנָּה
יְהוֹשֻׁעַ
יוֹסֵף
יוֹרָם
יַעֲקֹב
יִשְׁמָעֵאל
יִשְׂרָאֵל
• כֶּרֶם
מִרְיָם
מֹשֶׁה

• נִיר
עֶזְרָא
עֲקִיבָה
— רָחֵל
• רַם
שָׁאוּל
שְׁאַלְתִּיאֵל
* שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם
שִׁמְשׁוֹן
— שָׂרָה
תַּרְפִּיק
• תַּפּוּחִי

---

* اسم اديبين يهوديين
— اسم انثى
• لقب

المحتوى ה ת כ ו ן

مطبعة النجاح الجديدة
الدار البيضاء

رقم الايداع القانوني : 1984/508